

278.

Decorative floral stamp

Biblioteca de Santa

390

278.

Biblioteca de Santa Cruz

390

A. 218

M. 390

~~374~~
~~26~~ ~~26~~

218.

R.

Tractus de Scientia Dei.
 Authore Rdo P. Petro Abarcia
 Societatis Iesu

In Collegio Vallis-Sietano S. Ambrosij,
 Cuiusdem Societatis Theologiae
 Professore

Anno Domini. 1655

272
Johann de. ...

Mit dem ...

...
...
...

De hac materia disputant veteres Theologi cum Magistro sententiarum in .1.
a dist. 35. ad. 39. Omnium autem accuratissime, et locupletissime, atq; divinis spe-
ribus extra commentarios eandem nri D. D. examinarunt, postquam de futurorum scientia
stroveit caput. Illam v. in tres partes, seu tractatus, distinctionis, et claritatis
gratia, distribuendam esse duxi. In .1. tractatu agemus de scientia Dei necessaria:
in .2. de scientia libera, et absoluta futurorum. In .3. de scientia pure stinguenti,
aditionata, seu Media...

108 f. 1

TRACTATUS. I. De Scientia Dei Necessaria.

Scientiam Dei Necessariam appellant Theologi illa, sine qua Deus existere mini-
me poterat; qualis est sua natura, et attributorum contemplatio; nec non om-
nium creaturarum ut possibilium comprehensio.

DISPUTATIO. I. De Existencia Scientia Divina.

Sectio. I.

An Scientia Divina existentia ex Dei immaterialitate recte
Demonstretur?

1 ¶ Divina Scientiam ubique predicant nostra fidei macula: clamant cum,
sublunaria, tum caelestia elegantissima orbis aedificia: probant insuper pos-
picue nobilissimum vitae Divinae genus, necessaria felicitas, dominatrix li-
bertas, atq; omnium provida voluntas: demonstrat denique ipsa sapien-
tia praesipientibus excellentia; qua manifeste perfectio simpliciter sim-
plex est, quam videlicet habere semper, et ubiq; melius, et nobilius reputa-
ri debet.

2 ¶ Verum, cum haec ita se habeant, multa quae, et illustria demonstra-
tionum capita contineant: placuit tamen Academicis non parum contende-
re circa rationem, qua D. Thomas ar. 1. Divina scientia probat existentiam.
Contentio quidem et latitudine sua, et nominum obscuritate impeditior,
quam utilior esse videtur: quid enim nra, Theologia, aut publica
rei interest, An illo, et mo ab immaterialitate accepto argumento

107801
bene, ve male probetur Scientia Dei existens; quando tot evidentes omnibus
abunde supersunt probationes? Sed ut morem disputatoribus geramus,
scholarum lege tenemur.

¶ Discursum igitur, & probationem suam sic explicat Angelicus Doctor 3.
Omne immateriale est cognoscitivum: & secundum modum immaterialitatis
est modus cognoscendi. Sed Deus est summus immaterialis: ergo est summus
cognoscitivus. Consequentia est legitima. Minorum supponit S. D. ut certam,
& probatam in superioribus. Maior, autem, probat; nam eo differt cognoscens a
non cognoscente, ut cognoscenti habeat quandam amplitudinem, secundum quam est
potens habere præter formam suam; aliarum etiam rerum; formas, nempe species
intentionales, quæ obiectum appellantur forme: non cognoscenti vero eius est li-
mitationis, & restrictionis, ut ultra suam formam, aliorum formas non habeat;
aut suscipiat. Sed materia est radix, ac principium limitationis, & restrictionis ad
unam suam formam: & propterea est contrarius defectus materia amplitudine, quandam
& universality, oppositæ fundabit. Constat igitur, materialitatem esse radicem, & ra-
tionem non cognoscendi; immaterialitatem vero cognoscendi.

¶ Præfatum argumentum sæpe a D. Thoma assumptum ubique Philosophi
tamquam omnium profundissimum adducunt, & maxime commendant. Illud etiam
nostri Theologi pia & S. Doctores obsequio multis explicacionibus, & non semel prolixis,
sæpeque variantibus fundamentis protegere soliti sunt. Impugnare tamen Oxam,
Gabriel, Gregorius, & Barrolis: eorumque imitantur nonnulli, ut Ariaga
disp. 15. & Petrus Huatado in m. s.

¶ Variè quidem, ut dicebam, illam D. Thoma rationem suscipi- 9
unt Theologi: principis enim nomine substantiæ immaterialis antiqui-
ores intelligebant substantiam à materia corporea, & quantitate molis
abstractam, & independentem: è contrario vero substantiam
materialem dicebant eam, quæ vere corporeitatis est participat.

¶ Quatuor tamen sunt, quæ discursum ita explicatum va- 6
lida impugnant, argumenta. Primum: Bruta, quæ omnino materialia
sunt, cognoscitiva esse: atque ita immaterialitatem non esse ra-
dicem, nec mensuram cognitionis. Secundum: nec certum, nec demonstra-
bile esse, repugnare aliquam substantiam spiritivalem, quæ tamen cog-
noscitiva non sit: sicut plures corporeæ sunt, & cognitionis capaces: quæ
propter immaterialitatem non est infallibilis cognoscendi radix. 3.º magis non esse magis
radicem

radicem contractio ad unam formam, quoniam est contrarius: et n. materia est incapax
 recipiendi plures formas; ita forma ex se impotens est, ut plures materias informet. Immo
 3. unaquaque res, vel Deus ipsa per suam unitatem est detractus ad unam quasi for-
 mam. 4. materia ut summum est causam restrictionis ad suam formam subst-
 tantialem, ac physicam; non tamen ulla ratione probari posse, materiam esse causam, ne fiat exten-
 sio ad formas intentionales. Quippe eandem materiam hinc domo, hinc, et ignis: at ob
 diuersas substantiales formas, homo multum extenditur ad aliarum rerum formas, seu spe-
 cies; leo parum, et ignis nihil. Maneat ergo nec ab immateriali perfectionem
 cognoscendi; neque ab opposita materiali cognitionis defectum probari posse.

7. ¶ Ob has difficultates Thomista recentiores, et ex nostris non pauci alias pra-
 dicti discursus defensionem cogitauerunt. Illa autem apud Thomistas praecipua
 vulgata est, quam affert, et protegere conatur Ioannes a S. Thoma in pra-
 senti. Nempe, in illo S. Thoma discursu immaterialitatis, versus surpandam non
 fore pro sola negatione materiae, seu corporis: sed etiam pro illa perfectione subst-
 tantia, quae elevata est ab imperfectione, et modo, quem habet materia in reci-
 piendo formas, et in quo materiam imitantur omnia subiecta, siue corpora, siue
 spiritualia, quatenus in se recipiunt, et coniungunt sibi intrinsece formas, vel subst-
 tantiales, vel accidentales, nempe secundum proprias earum entitates veluti
 materialiter, et corporee acceptas: adeo quidem, ut ipsa natura Angelica materialis,
 et immaterialis dicatur: materialis quidem, quatenus simul, cum subsistentia,
 potentia, habitibus, et alijs accidentibus entitatis, et secundum corpora sua in-
 trinsece habitus, et unitus, est subiectum constituens, et componens aliquam ef-
 fectum formalem: immaterialis vero, quatenus alias res, nempe subiecta
 a se distincta unit sibi modo quodam intentionali altiori, formali, spiritu-
 ali, et a conditionis materiae defecto; intentionali scilicet, ac representatiua,
 atque ita relinquente subiecta desoris secundum proprias entitates, et quasi cor-
 pora sua.

8. ¶ Ceterum violentus hic, allegoricus, atque vericolor nominum abusus, et qui
 confusionibus, quoniam demonstrationibus proprio haberi debetur, genuino corporei-
 tatis, et incorporeitatis, seu materialis, et immaterialis apud S. Thomam, sensui con-
 trarius omnino est, ut textum, et probationes ibi citatas legenti constabit.
 Verum istis praetermissis Thoma impugno. 1. Deus non tamen alias res cognoscit, sed
 primo, ac praecipue se ipsum. Atqui quatenus se, omnia quae sua agnoscit, non habet illius
 immaterialitatis, et amplioris modus, quo ultra propria formam ad aliarum rerum formas,

seu species extendatur: ut enim se ipsum cognoscit, non alterius rei forma, sed sui
et suam, atque eam quidem substantialem tenet. Rursus ipsa sui cognitio, vel
species exigit, ut cognoscens sit entitativus, et cum ipsa obiecta quasi corpore
coniunctissimus: idque eadem representat, et cum veritate affirmat, tenet que.
Ergo nec Deus quatenus sua contemplatur, est in sensu illo Philis immaterialis;
quin potius materialissimus; neque ab immaterialitate sumpta pro amplitudi-
ne illa ad aliarum rerum formas, et quicquid potari valet nobilissima Dei sapientia,
qualis est scientia visionis sui. Non ab simile argumentum conspici potest in
visione Divina intuente humanitate, Chelibi physica Res unitam, in qua
scilicet inhabitat plenitudo divinitatis corporaliter, ut Augustinus loquebatur.

¶ Impugno. 2.º Nam Deus per suam omnipotentiam, atque in genere
omnia causa etiam creata extenditur ad habendos, seu recipiendos effectus
suis extrinsecos, sive ut peribiles, sive ut existentes modo quodam spirituali
et incorporeo; non minus, quam per scientiam simplicis intelligentie, aut visionis.
Sed hec immaterialitas non est radix cognoscendi: alioquin omnis causa creata
suorum affectuum cognoscitiva foret. Ergo immaterialitas usurpata pro exten-
sione ad habendas alias res modo incorporeas, et non involvente illarum enti-
tates, seu corpora, insufficientis est principiumcludendi cognitione.

¶ Impugno. 3.º Natura enim creata cum se sola agnoscat: aut si aliqua
foret incapax cognoscendi obiecta à se distincta: ea, inquam, vere esset
cognoscens: et tamen non haberet aliquem immaterialitatis gradum, quo extenderetur
vel extendi posset ad alias res habendas modo spirituali: ergo de ratione
omnis cognoscitivi non est immaterialitas esse illa cum incorporeitatis genere.

¶ Impugno tandem. Nam ea scientie Divina probatio est apertus, et
viciosus circulus. Sum quia probat idem per idem, ex terminis aequis, aut
certe magis incognitis; nec minus disputationi obnoxius, ut intuenti satis
patebit. Dum quia virtus cognoscendi non probatur ex amplitudine ad quascunque
aliam rerum formas, ut condit in lapide saepe suscipiente accidentia sibi peregrina:
neque ex amplitudine ad formas intentionales habendas utcumque, ut patet in aere susci-
piente species sensibilium impressas. Ergo à Thomasti Dumtaxat probatur na-
tura cognoscitiva ex illa immaterialitate, seu amplitudine ad formas intentio-
nales habitas à natura, qua est cognoscitiva per illas. Gregia quidem, et plus
clara Divina scientie demonstratio: quam sane suis Authoribus nunquam
invidemus.

12 ¶ Intermitto. a. plures nroꝝ recentioꝝ q̄ illo d. h̄a discursu defen-
siones: quippe ipsi modo in extraneos ab immaterialit̄e cept̄z abeunt:
modo ad summa p̄fectione, perfectionum ve aggregat̄e, recurrunt: modo
tandē, in priores, et a nobis iam impugnatas rases redire videntr. Quap̄pt̄
operastiū n̄ foret p̄lixiorē, opponere disputatōe.

Sectio. 2. Deciditur Disputatio.

13. ¶ Assertio. 1^a. Scientia Dei nequit ex eius immaterialit̄e absolute de-
monstrari. Hoc adeo sect. proxima patefcimꝰ, ut alia, sui confirmationem
minime possidet.

14. ¶ Assertio. 2. Semel facta sup̄p̄de, Deum eē aliqua rade, et ut-
cunq̄ plura, h̄ saltem omnia cognoscente, recte ex diuina immaterialit̄e
demonstrat̄ summa diuina scia p̄fectio. Sup̄p̄o. a. illa iure ab oibus
fieri debet, utpote per se nota etiam quoad nos: Deus. n. necesse ab oibus
apprehenditr tanqm̄ nāa maior, aut saltem equalis nobis, et quibus-
cunq̄ creaturis quoad singula p̄fectionū genera; p̄cipue v̄ quoad ex-
cellentiam cognoscendi: n̄. a. ap̄d nos ipsos claris experimtis scientia,
omniū rerū, licet op̄ua, et imperfecta, sentimur.

19. ¶ Jam Assertionis ras sit. Quo aliqua cognoscitiua substantia magis
e' materialit̄is particeps, seu pendens a m̄a corporea, corporeis ve acciden-
tibz; eō minꝰ p̄fecte cognoscit: 2^a v̄ qua minꝰ materialis, et minꝰ a
corporeis pendens est, altiḡ penetrat obiecta. Anima. r. bruti que essen-
tialem materialit̄em habet, e' q; ita pendens a m̄a, et corporeis dispositiori-
bz, ut sine illis n̄aā impotens sit existere; ea, inquam, pauca obta
et que corporea sūt, agnoscit: restringitr videlicet ad cognoscenda que
sunt eiusdem ordinis cum illa; quin ad aliarū rerū sp̄as extendat̄. At
aia rationalis, ut nos euidenter experimur, dum e' corpori diuicta,
tametsi oia cognoscit, quia n̄ in operando pendet a m̄a, et materialibz
dispositōibz, ita coarctat̄ ad p̄p̄ia sp̄a, statum, seu temperie, ut a variis
organorū aditione scias n̄as variari, turbari, et insaniere depre-
hendamꝰ: neq; e' aliquod obta sp̄uale, quod a nra corporeitate liberū
in cognoscendo relinquamꝰ, sed illud corporeis ciūda carceri includi-
mus; adeo ipsius cognoscentis corporeitatem emulat̄ cognitio: acles
etiam materialitas e' efficax p̄fecte cognitionis impedim̄tū. Anima

aut separata, et Angelus, qui expeditis oia penetrant obta, n' h'ent vllq
in operando ma'alitab, ph'ysica, ac sibi p'sente: id q' anima iuxta
naa sua p'ndere potest, secq' ac Angelus, ideo iste in cognoscendo su-
perat illam.

¶ Angelus v' ipse excedit à Deo in virtute cognoscendi; et retin-
gitur ad cognoscenda, reliqua obiecta s'm p'p'iam perfectionem, q'm nobili-
ores naas nisi cum sua regula mensuret: nam quamvis ma'alitatem
nec essentialem ut leo, neq' inadeguata, ut domo, aut maale, in operan-
do, ut anima rationalis, sortiatur: at secum affert ma'alitab quanda, obe-
dientiale, s'm qua Diuinitis dependere à corpore, aut corporeis acci-
dentib, siue in existendo, siue saltem in operando, potest: et ab acci-
dentib, ac substantiis ma'alib, et torqueri valet. Ut damnati spi-
ritib, evenit, qui .s. ab igne corporeo cruciantur: siue ph'ysice v'nto,
atq; per sensus, maale experto, ut existimavit Ripalda; siue etia ha-
bente s' additione sua, calorem ardentiore; atq; ita sicut anima nra
affligitur à nimio sui corporis calore, sic spiritus ille tanq'm anima in
corpore ignis fatigatur, ut alibi scripi: siue ut modo subtiliter opinor,
quatens demones, et damnatorum animas potentia, obedientiale, sensi-
tiam exercent, per alia .s. p'xima, et vere maale, intrinseca v'nto,
atq; per sensus, seu cognitiones corporeas; qua r'ba (non aliter ac
anima rationalis organo corporeis instructa) Angelus ut sensitiuus
miserime dolet, ac molestissime cruciatur à calore nimio, quem illi
imprimat ignis, ^{extinctor} ut pote stratis dispositib, ac temperantia ma'alibus
requiritis, h' q' seruasse illis potentie corporee, h' p'p'ius exercitio
empa obta delectabilia. De his in alibi latius: modo ad nostrum regre-
diamur discursum.

¶ Deus q' qui solus e' summe immaterialis, ut à corpore omnibus
moib, independens, nullus h'et perfectissima scientie impedimtu. Cae-
nae d. Th'as p'bat, illam perfectione censend' e'

DISPUTATIO. II.

De Potentia, et actu primo intelligendi diuina.

Omnia fere, quae in hac celebri disput. scribere possunt, tribus, aut

16

quatuor alijs materijs communia facta sunt: multa etiam solis nomi-
num attentionibus, et apprehensionibus variis speciebus nutriuntur: De illis q
partim accurato examine, partim naranda potius qm disputando, trac-
tare multig erit; nobis p̄cipue, quos gravissima reru, molimina, atq
vera disidia manent.

Sectio prima.

An sit in Deo potentia intelligendi?

- I. ¶ Suppono. 1. duo ed genera potentia, alterum improprium, seu logicum; alteru p̄prium, & physicu. Et potentia logica ea, m̄ quam, unaquaq; res nec non repugnare, potest q; p̄inde ee illo potentia genere, quo apto logica valere dicitur oga ab actu ad potentia; quam quide, n̄ modo diuina scientia, sed oib; Dei perfectionib; inesse, ut certissimu, apto ois p̄nuntiat: imo in hoc sensu unaquaq; creatura, & operas cre-
ata e potentia sui ipis, quatenus intrinsece importat p̄dicata non repugnantia. Et potentia physica, facultas illa, principiu, aut vir-
tus, qua res aliqua a se habet p̄ducere, recipere, vel tenere aliquam perfectione. De quo potentia genere nra loquitur disputo.
- II. ¶ Suppono. 2. Deo n̄ repugnare p̄pria, & physica potentia, non modo operase creaturaru, quaru oipotens e; verumetia; in ordine ad ali-
qua p̄dicata divina: communis. n. Patris, & Theologoru, sensu veras potentia
notionales Deo scedit; quatenus. s. Pater virtute sua generat Filium, & Spira-
tor p̄ducit Sp̄tu sanctu, reatu distinctu. Quapropter cum generas illa sit
per intellectu, & Spiras per voluntat, Deo etiam scedunt potentia intel-
lectua, & volitiva notionales, operase quidem ad generase, & Spirase passi-
vas tanqm ad hui reatu distinctos a principio p̄ducente. Unde modo non
de potentia notionali, sed de essentiali disputam.
- III. ¶ Suppono. 3. in Deo nulla e potentiam reale p̄ductiuam, intellectiois
ois. n. huiusmodi potentia asert reale distinctione inter p̄ducenti, & p̄ductu;
ut in Trinitate stat: intellectio. a. divina a nullo p̄dicato siue absoluto,
siue relativo Dei, reatu distinguit; ut catholica divina simplicitate
fide statutum e. Ob eandem rae, nulla e realis potentia receptiva intel-
lectionis: & rursus illa repugnans merito censetur ob imperfectione, & in-
digam potentialitab cas maalis. Unde n̄ de potentia p̄ductiuam aut

receptiva, ad de alia puris, ac sublimis viuentis disputamus.

4

¶ *Suppono. 4. questione, nra, n̄ institui de scientia Dei stringenti, ad tm̄ de necessaria: nempe sparase stringenti e' in Deo potentia quada virtualis, si actus secundo, & exercitius actuati cognoscendi videri dicatur in aliqua fortit' defectibili sm̄ denominatione intrinseca, & identificata Deo. Si. a. videri credatur in substantia, & nra scientia, ut superaddente aliquam, h̄ inaduate distincta, & accepta, à creaturis, h̄ etia aduate diuersa, & eterna denominatione: admittitur potentia intelligendi stringenter realis quoad denominationem, & obliquam nam quoad ipsa perfectionem, & substantia, s̄ stringenter sciendi; ea dem omnino habet, quam modo versamus, disputo.*

9.

¶ *Item. 1. sententia Scti Scoti, & discipulorum; qui. s. beneficio distinctionis ex nra rei intr̄ Dei nra, & intellectione, admittunt vera, potentia & verum actum. 1. intelligendi. quibus accedere credendi sunt nri illi recentiores, qui temperantiori distinctione, & proximitate virtualis nomine, eandem rem ipsa & distinctione, & potentia, cum Scoto p̄sentent. Cuius sententia varia fundamenta accurate distinguit, & sine distincte virtuali nervoso acumine illustrat L. Antonius de Quibus disp. 35. 2. sententia negat potentia & actum. 1. intelligendi realem, seu a q̄ rei: illum tm̄ affirmat ratione nra. Ita Suarez d. 30. Metaph. sect. 15. Molina, Vazquez, Granada, Sanchez, & alij tam nri, qm̄ Thoma in p̄. 3. sententia negat potentia, seu actum. 1. tam realem, qm̄ ratione nra. Sic Aureolus, Albertus, Berice, Kermelman, Thomae, & alij Thoma: quam opinionem eleganter completauit L. Gaspar de Ribadeneira d. 2.*

6

¶ *Affertio. 1. In Deo e' vera, & realis intelligendi potentia. Probat Scotus à distinctione illa sua ex nra rei intr̄ diuina, substantia, & actuati sciendi operatione. Caterum nec distinctio illa nobis p̄; nec, si p̄daret, reale, cluderet potentia, ad tm̄ forte, siue ex nra rei, aut media, p̄sentit distinctio. Probat etia, ex nri n̄nulli à distinctione & proximitate virtuali intrinseca intr̄ substantia, & intellectione Dei. At ut de Scotis dicebam, nec placet distinctio, nec potentia realis illa. Probat rursus alij à vera intelligendi operatione, seu vita intentionali; cui p̄terea nequit n̄ sua potentia intentionalis respondere, qua Deus ipse viuat. Verum ea sola viuendi, & operandi species in primis ex se n̄ postulat potentia,*

5

plurimam logicam, ut videre est in illa natura creata, qua secum haberet aliquam
 intelligentiam, reatū identificatam: illa videlicet sicut si esset a sua potentia
 seu virtute, ita nec ab ipsa, seu cum ipsa intelligeret. Deinde. Deū intelligentis
 in modo intentionatū, ad phys. etiam vivit, ut erudite ex omni Theologo
 Sumat P. Kemelman tit. 2. d. 2. cap. 7. et nris p̄bacoibz ostabit: q̄ p̄tata
 affectio ad potentiam intentionalem restringi n̄ debet. Deniq̄ Deū etiam p̄ im-
 mensitatem, omnipotentem, atq; per oia sua vivit: q̄ vel sit p̄a vivendi et illi co-
 cedenda, h̄ intentionalis et neganda.

7 ¶. Succipit alij p̄dant efficacis. 1.º Perfectio illa, rade cuiq; est
 a qua est intellectus, dicitur p̄a intelligendi. Ad in Deo adest perfectio, rade
 cuiq; est a qua est intellectus: ipse. n. a se intelligit; n̄ q̄dē ut virtute effi-
 ciente, sed plenit̄, et positive sufficiente. Ergo in Deo est p̄a intelligendi.
 2.º Vivens est principium movendi se ab intrinseco, siue operandi per se ab in-
 trinseco. Sed Deū intelligendo vivit p̄prie, et stricto. Ergo est principium, seu
 p̄a operandi per intelligentiam. Maior est ipsa vivendi descriptio. Minor
 ostat: nam Deū n̄ solum est intelligens, et intellectus, verum etiam est intelligens
 per se ipsum, per suam perfectionem, et virtutem; qua ex se est a se sufficien-
 ter habet intelligere: q̄ phys. intelligendo vivit.

8 ¶. 3.º In Deo admittimus rationem, et perfectionem, obiecti motuū, quatenus
 ipse in se, et per se cognitus oia perfecte intelligit: q̄ etiam cedenda est ratio
 principij, seu p̄a intellectus, a qua sit intellectus. 4.º Theologi in Deo
 p̄sentem naturam divinam, quamvis haec sit ipsa operatio, et quodvis attributum
 divinum: ad naturam definitur esse principium operantis, seu motus, et quietis. Ergo
 in Deo admittitur principium, seu potentia operandi. Max̄ v̄o cum sit natura
 quatenus completa ratio sit tota virtus, seu p̄a operandi: n̄ q̄dē ob indifferen-
 tiam, nec efficientiam, sed rade actualissimam necessitatis, et purissimam sufficientis.
 Postremo (sit q̄ oiy ratio a priori expressas). Deū est ens a se. Ad intellectus
 divina est Deū: q̄ intellectus divina est a se, et a Deo. Atqui illud a quo est
 intellectus, est p̄a plurimam logicam: haec. n. n̄ est virtus sufficientis ut existat opera-
 tio, quod evidenter in creaturis patet. Ergo Deitas est vera, et plurimam logica,
 intelligendi potentia. Et nimirum Deū a se, n̄ quidem vel tm̄ rade identitatis;
 aliqñ hōc etiam est ens a se, et quavis operatio creata: neq; precise negativus,
 quatenus. i. Deū non est ab alio; nam tametsi non raro vocibz negativis di-
 vina explicite asertat (ut in substantia persistat per non existens in alio,

Et in ipso Deo infinitas p[er] negatione[m] (limitis) p[er] conceptu[m], s. n[on] exi[st]enti ab aliis: at in e[o] ex p[ar]te rei cognita e[st] quaedam excellentissima, atq[ue] positiva Dei perfectio, qua de[us] creaturar[um] dependentias superat, & qua abunde de[us] possidet sine sine perfectione. Espritus igitur De[us] e[st] a se tanq[ua]m a virtute sibi sufficiente: At etiam e[st] in aeternitate, & immensitate sua, nec non e[st], & arruat se p[ro]pter se ipsum.

¶ Affectio .2. In Deo non e[st] actus primus realis, ex natura rei, aut intrinsece virtualis ad intelligendum. Ne. a. istas potentias, & actus primi diversas & superares, & affectiones miretur; nota, in nobis, atq[ue] in Trinitate, unamquamq[ue] potentia[m] duob[us] conceptib[us], & quasi officij[is] virtutis: e[st] n[on] in primis virtus a qua, seu cuius vi et perfectione existit aliqua operatio: e[st] in super-reali distincta ab operatioe et t[er]m[in]o, atq[ue] ita e[st] prior. Juxta quoru[m] conceptu[m] vocatur potentia: & posteriorem vero actus primus; operatio. s. ut quid distinctu[m], & ordine causalitatis, seu originis ante ad operatioe[m], qua propterea actus .2. & ultimus appellatur.

¶ Jam affectionis quoad in promptu e[st]. Nempe nulla e[st] realis distinctio, & prioritas inter diuinam substantia[m], ac intellectio[n]em: nulla etiam e[st] ex natura rei, fortis, aut virtualis intrinseca. Ergo nullus e[st] ex p[ar]te rei, seu obiecti actus primus, vel secundus. Iga conditio, quia primum, & secundum, qua t[er]m[in]a important simile, inter se distinctio[n]is, & opposit[is] specie, ut in Trinitate Personis constat. Ans. a. quoad realem distinctio[n]em, certissim[us] e[st]. Quoad fortem, mediam, siue ex natura rei; necnon quoad virtuale[m] intrinseca[m], communissimum etiam e[st] Theologis aduers[us] o[mn]es Scotistas, & paucos n[ost]ros recentiores. Quamvis, ut verum fatear, de Thistarum sententia firmu[m] iudiciu[m] ferre non possum: ipsi enim moderato, et temperato distinctio[n]is ratio[n]is, seu fundamentalis nomine, tum h[ic], tum alia[rum] saepe ipsa[rum] Scoti distinctio[n]em, media[m], seu forte[m] p[ro]fiteri se ipsa vident[ur]: quod quidem sua illius distinctio[n]is beneficio ubiq[ue] tam in diuinis, q[ua]m in creatis diuersa p[ro]dicata (n[on] sec[un]d[u]m ac Scotus diuersas fortitates) expedite primu[m] cum reali identitate amplectunt[ur]; p[ro]dicata aut[em] diuersa requirunt n[on] e[ss]e diuersa fortitates: quapropter ego reale vtriusq[ue] nisi distinctu[m] percipere n[on] valeo. Max[ime] vero cum videam in Trinitatis mysterio vniuersas Thista, Scoti, & Societatis scholar[um], nullo ferre excepto, admittere eade[m] p[ro]dicata contradictoria communicationis, & incommunicationis inter natura[m] & Personalitatem; quam propterea p[ro]dicatoru[m] oppositio[n]em, cum ipsa apud

oes una credatur, significare hoc potest, quam illo distinctioris vocabulo, unica erit nostras apprehensionum, & nominis stentio.

II. ¶ Breviter. a. oem intrinsecam, & ex p^{te} obiecti distinctionem sive formalem, sive virtuale, appelles, intr virtutem intellectiva, & scientiam, actualem in Deo sic modo impugno. Nullum est predicatum, veniens natura seu potentia, quod re ipsa intellectioni non quadret, de ipsa se negari possit: quippe si intellectio est a natura, seu potentia, ita est a se ipsa, & potestas intelligendi est etiam ab intellectu. A seitas. n. est predicatum, seu perfectio non postulans intrinsecum discrimen, h^{ic} ordinem, fortitatem: alioquin ea, quae prior est, aliam, & aliam sine fine postularet, se virtualiter priore; ne. s. existeret a se, sed semper ab alia anteriori. Sic ubi dicitur Deus ens a se, h^{ic} a se non est aliquod predicatum, seu fortitas ex p^{te} obiecti Deum ipsum, seu divinae entitatis antecedens; non enim se ipsam intrinsecum antecedere potest. Sic etiam, ubi divina intellectio dicitur essentiam Dei respicere tanquam sui motivum; non ideo credimus motivum illud esse distinctum, & prius ipsa intellectione; cum haec eadem et ad se trahat, & propter se existat. Similiter igitur scientia divina omnino est a se, atque ita ipsa sine ulla intrinsecum virtuali distinctione est indivisibilis actualis intellectio, & potentia.

12 ¶ Assertio. 3. Deo capi venit actus. 1us intelligendi ratione nostra: capi vero nec ratione, nisi tantummodo ratiocinante, h^{ic} fingente, nempe Deo a nobis diversimodum cognosci potest apprehensionibus directis in ipsum euntibus. 1° diversis apprehensionibus, seu definitis, nullas videlicet fingentibus distinctiones, sed eam forte precisione constituentibus: & tunc Deus apud nos dicitur ratione nostra distinctus in varia predicata, seu tenens diversas formalitates ratione nostra: 2° una apprehensione fingente, & ratiocinante quandam obiectivam distinctionem; quod tamen dicitur non sufficere ad propriam, & veram distinctionem rationis; non enim ipsae definitiones, quae rationes appellantur, in se diverse sunt: sicut nec ad corporeitatem, & alias imperfectiones Deo ratione nostra tribuendas sufficit fictio, & falsitas nostrae cognitionis. Atqui potentiam & actum distinguere, vel non distinguere ratione nostra, est actus primus & secundus existere, vel non existere ratione nostra. Ergo actus. 1us & 2us Deo veniunt quoties diversis, & ordinatis apprehensionibus veram illius potentiam, & veram eiusdem intellectiorem recipimus; nec ideo si una apprehensione obiectivam prioritatem fingamus, peregrina, & de Deo applicemus.

Verum doctrinam ista, multis delusionibus sternendis max^e 13
 promptam alio firmare oportet: plures videlicet q^u statum apprehen-
 dendi discrimen n̄ satis observauerunt, ubiq; inculcant, Deum n̄ magis 14
 posse appellari actum. 1° & 2° rade n̄ra, qm̄ corporeum ex. g. ; cum in
 se n̄ ming sit indiuis, & incapax primi, & secundi, quam est intrinse
 incorporeus. Rem igr sic declaro. Vbi due sunt in n̄ro intellectu appre-
 hensiones, & definitiones, quarum priori exprimat^r capacitas, & virtus
 diuina intelligendi; posteriori vero ipsum describit^r actuale exercitium:
 tunc certe ratione nostra, atq; sine ulla p̄tione, id per extrinsecas deno-
 minaces, dicit^r ipse Deus actus primus, & secundus: sicut vere dicitur
 idem obiectum diuinum cognitum abstractiue; necnon distinctum, &
multiplex rade n̄ra. At vbi vn̄a apprehensione, & vna entitate di-
 uina, in duas fortitates, seu obta, ex. g. actum primum, & secundum,
 tunc fingim^{us}, fals^o q^u apprehendim^{us}, vel applicam^{us} quandam distin-
 ctione, & priorit^{ate} obiectiua, & chimerica, des re ipsa, & vera rade.
 minime veniente: quapropter n̄ possum^{us} iudicio adueniente, & supra
 illam apprehensionem reflectente affirmare, Deum e^{ss}e actum primum,
 & secundum rade n̄ra. 14.

Ceterum turbidus noster intellectus, turbatus ipse corporeis spe-
 ciebus ac figuris, corporeitate, quandam semper ex p̄ obiecti pingit, &
 fingit: cum in ipsa nostra circa Deum cognitio in se corporea non sit,
 & corporeitate, iminiscit^r: propterea intellectus idem non potest iudi-
 cio subieq; corporeit^{ate} intrinsecam, aut extrinsecas, des cum veritate im-
 putare. Exemplum sit in logica natura vniuersali: talis enim dicitur
 ea natura, seu indiuiduorum collectio realiter extrinsece per denomina-
 tionem a n̄tra apprehensione sp̄ra, siue abstractente; que. s. n̄ singat
 n̄ra, ex p̄ obiecti abstractam a singularibus, sed extrinsece abstracta, ex
 modo suo tendenti constituat. Sic igr Deus erit actus. 1° & 2° rade,
 n̄ra, quater talis obiectiue n̄ singat^r, & extrinsece ab ipso apprehensio-
 num ordine denominetur: sicut etia, rade n̄ra distingui dicit^r in
 varias fortitates, n̄ quidem cogit^r a nobis, & a n̄ra cognitione, ex-
 trinsece constitutas.

3

Sectio secunda.

7

Argumenta contraria, et eorum solutiones.

Argues. 1. aduersus primam Assertionem. Potentia physica nullibi extra casu nostra Disputationis inuenitur sine distinctione, et prioritate reali, ut patet tam in creaturis, quam in Trinitate: quod sine exemplo diuini intellectus appellamus potentiam physica intelligendi. Retorquas argumentum: Potentia logica nullibi extra casum Disputationis nre inuenitur cum perfectione sufficiente ut operari sit a se, et non ab alio: quod sine exemplo diuini intellectus appellatur aduersarij potam duntaxat logicam intelligendi. Quapropter respondes. 1. mihi si ades gratum esse nomen potentia physica quoniam est potentia plusquam logica, atque ita illa virtus intelligendi metaphysica, seu theologica potentia vocari possit. 2. 2. speciem diuini perfectionis, utpote omnino singularem, non tam exemplorum immunionem, quam definitionis applicatam postulare, ut apte aliquo nomine describatur.

2. Nulla est potentia plusquam logica, ut Deus existat, sit omnipotens, aternus, atque in summa ut ipse sit Deus. Atqui si minus est Deus, et omnipotens a se, quoniam intelligit a se ipso: quod non magis est potentia physica, quam plusquam logica ad intelligendum, quam ad extendendum. In primis argumentum evertit efficax instantia; vulgo. n. duntaxat intellectio, et valitio dicuntur operantes immanentes Dei (quod accipi possit de operantibus, et natura rationalis ut talis, et quibus tria producta respondent): quibus superadduntur procedere duas Personae in Trinitate producta: n. a. immensitas, aternitas, aut cetera, quamvis Deum actualem in propria ratione exercentibus, iussumque ad creaturas referentibus. Ergo similis virtus intelligendi, atque volendi appellari merito potest potentia, utpote cui sua respondet operatio; quamvis talis non diceretur virtus illa, qua Deus existit, et alia quavis diuina, ac substantialis excellentia. Deinde nego maiore, saltem de potentia metaphysica seu theologica; Deus. n. vere est ens a se, verumque est intellectio ab intelligente; atque ita ipse est principium, seu virtus purissime sufficiens si minus sibi, suaque existentia necnon possessionis omnium bonorum substantialis, quoniam sua vita, et intellectio.

3. aduersus 2. Assertionem. Theologi indifferenter in presenti videntur nominibus potentia, et actus primi: quod utrumque negare, et utrumque recedere debemus. 1. quod omnem potentiam esse quidem actum primum, aut realem, aut rationem nram; non tamen eodem omnino sensu; sicut etiam omnis intellectio est actus. 2. et tamen cum omnes catholice illam a se rebus in diuina substantia consistant, istum ut plerique sola ratione nra referunt.

4.º aduers. 3. Affectionis. Cognitio frigitur distinctione, idem non
pbat, ut fortiter sunt rade distincte, qd talis distinctio cognita n̄ uenit
ip̄i obiecto. Sed neque rationis, seu apprehensionis, rade distinctio uenit
ip̄i obiecto: qd n̄ pbat, ut eis fortiter rade nra distinguat. Respondet,
nulli obiecto uenire fortiter adaequate intrinsece, sed partim intrinsece,
& partim extrinsece per denominationes a diuersis cognitionibus: quapropter
cum ois distinctio sit uel in ip̄s obiecto, h̄ in cognitione nra, necesse est,
ut ubi obiecta seu res cognite diuersitas n̄ habent, tota subsistat diuersi-
tas, atq; distinctio in nris cognitionibus: n̄ quidem, quia iste agnoscant, &
fingant aliquam distinctionem, ubi summa est realis, & uirtualis iden-
titas; alioquin n̄ terminarentur ad obiectu reale, sed ad chimericum,
neq; ponerent distinctionem rade intrinsece, eradem ex.g. uerum, & reales,
sed fringerent distinctionem reale, intrinsece, & uirtualitatem.
Verum qd ita sunt diuersa definitioes, quas nos de potentia, & actu in-
telligendi habemus, ut apprehensio ista, uirtus diuina intelligendi ex se
et ex vi sua fortis representatiois n̄ magis significet potentiam, identifica-
tam cum actu, qm distincta. Opportunus exemplus sit scriptus noster
animalis, qui ita representat animal distincte a rationali, sicut iden-
tificatum: et scriptus rationalitatis n̄ magis hominis, in quo rationale iunctum
est cum animali, qm Angelus, in quo separatum est, significat: quapro-
pter ego existimo, omne p̄cisione forte, notare p̄cisione, obliua, n̄ qd
adaequata, neq; pura, sed inadaequata, & cum uera distinctione reali,
in aliquo tertio; quatenus scriptus animalitatis ex.g. attingit seu uage
seu distributiue duas animalitates, quarum licet una sit eade, cum ratio-
nality, alia tamen realiter distinguitur.

Sectio tertia.

Infertur diuina Essentia constitutio.

Circa diuinę essentia constitutionem, noua a pleriq; aperite disputas;
p̄p̄olixa tñ, & plerumq; uocalis, & qua certe cum p̄senti ex nuper a nobis
explicata eadem, uel omnino similis est: illig p̄pterea decisione, ex nris
affectionibus istare credimus.

1.º igitur infero, diuinę essentia (qua realiter est, & consistit in sibus
diuinis p̄dicatis, ut p̄de certum est: & uirtualiter, seu forte intrinsece,

tam in potentia, qm in actu intelligendi, ut in. 2. assert. dicebam: imo
 ut probabilior tenet opinio in oib; absolutis, et necessarij; virtute ratione
 nra ipso actu. 1. intelligendi. Essentia enim in unaquaq; re constituit illo
 sium. 1. predicato, per quod ipsam sufficienter ab omnib; alijs rebus distin-
 guere possumus, quod satis ex se unicuiq; constat, perpetua q; exemplorum
 ineluctatione firmata. rationalitas. n. ex. g. pro admirabilitate, et risibilitate
 essentia; hominis. virtute dicitur, quia per illa. 1. hsem ad oib; alijs dis-
 cernim; . Et. 1. exploratissim; logica, ac Metaphysic; assertum, Idem est
principium virtutis, et distinctivum: Deum. a. satis a reliquis discerni per
 suprema via sciendi potest, indubitatum e; debet; quandoquidem virtus
 ea apprehensiva nulli extra Deum conveniat. Dei igr essentia virtit. ratione
 nra in actu. 1. seu potest. intelligendi.

Obijcies cum plurib; Thomistis. Divina essentia recipi debet ut
 perfectissima in genere viventis: q; summa cum intelligendi actualitate.
 Et hoc, vel simili argumento paritercludendum fore divina; essentia; vir-
 tute etia; debere in actuali. volitione; cuius. i. actus spectat ad perfectionem,
 et puritatem vivendi: max; cum nra, ut actu intelligens dicatur potentia, et
 actus. 1. volendi. Quapropter distinguo ante, recipi debet ut perfectiss. perfec-
 tione se tenente ex parte nra cognitionis, nego. trage. n. ea imperfecta, dimi-
nuta q; est, n. solum circa divina, Id etia; circa creatas essentias, ut pa-
 tet in conceptu rationalitatis n. explicante admiracione, et risum: ex p. ipsius
 essentia; cognitae, concedo: e. a. summa perfectio esse virtute, et potentiam
 summa; sium apprehensivam.

Infero. 2. aliquando etiam in nro conceptu ipsa actualis intel-
 lectio simul cum potentia ingreditur divina; essentia; virtute. Una videlicet
 apprehensione spectari possumus tam virtute sciendi, qm ipsa scientia: ut
 si dicamus, substantia per se ipsam sciens. Sape. n. n. solum identificata, sed
 etiam distincta apprehendimus uno conceptu, ut dicitur in objectis relativiis.
 Atqui sub ea designata apprehensione neq; est distinctus ex p. objecti sium,
 rem usurpatis; neq; ex p. nra; cognitionis, utpote que plures n. snt: q;
 in eo casu tam actu, qm potentia sine vlla secundi, vel primi rade divina;
 essentia; virtute.

Dicit. Nos apprehendere n. possumus operando, absq; aliqua; dis-
 tinctione, et quasi egressionem illig, a potentia; seu nra. 1. 1. Apprehen-

de re substantia, et operase, tanquam una, et non est supra nostra mortalitatis
additione, quandoquidem, ^{nec} per sensum nostrum ubique distinguimus operase
a substantia, ut patet in actione, qua sol sua, derivat lucem. Neque re ipsa
facile primis apprehensionibus tanquam per se notum apparet, omnem
potentiam creatam identificandam fore cum sua operase; alioquin male dis-
putarent Theologi de possibilitate substantia, et potentia sibi identi-
ficatam intellectione. 1^a. 2. Tametsi nobis aliquando semper appare-
ret distinctio inter actum, et potentiam saltem, qua se realem, et veram, men-
titeret; at illa non rade ratiocinata intrinsece constitueret, sed rascinate
fingeret, aut ipsum obiectum. Hac. a. distinctionis species et divina
essentie institutione impetinetur omnino est: alioquin corporeitas etiam
foret essentia Dei nosse nostra substituta.

In fine disputari solet, An in Deo cedere possimus potestate
proxima intelligendi; necnon veram rase habitus; atque speciem imper-
sam? In istis quatuorculis nominalibus pro utraque sunt multi sunt
iudicia, atque sententia: videri. a. possunt apud P. Ribadeneyra d. 2.
ep. 6. quoniam in negando (saltem quia brevior est decisio) imitari iuvat.
Nempe potentia proxima ut talis, et paratiue ad remota, accepta, a-
liquam incompletiorem significat in natura, quam propterea remota, et
quasi indigente potestate, supponit esse. Habitus etiam, aut simile, in-
completiorem, aut peiorem difficultate, seu operandi tarditatem, derostat. Species
tandem, etiam si eorum vocabulum Theologis in hac materia familiaris sit, nobis
futurum erit, et potentia aliqualem a se indeterminabilitatem, necnon
obiecti absentiam, et improportionem significare solet. Hec tamen non faciunt, quo-
minus Deus eminenter potestate proxima, habitibus, et speciebus instructus sit:
utpote a se omnino potens, facilis, et detraty ad sciendos.

DISPUTATIO. III.

De obiectis Scientiae necessariae divinae

Sectio. I.

Quae praedicata sint obiectum motus Scientiae necessariae?

Obiectum motus dicimus obiectum a quo est illius scientia. Sic
motus, et forte obiectum a pure tractus, siue hoc forte etiam, siue im-
maale appelletur, distingui solet. Bisaria. a. obiectum dicitur id, a quo exiit

2a assertionis par. constantem inferri mihi videtur ex dictis.
d. 1. q. 1. art. 3. Nempe unaquaeque formalitas, Dei absolutarum in se intrin-
sice e' intelligibilis, a nobis apprehendi valet ut talis, atq; ut digna, quae
a Deo cognoscatur. Sed fortiter talis, atque tali modo apprehensa dicitur ob-
iectu, motiuu, rade nra: q' unaquaeque fortiter, atq; fortitatu, absoluta maior,
vel minor gregas e' obiectum rade nra motiuu, sive scientia: Videlicet,
aeternitas movet ad scientia, aeternitatis, ascitas, omnipotentia ad suas:
nec non. istarum junctio, vel mixtio ad scientia, omnium illarum.

Obijciunt. 1. pro divinis Relatioib; Thoma apud Thomazium d. 17. Rela-
tiones habent n' ming' qm' ipsa attributa. unica, e' eandem divina essen-
tia intelligibilitat. Intelligibilitat. n. Relatio, creata n' e', d' increata, et
ipsa entitas. Ergo Relatioes simul cum essentia constitunt unu, obiectu,
motiuu. Distinguo aut' cum Scoto, & mille alijs, atq; ni fallor, re ipsa cu
Thoma: realit, e' identice, cedo: fort', aut virtualit' intrinse, seu ex nae,
rei, nego. Pari sensu ~~obijciunt~~ distinguo sequens. Sunt videlicet iuxta
familiarem Theologorum doctrinam divina Relatioes proprietates quaedam
nae format' in se absolute p' constituta, sequentes; a quib; p'pterea non e'
divina, et aut' scientia, sed potius e' contra.

Obijciunt. 2. pro eisdem Relatioib; n'nulli ex nris Theologis. Unaquaeque
illarum e' intrinse, rade sui fort' cognoscibilis, habet ppria, intelligibili-
tate, e' veritate, qua digna e', ut penetret a Deo: q' Relatioes sunt obiectum
motiuu, divini scientia. Distinguo aut': terminative, e' p' suppositivitate,
cedo: motiuu, e' illative, nego. Terminat. i. divina scientia, e' vir-
tualit' p' supponit essentia, aut facultatib; Relat: ab essentia autem,
et non a Relatioib; e' illa eandem scientia: n' enim ipsa, movet, et in-
fert per virtutis sive vel cognoscibilitatis sufficientia, vlla Relatio div.

Obijciunt. 3. p' eisdem Relatioib; atq; etia, p' creaturis n'nulli re-
centiores nri cum L. Herice d. 5. cap. 4. Obiectu, motiuu, n' debet per
se ipsum e' principium, sive sufficiens, sive efficiens; sed tm mediante
sui specie, etiamsi ista non p'cedat ab obiecto, ut patet in speciebus An-
gelicis rerum materialium a solo Deo inditit. At divina essentia e' species,
qua p' Relatioib; movet ad illarum cognitionem, atq; etia, p' creaturis. Ergo
Relatioes, et creaturae sunt obiectum quaeq; motiuu. Distinguo Maiore;
by mediante sui specie, qua existat, h' existere possit ab obiecto, vel

10
saltem eius nomine, transeat; quae nullo modo possit existeret ab illo,
nego. Essentia. a. Divina n. e. species existens, aut potens existere forte
a Relatiob, l. illarum nomine, utpote quae virtualiter sunt posteriorer, sed,
tantum rade sui.

Obijciunt. 4. i. e. rem recentiores etiam p. creaturis. Bonitas, seu ama-
bilitas creaturarum saepe e. obiectum finale, et motivum intrinsecum actuum Divinae vo-
luntatis: ut in virtutibus moralibus Dei, amicitiam ex. g. et misericordiam plures
opinantur. Ergo etiam creaturarum veritas, seu intelligibilitas pote. esse motivum
Divini intellectus. Admitto modo. antecedens; et nego. negam. Quippe motivum
forte voluntatis n. e. ipsa obiecti bonitas ut a parte rei existens; Id. ut ab a-
marante cognita: nullus. a. e. absurdum, si cognitio Divina bonitatis creatae
quasi influat, et moveat ad divinum eiusdem bonitatis creatae amorem. At
obiectum intellectus est res ipsa in se, et x. entitate, ac veritate intrinsecam:
quae poterea ubi creata fuerit, in scientia increata, tanquam principium obiecti-
vum sufficiens, l. efficiens movere n. potest. Et quidem simili rase Divinae
Personalitatis in se, et rade sui acceptas multi satis probabiliter appellam
obiectivum, etiam motivum Divinae voluntatis: qui tamen id ipsum sparsae scientiae
negant.

Obijciunt. 5. p. ipsis creaturis. Scientia Media, atq; scientia Libera
habent pro motibus liberarum nri arbitrii operades. Raso enim, et causa, qua Deo
illas affirmat, e. qd ipsae futurae sunt, n. e. d. ut tenet nobilissimus, et an-
tiquissimus nre Theologiae assertus. Ergo etiam creature possibile sunt obiectum
motivum scientiae simpliciter intelligentis. Distinguo autem, quoad puram
denominatorem scientiae, transeat (haec autem obiecti generum n. tam motivum,
qm. medium connexionis appellari solet): quoad perfectionem, nego. Nego et
negam: nampe in scientia possibile nihil est denominasi, Id. tota in
omnes sui institutiones e. infinita perfectio, ideo q; impotens a creaturis
specie, forma, seu existentia accipere.

Sectio secunda.

Obiecta Terminativa Scientiae Necessariae.

Obiectum finitum dicimus, quod ita terminat scientiam, ut cognosca-
tur per illa: sub qua acceptio, et motivum, et pure finitum spectemur.
Quatuor autem numerari possunt obiectorum genera, quae ad scientiam

necessaria pertinerent. Videntur nempe, Deus ipse, creaturae possibili, chi-
mare, & veram carentia. 1° ad scientiam visionis: tria v^o posteriora
ad scientiam simplicis intelligentiae spectare dicuntur.

Principio essentiae divinae, attributa, atque Relata, totum. v. Deum,
quantum in se uno, & singulis; per scientiam visionis necessariam apprehendi,
evidentis est, quoniam modo probari debeat, aut possit. Duae v^o sunt difficulta-
tes in specimine acuminis obijci solita, quae nisi apprehensionibus fabri-
catis, rase in corrigenda, & despiciente sunt. 1^a Sumitur ab infinitate
reflexionum, seu novarum scientiarum, quibus vel implicari, vel puerili studio
occupari Deus videtur: quatenus videlicet non solum agnoscit se, verum & cog-
noscit, se cognoscere; atque ita sine fine per alias, & alias revolventer cog-
nitiones. 2^a potitur ab identitate foris intrinseca scientiae, & obiecti proprii,
seu motivi. Si obiectum enim illud nihil est aliud praeter scientiam; iam Deus
nihil aliud videtur de se scire, nisi se scire: quae sciendi species videnda
foret.

Ceterum ad 1. difficultatem dicimus, illas reflexiones, atque scientiarum re-
volutiones. Quamvis apud nos ut tales, et tanquam novae scientiae alij,
& alij apprehensionibus, & nominibus explicari possint, sintque proinde rase
una synecdochematica infinitae) re ipsa, & apud se unica, est, & simpli-
cissima, notitia, uno aequalissimo intuitu omnia divina, & quae nos
multis vocabulis dividimus, apprehendente. Ad 2. respondes, Deum scire,
de se plus, & aliud, quam nos illis vocibus foris explicamus: non tamen plus
aut aliud, quoniam est in se ipsa divina cognitio. Est enim in se, tametsi a nobis
vocabulo scientiae non explicatur, illa Dei scientia aeterna, sempiterna, & aeterna.

Scientia simplicis intelligentiae obiecta tractata sunt per creatura pos-
sibilem ut talem: et quidem non modo sine esse eminentiale, & increatum, quod
habent in Deo, ex quo sunt ipse Deus omnipotens, iuxta illud Ioan. 1: Quod
factus est in ipso vita erat: verum etiam sine esse possibile, producibile, & crea-
bile proprium; quo saltem negativum, & sine potentia, distinguuntur a Deo inde-
pendenter ab exercitio actuali intrinsece existendi. Nam cum Deus a sci-
entia simplicis intelligentiae dirigatur, & gubernetur, ut decernat, & existere,
nolit multas ex creaturis possibilius; non potest non habere scientiam, quae
ipse in se cognita sunt, & non tamen per extrinsecam denominationem, ab essen-
tia divina cognita; siue inftar rerum, quae in speculo videri dicuntur.

cum

117
cum tñ n̄ ipsa, ad earum imagines proprie videantur, ut Aureolus immerito
credidit e' nullis docuisse.

Eiusdem scientiæ simplicis intelligentiæ sunt etiam obiecta tratiua cuncta,
chimæra, seu entia raris; si forte obiecta sint à rebus ipsis possibilibus dis-
tincta, atq; ita seorsim cognoscibilia, ut in ipso rerum possibilium, nuper
scripto predicamento omnino n̄ stentur. Sunt videlicet in ista causa,
duæ apud Metaphysicos sententiæ: 1^a affirmat, entia rationis, seu chimæras
esse obiecta ab omni cognoscibili reali adæquate diversa: 2^a vero negat,
à nobis, l, a Deo quidq; cognosci, quod n̄ sit aliquid obiectum, revera pos-
sibile; et illud denominatur ens raris, & impossibile, quoties s̄ merito
suum cognoscitur actu essentialiter falso, atq; a Divino penitus discrepante,
formaliter q̄ à vero dissentiente: quapropter cum Deus has nras falsitates
agnoscit, impossibilia, seu potius possibilis iniuste a nobis affirmata, vel
negata, agnoscere dicitur. Qua sola sumtaxat ratione credendum e' L. Vazq;
in presenti Deo negavisse entium raris cognitionem: quatenus .i. ipsa à
nullo intellectu sunt cognoscibilia forte, & in se, utpote de subiecto n̄ sup-
ponente: æquivalenter aut à solo intellectu falsitatis fabricatore intelligi
dicuntur.

Sunt tandem obiecta simplicis intelligentiæ negatæ, seu carentiæ re-
rum: n̄ quidem, ut in aliquo tempore posita; sic enim ad scientiæ liberam,
ut ipse creatura, spectant: ad tantum, ut possibilis, & s̄m predicata, quasi
essentialia, & intrinseca considerata. Hoc pacto loqueretur pauci illi Philosophi
qui de negatibus parum verisimiliter existimaverunt, entitates e' quardam di-
minutas, & nullis estimatis quasi reclusas, distinctas intus ab omni ente,
positivis: Cos. a. credimus cum D. Thoma, L. Suarez, & oib; antiquis, ne-
gatæ e' pura nomina, atq; de subiecto n̄ supponente, siue entia rationis
inania. Quapropter Deus n̄ ita affirmat, Carentia alterius mundi existit.
Ad negat in hunc modum, Alter mundus n̄ existit: dicendum q̄ propterea
negatæ tantum æquivalenter agnosci a Deo, quatenus videlicet, esto ipse
n̄ agnoscat negatæ, (utpote de subiecto n̄ supponente), agnosci tñ res ipsas
eas negando, quoties neganda sunt.

Quatuor hic obiectos generibus vulgò notis, & nominatis, 5^m ad-
iungere possumus: Nempe puras ab æterno potentes existere denomina-
tiones, a Deo, creaturis, & negatibus adæquate diversas; quales in

plurimae sunt naturae creaturarum, possibilitates; in mea & habitudines
illa, quibus Deus ab aeterno constituit & denominat in liberos exercitio
volendi.

DISPUTATIO. III.

De Medio increato Scientiae necessariae,
Sive, An Deus agnoscat creaturas possibles in se ipso.

Sectio prima.

Assertio affirmatiua: & essentialis Dei cum creaturis con-
nexus ostenduntur.

¶ Deum cognoscere omnes, & singulas creaturas in se ipso, nō modo
ut oblo motivo dante perfectioris, & existentia, scientia; sed etiam tamquam
in medio cognito, nihil aliud significat, quam ipsum, dum perfecte se com-
prehendit, videre, quasi reperire, & advertere in se aliquid, quod ita infalli-
biliter conexus est cum creaturam, possibilitate, eam se modo ad creaturas refertur,
ut apprehendi nō possit, nisi simul, atque indivisibiliter monstrat eadem, creaturas
movendo ad illas, sui ipsius cognitiones, quae forte etiam illarum perfecta sit
cognitio. Sub hoc igitur sensu affirmamus, Deum in se ipso ut cognito cunctas
per simplicem intelligentiam comprehendere credibile essentias. Ita sentiunt
cum D. Tho. ar. 5. Thomista. Praeterea D. Bonaventura, Durandus, & Co-
minatus, schola. Theologi etiam Societatis satis communiter: nominatim
D. Eximius lib. 3. de attribut. cap. 2. P. Molina, & Valentia sic art. 5. Scoti
mens, ut solet, disputate: ipsum affirmante, sequuntur nulli discipuli,
quos imitatur Smising. tract. 3. d. 2. q. 2. Sed ego ab opposita meae patronis.
Scotus dividere nec volo, nec possum. Authores. a. accurate relator, et expen-
sor quisque legere poterit apud duos theologiae eruditionis gigantes, Mon-
tey sicut d. 10. & Pasalum q. 14. ar. 5.

¶ Immo, hanc affectionem, firmam, & efficaci argumento.
Deus essentialiter habet, ut possibles sint per illa creatura, quae modo sunt
possibles; nō minus quidem, quoniam Deus, & Summi perfectus est. Ergo Deus
se intuendo, & ea quae intra se sunt, considerando, advertit etiam in se per-
fecte apprehensio per creaturas tamquam totas, ad quas ipse refertur, seu quae
omnipotens ex. g. essentialiter habet denominare possibles. Consequentia &
adversarij est evidens. Ant. a. occurrunt celebres illae quaestiones, de essen-
tiali

tiali omnipotentis Dei cum singulari creaturarum possibilitate, in eorum relatione ad creaturas transcendentales: scilicet, quod assumit affirmativam. De qua sane straveria non multa scribere vilius mihi est; quia in Philosophia late de hoc puncto tractant viri recentiores. Quibus, vero eas essentialis in eorum relatione, quas precipue ipsa Dei scientia nobis subministrat; et quae scientiarum possibilium in Deo simul expriment: indivisibile quod rationibus, et sequens demonstrabimus.

3. ¶ Probo igitur. 1. Deus essentialiter cognoscit de se esse unum: quod cognoscit esse ens indivisibile in se, et divisibile a quolibet alio. Sed esse indivisibile in se, et divisibile a quolibet alio, est esse distinctum ab omnibus alijs: quod Deo essentialiter est cognoscere de se, distinctum esse ab omnibus alijs. Essentialiter igitur est illi ut se apprehendenti, sic etiam alia per eandem scientiam cognoscere. Firmatur. Deo essentialiter judicatum est, distinguere ab omni creatura, saltem conditionate, sub conditione scilicet, quod sit possibilis creatura. Sed Deo essentialiter est apprehendere essentialia sua judicata. Ergo Deo essentialiter est apprehendere, quod ipse distinguat ab omni creatura sub conditione, quod illa possibilis sit. Penetrat igitur essentialiter Deus omnes creaturas, quae cum essentialiter sint possibiles, non poterit non Deus essentialiter habere, ut ipsas cognoscat, affirmatque tanquam possibiles.

4. ¶ Probo. 2. Quod Deo convenit ita saltem invariabiliter, ut ipsi quaderet, sive creaturae sint possibiles, sive impossibiles, essentialiter est illi: ut adversarij etiam fatentur. Sed Deo convenit distinctio a creaturis, repugnantia, et identitatis cum illis; sive ipsae possibiles, sive impossibiles sint: equum scilicet Deo repugnat esse vera creatura, ac esse chimeram aliquam. Ergo Deo essentialiter est repugnantia identitatis cum singulari creaturis. At Deo essentialiter convenit cum scientia representante omnia sibi essentialia: et etiam cum scientia representante necessitate, distinctionis, vel repugnantiam, identitatis cum omnibus, et singulari creaturis. Unde cum creatura, homines v.g. sint tam essentialiter possibiles, quam sunt boves, aut rationales, Deo non poterit non essentialiter convenire cum scientia vera, et affirmativa possibilitatis hominum.

5. ¶ Probo. 3. Quamvis reputetur, et permittatur esse quasi extrinseca Deo unquamque creaturarum possibilitas, et chimerarum impossibilitas: at evidens omnino est, Deum habere essentialem in eorum relatione, cum eo quod simul non sit absolute potens, et impotens placere creaturas, Petrum ex. g. Atqui Petrus esse

impossibile, necesse est cum eo, quod Deus simul sit absolute potens, & impo-
tens pducere illud: & Deus habet essentialis mentionem cum eo, quod Petrus
nō sit impossibile. Iga e' manifesta. Maior nec ipsis adversarijs dubias,
quandoquidem Deo simul potens, & nō potens, illud sit e' intra ipsum Deum,
chimera, Absurdisimū, sua scientia origo, atq' monstruosa apud voluntatem,
inconstantig: simul scilicet Deo affirmaret, & negaret, simul etia' vel-
let, & nollet efficaciter. Minore, facile firmo: nam Petrus e' impossibilem,
& Petrus e' aliquid impossibile: Petrus. a. e' aliquid impossibile, e' ali-
quod impossibile e' Petrus; qui essentialiter, & re ipsa e' unus ex possibilibus:
unde de primo ad ultimum, sive de uno ad idem, Petrus e' impossibilem,
& aliquid possibile e' impossibile, & e' d': atq' ita importat, Deum
absolute simul e' potens, & impotens, ut ipse pducat Petrus. Quapropter
divina scientia essentialiter habet cum veritate affirmare repugnan-
tia, essentialis Dei, ut Petrus sit impossibile. 6

¶ Prob. 4. Et pcedens argumentū alia luce declaro. Magna iuxta
adversarias foret Dei imperfectio identitas cum absolute creaturarū pos-
sibilitatib', & impossibilitatib', chimerarū. Ad infinitū Dei pfectione,
spectat repugnā essentis cum ei imperfectio; & ad Dei pfectionem
spectat essentialis repugnantia cum identitate & possibilitatib', & impossi-
bilitatib'. Igr scientia divina nequit apprehendere oem Dei pfectione-
nes essentialis, nisi forte agnoscat possibilitates, & impossibilitates
tanquam tres illig sua repugnantia. 7

¶ Dices fortassis, a scientia divina detrate nō affirmari, quarum
creaturarū sit possibilitas, & potig impossibilitas, per ipsarū sui cognitionem,
forte p' hunc modum, d' per alias nō ita essentis. I; Nam scientia Dei essentis,
& omnis sua pfectionis apprehensiva nō respicit in illa identitate repug-
nantia possibilitat' hominis tanqm' p'cedente, a possibili, & impossibili;
nam etia' x^a adversariis possibilitas illa per se, & a se possibilis, & ab
eterno posita e' d'; alioquin iretur in infinitū per alias, & alias p'ci-
ores quasi natura possibilitatib'. Neq' respicit possibilitat' illas, ut con-
ditionate possibilis, q' ut modo dicebas, ipsa per suas essentialis iditio-
nes e' possibilis & posita; atq' ita nō valet conditionate penitari, & affirmari:
sicut homo nequit intelligi, saltem a Deo, sub conditione forli, & intention-
nali, quod ipse sit homo, anima & rationale: scientia. n. qua sub conditione

aliquid cognoscit, p̄scindit forte a purificacōe, & negacōe ditionis; nulla
autē scientia perfecta & cōprehensiva pote' p̄scindere ab ipsa obiecti, seu
ā conceptu forti ipsius obiecti quod supponit adequatē cognoscere. Ergo talis
Dei scientia cognoscit, & affirmat unamquamq' possibilitatē, & impossibili-
tatē, ut absolute existentes: cum illis q' propterea pro sua, & intrinseca
veritate connectit; quamvis modo vltro permittam, eas esse denominades
reale, ex natura rei, aut virtualiter intrinsece a Deo distinctas.

8 ¶ Probo. 5. Deo essentialiter repugnat scientia, que modo in illo ne-
cessario n̄ sit, affirmans de homine impossibile, eē: q' essentialiter dicit
dicitur scientia habens connexionē essentialē cum homine tanq' possibili. D.
sequentia ē evidens, cum de facto Deus non habeat scientias, que homines
impossibiles representet. Probo autē. Scientia affirmans de homine impos-
sibile, eē, vel loqueretur de hoc ipso homine, qui modo possibilis ē, l. de
alio homine, qui modo chimericus, & impossibilis ē, ex. g. de Minotauro.
At scientia de priori homine loquens foret essentialiter falsa, n̄ seig' ac si
diceret de hoc homine n̄ eē hominis, animal, vivens, corpus, substantia,
aut ens; ens enim idē ē ac possibile, & homo aliquod ens verum est:
scientia autē de posteriori, & chimerico homine modo ē in Deo necessario,
extra omnes veras libertates, & absolutas contingencias. Ergo Deo essentialiter re-
pugnat scientia, que modo in illo n̄ sit affirmans, homines impossibiles, eē.

9 ¶ Probo. 6. Deo vel dicitur essentialiter innoxio cum creaturis ut pos-
sibilibus: vel essentialiter negatio illius innoxionis? Si. 1° Dicas: rem ipsam
obtinui. Si eligas. 2° innoxionē eandē, quam detestaris, extorques.

Essentialiter. n. negacō p̄state innoxionis, seu relacōis ad creaturas posibles,
nequit a Deo cōprehensibilis nec a nobis apprehendi, vel nominari, nisi
facta mentione innoxionis, & relacōis negatę, atq; earundē creaturarum,
ad quas Deus ipse tibi falso videbatur negare innoxionē, & relacōē. Sci-
entia igr' cōprehensiva Dei suā essentialiter postulat veritate, ut sint pos-
sibiles creature.

10 ¶ Probo ultimo. Licet Deo immerito negetur innoxio detrata cum
possibilitate Angeli; recedenda tñ ē innoxio vaga cum possibilitate, vel
impossibilitate illius (in qua certe vagā innoxionē frustrare omnino poteris
cuncta adversarius argumta; maxime vero que a summa Dei inde-
pendentia sp̄ci solent) ob ea que in tertiā p̄bōe ad maiores p̄posi-

tionem dicebam. Igitur deo essentialiter e' scientia affirmans conexiones sal-
 tem vagas cum pluralitate, & implete Angeli. At dum cognoscit Angelum
 per illam indetratam conexione scientiam, iam ipse cognoscit creaturam pos-
 sibilem: & deo essentialiter e' scientia ad ipsum notans creaturam pos-
 sibilem. Simile argumentum fieri potest in virtute illa additionata (hanc
 scilicet saltim essentialiter admittunt in deo adversarij), qua deo qua-
 tum est ex sua se potens dicitur, et non habens repugnantiam ad produci-
 endam unquam creaturam: cum virtute illa, deo in se ipso perfectiori
 apprehendat.

Sectio secunda. Argumenta contraria.

¶ Jam nunc sententia naris, et re ipsa pugnant deo, qui deo negaverunt
 relationes transcendentales ad creaturas: quamvis eorum nulli oppositum sen-
 tire, & dicere videantur, aut etiam persuadere conentur. Quapropter Scotus, qui
 in 3. dicitur. 32. q. 1. relationes illas, et conexiones negavit, scientiam quoque possi-
 bilitatis in deo ubique rejicere credendus e'; nisi forte de sententia inconsistentia
 argui merito aliquis possit. Si enim deus in se nihil habet ordinis ad
 creaturas, quamvis se totum introspiciat, nunquam videt aliquid in se per
 visionem, qua forte, et in quantum respicit divinas, et essentialiter perfectiones
 sit etiam creaturarum cognitio. Allegantur etiam Thomae, et plures alij
 antiqui: allegantur quidem, nam ego eos adversarij. cedere malo, quam
 contentione de illorum patrocinio disputare. Primum huius sententiae exploratus
 patronus fuit P. Sanchez diss. 60. cap. 2. quae sequuntur Becanus, Alber-
 ting, Amicus, Marcon, et alij.

¶ Argumentantur. I. Omnipotentia non e' prior ratione nostra, quam scientia;
 non enim deus omnia scit, quia est omnipotens, verum e' deus. Sed se obtusum prius
 est cognitione, saltem ubi motuum sit. Ergo omnipotens non e' obtusum, in quo
 deus cognoscit creaturas. Respondes negando maiorem: nam cum revera omni-
 divina perfectio absoluta sit a se, et omni sit alia, omnis etiam e' ab alia:
 quapropter ratio nostra omnia modo prior, modo posterior, quam scientia erit
 iuxta varias. s. nram apprehensionum species.

¶ II. Quamvis deus non esset omnipotens, non ideo sequitur per se cum
 intrinsicam, ipsum omnia non intellecturum. Possit enim in sua essentia,
 in primi sui perfectione, aut in alio predicato creaturas intelligere.

Ergo oīpā n̄ e' nō cognoscendi creaturas. 2° in primis, à nobis n̄ detrari oīpā, tamqm̄ unicus medius, in quo Deo creaturas agnoscat: in sua enim essentia unitate, in alijs q; summis perfectionib; nōe nra ab oīpā p̄scedentib;, ipse agnoscat creaturas, ut ex nris p̄scedib; dicit: imō nullus e' dicitur, quod esseat n̄ referat ad creaturas, tamquam independens ab illis, tamqm̄ cognoscibile, amabile per eas, tamqm̄ repugnans identitati sui cum eis, aut etiā, tamqm̄ intelligens, amans, aut amare potens, coexistere tempore, aut loco valens, etc. Deinde nego an: qd creatura essentialit̄ dicitur respectu transcendentale, ad divinam oīpā, à creatore enim sunt intrinse creatibiles, nec alit̄ sunt possibiles.

14. ¶ 3° Obiectu omnino dissimile, lapidib; ex.g. n̄ e' medius aptus ad cognoscendu, lapides in eo. Sed Deo e' penitus dissimilis creaturis: n̄ enī in se dicitur p̄prias illarū nōe. Ergo etc. Distinguo Altiorem: dissimile tam physicē, qm̄ obiectivē, dedit: physicē solū, et saltem s̄m̄ imperfectiones duntaxat, et cum eminentia omnis perfectionis, nego. Sape enim in causa, aut in uno relatis extremis effectus valde dissimiles, et t̄m̄ agnoscimus. Ad que, ut bene notavit Moritoyā, difficile Li. Vazquez n̄ debuit esse; quandoquidem ipse defendit, Deū creaturas intelligere in sua scientia, tamqm̄ similitudine expressa representante creaturas, et in Verbo Divino per illas p̄ducto: scientia enim Dei, et eius Verbu n̄ mirū sunt dissimilia quoad entitatē creaturā, qm̄ ipsa Dei omnipotentis, aut aliud eiusdem gradicaty.

15. ¶ Ultimo, et p̄cipue arguente à negate connexionis essentialis cu; possibilitatib;, negate, a. illas, seu repugnā, à maiori Dei existentia, qm̄ creaturarū possibilitatē, firmare conant: ut videlicet perfectio Dei à creaturis independentia subvertat, quā ex connectione, et pari veritatis necessitate labefactari arbitrant.

16. ¶ Scrupulus tamen iste levissimū rasiū videtur: Dum qd perfectio Dei independentia, eiusq; nobilissimū primatū postulanti, ut existere possint alia, à quib; sit independente, et quorū sit maxime primū: absque nec independentia foret miranda, neq; primatū magni faciendū. Dum qd ipsa Dei à creaturis essentialis independentia, ut apprehensa ab intellectu Divino dicit ad forte creaturarū cognitionē, in illis apprehensione existentē. Dum,

ga scrupulis ille quanto nobis dignè sternendo e, in adversarios gra-
visime retorquet: nos. n. negamus possibilitate videri in alio, qm in
ipsa diuina substantia per se ipsam omnium creaturarum perfectiones continet,
& sine extrinseco adiutorio sufficientissima; atq; ideo inuentione Dei seu
ipsa, nulla ex eo dependentia, admittimus: adversarij vò stituerit pos-
sibilitates a Deo distinctas, & ita necessarias, vt Deus ab ipsis nullà
vel absolutivè potestate liberare se possit; n. n. illas destruere, impedire
aut mutare valet. Ipsi igr admittunt metaphysicè maxiam inuentionem
cum aliquo, quod n. sit reatr Deus: quapropter ex ipsorum argumty Deus
re ipsa pendet, salte concomitanter, h. tamqm a posteriori à singulis
rerum possibilitatibz.

17

¶ Viceferante tñ aliqui, magnà q; animi spicentia quotidie remur-
murant: supponi. s. à nobis inuoluntè, ex iniurte identitates Dei dispositi-
cum eternis, actiuis, seu extrinsecis creaturarum possibilitatibz. Post
eiusmodi. n. suppositiones, (inquunt) nihil illà inuentione certis poterat
excogitari, utpote cum fidelitatis sibi identificatis. Sed isti de qua stio-
nis, & snia historia amice sunt edocendi. Quatuor enim modis in
hac disp^o procedere solemz ex possumz.

¶ 1° Disputando identitatē & distinctionē: sciant nimirum aduersa-
rij nri, identitatē illā, n. supponi à nobis, tamqm volentibz ipsas a disp^o
subtrahere: Ad potis sub vna q; ex snia identitate, & inuentione, dis-
putamus, ac defendimus: certi videlicet sumz, identitatē cum possibilit^e
esse etiā inuentione, cum eādē possibilitate. Fas q; nobis respondentibz
sit, distinctionē illā, negare, quoties aduersarij ipsatē dependentiam
probare intendant.

¶ 2° Præcindo ab identitate, & distinctione. Nos enī septem
perfectissimè argumta, alia q; indicavimus, quæ identitatis vel n. memi-
nerunt, h. nullā rade indigent.

¶ 3° Supponendo identitatē. Nam in genere, rade q; forme logicæ,
n. valet rga ab identitate ad inuentionē; vt patet in decretis libenī,
quæ x^a plurimū opinionē Deo adquatè identificante, Deo tñ, cum illis
n. incedit. Supposita igr illà identitate, superest disputandi locus cir-
ca connexionē. Præterea riet rade distinctionis virtualis vnaquæque
diuinarū ad intra relationū, e' finalitatis, aut perfectiōis quada, ita 2ª rca

21

18

22

20

vel etiam forte nulla 2ª Thitar & Scotus), ut Persona n. habens Paterni-
 tate, ex. g. tam perfecta sit, qm illa habens: & Spiritu s. unū dūtaxat
 Relatōe prōditō n. ming. excelso e', qm Pater, & Filius qui duplici nobilita-
 tur, aut qm ipse Spiritus, qui triplici etiam dūtaxat: sicut igr Relatōe
 tiones ad extra necessariae, quales sunt aeterna possibilitates, non qd
 Deo affirmantē realitē identificatae, ideo statim apparent incapaces, ut
 sine vlla q. scigiant tamqm secundariae perfectiones: Id tales apprehēdi
 possunt, ut n. sit maior Dei perfectio habere secū identificatas plures, &
 pauciores possibilitates, qm oppositas impossibilitates: atq; ita disputari
 valet, an illa identitas permittat ea, virtualis distinctionis species, in
 quam Deus perseveraturū dicat, etiam si per impossibile illa possibilitas
 ipsi identificata n. existeret.

21 ¶ 4° supponendo, h. potius permittendo distinctione. Nempe si
 tantū e' adversarij supponendi distinctiones amor, gratae ipsi faciendae
 licentiae. Semper tñ nos inferemus p̄dictas conexiones: tum argumētis
 à scientia Dei syrenhēntia sect. 1. de sumptis: tum alijs hactenq; indi-
 catis. Dixi, vel potius permittendo. Fatemur enim oppositas tradi-
 tionis partes, inconnexione, videlicet eorū possibilitatū distinctione,
 inferri etiam legitime posse; Deus. n. n. valet inecti cum aliquo a se
 distincto, ut adversarij etiam ostendunt. Haec tñ duas contradictorias in-
 ferendi culpa, n. quidem nrā, Id adversariorū e': nos videlicet dū-
 taxat permittimq; quam toto animo detestamur distinctiones, ut aperte
 malae, & chimericae, atq; unice p̄ter Deū necessitatis, supremae q.
 independentis, inimicae: illi. a. ut veras ponunt, ipsamq; defendunt
 aggrediuntur.

22 ¶ In fine noto, adversarios requisita admittere summas conexiones
 Dei cum unaquaq; possibilitate (atq; ita dependentias x̄ ipsos. utpote cum
 denominatione distincta): nequit. n. n. esse summa, quae par est summae
 Dei potestati, & quae à summo Dei dominio superari n. valet, quae q.
 oem contingentiā, & Libertatē. dicitur. Dices, longe maiore e' aliam
 conexione, quae essentialis, aut logica, appellare possum; & quam
 ita una res alteri alligat, ut ista per impossibile pereunte, etiam
 illa deficeret: quo vinculi genere colligantur mutuo divinae Personae
 creaturae cum Deo, & unaquaq; causa creata cum suis effectibus

ut possibilibus. Reg. a. idem periret, etiam deficientibus creaturarum
 possibilitatibus. Sed 2°. 1° nam quantitas ~~aliqua~~ alicuius perfectioris
 mensuranda n. e. per Natur. omnino chimericam; alioquin Deus ipse
 optimus, maximus n. dicatur, quandoque Sing. a. n. v. aliter, qui
 circa creaturam n. solus existens, verum etiam essentiar. dominus
 exerceat. neq. Personar. mysterium Summe perfectus credatur, quia
 si possibile esset quarta per immensitatem procedens Persona, iam tunc
 Personar. Personar. numerus integer n. foret. Idem de Humanita-
 tatis Christi sanctificatione, eiusq. meritis, comparatis cum alijs, & deo con-
 iunctionibus, vel per impossibile efficacioribus, philosphari possemus.
 2^a. 2°. Similitas ista additionata, si cuius Reg. perduraturus dicitur
 creaturis etiam repugnantibus, est titulus sine re, vanus & indepen-
 dentia, & inconnexione nomen: ut perspicue desu. prox. instabit.

DISPUTATIO. V.

Appendix ad precedentem. De usu, & abusu
 Suppositionis chimericæ.

Quandoquidem disp. pced. n. semel supposuimus impossibile, vel fecimus,
 vel permisimus; nullaq. sit aut Theologos, aut philosphos, in qua
 suppositione chimerica n. audiant, audiri ve non possint; opera-
 pretium est universalissimam istam causam decidere. Maxime ut nihil
 frequentius in academia, pterim vero in hac nostra maa, quam usus
 vel abusus Laur, aut Vituperii suppositionis chimericæ: adeo quidem
 ut ipsa omnino mihi videatur Dea fortuna, quæ Plinio maior lib. 2.
 cap. 7. altè, & singulariter describit: Toto quippe mundo, & locis omnibus,
oibq. q. horis, aij. vocibq. chimera sola invocatur: una nominatur, una accusa-
tr, una agitur rea, una cogitatur, sola laudatur, sola arguitur, & cui convicij,
colitur, volubilis; à pleriq. ve ex caeca etiam existimata, vaga, incondanti, incerta
varia, indignorum, factrix: Et in rabe mortalium sola utramq. paginam facit.

Sectio prima.

An Suppositio chimerica sit aliquando utilis, vel potius tã
 quam inutilis damnanda.

Nota. 1. Suppos. impossibile, e. ppos. illa, qua intellectus noster 1.

sub additione alicujus chimerae dubitat, aut iudicat, quid tunc obiecto veni-
 ret, si non veniret. Ex. g. si Deus per impossibile foret multiplex, essetne im-
 perfectus? Et respondet, desinit quod intellectus, Effet. Aut e. 2. Si Deus non
 haberet relationes, aut tres personarum, si immensitate oia non replet, adhuc
 foret persona, et sapiens. Quapropter iudicium ipsum additionatum nisi intellectus
 defectus in ipso existens e. hypotheticus, h. suppositio fortis: dicitur chimera,
 sive staty obiectivus impossibilis, qui nec affirmatur, nec negatur, dicitur obvia
 suppositio: alicuius staty, seu transmutatio, quae sub illa additione inveniuntur affirma-
 tur, negatur, et ipsius obiecti additionatum; quod aliq. revera e. impossibile, ut
 imperfectio Dei sub pluralitatis additione, aliq. vero possibile, ut sapientia
 Dei sub additione non habite immensitatis, aut relationis ad intra.

2 Nota. 2. suppositio obiectiva, sive accepta, sorsim. n. e. indepen-
 denter a vici cognitionibus, et suppositio fortis, ac intentionalis, h. fingentibus,
 vel usurpantibus staty, quendam chimericam, tamquam medium, ad affirmandum
 seu negandum, suppositio, inquam, illa in vtilitate omnino e. q. disputabilis
 decidendis, veritate affirmanda, falsitate ve. rejicienda. Ad q. vici e. evidens:
 tum quia intellectus noster non dubitat, disputat, discutit, aut decernit forte
 per ipsa obta; etiam si ista realia sunt; multo q. minus per impossibilia,
 utpote quae nihil sunt, aut esse possunt; sed per suppositio fortis. Tum quia
 intellectus noster, vbi predicatum repugnare cognoverit subto, illud absolute non appli-
 cat; sed tantum sub aliquo intentionali actu assumente tamquam additionem
 aliquam chimerae, et repugnans; ut exemplis vidimus, et quicq. expe-
 rimento sentit. Quapropter non disputamus modo, an utilis, h. inutilis sit
 chimerae suppositio obiectiva, ut sorsim a denominatione vici, actus, ac-
 cepta: sed unica q. e. vel de forti denominatione obiectiva, h. de obta
 ut denominatione per forte.

3 Nota. 3. suppositio tam precisiua, quam iudicative reflexay longe
 diversa esse a suppositio chimera. Suppositio precisiua appellat illa, quae
 assumit precisionem, seu abstractionem alicuius predicati essentialis, ut additionem
 sub qua intellectus disputat, decernit q. minus, quae tunc ad ipsa esset fe-
 renda: Ex. g. haec suppositio, et interrogatio additionata, Si Spiritus S. non pre-
 cederet a Filio, an ad ista distingueretur? Reddere potest hunc sensum, Si
 praecederemus a conceptu, et modo precisionis, eamve non exprimeremus, aut
 recorderemur, superesset ne argumenta nobis, quibus probaremus reale spiritus

Sancti a Filio distinctio,? Suppono iudicative reflexa, vobis illud iudicium
sive affirmativum, sive negativum, quod affirmat, tanquam additionem aliam,
quod modo non potentes existere in intellectu, potentes tamen absolute existere
absolute quod iudicare, rursus qua disputatur, aut resolvitur iudicium, quod tunc
habituus est intellectus. Ex. g. dicimus, Si Deus non esset immensus, aut re-
latu ad intra (id est si per intellectum nostrum non esset immensus, aut relatu) ad-
huc foret intellectivus. Nempe quamvis immensitatis, aut relatu ad
intra negaret, non ideo sapientiam negare cogereris. Itaque suppono precisiva
et iudicium, sicut requiritur, ut additionem, quidem apprehensionem, quando
fuit incidens, ut additionem, vel aliud iudicium: reflectitque appereat,
supra unam apprehensionem, et supra unum iudicium. Suppono. a. iudicative
reflexa tam ut additionem, quam ut additionem respicit iudicia nobis
absolute possibilis, supra illa quod reflectit. Et ideo utraq; hypothetice nomi-
ne omni possibilis reflexa, h. possibilis mentalis appellari posset.

¶ Nota. 4. Suppono istas reflexas possibilis (sicut alias possibilis
directas) utiles merito existimari, ut quaestiones proponant, decidantque;
atque ut veritates explorent. Ille enim apta possunt esse rasilis fortibus
examinandis, a quibus intellectus defacto, et absolute iuvat ad affirman-
dum, h. negandum aliquid predicatum. Quod pro exemplum, nuper appositum, ali-
ud iterum demonstrat etiam, nempe, An si Deus esset corporeus, foret adhuc
summum intellectivus? Cui quaestioni negando respondere solent. Quippe si
corporeitas affirmaret, h. Deus apud te, et tuo iudicio corporeus foret, tunc
certo necessario duceretur ad negandum, h. non occedendum ipsi Deo summam
sapientiam: nam de facto quilibet corporeitas, de aliquo affirmat, perfectissi-
mam sapientiam, de illo negat. Sed a priori iterum suppono, et quod saepe
fortiter ex. g. animalitas, et rationalitas, tametsi in uno subiecto
sint diunctae, in alijs tamen omnino, et mutuo separantur, ut in Angelis
et brutis: inde intellectus furnit occasiones dicendi, quamvis homo non
esset animal (apud me videlicet) adhuc foret mihi rationalis: adhuc
etiam distingueret a brutis. Angelus enim quod sit animal a brutis dif-
fert sua rationalitate. Sape vero quod inseparabiles sunt omnino, et quovis
modo acceptae, ut homo, et animal rationale, intellectus ex hypothese
affirmari, h. negari vni fortiter discernit. Additionem affirmare, vel
negare alterius. Sape tandem sunt partes separabiles, et partes insepa-

rabiles, ut gradus intrinsece, & essentialis superiores, & inferiores: atque
ita prioribus negatis, posteriores sunt negandi, n̄ ē s̄: & prioribus affir-
matis, n̄ ideo sunt posteriores affirmandi; secus ē s̄. Ut in substantia
& rationalitate perspicue formari possunt exempla; idq; liquidig. ex dis-
putatione de cursu fiet.

5 ¶ Assertio. Suppos per impossibile, seu chimerica disputatioib; eno-
dandis inutilis ē, implicandis v̄, atq; turbandis maximè idonea; ve-
ritati q; decernenda peritig inimica. Antiquissimig huius snie patronus
fuit Gotsfredus, ipsiq; deinceps imitati sunt Gabriel, Gregorius, & Maxi-
lig. Sed quod me summopere delectat, ē apertus patrocinig Magni Suarez
lib. 10. de Dinit. cp. 2. a n̄. 10.; atq; nri Gregorij de Valentia tom. 1. d. 2.
q. 10. p̄. 3.: a quib; dissiidore n̄ videtur L. Torres. 1. p. q. 30. ar. 2. Neque
tot sunt nobis adversarij, quot vulgo à n̄nullis recentiorib; existimatur,
ut scilicet. seq; liquido stabit.

6 ¶ Probo assertionem meam apud antiquiores vulgari. Suppos, ex qua
inferuntur aequè duo contradictionis extrema, inutilis ē, & potig confundit
qm̄ explicat veritatē. Sed talis ē omnis suppos chimerica. Ergo est.
Maior sane videtur. Sum q̄ illa suppositionis species sternere sole-
mus, ex qua (ut dicim;) sequitur utrumq; . Sum q̄ ex impossibili se-
quitur quodlibet, nempe utrumq; contradictionis extremum; cum impos-
sibile ipius actu positum, & suppositum sit unctum oppositum, atq; iden-
tificatum ex duob; contradictorijs extremis: ubi autem sequitur quodlibet, ni-
hil etiam sequitur, nam unumquodq; contradictorium ē nihil, & carentia al-
terig ut identificati cum illo, siue, unum existere ē alterum n̄ existere,
& propterea utrumq; existere ē quodq; neutrum existere: q̄ utrumque
existentium ē absolute, & conditionate ē etiam eodem sensu neutrum exis-
turum. Nichil igr̄ ex supposè chimericà colligitur, quamvis utrumque
etiam cum falsitate, & veritate inferat. Minor se ipsa satis explicata
censeri debet: ē. n. omnis suppos chimerica unctio duplicis gra-
dicati contradictorij, seu potig ē indivisibiliter, & per identitatem duplex
contradictorium. Ergo merito intellectus noster inferre valet aequè unum, ac
alterum contradictorium. Omnis igr̄ suppos chimerica p̄fata solutiva ē.

7 ¶ Sent omniter, in hypothesi chimericà attendendum ē vice, vel
praequè ad propositionis gradicatum: ex p̄dicato. a. n̄ sequitur duo

traditionaria: ex. g. dicit intellectus, Si Deus est corpus, Deus est im-
perfectus: nam licet ex t^{ro} Deus constituitur subiectum, inferat, Deum
n^o esse imperfectum; at iuxta vulgare, simpliciter disputantibus, pactum
Quintaxat indicitur q^d conexione stineat predicatum; quia ita discorra-
mus: Omne corpus est imperfectum: id Deo (ex hypothese) est corpus.
id Deo est imperfectum.

¶ 2^a. 1. Nam ex se subiecti, siue suppositi in se chimarica ide,
amirio est, aut esset, Deum esse corpus, et corpus ee Deo. Ergo si
a parte rei poneretur, Deus ee corpus, etiam a se rei Deo est imper-
fectus, et perfectissimus, siue n^o imperfectus. Sed intellectus iudicat x
merita, precipue vero immata, subiecti sui: q^d modo dicere valet,
Deus foret imperfectus, et non foret imperfectus. 2^a. 2. Et pinge
de facto iam Deo ee corp^o: equidem intellectus statim dicit, hic iden-
tificantur Deus, et non Deus, perfectus, et carentia eiusde, perfectio;
atq; id ee perfectus, et n^o perfectus. Ergo modo per supposita, edita
onata, dicere etia, valet: Deus id ee foret perfectissimus ee, et non
perfectissimus ee; atq; identificarent omnino, et simul non iden-
tificarentur Summa perfectio, et negatio eiusde, perfectiois: num-
quidq; eni, est, et esset actualiter identificatio, et n^o identificatio cu^m altero.
Contra. 3. nam etia, attento hypotheseis predicato inferimus dictione, aut
potius nihil inferimus: dicimus. s. in hunc modum, omne corpus est non
Deus: id Deo (ex hypothese) est corpus: id Deo est n^o Deo

¶ 2^a. 4. Nam et subiectum, h^o predicatum sunt denominades obiecti extrinse
de sumpta. s. a^o successionis ordine, que n^o vice servant; adeo quidem,
ut sicut vna simplicii qualitate iudicamus predicatum de subiecto, mu-
tu^o et aque utrumq; intentionaliter iungente, ita vna simplicii appre-
hensione, aut duob^o indifferentib^o ad sub^o, h^o predicati denominades, pres-
tandas terminos subiecti, et predicati apprehendimus, aut salte, appre-
henders^o possum^o. Ergo pactum illud inferendi potius ex predicato, qm ex
subiecto, et nullu^o, et iniunctu^o, et a^o quovis libere dissolubile est. 2^a. 5. Nam
ex solo predicato reorsim accepto, et p^ociendo a subiecto nec fit hypothe-
sis possibilis, neq; impossibilis; neq; etia inferri potest carentia per-
fectionis debite; id tantu^o ex corpore ut divinitate identificato, sicut
ex corpore Deo. At ex corpore Deo aque Summa, debita q; perfectio

atq; eiusdem debita perfectionis carentia inferuntur necessario. Ergo pactum illud oppositum inobservabile est.

10 ¶ Probo. 2. assertiones, et proxime dicendum. Id ipsum modo iudicat aditionate intellectus non necessario, quod iudicaret absolute, si actu esset, et opponeret illi Deo tamquam corpus verum. Omnia. s. iudicata siue contradictoria, siue non contradictoria moventur iudicium eo modo, sennu, et statu, quo ipsa existere supponuntur. Itaque intellectus tunc necesse, et absolute duo inferret contradictoria, si nullus inferret: cum enim illa clare videret, eo ipso ea iudicaret: nec esset ulla ratio, ob quam vbi ambo aequae apparent, aequae etiam non affirmarentur; nisi forte quia intellectus incapax aliquid videndi, et suspensus mansurus tunc existimetur, ut merito estimari poterit. Ergo modo aditionate, si duo inferret contradictoria, si nullus inferret. Duo. a. vel nullus inferre aequae veritati explorande aderratur: nam vbi duo contradictoria inferuntur, amba illas sunt falsae, sicut verae, sunt enim difformes, et conformes suis obiectis; et vbi nullus inferretur, nihil verum colligitur.

11 ¶ Explicatio. 1. Unaqueque illarum aditionalis et conformis, et difformis suis obiectis; obiectum. n. ita se haberet, sicut a nobis affirmatur aditionate; et simul ita non se haberet, involveret videlicet contra contradictoria. Sed conformitas est veritas, et difformitas est falsitas. Ergo nulla illas est magis vera, quam falsa: atque ita omnia est inutilis, ut verum a falso distinguatur. Explicatio. 2. Si Deus est corpus, Deus est tamen Deus, et non corpus, quia Deus ex sua essentia est tamen Deus. Excludendo corpus. Et simul non est tamen Deus, sed tamen corpus, quia corpus est aliquid, quod tamen est tale excludendo Deus. Ergo nulla propositio illata potest fugere falsitatem; cum inevitabiliter obiecto suo contraria evadat. Explicatio. 3. De facto contra adversarios ambae illas oppositae sunt verae; et quidem essentialiter: sed omnia propositio opposita vera est falsa: quia ambae illas sunt falsae.

12. ¶ Probo. 3. Suppono illa esse celeberrima, An si Spiritus S. esset simpliciter a Filio, reate ab ipso distingueretur? non disputat de Spiritu sancto et Filio modo existentibus, sed tamen de chimericis, aut praesidentibus a chimericis, et veris. Ergo quod sub illa suppositione omnino inutilis est. Insequam probo: nam Spiritus S. chimericus poterit distingui, vel identificari a mente, et arbitrio,

fabricantur illy: quippe intrinsecus Spiritus aliqui sunt distincti
alii vero indistincti a Filio chimerico; Spiritus. s. improductus a Filio tam re-
pugnat quam sit idem cum Filio, quam qui distinctus. ut. Ant. a. immune
intrinsecus Theologus. Cicer. D. Vasquez. aliquibus excipienda videatur;
illudque solide firmaverunt Suarez, & Valentia citati.

Suarez quidem. Nam in primis extra omnes questiones, et debet,
has nunc Personas, si ipse manere supponatur, semper, et in quavis hypo-
thesi distinguendas esse reals: tum quia ille forte distinguitur per id ipsum
quod sunt: tum quia Spiritus ex. g. nullus, nec est relatiuus, quod in re, et per
se totus in omnia sui non sit est relatiuus distinctus a Filio. Insipienter
igitur disputaret, An hic Spiritus idem nunc manens distingueretur a Filio?
quippe distinctionem negare aperta foret in tris implicatio, seu assensus, et
dissensus. Deinde supponit eadem dum fingit hunc Spiritum. non precedentem,
a Filio, destruit forte hunc nunc Spiritum: huius. n. simplicissima relatio
est tota indivisibiliter processio a Patre, et Filio, tamquam ad unicus principia, et
Spiratore: quapropter dum in supposito destruitur hac processio, destruitur
etiam per locum intrinsecum, et fortissime hac Relatio, et hic Spiritus. Spiritus de hoc
Spiritu. s. intantui nequit illa disputatio sub hypothese impossibili, esset vi-
delicet non minus videnda, quam ista, An si hic homo sine hac rationalitate perse-
veraret, foret hic rationalis.

Valentia vero in hunc modum optime discurrat. Si Spiritus. s. essentia
quidditas de eadem perseverare in se supponatur; ois hac disputatio leuissimum
erit. Nam cum dicitur Spiritus. s. per illud ipsum quod est talis Persona, realiter
distingui a Filio; si supposito quod non paderet a Filio, et quod nihilomi-
nus est, quareretur, An distingueretur a Filio; perinde id esset, ac quierere,
An supposito quod non paderet a Filio, et quod distingueretur, distingueretur
ab eo; quod non nisi pueriliter admodum, et insipienter potest queri.

Explicatur tota pars. Dux solutione supponit Spiritum. s. ut impro-
ductus a Filio, vel agnoscat ipsum, ut essentiat productus: vel prescindit ab hac
fortitate Relatio. essentiat per Filium productus? Si agnoscat: quod ipsa suppositio
implicat forte in tris, dicit nimirum, Si Spiritus, qui essentiat, et fortissime
est productus a Filio, non est productus a Filio: est etiam forte ita dicere, Si hac
productio non est hac productio: aut, Si Spiritus hic non est Spiritus hic: qua sane evi-
dentur sunt insipientes, et videnda locutiones. Si prescindit: quod nec facis

suppos, additionata, vultum v^o per impossibile; quandoquidem tunc n^o vides ab-
soluta, repugnantia, illis improductiois, neq; loqueris deitate de hoc Spiritu
sed de alio, h^o procedente a producto. Et improducto, nempe a chimerico-creali;
quandoquidem illas habet circa sp^u cognitione, quae n^o discernit p^o ductu ab
improducto.

Tandem alia afferre posse probas, quas modo p^otermitti; aliquas tamen,
brevitatis, & claritatis modo oppositis objectionibus intererit; nulla n^o ut exis-
tens, efficacior n^o sententiae afferri valet firmas, qm. argumentorum, & leue
pondus, & grave futuro, declarare

Seccio secunda. Argumenta contraria.

Im^o et celeberrimuz argumentuz sumit ab auctoritate, & exemplis, Pa-
trum Concilij Florentini, in quo saepe Latini s^o Graecor p^obabant Spirituz San-
ctuz a Filio procedere, quia distinguitur a Filio, disputantes. s. in hunc moduz:
Si Spiritus n^o procederet ex Filio (ut Graecia interdebant) neq; distingueretur ab eo
Rationaliter. Sed hypothetice ista chimerica erat: Ergo genus disputandi, & ve-
ritates examinandi ab hypothese impossibili vtile reputari debet.

Ego summo pere mirari soleo, hac argumto adeo sp^udenter supposes
impossibiles laudari; cum t^o revera illud sit illustre n^ore doctrinae firma-
mentuz. Quippe Latini nihil aliud arguenter interdebant, nisi illa sup-
poe, ee chimerica, atq; ut ea tales sp^uterentur Graeci, ut ex ipa duo inferre
deberent p^odicata stradictonia, distinctionis, s. quam etiaz Graeci recedebant, &
indistinctionis, quaz negabant. Et certe nihil gratiaz Romanis argumentatoribz
evenire poterat, neq; ipis. alig erat optatissimuz p^onis, qm. audire a Responso-
ribz Graecis, p^ofatuz improcessionis hypothese esse mala, h^o chimericaz. Imo
Latinorum, sententia, tunc optima, ee patuit, quando supposae (a Graecis igno-
rantes, h^o infideliter, ut vera, quide, factaz, a Latinis. a. sumtaxat permiffa
atq; ut chimerica, & absurda, cognita, simplicatoria, & mirumie admittē
da, Graecis etiam ipis conditit. Sed p^opterea tunc optime responderunt,
quando supposae pessima, ee viderunt, & declararunt: quap^opt^o ista con-
fessio n^o fuit, aut esse potuit vel principiu, disputandi, h^o mediu, veritatem
examinandi, sed totuz questionis p^onis, & s^o Scismaticos victoria. Ergo po-
tius ob thariaz cauzar chimerica supposae in scholis ad disputanduz adduci
solita, atq; ut tales ab utroq; disputatore cognita, nec possunt aliquid

lucis, aut veritatis amodo afferre, neq; ab argumtatore affurri,
aut a responcore nisi per ignorantia admitti.

Illud deinde opponim; adversarij, nullo. s. argumto pbari posse,
quod latine chimerica suppo. disputaverint: modo enim illis fuit in v'su
reflexa suppo, quam n̄ semel expreuerunt, nominatim v's. 25. & qua
nia Traci suspicant: modo. a. e. guide, fere' semper ppoib; absolutis dun-
taxat agebant, ex. g. In divinis sola pccisio vni; ab alio multiplicat
Personas: s̄. Sptur. s. & Filij multiplicantur: q' ad pccisio vni; ab
ab alio. Quod inde etia; valide affirmat, q' Sancti Doctores in Flo-
rentinis disputatib; allegati assertionib; n̄ chimericis, aut reflexis, sed
veris, & absolutis catholicis Sptur. Sancti pcedentis veritat; docuisse legunt.

2^m argumtu; implorat S. Patru; auxiliu; in quib; n̄ raro hy-
poteses chimerica deprehendi dicunt, qualis e' illa Augustini lib. 5. de tri-
nit. ep. 5. et si Later Filius n̄ genuisset, nihil phideret, eum dicere ingeni-
tum. Ceteru; verba ipia satis reflexa suppo. indicant. Quapropter
licet verboru; cortex nunquam hypothesei impossibile; sonare videatur,
possibile; tñ semper stinet, quia etia; sapientu; ipi Doctores Sancti
expreserunt. Sit pro reliquis accipiendis illustris in hac mda norma,
Gregori; Nysseni in Epist. 2. Avollinare; disputans in hunc modu;: Si Deus
Verbu; negaveris, dixeris q' cum Deo & Patre n̄ ee, mois experte; ac bel-
luinu; predicaturus e' Deus: si v's Spiritus a Deo reiuixeris, tunc fiet
vt mortuu; quendam, n̄ viventes, asseras Deu.

3^m argumtu; adducit exempla, a quibusdam apud Scholasticos quorū
nib; supposet chimericas, vt videtur, importantib;. Ex. g. An si Spiritus
Sanctus n̄ pcederet a Filio ee? An si Deus n̄ foret immensu; posset tñ oia
educere? An si Deus eternitate n̄ existeret, cognosceret futura? Respon-
deo, istas quastiones, & alias similes in nullo dno sensu per hypothesei
impossibile; examinari posse, vt hacten; satis, maxime vero in 3. nodis
pbase ostendim; deincepsq; ad vltimu; argumtu; ostendit. Percipiam-
tr. q' illa quastiones suppoib; reflexis possibilib;, & etia; aliqda; ppo-
sitionib; illustrentur absolutis. Ex qua certe specie disputandi vni;quisq;
illis percipiet fructu; quos adversarij a sua hypothesei chimerica tot
mentis turbatib;, atq; patentib;, aut lateritib; fallitatis modis, &
nodis, frustra colligere sperant. Quapropter, vt bene L. Suarez loco citato

notavit, nec D. Thomas, nec alij Theologi antiqui sub hypothese chimeri-
ca disputarunt de Personis, et rebus presentibus, aut possibilibus; quia suppo-
sitiones ille manifestas involvunt traditiones, ex qua utrumque inferri
potest, immo in qua utrumque stinet, et dicitur.

4^m argumentum est vulgatissimum, in connexionis Dei essentialis exemplum.
Dicimus nimirum: Si formica repugnaret, Deus ipse deficeret: id hoc veri-
ficari non potest ex hypothese reflexa; nam si quis negaret per ignorantiam
formicam esse possibilem (ut multa re ipsa possiblea modo aliquo negamus)
non ideo cogeretur negare omnipotentiam, aut alias Dei perfectiones: quod illud essen-
tialis connexionis genus duntaxat intelligitur sub hypothese chimericam. Respo-
ndendum quidem vulgare loquendi illud est: id se ipsa esse aperta, tunc implica-
tione, et acceptum delusione: propterea quod essentialis divina connexio non
suppositione chimerica repugnantis formica explicanda nobis est;
verum prope absolutam, statumque reali, et presenti, ⁱⁿ hunc. s. modum: Deo es-
sentiale est predicatum denominans omnes creaturas posibles, quas modo tales
denominat, et per suas scientias cognoscit, Qui loquendi modum observari
etiam debet, et solet ab omnibus illis, qui negant, a nobis, et a Deo cognosci ul-
tra chimeras tamquam obta ab omnibus possibilibus diversa.

Quapropter qui divinam necessitatem, et independentiam commendant
ex negata Dei inxione cum creaturis, eo quod ipse perseveraret, illis et-
iam repugnantibus, nuda, et inania verba afferunt. Nam cum Deus predica-
tur perseveraturus, etiamsi hoc esset impossibile, et loqueris de homine isto
Petra, qui ita essentialiter est possibilis, et ab eo impossibile essentialiter dis-
tinctus, et ipse rationalis est, et non irrationalis: et de alio homine, qui impossi-
bilis re ipsa est, quamvis voce nobis communi appelletur homo? 2^m nec
est ad res presentes, nec divinam independentiam commendat: quandoque de
ea voce etiam ego perseveraturus sum repugnantibus quibuscumque hominibus
chimericis. 1^m a. videtur omnino puerile, et nullius significacionis asser-
tum: quis. s. non stemnat dicentes, Si homo non est homo; si homo est homo;
et possibilis, et non nec homo, nec possibilis est, adhuc Deus permaneret?
De quo. n. loquebaris, ubi homines nominasti? Non minus quidem
sine sensu loquereris, ac si ita diceret, Deus perditurus est, et si Angeli
ipsius amarent, et non diligerent: viderent, et non cognoscerent: singuli quod
realiter a se ipsis essent distincti. Nihil ergo dicimus, id phantasmata,

et mortua verba loquimur, perithacas emulamur, futiles deliran-
tes, si Dei elevare, et a possibilitate altitudine, a mentibus illis
fatis, et chimericis suppositis laudare tentemus.

Ultimus argumentum. Hypothesis impossibilis se ipsa cognoscitur a
nostro intellectu. Et hypothesis impossibilis si aliter fieri debet, nisi ea cog-
noscendo: quod ipsa potest fieri, quia eis se inviduat assensu, et diffinitionem
simul apud intellectum coexistentes, atque utriusque etiam per disputatioibus illa af-
ferri valet.

In primis plures merito ideo negabunt Maiore, quia ab intellectu
creato, et increato nulla obiecta chimerica cognoscuntur: quod nihil probabilis-
simus est. Chimera enim ista, Identitas Dei, et Angeli non existit in aliquo pro-
dicato pure chimerico, obiecto ve medio, atque diverso ab ipsis Deo, et An-
gelo: alioquin etiam per impossibile pareretur a se rei illa identitas,
Deo et Angeli nec intrinsece mutarentur, neque mutuo identificati forent; quod
quidem non pareretur nisi obiectum, a Deo et Angelo maxime diversum, et
omnino extraneum. Ergo chimera illa nulla est obiective cogenda, nulla quae
agnoscitur chimerica inter Deum et Angelum, identitas. Unde tunc est chimera,
et identitas intentionalis, actus, et essentialis saluus, et ex suo modo
tendendi identificans Deum et Angelum. Quapropter haec propositio, Identitas Dei
et Angeli repugnat eorum in mente nostra habet contra sensum: identificatio
intentionalis Dei, et Angeli obiectis ipsis essentialiter repugnat: et omnino
salva, et pugnant cum dignitate obiecti: pugnant intentionaliter Deum
et identitatem eius cum Angelo, quatenus propria Dei spiritus, et actus ipsius
identificans cum Angelo mutuo se a nostro intellectu expellunt. Propono
etiam istam Axiomam, si existeret, de huiusmodi Deo, hanc habet signifi-
cationem, Axioma intentionalis Dei, Deum intentionaliter de huiusmodi Deo, et
quae existens, meo intellectu affirmare deberet, per actum saluum (possi-
bile tamen utrumque) negaret; atque ita existentia Dei intentionalis, siue apud
intellectum de huiusmodi Deo, ut apud Barbaros si semel est destructa. Falsis igitur
hypotheses chimericae supponuntur, et nulla a nobis, ab Angelis, et a Deo
cognoscuntur.

Deinde 2° eandem Maiore, sic ego retorques Maiore obiecta: Hypothe-
sis impossibilis non aliter fieri debet, nisi ea cognoscendo. Et hypothesis
impossibilis fieri non potest: quod neque etiam cognosci. Quod a hypothesis im-

possibilis fieri si possit, stat ex parte, sicut etiam quia Deus ex. g.
 e' qui essentialiter existit: q' ois intellectus, qui ea hypothese faceret, si
 Deus si existeret, ita forte in sua mente se haberet, si qui existeret si exis-
 teret: quod certe recipiendi generis in nullo intellectu existere
 valet; At tm in vocib' existentis, si alit' ac deus ita loquimur, qui existit
 si existit, aut, qui existeret si existeret. Dum q' omnis chimera e' du-
 plex contradictoria: q' nulla rase posset etia' aditionate pponi, affirmari
 chimera, nisi p'prie stinente assensu, et dissensu.

Ex quib' unus ad proxima disputatio maxime observanda est:
 oer. s. hypotheses chimericas facili, et breui arte repudiari posse. qui n.
 ita p'p'uerit, si Deus si esset immensus, adhuc foret sapiens; refutanda est
 1^a rase subiecti, aditionis, seu hypothesis: 2^a rase p'dicati aditionati.
 Rase q'q' subti aditionis, q' vel loquitur de isto deo vero, et eius immensi-
 tate snexo: vel de alio chimerico, seu ad chimericum parato. 1^a e' implicato-
 toria, ut patet, atq; ita duplicis contradictoriae p' arigo: et est etia' falsus, nam
 cum iste Deus si existeret, neq' sapiens ipse foret. 2^a rase omnino impertinens
 est; nam Deus si magis exigit sapientia, qm' eius carentia, si chimerica sit,
 ut in. 3. p'bat' patefecit. Rase. a. p'dicati aditionati ita reijciatur: Deus nec fo-
 ret sapiens sapientia p'enti, q' ista si solus essentialiter e' immensitas, seu
 cum immensitate per se forte snexa, ut sit alia diuina fortitas, veritatis
 representat essentialiter immensitatis; atq; ita variato obta illa etia' variaretur:
 neq; foret sapiens per alia sapientia chimerica; quia illa, ut pate chi-
 mera repugnans, nec Deus hic esset, neq; deo ssona, neq' perfectior foret.

Quodsi alicui nimis durum videatur familiaribus, atq; de sua Theo-
 logia optime meritis chimericis suppositoib' se a nobis tandem spoliari: ad-
 vertat cum p'prie ipse, hypotheses chimericas sine obiectis pure chimericis
 et entibus mois scribere si posse: entia. a. raris plures si solus antiquis, sed
 etia' moderni negauerunt. Advertat insuper, et p'cipue a nemine hactenus
 crepta fuisse obta illa chimerica, eo veritatis, et intelligibilitatis genere, ut
 in eisdem obta realia cognoscant, Id potius e' q' duntaxat. n. realia sunt
 cognoscibilia in se, atq; rase p'prie veritatis adiuvare dicunt, ut in
 ipsis chimerica intelligant; hac nimirum nec sensibus patent, nec in-
 tellectu nro movere, neq; sine alio medio trare valent. Quorum igitur
 chimeras p' accipienda ab illis veritate, quae si habent, implorabimus?

DISPUTATIO. VI.

De Medio creato Scientiae Necessariae.

Sectio prima.

An Deus per simplicem intelligentiam agnoscat creaturas in se ipsis.

Creaturas in se ipsis cognosci, tripliciter & supari valet. 1° trahit; 2° motiue positivae: 3. motiue negativae, seu pure immitte. Na 1° sensus de creatura in se ipsis cognoscitur, sunt. n. divinae scientiae tri & obta potentissima: & 2° nulla creatura capax e, ut in se ipsa cognoscatur per scientiam, sicut necessaria a Deo, cui nulla p^otere possit divinam perfectionem existentiam, ut d. 3. dicebam: & 3° igitur superest unice disputandi loc. An videlicet divina intellectus attingat creaturas per scientiam, qua forte ipsas representet, non scio quia sicut in divina essentia tamquam tri & effectus summae illius cognite cae, sed representet illas: adeo immitte, ut sine alio medio, h. motiue intrinsece recta quasi via ad creaturas possibiliter feratur? ad eum quidem modum, quo & Societatis schola, futura ditionata, atq; etiam absoluta deo certissime penetrat, si in aliquo divino predicato seu libero, seu necessario tanquam medio infallibiliter cognito, & onexo cum illis, id immitte in se ipsis. Vel si ab ipso amara Christi creaturas in Deo per scientiam beatam, & in se ipsis per scientiam infusam agnoscit.

Regant omnino Thoma. Suarez lib. 3. de Attrib. cap. 2. (tametsi oppositas sententias, & sine inconvenienti indicavit) & in presenti Molina, Valentia, Durus, Fasola, & Sanchez. Affirmant: a. Scotus, & Nominales: necn. Marquez d. 55. Becanus, Heico, & omnium nri recentiores.

Ita ego sententia p^obat. Ideo Deo e. medium, & motiue, in quo intelligit oes possibiles creaturas: quia in rae obli intelligibilis habet infinita dignitas, ut cum eo, in eo, & per ipsum reliqua omnia intelligant. Id etiam p^ocedens a dignitate obiecti in rae potentie, aut natura intellectus infinita, & pariter dignitas habet, ut ab ipso omnia creabilia intelligant: & si idem in ipso Deo intellectus duum, veniet

in se ipsis oes penetrat creaturas. Minor, explic. 1. Deo per modum obte
 increati dignus e', qui et ab intellectu creato se videat in se: q' per
 modum quoque potentis, seu principij increati intelligentis dignus e' idem
 Deo, qui videat obta creata in se ipsis. Explic. 2. Quing intellectus etia
 ut rase nra distinctus a quavis alia perfectione, detratissim' e' ad non
 ignorandas creaturas: e' etia earumde immensi species; necnon virtus
 paris excellentie cum ipsarum scientia. Ergo precire per se sine obte
 increati adiutorio quasi influere poterit ad illas scientias.

Probo. 2. Quia nihil aliuq' momenti arguit ad verig itta scia
 quod factum in omnipotentia explicaoe, & intrin' n' heat. Sicut. n. di
 vina naa, seu perfectio illa, que e' omnipotentia, simul constituit Deo
 existente, a se, & creaturas immte potentes existere, atq; cari a Deo:
 quare etia divina naa, ut e' scientia, n' constituet simul Deo cognitum
 a se, & creaturas immte cognitum ab ipso Deo.

Obijciunt. 1. D. Dionysij, valiorum testimonia, quib' dicit Deo
 omnia in ipso, & eade cognitione, qua se ipsum, agnoscere duntaxat.
 Sed, testimonia illa de obto puzie, aut positivè motus, atq; de eade
 reat' cognitione accipienda e' : n' de obto cognito ut medio, seu de
 negativè motus, neq; de eade etia sm rase nra cognitione.

Obijciunt. 2. itis nove scientie superfluitat; quandoquide
 creaturarum in Deo cognitio sufficere diuino intellectui videtur. Nego su
 perfluitat; sicut. n. superfluum non est, quod Deo cognoscat creaturas
 in se n' solus tamqm in caa, & omnipotentia, veru in reliquis diuinis
 perfectionib', per se fact' relati transcendentat' ad creaturas: ita su
 perfluum dici n' pote' agnoscere arde creaturas in causa, & in ipsis. Quippe
 n' magis e' obte perfectissimi sib' modis sine imperfectione movere, qm e'
 excellenti' potentis operari oib' modis sine imperfectione explicabili
 b', ut etia in num' Personarum & puerionu ad intra stat

Obijciunt. 3. Possibilia in se ipsis n' sunt intrinsecè necessari, sed
 contingenter existentia: q' in se ipsis n' possunt detrare ad illas scientias
 necessarias. Distinguo sequens: per se fact', & rade suaru entitatum
 atq; positivè, secudo: per ipsum diuinu intellectus, ut eminenter sten
 tivu omniu perfectionu, & puerionu obte creati, necnon pro itis im
 perfectione supplente, nego. In istam q' argumentu perspicue in scientia

infusa creaturarum possibiliu.

Sectio secunda.

An Deus cognoscat se in creaturis Possibilibus?

Negare videntur oes illi, qui sect. proxima negabant: imò sententia illa inde iterum affirmant. Coru. a. primus fundamentu e: Illa Dei se cognoscentis in creaturis scientia in seipsis regressio nō a creatura ad Deum, atq; a Deo ad creaturam recurreret. D^m Deo indecent est cognitio sui, quæ intuitiva, & apprehensiva nō sit: talis a. foret i. Atq; cum in creaturis tota Dei perfectio, sicut nec stineri, ita neq; manifestari possit.

Affirmant in presenti Berice, Martanon, Passar Hunt, Amiaga, & alij, quos pro se allegat L. Ribadeneyra d. 5. cp. 1. Affirmantibus adhaere. 1° nam Deus ut apprehendens forte creaturas, agnoscit ipsas et quaedam sua omnia participaver. Sed Deus, ut sect. 1. dicebam, cognoscit creaturas in ipsis: q^o per eandem scientiam attingit se quasi indirecte, et veluti in obliquo tamquam triu. relatis transcendentis. existentis apud creaturas in se ipsis cognitae. 2° q^o Deus per scientiam liberam intuetur creaturas in eis, suæ ratione presentis in æternitate, ut voluit Thome, sive independentem ab illa, ut nri Theologi defendunt. Ergo per eam scientiam, (sicut etiam per amorem liberum) Deus se ipsum in creaturis attingit. Igitur etiam per scientiam necessariam, etc.

Jam ad 1^m negantium fundamentu respondeo, regressiones illas et sine sine rade duntaxat nri. explicationis, & delusionis: nam ex parte Dei et unica scientia ex se quo, et indivisibilitate cognoscens duobus modis, nempe tam Deum, et creaturas in Deo, qm creaturas, et Deum in creaturis: duplex hic cognoscendi modus dignus Deo est; nec alij necessariis, aut possibilis superest. Et quidem argumentu patitur instantia in scientia una creaturas ut objecta etiam terminativa. Ad 2^m aliqui dicunt, cognitionem illam nō positivam, aut negativam, ad tantum præcise et nō intuitivam, & non apprehensivam ipsius Dei: in hoc autem quæ absurdi species? Alij v^o affirmant, eam cognitionem etiam forte ut talis et Dei intuitionem, & perfectam apprehensionem; q^o s. summa intellectus perfectio supplet in defectu, et locu, inaequalis mediis. Loquere ut malueris.

Factu.

TRACTATUS. II.

De Scientia Libera, & absoluta futurorum.

Intergressi angustas primarum Disputationum sacrorum, patentissimos ingredimur Scientiarum Liberae, & Mediae campos: eosque non leuioribus sub hoc saeculo sudoribus nobilitauerunt Dominici, & Societatis Theologi, quae olim Mesopotamiae, aut Pharsalicos illustrauerunt hinc Alexander, aut Caesar, illinc, & Darius, aut Pompeius. Pugnatum est totis ingenij, sapientiae, & eruditionis viribus: & ne illius telorum genus abesse videretur, non pauci voluntate, etiam, qua decertarent, implorare decreverunt: inde fabulae, animorum dissensionae, atque non raro vana impatientis potentiae argumenta ortus duxerunt; nempe pro telo geritur quidquid suggererit ira. Sed illud in ipso stentionum limine firmum omnibus est, quod utriusque militis decertatores catholico semper pugnaverint animo, fidei. scilicet Christianae, & communis religionis armis, et argumentis

Inferis quoque obvia signis

Signa, pares aquilas, & pila minantia pilis.

DISPUTATIO. VII.

An futura absoluta sint praesentia in eternitate.

Triplicem haec excogitatum est modum, quo diuini intellectus futura absoluta cognoscere dicatur. Primus sumitur a praesentia futurorum in eternitate: 2° ab illorum causis: 3° a veritate eorum detrita, saltem in operibus intellectus infiniti. Quapropter in praesenti Diss. 1° illud scientiae diuinae fundamentum accurate examinare oportet.

Sectio Prima.

Nonnulla praenotantur circa Scientiarum distinctionem
& futurationis absolute rituosam.

Noto. 1. Vnamquamque creaturam, praecipue in operibus creatam liberam sub triplici futuritione, & statu considerari posse. Primum statum dicitur possibilis: 2° futuritionis conditionatae: 3° futuritionis absolute. Ita. Ita

II. DE TRIPARTITA

Explicanti, cognoscunt: Scientia Secu Sub Sec aux possibilis et.
Si existat editio, auxiliu, ve ipso, existet etiam scientia. Existens auxi-
lium ex scientia. Inde orta est celebris Scientiaru, Dei circa creaturas

3^a Scia absoluta,
visionis, seu libera.

divisio; quaru, videlicet prima e' scientia necessaria, seu simpliciter intel-
ligentia: ~~tripartita~~ absoluta, visionis, seu libera; 2^a conditionata, quae
a' nris Theologis ides Media appellari solet, quae mediu, quendam, statum
inter possibilitat, et existentia, exercit, seu futuritione, absolutam,
vel affirmat, vel importat, statum quidem, istum, atq; eorum imitatio, et
contemplatio, scientia, veruam in se quendam, in subitendi, et
prioris, et posterioris ordinis; valet. n. oga ab statu, et scientia absoluta,
ad statum, et scientia conditionatam, atq; etiam a conditionatis statu, et scientia
ad possibilitatis statum necessariu, et necessariam scientia, n' tñ e' 3^a.

Nota. 2. Tres numeratas scientias n' distinguuntur in se ratione
diversorum obiectu, sed tñ ex modo tendendi, et affirmandi. Tum ob ea,
quae disp. 3. sect. 2. dicebam. Tum quae ides num' scientia, qui necessariu
possibilis est, est etiam conditionate futurum, vel n' futurum; necnon in aliqua
temporis differentia actu existens, et n' existens; q' ides numero obiectu,
respicit a' scientia necessariam, conditionatam, et absolutam. Different. a. ex modo
tendendi, quatenus magna cum veritate cognoscunt: tum quia saepe
ubi scientia necessaria affirmat (affirmat quidem semper) scientia con-
ditionata negat: atq; ubi conditionata affirmat, negat tñ absoluta.
Tum quia scientia necessaria, ut magis propria, ita etiam paucioribus e-
xistentiis e' contenta ad sui veritate; illi enim verificanda sufficit exis-
tentia solius ipsae, tam absolute loquendo, qm sub quavis conditione.
Scientia v' conditionata sufficit actu, et absolute existens omnipotentia;
sed verificata conditione sub qua affirmat, vel negat, requirit pro sua
veritate existentia illius scientia, quae affirmabat, et negabat illi, quem
negabat: scientia tñ absoluta verificanda requirit ultra, ut actu exis-
tat intrinsece, et absolute tam conditio, quam ipse, qui antea erat con-
ditionatus, siue scientia, siue dissens. Unde licet ordine doctrinae, et quoad
nos naturae, et prior sit, atq; ita n' semel 2° post scientia necessaria,
loco numeretur scientia absoluta: at a' ordine, et methodu, n' prior
est (ut mediu, locus inter duas extremas tenens) scientia conditionata,
qm absoluta.

3

Nota. 3. ex Divinis scientijs simpliciter intelligentijs ee omnino
 naria, necessitate opposita n. soli libertati, & etiam stinguenti; quod enim
 creatura sit possibilis, factus, veritas, necessaria, imo eadem essentialiter
 importat. Scientia v. conditionata e' necessaria necessitate tm opposita liberti,
 n. tm stinguenti; nam a' nra scholay, quod sit futurus sensus sub conditione
 qua Petrus per hoc auxilium voret, licet actu ita sit, atq' ita affirmet a' Deo;
 at potuisset etiam e, & atq' ab ipso Deo cognosci; n. tm ideo Divini arbitrij
 est affirmare, vel negare conditionate predictus sensus; atq' ita operose Dei
 e' forte, & subiective stinguens; quatenus illa scientia respicit obiectu libe-
 ruz quidem, mediate Deo dumtaxat quoad impediendum, nobis. ^{etiam} quoad
 ponendum. Juxta Thimas v. hic etiam factus, & haec scientia omnino, & e-
 forte Deo liberi sunt. Scientia a. absoluta e' libera Divina, & creata vo-
 luntati. Divina. s. pro suo arbitrio transiens sensus de statu condi-
 tionato ad statum absolutum, quatenus Deo potius praevidit per scientiam
 media, seu pure stinguente, Petrus sensus, si ipse tali pmuniatur
 auxilio, libere decrevit hoc potius, qm aliud forte auxilium: Creata vero
 detrahit libere auxilium illud sufficiens collatum, ut sit potius efficax, qm
 inefficax; cum tm ipsa possit ex supposito auxilij p'biti ipsius efficax
 aut inefficax reddere. Thimas a. itaq' quoq' scientia, vnde Deo liberam
 arbitrantur.

illius futurum absolutum.

4.

Nota inde. 4. Futura stinguentia, bifaria talia dici posse: alia n.
 sunt, quae soli Deo sunt libera, ut productio mundi, & Antichristi:
 alia v. quae etiam creaturis rationalibus libera sunt, siue immitte, ut mo-
 tur interni forte liberi tempus, & honoris; siue mediate, ut adhaerere a
 voluntate imperata, ^{de} comandi ex. g. vel curandi. Priora sunt dumtaxat, contin-
 gentia in ca, quatenus stinguens e', eaq' p'parari ad illos effectus p'ducendos; nam
 ex supposito p'paratis n. stinguentia, sed necessaria sunt, ut in categoriis ignis
 stat; posteriora v. q' in se, & forte sunt stinguentia; quatenus nimirum ad has
 supposita si p'paratae requisita ex p' cae stinguens est, ut existat, n. existat ef-
 fectus, utpote libera nra voluntati ad utrumq' paratae, & potenti ad utrumlibet
 se flectere. De J. a. deinceps n. de stinguentibus in causa, & de stinguentibus
 in se stoversuri sumus. Utrumq' tm futurorum generum natio requirit aliquod
 Divinae voluntatis decretum: 1° quidem, tamquam unica, eaq' efficax, seu ir-
 fallibile, sine existentis nate; 2° v. saltem, tamquam requisita, & sufficientia

caus; quodque evidens, et fide certum est, nempe, libere operari posse, nisi a Deo volente accipiat existentiam, potentiam, atque idonea operandi subsidia; certum etiam est, unumquemque cum isto sufficienti, atque indifferenti decreto posse antecedenter saltem operari.

Nota. 5. Futuritione, absoluta, alias impropria, et alias propria esse. Impropria est aliqua causarum propositio, sive quae dicitur futurum esse, quod tamen aliquo pacto non est, ut Divinitarum excessus, et ignis Babilonici combusio; propria vero, et de qua nos in praecedenti loquimur, est illa, quae se ipsa coniungit cum effectu postea existente, non minus, quam dicitur praeteritum cum illo, eumdem, sive supponitur a se re ante existentem. Futuritio a. propria, adhuc duplex est, aut potius duplici modo accipitur, rem esse futuram. 1. modo usurpat oblique, entitativae, proprie, et aliqua saltem, ex se intrinsece: 2. modo intentionalis, in genere veritatis fortis, et omnino extrinsece. Futuritio entitativa nil aliud est, quam non existentia rei in hoc instanti, et existentia eiusdem in sequenti: ita quidem, ut quasi primario, et veluti in recto constituat per non-existentiam, atque secundario, sive in obliquo per eadem rei existentiam: res. n. futura dicitur, non quod iam existens affirmatur, sed quod nondum existens dicitur; et etiam praeterita vocatur, cum adu non existit, sed cum exiit se supponitur, neque inde inferendum est, rem nunquam dici posse entitativae futuram, eo quod futuritionis istius partes simul tempore non sint in rerum natura. Hae eius solutio talis est, utpote successiva, quae partes inter se oppositas, et sibi succedentes, negat, sive existentiam, postulat, et quas nunquam instans capere non possit: sic tempus est quidem in rerum natura, et tamen in nullo uno instanti, sed in pluribus existit, et oritur: sic praeteritum in carentia praesentis, et anteriori existentia sita est: sic novitas, et antiquitas successivae etiam partibus distant: sic hoc tandem, aut hoc in nullo indivisibili loco, et ex nulla simplici entitate constituitur.

Futuritio, a. intentionalis, seu in genere veritatis fortis, atque ob hoc ipsi futuro genitum extrinseca, est vel quodvis fundamentum propositi, verum circa futurum stringens, quatenus cum hoc infallibiliter illud dicitur, vel, ut alij loquuntur, ipsa propositio infallibiliter, et ex sua essentia futurum cum veritate affirmans. Haec futuritio omnino, et adaequate sive se totam existit ab aeterno: haec etiam a. divina est decretum efficax divina,

25

voluntatis, cœ creatæ, atq; etiâ increata pparativa, nec non pdegniens
ab æternis singulari nra voluntatis operas futuras, siue bonas, siue
malas; in quo decreto Deo illas cognoscere dicitur: & Societatis v& eiammodi
futuritas consistit partim in actu intellectus. Atque aditionate infallibili-
ter. inæxo cum nra operas; et partim in decreto diuine voluntatis per se
infallibilit. inæxo cum absoluta positione aditionis, n' v' cum ipsius
mensur existentia, nisi dumtaxat rade scientiæ aditionate adiunctæ.
Ex quib; certe duob; fundamtir simul vsurpatis stat forma illa ster-
na, & extrinseca, per qua, h in quo Deo ipse affirmat ex. g. peccatum,
Antichristi futuru.

Ex quib; pnotatis miranda omnino venit ignorantia, æqui-
vocas, aut obliuio Magistri Hieronymi Viues, qui lib. 1. de Primatu
diuine libertatis disp. 1. c. 2. opinatur, Patrib; Suarez, & Varquez, atque
multis alijs Notratib; aliq; absurdis illud placuisse, aut n' displicuisse
assertus, ut. s. futura absoluta talia sint ante de decretu, diuina
voluntatis. Miranda, inquam, venit. 1°, na, vel ipse loquitur de aliquo
pdegnitius, speciali, & fort. efficaci decreto: vel de solo muni, & indif-
ferenti? Si de pdegnitius loquitur, Suarez qdem & Varquez, nec non
cuncti ali; nri Theologi dixerunt, dicim; etiâ modo; atq; porteri nostri
sine fine, & absurdo dicturi sunt, Ante decretum pdegnitivum pote' ee
infallibilit. futuru, aliquid in se stringens. Si. a. de muni, & indifferenti
loquitur e', glossa, aut fabulam fecit vel ipsi in Theologia pueris minimis
credenday; q; loquid; oib; vnnota sit futuri absoluti pdegnitio, pendētis
scilicet à decreto actu, atq; ab æternis exercito; & nemini ignota hæctenq;
fuit nroru Theologoru, stantir opinio, nempe, Decretu, indifferenti
requiritur ee (vt Thist. etiâ affirmant) atq; nullu aliud p nris opera-
tionib; desiderari, nisi forte (cui Varquez, & paucos alios) quod in nra
pote' sit, vtq; n' antecedens, d vel concomitans, vel subsequens ipsay
operas, libera.

2°, Peregrin; ille Theologiæ nra dmentator misero captus e'
paralogismi genere; cum allégans Pm Suarez in Opusc. de Scientia
futurar. stringent. in toto lib. 1. disputante, asserit, Hec verbu, fiet, quod
significet n' ee futuru, absolutu, stringens ante decretu Dei absolutu.
Depenenda aditione: imò ferè oia fiet straua. At Magn; Suarez

in folij in libro de Prædicatione, ut Quædam fatetur, Ad eum in opus. igitur ades totus
est in defendendis decretis indifferentijs, seu mediocri collatiuis, tamquam
requiritur, licet se valis insufficientibus ad scientiam absolute infallibilitatis;
ut etiam medicorum Grammaticis ea legere, et deprehendere potueritis. Vide-
atur. a. modo in opus. citato lib. 1. n. 6. cap. 1. Videatur et ep. 6. in n. 3.
ubi clarior, et ceteris ipse manifestas doctrinas ita profert: Deus non præbet
cursum suum nisi volendo, nec incipit hoc velle in tempore, sed ex æternitate;
et necesse est ut prius hoc velit, quam præciat absolute effectum et futurum.
Et post pauca, firmiter, graviterque schudit: Vnde in hoc non potest esse inter
catholicos controversia; nec meminisse, me legere, et audire aliquem in hoc dis-
sentientem, etc. Dicat igitur modo confidenter Vives, Nec verbum habet (Suaris):
imò ferè omnia habet straria.

3. Magister ipse eorum rerum maximè incuriam demonstravit (quas
in impugnaturis novissime totus advenit), ut domesticos etiam suos de
hoc puncto loquentes, nulla diligentia, nullam etiam fidem allegaverit: quippe
Joannes a S. Thoma egregij illius omni testis, pœnit, quasi ipse affir-
maverit. 1. p. d. 19. art. 1. ita sentire, Plures, et ferè omnes recentiores Socie-
tatis; cum in Mag. a S. Thoma nec verbum habet, imò ferè omnia
habet straria; nominatim vò in ipso loco citato, atq; in eisdem allegatis
verbis, in. 8. nimirum, Primam sententiam defendunt plures, et ferè omnes
recentiores Authores Societatis etc. Sapienter ipse, atq; dilucide duo dis-
tinxit decretorum genera; quorum, 1. inquit, efficacius. omnino antece-
dente asserit ad hunc, et ab oppositis Authoribus rejicit. 2. vò ab istis ad-
mittitur, quod ab eisdem benignius, et temperatus appellatur, qui vò, Decernit
illa media ponere, cum quibus prævidetur eventus effectus, et sic infallibilitè
exercet etc. Pari, ut credo, fide allegantur ab eodem Mag. Vives Carmeli-
tani Salmanticensis, quos nec habes, nec legi: Quod si forte pari ipse pec-
caverunt ignavia, pari etiam censura eorundem notator esse oportet.

Aliquis fortassis suspicabitur, Magistrum Vives illud non isto com-
mento curasse, quod fabularum quidam, iuxtaq; audax Francorum histo-
ricus, quors. omnium tam rursus, quàm nostratus memorias, et fides scri-
bere voluit, Franciscus huius nominis Gallorum Rex. I. numquam ab Hispanis
in Sicilia, Italiam captus fuisse: rogatus. a. qua fronte, aut quo ipse visis
videnda, illa paradoxa scripserit, Fortè (respondit) imperiti, et pueri

fidem dabit, deinceps alij dubitabit, atq; tandem venturis seculis
adversus Hispanos disputabit, & pugnantibus. Sed ego de viis delictis
potius ignorantia, qm mendaciu suspicabur.

sectio secunda

Futura contingentia non sunt entitative presentia in eternitate
antequam sint in sua propria duratione.

Ita sentiunt Scoti, Dominianus, atq; Durandi schola: quibus
cur Societatis Theologi immixtissime assentiunt. Principia a solutio-
nis patrono sunt Magnus Suarez lib. 1. de scientia futurorum cap. 17.
et L. Vazq; de 6. q. 3. quos optime illustrant Fabius hic lib. 2.
Moncaus in selectis, Maratig tract. de Deo disp. 24: et alij plures.
Dissentiunt vero Thomista; quibus supragari dicunt, et satis videntur
D. Molina, Fonteca, Trannado, et Gillius, quos refert, et sequitur
D. Lopez al. 28.

De duratione. a. p. 1. Fundamentu, p. 1. q. 1. et fere vnicuique, quo ad
veritatem presentia, et coexistentia, p. 1. q. 1. et indivisibili-
tas eternitatis, qua. 1. et Intrahibilis vita tota simul, ac perfecta p. 1.
se. 1. atq; ides vel nihil, et tota creatura coexistit, et creatura tota etiam
eternitati coexistere dicunt, quandoquidem in rebus indivisibilibus
idem e' aliquid, et totum. Sed hac indivisibilitas non ostendit pre-
sentiay futurorum coexistentia, et in eternitate presentia. Ergo etc. Explicis
Minore. Antequam existat Antichristus in sua propria duratione
existit eiusdem Antichristi carentia, atq; ita coexistit toti, seu indivisi-
bili eternitati. Sed carentia Antichristi coexistere eternitati e' Anti-
christi eternitati non coexistere. Ergo Antichristus non coexistit eternitati.
At Antichristus non e' negandus coexistere eternitati, quando ex eo sensu
quo postea existit in sua propria duratione, 2° quia scilicet postea
coexistet in se, et Deo presentis, atq; coexistens erit. Ergo negandus
e' coexistere eternitati ante suam propriam durationem. Ita. Co. sensu,
quo Antichristi carentia presentis e' eternitati, ipse Antichristus absens e', et
desit ab eternitate carentia. n. contradictorie opponitur. Antichristo, atq;
ita existere carentiam e' non existere Antichristi. Sed carentia Anti-
christi presentis e' eternitati, anteqm ipse Antichristus sit in propria dur.

28
rasc: carentia. n. eo modo, quo e' dicitur e' p'sens eternitati: e'. a.
illa, anteqm sit ipse Antichristus. Ergo Antichristus n' e' p'sens eternitati
anteqm sit in propria durate.

Hoc argumto satis perspicue ostendit, adversariar re ipsa
obscuro illo loquendi modo, aut in profundo illig eternę p'sentia sa-
cramento (quod tantopere Caietanę magnificat), et tamquam a se tamq̃
post multorum annorum studia quasi diuinitę inuentę, salu' gloriatur,
nihil aliud obtinere, nisi Antichristum ipse tam diutaxat, et in
eę temporis differentia, coexistens eternitati, q̃d e' in quę fuerit
existens in re ipse, et in sua propria durate. Quod certe nec a nobis,
nec ab illo uerę doctrinę negandę e', aut negatum habentę fuit.
Quippe vbi carentia Antichristi occupat eternitatę a se ante
eę occupare, tenere n' potest ipse Antichristus: facit nimirum illa, ut
ille non sit p'sens, et eternitati coexistens, nisi in ipso Nunc, seu
in ipsa mensura durandi, iuxta quę n' coexistit eide, carentia e'.
Interrogat nimirum, Aut carentia, et Antichristus opponuntur in eodem
nunc, seu momento p'senti eternitati indivisibilis: aut non oppo-
nuntur? Si affirmes: q̃ vel Antichristus n' coexistit eternitati, ut ego
intendę, vel duo contradictoria, quę alia coniunguntur, et coexistunt,
quod nemo admittere valet. Si neges: Ergo cum non existere, et
existere in eodem nunc eternitati contradictoria n' sint, iam
dici n' potest maiori cum veritate Antichristus existens, quam n'
existens in eternitate, ad potius utrumq; affirmari poterit x' pro-
pria, et creatar mensurę, quibus diuina aequivaleret eternitas, cui
propterea ea venit amplitudo, et capacitas, ut Antichristus in hęc
temporis, et in nunc eternitati n' coexistat, et postea in tunc
seu alia differentia temporis, et in eode, nunc seu spatio indivisibili,
mom, et virtuali diuisibili eternitati iam coexistat; atq; ita iam
non existat, iam existat in eade, eternitate.

Prob. 2. impugnando alterę oppositę sententię secundam
seu priorę explicatę et corollarie, quę maxime noviter Thomistę
utuntur. Ipsi. s. affirmant, ideo omnia futura existere ab eterno
in eterno, quia ista e' realis, et vera mensura durarę creatę, eam
videlicet stinens, atq; mensurę n' tamqm propria et adequata,

mensura, id tamqm aliena, et excedens; aternitas. a. (inquiunt)
 n mensurat cum successione intrinse, h extrinse, quod quidem ipsa e' penitus
 immutabilis, et quae, ut tota simul, et perfectio oia simul possidet
 et mensurat. Fundamentu (inquas) istud impugno. 1. Nam aternitas non
 fiet maiore aptitudine mensurandi res temporales, et successivas, qm sim-
 plicitas ex. g. vel necessitas divina mensurandi res oppositas, h stinguentes:
 equa. s. in singulis casibz, et attributis similitudinis, aut dissimilitudinis
 e' sparsa. Ad divina tam simplicitas, qm necessitas, h n sunt mensura
 reru corporitaru, et stinguentiu, h tales appellari debent in sensu adeo extra-
 neo, ut creaturae sparsae, et stinguentes nullo pacto in Dei simplicitate, et necessitate
 dicantur esse simplices, et necessitates, ut oibz exploratum e': q' etiam aternitas, h n e'
 reru temporalium mensura, h es duratim improprio sensu, qui omnino insuf-
 ficiens sit, ut illa p'cedentia existere ab aeterno in aeternitate. Afirmatur. Propria
 creaturarum duratio tam sunt in se successiva, atq' incipientes in tempore,
 qm sunt divisa, seu distincta intrinse. At unitas, seu identitas divina,
 cui duratio illa coexistunt, n p'cedat, ut ipse dici possint una, seu identificata
 etiam ut in aliena mensura: q' neq' aternitas seu duratio Dei simultanea
 p'cedere pote', ut creaturae duratio dicantur existere ab aeterno, et simul in a-
 ternitate ut in aliena mensura.

Impugno. 2. Nam creaturas esse aternas, seu existentes ante proprias
 duratioes in aeternitate ut in aliena mensura, h e' denominatio cadens s' solum
 aternitatis, sensu quo res creaturae dicuntur in Deo Vita, Omnipotencia, Per-
fectio simplex simplex etc.: sub qua sane usurpata ridiculuz est disputare
 an creaturae sint ab aeterno, quod quidem evidenterissimum e', Deu, ipsum
 aeternu esse; nec mirum certuz fiet, creaturas n esse dignam, aut aliam per-
 fectionem infinitam. Vel e' denominatio cadens s' creaturas: vid quidem vno
 ex duobz modis; 1° extrinsece, ut cum dicuntur creaturae cognite a Deo:
 at extrinsece denominandi genus aptari n pote' ratio, seu p'cedenti existendi,
 vel durandi; siquidem aliena duratio tam n denominat res extrinsece du-
 rantes, qm si nulla est; nec magis denominare valet, qm omnipotentia,
 necessitas, simplicitas, aut sapientia denominat creaturas extrinsece omni-
 potentes, necessarias, simplices, aut sapientes. 2° intrinsece: quod certe
 implicatorium omnino e'; siquidem per alienam, et extrinsecam duratioem p'cedentem
 nemo durat intrinsece, sicut nec sapit, nec vult, ut oibz notuz e'. Impo

in nullo sensu possunt creature dici existentes ab eterno, seu mensurari
per aeternitatem tamquam per alienam mensuram.

Impugnatio 3. Nam aeternitas non est mensura durationum creaturarum, ut im-
merito fecerunt semper supponunt, et nunquam sine turpi circulo vel apparenter
explicare solent adversarij; ut quisque experiri potest apud Thomam a. 9. ar. 2. qui
in re ista nihil potest inflata, et vacua significavit verba dare videtur. Impugnatio
autem haec est, Aeternitas nec est mensura intrinseca rerum creaturarum, ut omnibus est in-
offensa; neque insuper est mensura extrinseca: sicut enim intrinseca mensura est propria
quantitas, siue molis, ut continua; siue numeri, ut discreta; siue successiva,
ut tempus intrinsece, et intima duratio; siue perfectionis, ut quavis rei bonitas.
ita mensura extrinseca dicitur quantitas illa, a qua ut uniformis, et tamquam
nobis notioni regula quantitatis rei intrinsecae dignoscimus; ut patet in vltimo
per quantitatem continuam panni ex. g. in horis, diebus, et annis per successive ho-
minum duratio. At aeternitas non est regula illa habens cum nostris duracionibus
uniformitatem, ut Deus, Angelus, aut Deus ipse in aeternitate percognita possit discer-
nere differentias, et quantitates minores, et maiores temporum nostrorum; siquidem
aeternitas nec applicari neque adaptari valet tamquam regula nostris distinguendis,
et numerandi temporibus; indifferens enim est ex eis ut Petrus durat uno, vel
pluribus annis. Ergo aeternitas non nisi falsa mensura duracionum dici valet.
Afirmatio 1. Quia duratio quae infinite inferior, et diminuta nequit esse men-
sura etiam extrinseca aeternitatis: quia aeternitas ipsa quia infinite superior, et
superexcedens nequit esse bonum, et vera mensura duracionum mensura, etiam extrin-
seca, et aliena. **Afirmatio 2.** Immensitatis, et aliarum Dei perfectionum exemplis:
ipse nimirum etiam contra adversarios mensura, et regula mensurae ubi quae, et per-
fectionum, non sunt. Ergo. etc.

Impugnatio 4. Quamvis aeternitas vltro dicatur rerum creaturarum mensura; non tamen ideo mensurare debet simul, et absque successione res creatas; sed tantum
in creatas perfectiones: successio enim in mensurando creaturas non facit, ut Deus
veluti sit in potentia passiva, atque intrinsece mutetur, dum ipse transit a
non mensurante ad mensurante; cuius oppositum aliqui sine reali fundamento
aut etiam sine apparenti vocum oppositione loquuntur. Cum quae mensurare
non est aliqua perfectio in Deo ipsi omnino intrinseca, et sine qua absolute
ipse existere non posset: sed est relatio quaedam, sicut in temporali coexistentia,
ita in aliquo extrinseco consistens; non minus quod, quam relatio clare visis

seu obiecti motui beata visionis creati; aut quaj relas temporales creantis,
 dominantis, desuuentis, aut carnes assumptis: q^d passiuè n^o mutaret. Sed
 per mensurandi novitat, & successiones. Dum ga mensura etiam creata, qua
 antea n^o mensurabat quantitat^{em} potest modo mensuram mutare duntaxat ex
 parte mensurati se habente; ut patet in possidente aliquo duras, indivi-
 sibile, vni hora equivalente; quod. s. vel eis duras sine mutade intrin^{sa}
 poterit e regula cognoscendi, an ego vna durave im hora: patet etiam in
 vna, que omnino immota per solam panni approximationem, & coaptationem,
 n^o raro illis quantitat^{em} nobis mensurat. Dum deniq; nay de fide e, Deum
 dia in tempore, siue post n^o creas, creas: & tñ d^{icitur} Thitar raa creandi, seu
 creas ipsa e eterna voluntas, qua ex transitu ad temporale exercitium
 creandi suu, tñ n^o mutatr, ad creaturay mutat: similiter q^d si ipsa eter-
 nitas esset raa mensurandi, cum mensuraret in tempore, n^o mutaret, ad
 potiq^{ue} nay mutade argueret.

Probo principat^{er}. 3. scilicet nay celebri immensitatis exemplo. Quamvis
 eniq^{ue} immensitas sit indivisibilis, Deum q^{ue} in omni constituat loco, sit que
 etiam eius mensura localis, sicut eternitas est duratiua mensura; nulla tñ
 creatura immensit^{er} penetrata, immensitati q^{ue} in locu coexistens, est im-
 mense, ubiq; siue in oi loco per immensitat^{em} tamqm per vbiat^{em}, & me-
 suray alienay, n^o q^{ue} superexcedente; n^o n. sumus per immensitat^{em} alibi
 atq; vbi n^o sumus per ppriay vbiat^{em}. Ergo similiter per eternitat^{em} n^o sumus
 ab eterno, siue anteqm, sumus per durades pprias. Ant^{er} fatent^{er} Thomist^{ae}:
 I^{tem} Regam v^o nunquam disparitat^{em}, ad mortuas voces, cui q^{ue} facile impug-
 nandas audiimus.

Probo. 4. Nay ipsa ppria duras, & intrinseca cuiusq^{ue} rei mensura
 etiam coexistit, dum existit, eternit^{er} indivisibilis, a qua p^{ro}pterea n^o minus
 mensurari debet, qm ipsa Antichristi substat. Ad talis duras, & mensura
 ppria n^o existit ab eterno, & anteqm sit in se. Ergo neq^{ue} ipse Antichristus
 existit ab eterno per alienay eternitatis mensuray. Minor inde persuadet,
 quod aliquis Antichristus ipse n^o solum in alienay, & etiam in ppriay du-
 ras, existeret ab eterno: n^o n. differunt ex p^{ro}p^{ri}ay entitat^{em} ppria
duras Antichristi, siue Antichristus, & ppria duras, & ille due en-
titate, Antichristus cum ppriay & in ppriay duras.

Probo deniq; rase illa a priori apud nos efficacissima. Coexis-
tentia. i. entitativa duorum extremorum, importat duas existentias enti-
tativas: neutrum alteri coexistit, sive tamquam pari, sive tamquam supe-
riori extremo vel mensura, nisi in se ipso etiam existat. Id ab aeterno
propter Dei existentiam, nulla erat creata existentia entitativa, & creaturis in-
trini. Ergo nulla fuit entitativa coexistentia creaturarum cum Deo. Verum
de hac, & similibus rasi- bus, ut multa diximus supra, ex plura in argumē-
torum responsionibus dicemus.

Sectio tertia.

Argumenta contraria, & eorum solutiones.

1^m argum^{tu} adducitur multa, & varia S. Patrum testimonia, in quibus
omnia creata Deo presentia in aeternitate dicuntur: nihil quod illi futurum, aut pter-
itum esse. Ergo antequam esset in se singula creatura Deo presentia per aeter-
nitatem sunt. 2° omnia testimonia illa sub duplici genere numerari
posse. In 1° sunt illa, quae non de aeternitate, ut operata ad creaturas,
& ad tempora nostra loquuntur: sed in ordine ad ipsas Dei perfectiones,
atque duras ipsi nulla rase futuras, aut pteritas, sed invariabiliter perseve-
ranter presentissimas, differunt. Quae perspicue sensu loquebatur Augustinus
super Psal. 101. ad illa verba, In generatibus, & generatibus anni tui, dicens,
Aeternitas ipsa Dei substantia est, quae nihil habet mutabile, nihil ibi est
pteritum, quasi non sit; nihil est futurum, quasi non esset, ut: id quod ibi est
non nisi est. Quod. a. de ipso Deo, & eius perseverantia hoc affirmantia lo-
quantur testimonia, ostendit in primis sincera verborum lectio: ostendit etiam
vilitata sanctorum ratio, quod. s. Alioquin sicut dicebat Isidorus lib. 2. de summo
bono cap. 6. mutabilis est Deus credendus, si ei successiones temporum adscri-
buntur. Quae certe divina mutabilitatis ratio sternenda omnino, & fri-
vola foret, si de temporum successione, atque mutationibus fieret sermo:
qualis. n. mutabilitas, aut successio Dei est, si Deus existens, & ponens creaturas
existens mutans, atque temporum successiones adscribanter?

In 2° genere illa sunt testimonia, quae non solum de oibus divinis, sed
etiam de creatis pteritione, & futuratione, quibus aeternitatis negant, op-
positam nimirum presentiam affirmantia. Ceterum singula istius generis testi-
monia adeo perspicue de presentia aeterna loquuntur (de illa nimirum,

+ Non aliud anni Dei
et aliud ipse Deus; sed
anni Dei aeternitas
Dei est.

in qua oia creata sunt in perpetuo, & immutabili Dei spectu, ut nul-
lam interpretat, ad fidem sui relati, ~~deum~~ postulent. Modo. a. non
de obiectiva, siue in rade obiecti cogniti, & de physica, entitativa, & in ere,
rei stendimo.

2^m arg^{um}, & pcedentis instaurat e. Presentia reru, in aternitate no
semel docet a Deo tanqua rade, qua ipi pbant, omnia in se futura evi-
denter a Deo cognosci ab aternis. Atqui si pntia, qua Patres assumunt
in suis pbasibz foret tm obliua, siue extrinseca, & in rade cogniti, pba-
rent quide illi nugatorie, & futiliter cognitiones Dei per ipsam Dei cogni-
tione. Ergo pntia reru in aternit n e tm obiectiva sm extrinsecam
cogniti denominat, & alia prior rade, & in entitativa coexistentia,
consistens. R^o, pntia reru obliua, & in rade cogniti n e qualemcuq;
in Deo cognitione, & intrinseca aterna, indivisibile, atq; immutabilem:
eamde. s. ab aternis, qua modo e, qdo res ipse cognite in proprijs durasibz
existunt. Quapropter S. Latius hac erat probat: In Deo e perfecta omnium
reru cognitio, salty qdo ipse suis temporibz existunt (quod tanqm per se
notissimu, ultra pbare, arumebant). Ad eade, indivisibilis cognitio,
qua modo existit in Deo, & nris temporibz coexistit, ia, erat ab aternis:
quippe oia divina sunt indivisiblr aterna, immutabilia, atq; Deo pre-
sentia. Ergo iam ab aternis erat scientia diu futurorum, siue illorum,
qua ubi temporibz sunt. Itc erat datus discursus atq; pbatio, qui prop-
terea n ex cognitione. cognitione pbabant, ad ex indivisibili cognitiois
& oiu diuinorum pntia cognitione ipsa, siue res ab aternis cognosci, con-
cludebant.

3^m arg^{um} petere solent a familiari Sanctoru, maxime vo Augustini,
doctrina, in Deo. s. n tam pscientia, qm scientia oiu creaturaru stken-
dam e. Atqui si creatura n sunt Deo in aternitate pntes, iam Deo
n solum scire, ad etia pscire dicendz e; tum qa haberet pcedentem,
& reru sibi futuraru cognitione: tum qa ideo Sancti (vt Augustinus lib. 2.
ad Simplician. q. 2. & Gregorius Magn. lib. 20. Moral. cp. 23. apud Aug. d. 28. l. 1.)
negant Deo pscientia, quia n nisi quz futura sunt psciunt, & Deo nihil
futuru est. Ergo oia sunt illi in aternitate pntia. R^o, tribz modis po-
sse stingeri pscientia. 1° x^o successione, & ordine scientiaru, intrinsecu;
ita. s. vt pscientia sit scientia ante scientia; siue ante rem ipsam, vt

cognita, per alia, et posteriora scientia: quae quidem sensu memoria, quae
aliqua praescientia est, non appellatur rerum, utcumque praeteritarum cognitio, quia ipse
nemo nisi dicitur habere memoriae Alexandri, aut Caesaris natiuitatis; sed est
memoriae cognitio rerum, antea cognitarum: sic igitur etiam praescientia, quae videtur
futurorum, quaedam memoria, est cognitio futurae cognitionis, atque ita est
praeterita quaedam scientia: cum. a. apud Deum, neque futura, neque praeterita scientia
sit, ideo ipse merito, et hac stricta locutione dicebatur a Patribus non semel
praescientiam non habere.

2° modo praescientia attingit in inferioritatis cognoscendi: nempe
cum incertitudine, aut obscuritate aliqua: de rebus. n. futuris nunquam illam
cum evidentia iudicamus, quae intuitionibus, et scientiis experimentalibus inest:
quapropter advenientem obiecti intuitionem antiquam scientiam, ut imperfec-
tiores, superfluas, aut etiam falsas, deserimus: At Deus (ait Augusti-
nus lib. 15. de Trin. cap. 12.) non aliter sciuit creata, quam creanda. In hac
usurpatione Deus omnia scire, et nihil praescire dicendum etiam est. 3° attingit
praescientia et praecedentia scientiam, comparate cum obiecto in esse rei, et in enti-
tate usurpato: in quo certe sensu intelligenda sunt vulgares Patrum,
et Theologorum locutiones, qui cum ad Paulum ad Rom. 8. praescientiam, et fides-
tinationem Deo cedunt. Quae sane scientia ad obiectum antecedit non tam
in ordine naturae, et realitatis cedenda est; utpote quae diuinae scientiae.
non semper quadrare valet; quam in ^{eterni} praecedentia, qua Deus
ante saecula scire, et praedestinare dicitur.

4° argumentum petitur ab aeternitatis indivisibilitate. Ad illud,
iam in 1° nostra probatione satis et solvimus et refutauimus. Opponimus
in super modo instantias quas probas. 2° subministrat. Opponimus
deinde instantias ab indivisibili immensitate desumptas, atque in 3° pro-
batione contentas. Opponimus praeterea instantias ab ipsa durate creatae, quae
ab aeterno non existit, ut Antichristi mensura; atque neque existere debet, ut
extremus ab aeternitate mensuratus: et non creatae mensura, et extremus
ab aeternitate ut a mensura superiori mensuratus, non possunt esse per se distincta re-
aliter distincta, aut aliquo separata; cum sint propriae omnis duratio
creatae, ut adversarij placet, et nos in 4° probatione indicavimus. Oppo-
nimus tandem exemplum cui Angelici, quod adversarij, saltim vero Tho-
mista indivisibile appellant (abj; solido tamen fundamento, quod quidem

Angeli durans longiori durare privari diuinitur potest. atq; ita in
 Angelis, n̄ seig ac in nobis, duras mutuo distingunt, et sibi succedunt);
 de ipso v̄ negant coexistentiam cum futuris; cum tñ aru, vt mensura
 aliena, et superexcedens, atq; virtuali diuisibilis, media q; intr̄ eternita-
 te, et tempus possit etia p̄sentia suorum futurorum fundare, eoru. s. quib; q
 coexistit, si semel eternitas sparade oiu p̄sentia illay fundare credatur.
 Eiusde; robur e' exemplum puncti centri, et indiuisibilis in se, respicien-
 tis tñ circuli diuisibile.

5^m arg; sumit ab officio mensurae alienae, et superexcedentis, quod
 nauiores Thista singulare, eternitatis excellentia; arbitrantr: inde q; inferunt,
 nras duras ab eternit. simul mensurari, ne ipsa vel successione, vel
 transitu de potentia parua ad actus sortiri videat. Ceteru, haec e' nuda
 verba, et aperta a mensura ad duras, atq; a durade ad mensura, cir-
 culu, perspicue vidim; in. 2. nra p̄pade; atq; ita officiu illud res creatay
 mensurandi n̄ ming eternit; qua; immensitatis, et reliquis attributi, nega-
 mus. Deinde illo disputandi gra p̄termino, successione, aut potentiam
 Dei parua; ex negata creaturis eternit. inferri posse, satis reieim; modo
 aut ad homine; ita opponim;: iuxta Thistas dicitur p̄s immensitatis nec ab
 eterno nec in tempore ita e' vbiq; aut immense, vtr̄ etia; in spatij ima-
 ginarij, et fm̄ in realib; qua; finita sunt: atque n̄ ideo Neg. in se patitur
 aliqua vbiuoe, seu rae; loci finita, neq; intrinse parua; circumscriptione;
 sortiri: q' etia; quamvis per eternitatis n̄ mensuret creaturas ab eterno,
 aut n̄ coexistat, nisi in tempore finito, et succedente creaturis; n̄ ideo in se
 succeditur, aut alicui; potentialit. parua; particip. dicend; erit.

Id insurgunt recenter Thista; Angelus Magr quodl. 5. ar. 7. ita disce-
 rebat: quia id, qd per essentia dicitur, semper e' mensura eiq, quod dicitur
per participat; pote' dici quod prima mensura omnium aeternorum e' ipsa
Dei eternitas. Ergo eternitas mensura aeternorum, atq; temporalium ap-
 pelliari valet. 6° S. Th. aperte locutus e' de mensura participat; et exē-
 plar; iuxta ipis. n. 1. Arter doctrina; 1^m in unoquoq; genere e' mēsurā
 ceterorum); n̄ v̄ de mensura regulante; de qua modo vnicē disputauim;:
 id stat perspicue. 1° ex rade D. Thome principio testimonij receptā, que
 etiam immensit. et singulis Dei perfectianib; amuris e'. 2° ex verbis
 immte ibi posit; sicut etia; substantia Dei e' mensura ois substantia;

3° q^o in eo art. I. *Haec superni Angeli eorum sunt mensurae homogeneae
et uniformes omnium aeternorum.*

Instat denique Thomae d. 9. ar. 2. ea ratio, quae ipse a priori vocat.
Actio, quae Deo producit, et servat creaturas, mensuratur aeternitate: e. n.
illa actio increata, ut ipse Dei aeterna voluntas. Sed nequit mensurari,
actio productiva, et servativa alicuius termini, nisi trahatur ipse, ut tali actione
attactus (inquit ipse) mensuratur eadem mensura: cum trahatur coniungatur actioni.
Ergo omnis trahatur creatura mensuratur aeternitate. Nunc arguendo admiscet idem
auctor eam, quae affirmat: Mensura actionis increatae, est etiam suorum
effectuum uniformior, et regularior mensura, stinensque ipsas duraciones creatas:
ita ut possit fieri reductio duracionis create ad duracionem aeternam, et ad men-
suram eius.

De hoc auctore iam alij ante me notaverunt, sepe verba audiri,
sensu vero nullo percipi: Discursus a. p. sensus non quod sapientibus Thomisticis, sed
balbutientibus Theologiae tyronibus placere potuit. Et certe actionem divinam
(talem esse permittimus) existere intrinsicè, et proprie in aeternitate, imò ipsam
aeternitatem esse, nemo dubitavit: at quis inde inferat, Antichristum, seu An-
gelum ipsum creatum, et illam doctrinam omnino sua creationi extrinsecum, ut
creaturam Deo, esse in aeternitate plus quam extrinsecum, i. actionem illam esse aeternam
et etiam immensam, omnipotentem, simplicem, et divinam? Jam verba illa *Cum
trahatur coniungatur actioni*, a quibus recens ille discursus p. fidem emordicare ten-
tabat, quae significacionis, et verisimilitudinis speciem recipere possint, ubi
sermo de hoc creditus, et actione increata fit, doceri penitus despectus.
Confirmacionem a. cum illis suis create ad increatam duracionem, reductionibus,
ego vobis admiranda, amittere malui, quam otioso modo solvere.

Sectio quarta.

An saltem Deus ipse ratione aeternitatis futuris sit
ab aeterno praesens?

Affirmant nobiles recentiores, praecipue vero P. Ribadeneyra d. 15.
et P. Antonius de Quirós l. 4. sect. 4. et quidem ut videtur, atque ut pri-
mus testatur, post Patres Molina, Fonseca, Granada, Silius, atque in-
m. s. Alphonsus, Deza, et Joanne Ripalda. Affirmant, inquam, di-
vinam aeternitatem esse omnibus futuris praesentem, si tamen mutuo: siue potius

creaturas ipsas esse aeternitati praesentes, et coexistentes, nisi quidem per aliquam
 praesentiam creaturarum propriam, sed per existentiam et praesentiam propriam ipsius
 Dei a creaturis per se ipsis, et ab aeterno penitus indistantis. Sicut enim ego
 possum proximior fieri Sole, et adquirendo praesentiam, qua accedam ad ipsum;
 vel si Solem, idem ad me venire supponatur: ita, inquitur, bifariae futurae
 creaturae intelligi possunt esse ab aeterno aeternitati praesentes. 1°, si ipsae creaturae
 praesentiam sortiantur, qua Deo proxima, indistanter, seu coexistentes praesent:
 quod ab aeterno, et ante propriam existentiam, ac duracionem contingere non potest, nam
 ut in 3^a Thomisticae pugnavimus, accessus iste creaturae ad Deum importaret
 propriam ab aeterno creaturarum duracionem. 2° si Deus habeat ratione sua aeternitatem
 eam praesentiam, per quam ab aeterno indistanter a creaturis existat: quod
 Authores relati affirmant.

Hoc. a. ita evenire, duo praecipue fundamenta persuadere videntur.

1^m quidem: nam Deus semper ab aeterno sine ulla mutacione, et varietate iden-
 tificat sibi omnes illas rationes, et quasi differentias duracionum, quibus ita suffici-
 enter, et plenius existit, ut fundet rationes indistantis, et ordinis praesentis cum
 praesentibus, nempe cum omnibus creaturis aliquo existentibus, quoniam indigeat aliquo
 sibi superaddito, aliqua re perfectione, extensione, et durandi, quibus red-
 datur Antichristus coexistens, si Antichristus existat. Ergo Deus ab aeterno praesens
 est omnibus creaturis futuris.

2^m a. fundamentum prioris fructus, atque usum aeternitatis percipere
 sperat. Nam cum Deus aliquo affirmet in hunc modum, Antichristus exis-
 tit, necesse est ut illo etiam modo affirmet ab aeterno, atque in aeternum: alioquin
 divina propositio in tempore inciperet, atque desineret, mutaretur et propterea, et
 crederet deum intellectus, iudicia sua circa Antichristum variando: quod Patribus
 et Theologis invicem est. Atqui Deus ab aeterno, et semper cognoscere non potest
 Antichristum propositio illa de praesenti, Antichristus existit; nisi Dei cognoscentis du-
 rad sit indistantis, aut praesens in genere durandi cum obiecto, nempe cum
 Antichristo affirmato: alioquin propositio illa de praesenti falsa foret; ut apud nos
 etiam de praesenti propositio experimur, quae falsa quidem sunt, quoties non sunt
 indistantes, atque suis obiectis praesentes. Ergo Deus ab aeterno, et semper
 est futuris omnibus praesens; ista quoque sunt illi coexistentia, licet non per sui praesentiam
 ad Deum; bene tamen per Dei praesentiam ad ipsam.

In isto dicendi, & explicandi modo tria diligenter distinguenda sunt. 1^m e^t, ratio illa sufficiens, & completa prima duratio, qua Deus ab aeterno, & semper praesens e^t, & qua habet sufficientiam, integramque formam, atque intrinsecum durandi exercitium, quo indistans, & praesens ipse sit creaturis, si existant. Quod quidem a nemine hactenus negatum videtur (si aliquid forte paradoxum excipias), & adeo manifestum e^t, ut nulla etiam cum quodam ab omnibus cessum, & galam praedicatum fuerit.

2^m e^t, coexistentia, & praesentia Dei aeterna, qua ipse ab illa, suam universalissimam, sempiternam, & instantem duracionem dicitur ab aeterno praesens, & coexistens omnibus creaturis. Quod certe in primis accedi non potest, nisi concedatur etiam, creaturas ipsas esse ab aeterno per suam praesentiam Deo coexistentes, ut 2^a Thoma arguebatur. Relatio. n. praesentiae, & coexistentiae importat ubique duas praesentias, seu existentias, a quibus intrinsece distinctae; nec minus inter mutuas, & aequivalentes numeratur, quoniam relatio similitudinis albi: adeo quidem, ut siue Joannes Petrus coexistentes, simile, ut in duracione, aut albedine dicitur, siue e^t Petrus ad Joannem referatur, semper in utroque relatio extrema intrinseca, & actu durantes existentiae, vel albedines includitur; solo. n. cum discrimine recti, vel obliqui, quod sane conceptus noster mutat, atque distinguit, in rebus tamen, utriusque, & existentium dispensare non potest, imo neque illas entitativae, & omni se variare dicitur.

Deinde illa Dei ad creaturas aeterna coexistentia vel creditur existere adaequate ab aeterno, vel tantum partim ab aeterno, & partim in tempore? ab aeterno unum non e^t adaequate usurpata, ut fatetur ipse L. Ribadeneyra d. 15. n. 28. sola praesentia, obliqua, ab aeterno creaturis convenire, sapienter cedens. In tempore. a. illa, denique, existente, & completa, dicitur coexistentia; iam est sentire, & loqui cum omnibus, qui Thomista non sunt: quis. n. hactenus de aeternitate Dei disputavit, aut quis de creaturarum inceptione steterit? Demum quod ipse Deus semper indivisibili duracione existat, neque eius duracionem in dies protrahatur, & quare aliquam amplitudinem, & extensionem, ut fiat Antichristus praesens; probat quidem, Deum in se omnem formam, & exercitium durandi simul, atque indivisibile habere: ita. n. ut ex ipso illis existentibus non proveniat defectus praesentiae, & coexistentiae cum Antichristo; sicut neque cum creaturis possibili- libus. At inde minime probatur, Deum praesentem, & coexistentem esse ab aeterno.

Antichristo ab aeterno n̄ existenti: sicut neque creaturis pure possibilibz, es-
numq̄m existentibz. IIIV QVINTVS

1° Dicitur. Deus per se ipso, atq; per aeternam duratōem, depellit à se oēmp
distāam ab Antichristo: tum q̄a aliq̄s illa depellit, atq; ita semper: tum
quia Deus ab aeterno, & perseveranter existit in oibz temporibz ap̄d nos prater-
itis, & futuritis. Deus igr̄ per se ipso, ab aeterno indistans ē ab Antichristo.

Sed 2°, nam Deus per aeternam duratōem tantū depellit indistantiā sui ab
illis, quibz per se ipso, p̄sens ē: q̄ cum per se ipso, n̄ sufficiat ad distuen-
dā in actu. p̄sentia cum Antichristo, ita neq; ad depellendā distantiā.

3° Deinde, q̄a per se & ab aeterno Deus tantū existit in temporibz ima-
ginarijs, & Antichristo extrinsecis, nempe in suā aeternitē, atq; potentia pro-
xima p̄ducendi inamquamq; duratōem, rebz creatis venire potentes: n̄ v̄
existit in realibz, atq; Antichristo intrinsecis temporibz, utpote ab aeterno
n̄ existentibz. Quapropter Deus ab aeterno indistans ē ab Antichristo per in-
distantiā duntaxat negativā, quatenus per se à nulla distat creatura:
n̄ v̄ per indistantiā positivā, q̄a etiā per se nulli creaturae p̄sens est:
imō Deus ut coexistens carentia Antichristi, distat ab isto; ut coexistens v̄
ip̄i Antichristo, p̄sens eidem dicitur.

Dicit iterū. Quamvis ego n̄ s̄m ubiq; p̄sens s̄m locū diuina im-
mensitati: immensitas tamen ē mihi ubiq; p̄sens; nullibi enim Deus dis-
tat à me. Idem igr̄ de aeternitē dicendū ē. Sed 2°, nam Deus immensus
mihi p̄sens aliquem locū existenti, coexistit cum immensitē suā mihi,
tamq̄m verē, & actu existenti (imō & ego ip̄i Deus s̄m totū immensitatem,
& ubiq; suū intrinsecus coexistō, & penetrō). Igr̄ Deus cū aeternitate
creaturis actu, & verē n̄ existentibz coexistere n̄ dicitur.

3° Tandē, q̄d in sententia explicata observari oportet, ē v̄sus eter-
nitatis & absolutā futurorū scientiā. Sed q̄a hoc negotiū in proximā disputē
necessō examinandū ē, vbi tam q̄ Thomistis, q̄m q̄ citatis authoribz oīn̄
illa difficultas, atq; aeternitatis induentia exp̄endenda, dissolvenda q̄ sunt:
ideo ab illis examine modo supercedo.

DISPUTATIO. VIII.

De Conducentia, & usu Aeternitatis, ut Divinus intellectus
ab aeterno cognoscat futura absoluta contingentia.

Quamvis tota Diss. proxima p[re]sentia reru[m] futuraru[m] in aeternitate impugna-
ta, videtur, atque inde etiam satis efficaciter ostendat, eandem p[re]sentia[m] entitativa[m],
inutile[m], & minime necessariam esse Divinae cognitioni, utpote vere, & ideo falsu[m]
fundamentu[m] n[on] requirenti: superest t[ame]n examinare, Tum, conducentia[m] illius p[re]-
sentia[m], si forte vera est, tum etiam ipsius aeternitatis Dei p[ro] eade[m] futurorum scien-
tia absoluta utilitatem, & usum.

Sectio prima

Referuntur sententiae, & aliqua praenotantur.

1^a sententia, quae iam in Philosophia communis est, affirmat aeternitatem
ut faciente sibi p[re]sente omnes creaturas ab aeterno, & omnino necessariam
pro scientia futurorum absolutam: sed n[on] quidem p[ro] scientia omni, sive etiam
pro abstractiva, veru[m] p[ro] intuitiva duntaxat, quae reru[m] p[re]sentiu[m], & existi-
tentiu[m] appellatur cognitio: nam, inquirunt ipsi, ad cognitionem abstractivam
omnium futurorum sufficiebat aeternu[m] decretu[m] forte nexu[m] cum illis, atque
ita ut obiectu[m], vel ut mediu[m] cognitiu[m] monstrans infallibiliter singulas
creaturas tamquam ipsius t[em]poris, & effectus existentes in tempore. Et quidem
si decretu[m], & scientia[m] abstractivam secludas, quantum ad scientiam
intuitivam, & nos Theologos actu existentes in t[em]pore, & a Philosophia minime
negata, attinet; n[on] videtur re ipsa discedere ab hac sententia L. Antonij de
Quirio d. 49. n. 7.

2^a sententia, & aliquantulum a p[re]cedenti dissimilis, affirmat aeternitatem
esse omnino necessariam ad iudicia de p[re]senti, quae Deus semper de fu-
turis contingentiis habet: quatenus videlicet aeternitas identificat sibi
races o[mn]es forte durandi, per quas a durabilibus creatis distantia[m] exclu-
dit. His fere verbis opinio[n]em suam p[ro]ponit L. Ribadeneyra disp. 16. n. 12.

3^a sententia negat, ullam futurorum in aeternitate p[re]sentia[m] neces-
sariam esse, ut Deus aliqua habeat notitia[m] eorunde[m] absolutam. Ita sentiunt
o[mn]es pro nostra sententia allegati d. 49. sect. 2. Praeterea multi, & antiqui Tho-

mitte eam in aeternitate presentia negantes, quos citat L. Ariaga infra no-
minari dicit. Tandem ex affirmantibus eandem futurorum presentia, negant
illis per scientia absolutam necessitate Bañez, & Molina, hic d. 14. n. 2. ille
dub. 1.

Ultima sententia negat rerum presentia in aeternitate necessariam, aut
etiam sufficientem, ut Deus futura absoluta cognoscat: ita nonnulli recentio-
res, precipue vero L. Ariaga d. 20. n. 33.

Sed pro expeditiori variantium opinionum iudicio, atque maxima
vacillanti remouenda, nota. 1. presentia rerum in aeternitate minima ne-
cessaria est, forte loquendo, ut Deus aliqua saltem abstractiva scientiam,
circa illas habeat. Hoc patet. 1. exemplo scientia simplicis intelligentia,
que via possibilis, ubi semel talia sunt, penetrare dicitur, quoniam tamen illa ali-
quam in aeternitate presentia sortiantur: quod similiter si semel creatura fu-
tura esset, quamvis aeterna, ad Deum presentia non haberent, non posset non
manifeste a diuino intellectu penetrari: quodque futurum ut tale tam-
potest scientia sui, quam possibile; nec Deus ipse ex se minus expe-
dit, et promptus est ad cognoscendum, quod supponitur esse futurum, quam quod
supponitur esse possibile. Patet. 2. exemplo scientia conditionata, siue pen-
dentis, siue abstracta a decreto actu existente, qua quidem Deus tamquam
Thomae, quoniam non dicitur cognoscere futura conditionata, quibus tamen praesens non est
ab aeterno, imo saepe neque in tempore. Patet. 3. nam forte loquendo, Deus cog-
noscentis decretum suum efficax, quo futuras decernit creaturas, nequit non certis
etiam cognoscere earum creaturas esse ab aeterno decreta, ut existant in aliquo
tempore: atqui creaturas esse decreta non est forte habere presentia in aeternitate;
quandoquidem ab omnibus possunt creatura recipi, et definiti tamquam ab aeterno de-
creta, imo etiam tamquam futura, independentem a ratione forte presentia in aeternitate;
ut fatentur etiam Thomae. Ergo forte loquendo Deus potest agnoscere cre-
aturas decreta, atque futura independentem ab illarum, aeternitate presentia.

Nota. 2. ideo propter cognitionem proximam explicatam, atque forte ab illa,
rerum presentia independentem, aliam a Thomae in ipsa obiecti presentia fundatam
desiderari; quia Deus per scientia visionis, vel intuitionis creaturas existentes
agnoscit: intuitus. a. dicitur, Notitia rei praesentis, ut praesentis; neque aliter dif-
ferre videtur scientia visionis diuina a simplici intelligentia, atque a scientia
conditionata, quam sufficere censetur pro illa notitia intuitiva specificanda

et trāda obij aliqdo et futuro, h̄ p̄teritū, ut orat in cognitionibus
nris, que intuitiva n̄ appellante, ubi circa obij sibi tempore coexis-
tentia n̄ exercent. Ceterū, hæc omnia solis vocibz foveri, inde apparet. 1.º

Quia pura, & inutilis q̄ vocalis ē, An cognitio intuitiva requi-
rat uniformē, obij p̄sentia, & equalē sibi coexistentia? Nā, si nobiscum,
& merito negaveris; iam Deū etiā intuitivē dicere cognoscere creaturā
futurā sibi ab æterno n̄ p̄sentē. Si v̄o cū Thilo alio illig p̄sentia ne-
cessitatē affirmaveris: per nos quidem licebit; de statū Deū scientiā, creatu-
rarū, intuitivā, fortē talē, necessariā, aut possibilē, et negabimz: sola
nimirū, intuitionē, æquivalentē, circa obiecta ipsi aliqdo p̄sentia summa,
cum evidentia trāta cedente. Unde Thilo inerte p̄sentia, creaturā,
æternā, ex diivina intuitionē p̄babant: cū p̄bas eā, intuitionē, p̄sentia
supponat, que eandē, omnino reū, entitativā p̄sentia importet, atque
ita ad eandē difficultatē tandem recurrat.

Sum. 2.º q̄a pro vero, et extra vocis sufficienti discrimine cognitio-
nis futurorū, intuitivā ab illa que in Deū abstractivā dicit, satis ē, si
tendat notitiā circa creaturā, n̄ ut simplex intelligentia, neq̄ ut
scientia conditionata, que sola possibilitatē, et sub conditione futuritionem
affirmant, atq; p̄cindunt, et abstrahunt ab existentia, affirmatē: sed
tendat illa clarissime affirmandō etiā existentia, ut positā in aliqua
temporis differentia: hic. n. modō, affirmandō p̄sentis abstractivā circa
creaturā scientiā n̄ venit. Ergo ut Deū habeat scientiā, etiā intuiti-
vā, quatenus diversā, ab oibz abstractivā ap̄ illū, et factō existentibus,
necesse mirime ē creaturā, in æternitē p̄sentia.

Sum. 3.º Nā, Beatus in decreto diivino cognoscens Antichristū,
intuitivē per scientiā beatā, ipsū, cognoscit; q̄ p̄fectū p̄fectū ipsū
penetraturū sit: et t̄i neq; quoad substantiā, neq; quoad cognitionem,
Beato Antichristo iam ē p̄sentis. Ergo ad vācō, cognitionis intuitivā, suf-
ficiat etiā Deū æternā suā cognitionis p̄sentia cum suis decretis tamq̄
cum obiecto motus; et cum obij purē trātus creato sufficiat p̄sentia
temporalis.

Dices, nras intuitiones semper requirere perpetuā, cum obiecto
p̄sentia: quare igr eandē n̄ postulabit diivina? 2.º 1.º nā, intuitionū
nāz, exemplū nihil proderet debet; q̄s quidem etiā intuitiva nra,

Cognitio presupponit ordine nate ipsius, obiecti, vix in se p[er] existens; sed
 v[er]o intuitio divina, que filii, & sp[irit]us sanctus, nate posteriores, necnon
 ipsas creaturas nate, exco[n]sistit postvenientes intuet. Ergo quidq[ue] de
 creatis intuitionib[us] sentiatur, divina nate intuitio creaturas inscriptis
 temporib[us], seu a ter[ra]nte a p[re] ante posteriores sp[irit]it. P[ri]mo q[uo]d licet ne-
 cessitas illig[ent]e presentia admittenda eet in n[ost]ris sentitiis intuitionib[us] (sed
 certe admittet sine fundamentis) ut patet in sensade interna, qua ma-
 nifeste reminiscimur act[us] p[re]teritos; nec in auditione externa, qua sonum
 p[re]terit[us] percipit: at ea ma[n]ubr[um] omnino se habet ad rase, intuitio
 nis, ut patet cum primis in visione beat[us] attingente futuras, & p[re]ter-
 itas creaturas, eode[m] semper modo, quo ipsas, q[uo]d p[re]sentes, attingebat: pa-
 tet deinde in p[ro]p[ri]etib[us] humanis, que ex p[ro]babilib[us] pluri[us] logicor[um] m[od]is
 perseverat cum eade[m] verit[ate], qua a principio sortite sunt, etiamsi ob-
 iect[us] iam at[er] se habeat: patet deniq[ue] q[uo]d licet straria sententia transi-
 tum n[ost]re p[ro]p[ri]et[is] de vera in p[ro]babilib[us] affirmans p[ro]babilior tibi videatur;
 at nulla p[ro]babili rase negare poterit possibilitat[is] notitia intuitiva, hu-
 mane, Angelica, vel divina, que ante, aut post existentia[m] obiecti,
 eade[m] omnino, atq[ue] invariata sit, illud q[ue] pari tendendi modo representet;
 talis n[on] distantia maioris p[er]fectionis in cognoscendo e[st] arguenda. Ergo
 cum talis cognitio intuitiva sit obiecto iam p[re]sente; talis etia[m] intrinse-
 c[us] fuit, & erit obiecto eode[m] absente.

Summa. a. huiusmodi note, atq[ue] epilogus sit: quod. s. ad cog-
 nitionis intuitive p[er]fectionis, que tm[en] requirunt, ditiones: claritas ni-
 miru[m] notitia, & ille modus tendendi, qui existentia[m] ob[ie]cti affirmet, seu
 cum eia p[re]sencia m[od]estatur. Sic enim intuitiva notitia e[st] cognitio rei p[re]-
 sentis, ut p[re]senti[us], nempe ut affirmate in existentia[m] intrinsecas, aut etia[m]
 in p[re]sencia[m] ad ipsu[m] cognoscente[m] ut tales: verificativus nempe extrinse-
 cus cognitionis divine intuitive, & sine quo ipsa nec existens, neq[ue] vera
 foret, e[st] ipsa obiecti creati p[re]sencia, que videlicet talis necess[us] debet ee in
 tempore, qualis in tota aeternit[ate] affirmatur a Deo. Unde ois cognitio obs-
 cura e[st] abstractiva, utpote sine clarit[ate], n[on] in ois abstractiva e[st] obscura,
 q[uo]dquidem ad abstractiva sufficit, quod ipsa sit p[re]sencia obiecti n[on] affirmat[us],
 ut simplex intelligentia, & scientia relationata tam in divinis, qua[m] in
 humano intellectu. Neq[ue] requirit ad vera[m] intuitionem, ut ea sit per se.

4
cie, forte propria sui obiecti; sive ut sit ab obiecto viso tamquam à moti-
vo: sat mirum est, si ea sit ab alio obiecto eminenter tali, quate-
niam obiectu visus in se ipso esse censetur: 1^m enim stinet de perfectione, et
intelligibilitate secundi; ut evidenter oib; stat tam in Divina, quam
in unaquaq; beata & creaturar intuitione.

Nota. 3. Neq; necessaria est presentia rerum in aeternitate, ut Deus
habeat iudicium ab eterno, quod vulgo appellatur de presente circa exis-
tentiam Antichristi: necesse est. s. orta ab illa rade, qua recentiores disp.
anted. sect. 4. citati, arbitrabantur, sine illa perpetua coexistentia di-
vinae scientiae, & obiecti mutades variandae intrinse fore. Sed quia argumentum
illud implexum aliquibus peperit difficultatibus, accurate modo examinandum
a nobis est.

Principio quidem tota illius argumenti vis ab humanis, atq; falla-
cibus nostris cognitionibus exemplis dumtaxat acui potest, et solet. Nempe
de nostris iudiciis est propositio: haec indispensabiliter stat verbum; verbum signifi-
cat cum tempore; significare. a. cum tempore, est temporate significare;
habere. s. illum modum tendendi, qui referat et operet obiectu ad ipsum
cognoscente, in rade distantiae, et indistantiae temporis. Atq; ideo haec
propositio, Adams peccat, falsa reputatur, quia resolvitur in istam, Adami pecca-
tum, et mea cognitio intrinseci, et propria duratio sibi coexistunt. Deq;
autem non cognoscit creaturas propriis sensibus, seu notis involuntari-
bus modum tendendi explicabilem a nobis per variates, aut singulas gram-
maticales modi verborum; quandoquidem duratio divinae cognitionis non coarcta-
tur ad existentiam, et duratam intrinsecam omnino sibi aequalem, nec ad
oppositam absentiam obiecti creati. Quapropter in Deo nunquam adest
cognitio ita forte accepta, Antichristus existit, nec etiam ista, Antichristus
existet; sed alia aequivalens oib; temporibus, atq; istis nostris propositibus,
Antichristus existet, existit, existit: non quidem quia divina cognitio impor-
tet in se modum verbalet, atq; oium temporum forte significativum; sed quia re-
spondet perfectissime obiectu per modum simplicis intuitionis nostris verba-
libus propositibus eminentissime aequivalentis.

Explicis discursus istius. 1. Cognitio, qua est per modum simplicis intui-
tus, ipsa manifestat obiectu, quoniam in suo forti tendendi modo dicit de
illo, Est, Est, aut, Fuit. Sed cognitio divina creaturarum est per modum
simplicis

4

simplicis intuitus: 2° est. Ista est manifesta, Minor apud omnes Theologos est. tantissime habetur; eaque nominatim scribitur ab Angelico M^o in praesenti ar. 13: accedit etiam ratio, nam divina creaturarum notitia est intuitio, seu scientia visionis; et quidem simplex, ut divinus decebat intellectus. Probatur, quia maior perfectio sciendi est, si cognitio eum modum sublimem, et altum supra obiecta in se defectibilia aseruet, in quem simul ex se sui omnia tempora succedentia representet; atque continuo, et perseveranter intrinsecus creaturarum mutabiles distinguat: 2° simplex intuitio, maxime vero divina illam habet perfectionem sine imperfectione, imò simpliciter simplicem, in qua obiectum creatum manifestat, quin in suo tendendi modo dicat Est et Fuit. Si enim hoc tendendi modus forte includeret, iam caret divinus intellectus illa, et creaturas, et eius successiones sublimiter; siquidem modo diceret de Antichristo, Erant, modo, Est, et tandem, Fuit.

Explico. 2. (Et simul iterum pro Maiore praecedentis syllogismi). Visio nostra corpora eam habet perfectionem, atque modum tendendi simplicem, ut cognoscat obiectum album, quin forte dicat, hic paries est albus, ut evidenti experimento nobis notum est: neque meminimus Philosophorum aliquem haec somniasse, sensibus raris externis veras, et forte procer invenire posse. Atqui ita clara et manifeste praesentia, et aditione obiecti experiri sine subiecti, predicati, et copula formae quaedam est perfectio, quae ut talis nullam involvit imperfectionem: 2° longe maioris perfectionis esset alia visio, quae indivisibiliter perseverans, et sine coniugationibus intrinsecis representaret, et manifestaret distinctos, oppositos, atque inter se succedentes status ipsius obiecti. Igitur cognitio divina, quae suprema inter omnes excogitabiles perfectionis est, creaturas, et eius mutabiles representat sine coniugationibus mentalibus, atque sine ullo forti modo significanti per verbum.

Explico. 3. Simplex apprehensio licet saepenumero ex se obiecti attingat quodammodo propositum forte cognoscimus: at illa nunquam involvit modum tendendi forte verbalem; ut omnibus tam ab experimento, quam a vulgari apprehensione, et oppositionis discrimine satis est manifestum. Atqui, simplex apprehensio, quae ubi opinio clara non est, intellectus nec sufficienter perficit, neque detrahit forte ad veritatem, sed assensus, sed indiget actu diverso, nempe propositum, et iudicio superveniente: simplex, inquam, apprehensio quoties evidens est, atque per se ipsa manifestat obiectum, tunc merito

reputat siue simplex apprehensio iudicans, siue iudicium, simple apprehendens, quatenus per se ita monstrat veritatem, ut obiectum iam dicatur per se notum, et statim ex apprehensione tenetur; quin dubitare, negare, aut non perfecte illud scire iam possimus: adeoque ut propter iam superfluat, et forte non nisi in vocibus externis possibilis sit: 2° simplex apprehensio est videns, qualis precipue est divinus iudicium, forte per apprehensiones obiecti, ipsius apprehendens, atque decretoria sententia iudicans; sine ulla modo tendendi propositio, et sine genere notitiae involventis intrinsecae ly est, percipit obiecta.

Explico. 4° Præ ly est, si accipiatur non obiectivè per identitatem cognitam, et affirmatam, sed forte per ipsius cognitionis tendentiam est quædam compositio in propositis affirmativis, atque in negativis divinis. Sed iuxta omnium Theologorum sententiam, divino intellectui propositio, aut divinis meritis quadrare non potest (cum neque Angelico in cognoscendis multis obiectis sibi admodum analibus): tum quia non sunt pura, atque imperfecta, seu ignorantia apprehensiones, quæ, si quæ obiecta coniungi, separari vel per ulteriorem intellectum sententia valeant; tum quia modus hic cognoscendi, Petrus est homo, qualis per voces nostras exprimitur, locum non habet in intellectu indequaque etiam quamlibet forte intrinsece cognitionis apprehensio; alioquin cum Petri cognitio forte ut talis in Deo sit notitia sui Domini, et etiam est contra; iam Deo ita cognosceret, Petrus homo est Petrus homo quod sane ridiculum, et stultum cognoscendi genus est, et forte etiam nobis impossibile, ut de hac propositio Petrus est Petrus plures sapienter opinantur. Quis in Deo non est modus cognoscendi, qui proprie explicando, sit per fortes nostras propositio, involventer illam tendentiam, quæ dicitur est.

Præter hæc omnia, quæ mihi satis manifesta videntur, est etiam alius, et 2° explicandi modus, qui aperte ostendit potest, Divinam cognitionem posse trahi ad existentiam Antichristi, ita nimirum, ut absque presentia, et co-existentia eterna sui cum obiecto, affirmet semper eandem obiecti existentiam absque sui, si sui veritatis variat. Opinantur quippe Hieronimus, Amiata, Oviato, Aversa, Compton, Lynce, Suarez Lusitanus, Franciscus Alphonsus, Illustrissimus Calagunitanus. Et multi alij recentiores, propositio ista humana, Antichristus erit, eandem, et cum veritate immutatam, perseverantem, etiam si ad tempora, et post tempora Antichristi pertinet; quia non solum voces externe, non,

v^o interni nri concepty, diuinae habent, rade quaru, intrinsecè, e mentalitr
 distinguant, Est, fuit, et erit; atq; ita nulla interna ppod de vera in ful-
 ray, mutari potest: quapropter tametri ppod vocalis, Antichristus existit,
 falsa vulgò reputat, sicut vera, Antichristus existet: at apd intellectuy, qui,
 scit semper idey, obij, cognoscit, si eandem habeat ppod, eadem omnino est
ppod, e cum veritè ppfer, utpote qua semper una, e detrata, in obiecto du-
 ranti speciem affirmat.

Et quidem quamvis n^o sit de rade ois ppodis humane, h^o Angelice.
 immutabilitas ista; at opposita mutabilitate, e ois ppodis (etia creatae) ppri-
etate, nemo hactenus opinat^o e^o. Ergo saltim in aliqua perfectiss^a cognitione
 immutabilitas illa locu habere poterit; in ea videlicet, qua tam clare perci-
piat obiecti existentia, ante, e post ipa, exercita, qua illa, percipit, dum
 actuali eius obiecti duranti coexistit: quapropter notitia saltim beatifica creatae,
 max^a. a. diuina absq; ulla repugnantia, h^o imperfectione cum p^odicta immu-
 tabilitate circa obia mutabilia, e sibi perpetuo n^o coexistentia, occupata repu-
 tari debet. Neg igr aeterna cognitione ab aeterno, modo, e in aeternum.
 independenter ab obiecti sui p^osentia representare valet qd nos multu, e
 succederitib^o, siue vocib^o tm, siue etia conceptib^o dicere solem^o.

Tandem alio etia modo sine obiecti aeterna p^osentia affirmat^o, se-
 per p^osentis diuinae cognitionis explicare vnusquisq; valeret: ita videlicet,
 vt Deus futuru in caa stingens ita dicat^o cognoscere, Ego decerno p^oducere,
tale Antichristi durare: siue, Tale durans Antichristi decernit a me. Fu-
 turu v^o scit e in se stingens cognoscat in hunc modu: Ego decerno
hoc auxilium Antichristo, quale per scientia, ditionata, representat ineffi-
cox: siue, Tale auxilium decernit a me est. Per has. n. cognitiones Deus
 e semper affirmat iuru Antichristi, atq; eig peccatu; e n^o alia, sempiter-
 na, p^osentia, qm decernit, atq; scientia, necess^o exprimim^o. Sicut sci-
 entia ista, Antichristi veritas e possibilis, possibilitat, n^o v^o veritate, ip-
 sa, p^osentis, e sibi coeterna e, denotat.

Sectio secunda

Concludit^o inutilitas p^osentia rerum in aeternitate pro scientia
 ipsarum absoluta.

Del^o. 1. Praesentia reru in aeternitate nulli diuinae cognitioni,

necess^o e'. Probatur breuiter ex hæcens notatis. Cognitio. n. diuina, h^o est
abstractiua clara, h^o intuitiua; h^o iudicatiua cum modo tendendi forte de præ
senti. Sed abstractiua n^o postulat illas res præsentia, vt in. 1. Notat. des
fatebantur: intuitiua v^o præsentia, aliqua, aut existentia, sã n^o eterna, it
nec omnino sibi equalis, postulare debet; vt in. 2. Notat. patefecit: iudicati
ua. a. de præsentia, atq; forte verbalis, nulla e' in Deo saltim sparare creatu
rarum, existentium: vt in. 1. et. 2. 3^a. Notatis p^o declarauit: vel verby de præ
senti decreti quibz perpetua, coexistentia, n^o. a. ipsius creatura, discernit; est
in postrema eiusde; Notatis p^o decedebat. Ergo nulla diuina cognitio postu
lat neces^o coeterna sibi res, præsentia.

Obijcies. 1. Deq; de se ipso ita forte iudicat, Ego sum bonus, solus
Deus, omnipotens etc. Igitur etia; per simile iudicium, de præsentia agnoscit ita cre
aturas, creatura sunt existentes. Distinguis autem, Particulã illã, seu ver
bo sum denotante diuisionem intentionalem, predicatũ cum subiecto, nego:
denotante perpetua, coexistentia, cognitionis cum obiecto, scds. Et nego
in vtroq; sensu eam. Nam, modus agnoscendi correspondens proprie vo
cibz sum, es, fui, duo certe apud intellectus p^ostat: alterus, e' per modum
copulae sponere, h^o diuidere in rãe identitatis subiecti, et predicati, per
forte p^oposse, qua propterea, sicut ipsa sponit, et diuisio, Deo repugnare,
tense: alterus, e' per modum verbi sponere, h^o diuidere in rãe durationis
et coexistentia obli, et ipsius cognitione. Primus, sponendi, et diuidendi
genis sparare tam ipsius Dei, qm aliorum obli, diuine repugnat cog
nitioni, vt scet. p^oximã explicui: Imo n^o repugnat illi in ordine,
ad eumde; Deum cognoscendum, et affirmandum, secg v^o in ordine ad
affirmandas creaturas: diuina quippe sapientia n^o cum creaturis, sed
cum solo Deo sã perpetua, et intrinseca, durandi, et coexistenti uni
formitãt; coniungit: atq; ita nulla, creatura, sã propria, et intrinse
ca, mensura, siue vt in se p^osent, per cognitionem, de verbo p^osent
affirmare potest.

Dices: q^o Deus ab eterno per cognitionem, saltim de futuro affir
mat existentia Antichristi. Nego eam: tum ob ea, que in supe
riori scet. dicebam; tum qm modus cognoscendi forte de futuro p^opris
e' illis intellectus, qui ex obiecti p^osentia aliquid dicere, atq; in cognos
cendo p^otere pote, maiore, videlicet sapientie claritãt; sparando;

Et etiam iudicium forte de p[re]terito soli venit intellectui, qui p[ro]pter obiecti
 absentiam deficere potest a perfectione sciendi. Quapropter Deus affirmat
 quidem Antichristum futurum, futuritione se tenente ex p[re] obiecti, n[on] v[er]o ex
 p[re] modi cognoscendi, quasi ipsa cognitio variasset, et diuinas metas
 diversos q[ue] affirmandi modos suscipere possit.

Obiicitur. 2. et replicabitur. Deus v[er]o ex p[re] obiecti ab eterno cogno-
 scit, Antichristum esse sibi futurum. Sed existente iam Antichristo, n[on] affirmat, Anti-
 christum esse futurum, ex p[re] obiecti. Ergo mutat suas cognitiones, nisi cognoscat, An-
 tichristum semper esse p[re]sentes. Hoc argum[entum] aperte instantia, h[ec] est cognitio-
 nes creatas; t[ame]n in sententia negante p[ro]p[ter] etiam n[on] mutari posse de ve-
 ris in falsis, atq[ue] ita credente, affirmari esse futurum, p[re]sens, et p[re]teritum, per v-
 nam p[ro]p[ter]e; facta. .i. relase semper, et indivisibilit[er] ad ide[m], et det[er]m[in]ans intrans,
 p[ro]p[ter]e cuius res, que semel e[st] futura, semper dicit[ur] esse futura: tum in uniu-
 ni sententia multis, ut beatificis, et alijs supernaalis scientijs eam amplitu-
 dine, et Martij tribuente. Preterea difficultas, seu pot[er]it male dormita n[ost]rarum
 apprehensionum reluctancia, immo etiam aduersarij e[st]: nam Deus cognoscit, et
 affirmat, Antichristum futurum, esse nobis, et t[ame]n p[ro]p[ter]e n[ost]ri, q[ui]do Antichristus sit, h[oc]
 p[ro]p[ter]e iam fuerit, h[oc] ipse adhuc e[st] futurus nobis; h[oc] iam futurus n[on] e[st]? Si. 1^m dica-
 t[ur] etiam p[ro]p[ter]e Dei semper e[st], et permanet futurus. Si. 2^m: Igitur Deus, aut mu-
 tat scientias futuritionis Antichristi p[ro]p[ter]e r[ati]o[n]u[m] temporu[m]; q[ui]do a remine,
 recedi pote[st]: vel cum eade[m] indivisibili simplicis intuitionis notitia videt
 simul varianter, et oppositos futuritionis, p[re]senti[am], et p[re]teritionis intrinsecas
 stat[us]; et de[us] affirmans.

Sande, ut apprehensionum Quiritiu[m] omnino emolliat, vel stem-
 tur, opponim[us] scientias additionatas, qua Deus cognoscit etiam modo, Diuum
 Petru[m] uertendus fore, si ipse respiciat[ur] a d[omi]no stat[us] p[ro]p[ter]e t[er]m[in]a[m] negat[ur]e; nam
 p[ro]p[ter]e q[ui]do ob n[ost]ra[m] v[er]ba[m] p[er]u[er]ia[m], nulla diuina grammatica verboru[m], ag-
 tam potest ad significanda[m] illa[m] uersione[m], aut alia[m] n[ost]ra[m] tamq[ua]m edito
 nate p[re]sente, ad t[ame]n tamq[ua]m p[re]terita, h[oc] futura, ut exgeriri volenti co-
 stabit: t[ame]n difficile a nobis sentit[ur], ut Deus etiam p[ro]p[ter]e uersione[m] D. Petri di-
 cat, Petrus uertent[ur], si acciperet Christi respicientis auxilium, q[ui]do dicere
 p[ro]p[ter]e eandem etiam uersione[m], Petrus e[st] uertendus per Christi respicientis au-
 xilium, q[ui]do acceptus e[st]. Igitur sicut scientia illa additionata in statu etiam
 absoluto perseverat; ita scientia absoluta in obiecti p[re]senti[am] persistit, licet

haec scientia circa futurum absolutam, et illa circa aditionatum, exerceatur.
Sed in fra resp. Distinguo Maior: Deus ab aeterno cognoscit, Antichristus
et ribi futurum, semper, aut solus; nego: esse aliquo futuro, ali-
quod presente, et aliquo preterito; subdistinguo, per simplices intuitiones ab-
trahentes, in suo forte modo tendendi, et ab aeternitate, ita ab omni representate,
et tempore; cedo: per forte, aut verbale, propositum, uniuersi, et equaliter con-
iungente, obiectum, et Deo cognoscente, nego. Nam a priori sit: nam aeterni-
tas Dei immutabilis est physice seu entitativa; atque in se consummata, et consum-
ata ab omni creato, nullis creaturis praesens est, et nec etiam abiens, sed habet quendam
superiorem, et elevationem, existendi modum, quo nec praeteritis, nec praes-
entibus, nec futuris alligatur, sed omnia successiue complectens immutabilis,
atque sine sui variatione firmissima permanet: sic etiam scientia ab eandem, sibi
identificata, aeternitas est intentionate immutabilis, et clare respicit praeter-
labenter Antichristi factum, quibus et aeternitas immutabiliter ex se sui,
et successiue ex parte illorum coexistit, quin ipsa cognitio significasse, aut
veritatem mutet, quodque ex se habet modum existendi aeternitatis super-
ioris, atque ita ex alta aeternitatis arce quaedam, negat, et quaedam af-
firmat Antichristo duras. Quis veritatis illustre sit exemplum diuini
secreti, quod seruat semper suam aeternam libertatem, et efficaciam, qua in
tota aeternitate certis Antichristi duras, et ex aliis carentias (status
nimium praesentis, futuri, et praeteriti) decernit: quod etiam aetern-
um, cum in se sit, modo amare, modo odire in locutiones nostras e-
unde, hanc dicit

Obijciat. 3. Nulli intellectui creato, etiam Angelico, potest narrari de
qui notitia futurorum contingentium. Sed ratio huius impossibilitatis a nullis
Patribus adducta, est, quia solus Deus propter aeternitatem habet praesentiam, qua in-
tellectui creato sunt futura, de quo videtur D. Thomas. 1. 2. q. 57.
ar. 3. et D. Anselm. de Caru Diaboli cap. 21. Ergo est. Sed hoc argumento pa-
ritur probari, Deum non posse cognoscere certo futura aditionata, quibus scilicet
non coexistit. Quapropter distinguo Minor: loquendo de praesentia secun-
dum essentiam Dei, cedo: de praesentia in coexistentia, nego. Nam a pri-
ori est: nam Deus est praesens omnibus rebus non solum per quod, qua illas producere
valet; sed etiam per essentiam eminenter et distincte, singulari eorum per-
fectiones, et intelligibilitates: quocirca Deus in essendo, et sapiendo in fi-

nity equivalet sibi, & obis futuris, tantumde p se soly valens quan-
 ty, ut adiuncty creaturis, atq; ita per se scire habere pote scientia, omnium
 reru etia absentiu, qualy motia, in earumde, pntia here valet: infi-
 nity, n. am perfectione, n. fit maig per additione, pnti, ad ista per-
 fectione nat sibi equivalenter pnter: at Angelicq; intellecty, & quisi
 alio creatibilis pnti cum sit, n. potest equivalere sibi, & disticto obiecto
 detratu: na pnti additu pnto facit maig, & nulla res pnta est
 in aliquo genere tam perfecta per se sola, qm aggregatu, ex iura, & alia;
 atq; pnter n. fiet sibi per essentia, seu entitatie pnter alias per-
 fectione, nisi quas vel sibi identificat, h. phy. sibi unit. Ergo ex se nul-
 ly intellecty creaty exigere valet certy futurory scientia, ad neces expect-
 tare debet illory pnter, a quib; unice naatr debari pote. Unde solus
 deus dicit pnter foris creaturis per essentia; & equivalenter etia, sm,
 coexistentia, & durate, Angelq; & neg; foris, neg; equivalenter: & ideo
 n. iste, ad ille futura stngentia naatr intuet.

De 2. Quatio illa, An igitur divina eternitas adeo neces sit, ut
 n. sit ad scientia absoluta, ut deus cognosceret futura stngentia, etiam si
 per impossibile n. est etern; in cognoscente; id est, quamvis illis scientia,
 n. duraret indivisibilit; & successiv; ab eterno? Quatio, inquam, illa,
 iam nobis stemenda e. Na, si ea sm hypotesim chimerica, insti-
 tuatur, ut a pleriq; vulgo inditui solet, qm sine veritatis fructu, et
 cum falsitatis incommodis ita fiat, satis disp. s. explicuimus, atq; ista
 quastioes facile relegandis pnter, in sine regula, pnter. Si. a.
 iuxta suppos, possibiles, reflexa, q. pcedat: vel ea suppos reflexa pra-
 cisiva e, h. iudicativa. Si p. i. i. supponens p. cisionem, ab indivisi-
 bilitate & successione, adhuc relinqueret locy affirmandus, diuine circa
 futura stngentia cognitioni; quod quidem, infinitas diuini intellecty
 eam sapientia, a nobis affirmari posset. Si iudicativa, i. supponens
 falsu, & successione diuina iudicium notu;: aliqd quidem, locy relin-
 quit ad affirmandus, diuina, futurory cognitione, utpote intellectui,
 infinito maxime p. p. & oron;: aliquando & impedit tale af-
 firmage, quod nimiru, nobis p. m. p. p. n. obijciat regula illa,
In diuinis oia sunt indivisibilia, seu, Nihil successivum e in deo.
 Simili perity modi decidenda e celebris illa q., An si Spiritus non

procederet a Filio, distingueretur ab ipso?

Del. 3. An. a. p[re]sentia futurorum in eternitate dicenda sit ratio sufficientis pro divina scientia absoluta: quod leuiter mihi videtur. 1. quia ubi ea p[re]sentia necesse non est, quorsum investigabimus superabundantiam a chimerica suppone nascentem? 2. Nam p[re]sentia illa quousque ut vera falso apprehenditur, sine dubio sufficiens esse videtur; cum etiam in humana intellectu propria subiectorum p[re]sentia ad intuitionem sufficere soleat: ubi. a. illa p[re]sentia vere apparet ut extrinsecam, impropria, metaphorica, atque falsa (per denominationem. s. ab eternitate suis temporibus intrinsicis separatae sui, atque Dei ipsius, separatae a creaturarum extrinsecis, et imaginarijs, semper coexistentibus) insufficientis omnino mihi videtur; et similis p[re]sentia species inutilis censeri debet etiam nobis, qui per eternitatem futuris quoque coexistimus.

DISPUTATIO. IX.

An Deus futura contingentia in eorum causis cognoscat?

Deus futura contingentia in eorum causis p[re]dicere, nihil aliud significat quam illas causas esse media, qua ut cognita a Deo monstrant ipsius intellectui infallibiliter futurorum existentiam. Ad quae multa, ac p[re]cipua illorum, quae huc spectare possent, necesse iterum in tract. 3. disputanda sunt; maxime autem quae de futurorum cognitione in decretis, siue p[re]determinantibus, siue abijunctis media p[re]sistentibus, agunt: quae tamen narrandi potius, quam struendi, modus in p[re]senti Diss. seruaabo.

Sectio. I.

An Deus agnoscat futura absoluta in causa creata?

Del. 1. Deus non cognoscit futura absoluta forte contingentia (de istis enim vnicuique difficultas est) in ipsa voluntate libera, creata, ut a diuino intellectu supercomprehensa. Itarium sentire, creditur a multis esse P. Molinae in ar. 23. d. 14. et 15. atque in Decretis d. 49. necnon Becano, et paucis alijs. Sed re ipsa, ut Farolus et alij notauerunt, omnino in Societate doctrinae communis itidem illis Magister euidenter docuit: Deum. s. per altitudinem, sua sapientiae, atque in excelsa omnium causarum creaturarum supercomprehensione,

cunctos penetrare liberi arbitrij motu, eorq; tam absolute, quam additiona-
te discernere. Nempe particula illa in altitudine scientie, et in voluntate
creata infinite comprehensa, atq; similibus liberis operacionibus causa deo
supercomprehensis, n̄ denotant medij connexionis, sed modum, et sublimitatem
cognoscendi.

Iam igitur communis apud Theologos scilicet per. Nullus obiectus potest esse
ratio obiectiva, seu medij cognoscendi deitate illa, qua in ipso deitate n̄ con-
tinetur: quamvis idem medij altius comprehendatur, aut supercomprehendatur.
Sed voluntas creata ut causa proxima libera n̄ continet deitate potius sensuum,
quam sensuum: ut qua indifferens, et potens ad utrumlibet est. Ergo vo-
luntas creata libera nequit esse ratio obiectiva, seu medij cognoscendi de-
tate potius sensuum, quam sensuum. Iga evidenter: Minor etiam fide
dicitur. Maior a. est per se nota. Cum quia obiectus in se n̄ connexionem infalli-
biliter cum alio n̄ habet rationem, sed quia ostendat hoc aliud esse infallibiliter futurum.
Cum quia nulla res potest ostendere in se plus quam fiet, h̄ respicit in se: neq;
intellectus veng potest videre in obiecto ea que in obiecto n̄ sunt, ut patet.
etiam in causa operata cum effectibus, ut possibilibus, cum quibus ipsa n̄ con-
nectitur. Cum quia altius intellectus supercomprehendens perfectio pos-
tulatur quidem, ut de causa cognoscantur etiam illi proficisci effectus, quibus
ipsa deitate n̄ connectitur: n̄ tamen ut in illa tamquam per se ipsas demerita-
te respiciantur; est enim supercognitio illa excedens, et falsa.

Relo. 2. Sed n̄ cognoscit absolute futura in causa creata, quatenus
importante immens circumstantiar operacione, libera, p̄currentes, ut animi pro-
pensionis, hominis ingenij, habitus, iudicij, passionis, et similes. Co-
ntarij, tanquam p̄vabile affirmavit Bellarminus lib. 4. de Inst. et lib. arb.
cap. 15. sequens et Franciscus; et antecesserant Durandus, atq; Angelinas,
ut testatur L. Corderius d. 13. c. 1. Iam scilicet per. Cumque omnes circum-
stantiar, que p̄cedere possunt liberar voluntatis operacione, h̄ connectitur infalli-
biliter metaphysicam cum nro sensu ex. g. vel tamen morali. Si metaphysicam:
Destruet ille certe nra libertatem n̄ miris quam physica p̄cedat, sed similem
nui cum eodem sensu alligatam: imo Thibis ipis difficultior p̄cedat sua ce-
rebitur ille cumulus, utpote ad actus primus, seu proximas liberar operandi po-
tentes spectans. Si morali: in primis eay n̄ sufficeret ad fundandam
tamquam ratio obiectiva, seu connexionis medij, scientiar metaphysicam infallibiliter;

Ad tm̄ moralē, atq; absolute ducturale, & p̄babile; ut in simili diffiult
q̄ primā de l̄. dēserēbam; p̄terea regula generalis eē n̄ potē; q̄loquibz
nos sepe nūm̄, immo p̄terea q; abq; necenit̄ morali voluntatibz libe-
rā exercem; . Cumulz q̄ ille nequit eē rāo vnū futurū, stingerē p̄ter,
alio scientia infallibili affirmandū.

De l̄. 3. De q; n̄ cognoscit futura stingerentia absolute in caa creata,
intrinse, atq; efficacit̄ p̄mota, & p̄terea ab ipso Deo. Declusionē istam,
amplectuntur vniuersa Scoti, Nominaliū, & Societatis schola: Docuerunt
eam insuper. sēs alij Theologi, etiā Thoma, qui Masitruy Barney, primū phy-
sicū p̄terea inventorē, p̄tererunt: neq; sēs qui ipis tempore secuti
sunt ex inclyta Dominicanos familia, eiusde, n̄ia, p̄terea voluerunt.
Legat̄ L. Farol̄ h̄ ar. 13. dub. 9.

De l̄. a. p̄terea poterat. 1. ab impugnatione illis p̄terea, utpote n̄ia liber-
tati repugnantis: cuius. s. existentia, & suppositio nobis antecedenter etiā,
libera n̄ eē; & cuius existentia, ac suppositioni nec antecedenti potestate re-
sistere valeam; . utramq; n̄ia p̄terea negant n̄ia voluntati recentē,
Thomista. Quo igit̄ misera, & captiva voluntas se vertet? Quod enī eius
eē abolitionis ut ipis habere, h̄ n̄ habere in n̄ia libera potestē, seu electione
n̄ sit; & semel p̄terea resagari n̄ valeam; : illud quidem neq; libera-
te, & reale indifferentia permittit, neq; verā futuri stingerentia sciam
fundone potē. Explicat̄. Nullum signū excoitari potē in voluntate
ita p̄terea, atq; p̄terea impotentia p̄terea, quod aptum sit ad stituen-
da p̄terea p̄terea, seu imm̄te libera, querandi, & n̄ operandi: signū
enim aut p̄terea, & imp̄terea, siue opposita p̄terea n̄ eē im-
mediate potestatis potentis se abq; vllō alio intermedio aliunde tm̄
venire valente detrahe ad aliquam operatōē: ut evidenter etiā ex
adversariarū ofensione stat. Signū etiā iam n̄ p̄terea, sed
involvens, & opponens secum vnā detrahe p̄terea, forte ut tale
n̄ eē indifferens ad quodlibet libertatis extremū: n̄. n. eē possibile
cum vnōq; neq; libere diuisibile ab extremō p̄terea. Nullū igit̄
est libertatis p̄terea signū, quod sit mediū cognoscendi effectū, &
stingerentem

2. p̄terea poterat ab oppōe illis p̄terea cum diuina sanctitate.
Voluntat̄. n. p̄terea importat amorē Dei q̄ actū p̄terea

ut saltem adversarij: suprema aut Dei honesti repugnat amare pec-
 catus, etiam secundum bonitatem ipsius acceptis. Nam ex Scripturas, scilicet et
 negare debemus, Deum amare peccatus, eo modo quo nobis creditur inquam,
 possibile ipsum amare. Sed nobis duntaxat est possibile amare peccatus in
 entitatibus, et bonitatibus illis physicis: nam malum, ut malum, negat a nobis amari
 potest. Ergo Deo repugnat amare peccatus, etiam in entitatibus, et bonitatibus
 illis physicis. Deo igitur in voluntate predestinata requiritur videtur peccatus fu-
 turus. Quod omnes illi Philisophi, qui physica ad opera mala predestinat
 reprobant, nobis etiam in hac se sentire solent.

Ceterum hæc duo prædicta genera, quamvis præcipua et efficacissima,
 idem potius a nobis indicantur, quia et sua dignitate expenduntur; hæc quoque
 ad tract. de Auxil. spectant; tum quia omnino casus fiunt cum
 decretis antecedentibus tam absolutis, quam conditionatis, que tractatu huius
 operis 3.º magnam impugnacionem subministrabunt magis.

3.º præter solutio nostra ex aperta predestinacione superfluitate ad cog-
 noscenda futura; quod quidem solo cum decreto efficaci circa opus liberum
 et illud non minus quam cum predestinacione existeret; et adaret sufficiens ratio
 directiva affirmandi futurum. Opus enim ad quod Deus voluerit currere
 efficaciter, erit certe infallibiliter: Deus & per se ipsum simul cum voluntate
 creata poterit virtute sui efficaci decreti immitti, et sine predestinacione
 creata influere in aliquod futurum opus. Ergo modo aduata, et unica
 cognoscendi futurum obtingens non est imbecillitas nostra voluntatis predestinacionis.

4.º Deus potest habere decretum ex se indifferens, præbetque
 auxilia, seu potestates indifferentes, potest absolute negare de predestinacione
 intrinsicam voluntati nostre, utpote accidens quoddam distinctum, et
 cum quo nostra voluntas nulla, nec essentialiter in existendo connexionem,
 etiam ut suscipiens a Deo auxilia indifferentia. Tunc igitur aut vo-
 luntas libere, aut necesse omittet: si libere, quod libertas absque pre-
 destinacione exercet: si necesse, quod defectu predestinacionis inducit defectum li-
 bertatis, sive necessitas in omittendo; et predestinacione ipsa necessitatem
 in operando. Numquam ergo Deus in voluntate predestinata videre potest a-
 liquam operationem libere futuram.

5.º præ evidentibus Dei testimonijs; quale in primis est illud
 ar. 13. Quicumque cognoscit effectum obtingentem in causa sua sancti, non

habet de eo nisi dicaturale cognoscit: Deus a. cognoscit omnia con-
tingentia n̄ solum prout sunt in suis causis, sed etiam prout in-
quodam eorum e' in actu in se ipso. Ergo Deus nullum futurum,
contingens cognoscit infallibiliter in eis causis, sed tamen in ipso. Quis
lib. 1. d. Tenth. cp. 67. dicit: Ordo contingentiū ad suas causas pxi-
mas e', ut contingenter ex eis pveniant. Atqui causa proxima e' causa
completa, perfecta & in suo genere: et pvenire contingenter iuxta
phrasin D. Th. e' pvenire indifferenter seu indeterminate, ut oib' e' no-
tū, nominatim vō ex p'senti ar. 13. 1° ordo contingentiū ad suas
causas completas, et perfectas e', ut indeterminate, et n̄ determinate per qualitates intrinsecas
proveniant ex eis. Preterea in 1. dist. 28. q. 1. ar. 5. ait, Non scit Deus effectus
contingentes, et determinatus in causa sua, quia est falsa scientia, cum in causa sua determina-
tus n̄ sit. Nobile etiam doctrinam eandem magis explicans aperit; Quis
Sortis sicut quod erat in potestate tamen, n̄ erat subijcibilis certitudini divinae, scilicet,
si a. Deus vidisset ipsam causam, et sortem, et n̄ vidisset immutabile effectum in esse
suo, nunquam potuisset istud scire. Tandem D. Th. et semper affirmat,
futura libera in se ipsis cognosci; et frequenter negat, in causis, aut alibi
quoniam in se certo sciri, et nullibi allegari potest, qui vel apparenter aliam
futurorum, ut in se existentium determinatam scientiam Deus videret. Et tamen
si Superior placet, Nos Angelico Magistro manifeste tradicimus.

Argues. 1. D. Th. 1. d. Tenth. cp. 67. r. 3. dicebat, Ex causa
contingenti completa, si n̄ impediatur, sequitur effectus certitudinatus. Ergo
Deus in ipsa causa completa, sciens nullum futurum impediri, cognoscit
etiam per certitudinem, an contingens sint, h̄ n̄ sint, ut loquitur ipse
S. D. R. cum ipso interprete Senariensi, Quod ista cognitio n̄ est
cognitio contingens ut contingens e', sed h̄et necessitatem, et intelligitur de
effectu causae naturalis; quia fortassis de effectibus voluntatibus cognitio
causae, et impedimento, n̄ sufficit ad certitudinem cognoscendam, nisi cognos-
catur ipsa causa, ut actu ultimate operans, n̄ impedita, quod e' cog-
noscentia effectus, ut iam in suo esse, n̄ a. solum ut e' in causis.*
Deinde D. Th. n̄ egisse de causa completa per phrasin p'cedentem, evi-
dens omnino e': aliquis insipienter addideret, si n̄ impediatur;
quod eadem, causa p'cedens, n̄ impediatur, neq' impedienda, e', penitus cer-
tum, et necessarium e'.

objicies. 2. Non semel D. Thas. dedit Deo scientiam futurorum stin-
 gentium in caa; ex. g. 2. 2. q. 171. ar. 6. ad. 2. Divina praescientia
 respicit futura sicut sunt in se ipsis, et sicut sunt in causis,
 in quantum. s. videt ordinem causarum ad effectus. Atqui vis cognitio divina
 est certa, et detrata. Ergo Deus habet cognitionem certam etiam in caa futurorum
 stingentium. 2o. duas quidem in illa, et similibus locutionibus divinas
 significari scientias certas, et detratas, licet non sicut eadem detrahis ra-
 tionem: 1a. Cuius quae est in caa est scientia certa et detrata, tum cae
 existentis, tum ipsius effectus stingentis ut per se possibilis; et postrema
 nuper allegata verba satis nobis manifestant: 2a. vero, quae dicitur
 esse in ipso effectu futuro, et aliquo modo detratior, quatenus praesentibus
 intuetur eundem effectum tamquam in aliqua differentia a priori actu
 exercitum. Quae doctrina simul cum praecedente ex verbis S. Doctoris
 continuo post citata scriptis perspicue patet: Et quamvis (inquit)
stingentia futura prout sunt in se ipsis, sint detrata ad unum, in-
put sunt in suis causis, non sunt detrata, quia possunt aliter evenire.

Sectio secunda.

An futura cognoscantur a Deo in caa increata?

Dele. 1a. Deus non cognoscit futura stingentia in eorum ideis sicut se
 usurpatis, atque ut antecedentibus sem libere divinae voluntatis actus. Et quod
 licet nonnulla. ut quod de cognoscere futurorum in ideis habitis: at nulla potest
 esse disputandi ratio, ubi sine adiuncto decreto eadem usurpamus: ut inter
 alios bene notavit Farley ar. 13. dub. 10. apud quos plerumque utrimque AA
 legi possunt. Ratio. a. indubitata conclusionis sit. Nam idea sive accipiat pro
 divina essentia, ut exemplari a creaturis participabili: sive ut specie
 intelligibili, atque similitudine omni rerum intentionali: idea, inquam, ex se
 nihil representat libere, ad necessitatem, et naturam: nec est modo potius manifestandi
 hoc futurum stingentem, quam oppositum: verum omnia tamquam aequae possibilis,
 aequae itidem representat: ex se videlicet ab omnibus est participabilis, et a nullo
 coigit participari detrate, quousque aliqua divina voluntas libera accedat
 determinata. Summa. a. longioris discursus sit: quod medium indifferentem
 est in se, cuius aliquis stingenti ad solam scientiam indifferente, et mi-
 nimè in se, seu detratum cum ipsis aptum est valet.

Dicitur eum pluribus modis. Dicitur in presentia s. 12. afferit;
Oia que sunt in tempore sunt. Deo ab eterno presentia. Solus ea ratione
qua habet rationem rerum apud se presentem, ut quidam dicunt. De qua eius
intuitus fertur ab eterno supra oia, prout sunt in re. Presentia.

Ergo Deus non tantum cognoscit futura in se ipsis, verum etiam in rationibus, vel
ideis illorum, quas apud se presentem habet. De quo sententia aperte est
Doctoris: Deus, quidem etiam in ideis, sive rationibus rerum presentem oia
cognoscere, ut possibilis, et actu atque presentia posita cognoscere per
scientiam eorum, dumtaxat in se ipsis.

Adiungimus etiam pro disputantibus, recordia Deum in rationibus, sive
ideis futura absolute cognoscere, tamquam iunctis, et presentia diuino
Decreto, et per liberam Dei voluntatem ad aliquod futurum: sicut videlicet
saltem determinati ad potestatem proxima operis futuri presentia per rationem, et
determinationem vel presentiam eiusdem futuri existentiam, et modo quo presentia
determinationes possibilis sunt.

Deo. 2. Decretum diuinum efficax, atque omnino inextinguibile,
et inevitabile ab usu nostra libertatis non est ratio, seu modus aptum,
ut in illo Deus futura absolute cognoscatur. Deo est unicus deus, non
res distinctas (quos tamen Caietanus precedere videtur): non nullas species, atque
unus, vel alterus, qui nulli scholae adiungitur. Et ad hoc Sacra
Scriptura, atque ubique commendant alium mysterium, atque inextinguibile
modum, quo Deus oia futura ab eterno pertrahit, alio quidem
ut potius ipsum mirari, quam explicare valeamus. Atque si hoc esset
mirandi locus, nulla profundius sacramenti species; si Deus in suo
Decreto cognosceret: quod non dicitur, et explicari facilius, quam si deditur Deus
oia cognoscere in Decreto efficaci, ubi hoc aptum est modum, sicut
enim in absolute Dei ipsa, aut alio die predicato ad creaturas presentia relato,
Deus ipse sine ulla nostra admiratione, aut magna illud apprehensio difficultas
dicitur eadem creaturas ut possibilis detrahe cognoscere: et sicut disputare
merito poterit de medio sufficienti, in quo Deus agnoscatur futura presentia libera;
quod quidem ipsius decretum liberum, immutabile, et intrinsece efficax presentia ter, et
tamquam per se notum, non apparet aptum scientie illius presentia modum:
sic, inquam, contra omnia difficultates, aut iudicium disputandi, presentia de
maius Deus diceret futura contingentia presentia, si decretum efficax presentia

foret scientia absoluta medij.

2°. *Thesis*, cum quibus precipue disputamus, arbitrante, presentia, futurorum in eternitate esse omnino necessarias, sicut Deus in illa videat per scientiam absolutam, eadem futura contingere. At si decretum divinum est medij aptum, ut in ipso Deus futura cognoscat, non poterit eorum presentia necessarii esse: tum quia firmitas, et certitudo scientie, quae a *Thesi* a decreto provenire dicitur, non minus posset desumi ab ipsa obiectorum presentia, quam desumitur a corde, ratio scilicet intuitiva; quandoquidem, tam intuitionis, quam firmitatis, et certitudinis ratio est intrinseca dicitur scientie, perfectio. Tum quia *Thesis* decretum illud efficax non solum opinante esse medij aptum, et sufficientem, sed etiam penitus necessarium: si a. obtusum, quod plene foret, et pretendens a decreto ut intrinsece efficax, satis posset deo detrahi ad intuitum. Antichristi peccatum, ex. g. tamquam verum in eternitate existens: intellectus, s. divinus in se omnino completissimus, necessitatem non cognoscendi omnem obitum detrahe verum, ex supposito eius existentia. Ergo decretum intrinsece efficax est nobis inevitabile non est medij aptum, precipue vero omnino, ex necessitate ad cognoscenda futura. Videantur quoque d. 2. sect. 1. dicebam.

3°. pro eiusdem conclusionis asseruere possumus. 1° 2° et ultimam proae, quae recte proxima ad 3° asseruamus conclusionem. Ad haec, et alia, ut dixi, proprius, ampliorumque locus in 3. tract. habebunt.

Obijciunt. In caa omnino detrata cognoscere valet infallibilitate liber effectus futuri. At decretum illud efficax non videtur esse causa detrata eiusdem. Ergo in illo cognoscere valet infallibilitate effectus futuri. Distinguo Maior: Cognoscere valet, per scientiam, quae effectus nostri liberi re-duplicativi ut talis existentia respiciens, et concordiam servare debet; nego maiorem: per scientiam oppositam, et libertatem exercite non providam, sed dea. Ad Minorem, in primis negamus suppositum, nempe existentiam, h. potestatem tali decreti predefiniendi inevitabilem, et independentem a nostra voluntate, seu libero. Deinde: in regni illa chumera gratia intermedia, ducimus, utramque traditionis partem, detrahe. s. et indetrahe, eiusdem decreti pari cu veritate et salute inferri. Et tandem: vel nego q. vel nego de scientia effectus necessarii, et nego de scientia effectus liberi. seu potius diximus, utramque traditionem recte inferri, ideoque merito ne-

gari, e affirmari.

Act. 3. In decreto p̄definitivo à nobis evitabili multa futura con-
tingentia Deo cognoscit, aut cognoscere pote'. Sed n̄ tamqm̄ in prima, pro-
xima, univrsali, h̄ per se sola, sufficiente rade: veru, tamqm̄ in 2^a, re-
mota, superabundante, h̄ forte ad scientiã n̄ requisita. Vtraq; conclusio-
nis pars e' communis nroru Theologoru, scilicet: existimantiu, videlicet,
p̄definitiones efficaciũ bonoru, e' scientiã absolute rades sufficientes
2^a in, utpote supponentes priores scientiã additionata, media, nec n̄ pos-
tulantes alia scientiã absolute media, qua vel independenter, h̄ prof-
cendens ab oi p̄definitioe Deo absolute futura manifestent. In qua certe
conclusio nihil dicitur displicet, aut displicere potest, nisi evitabilitas pre-
definitionis diuine per nras libera voluntat; atq; ideo eam p̄definitioem
n̄ priorem, e' per se sufficientem, ad tm̄ 2^m medium ditionem. Eius conclu-
sionis pars inde patet, nam medium p̄sens infallibilis nexu cu futuris
liberis, nequit n̄ e' aptu, ut in ipsa illa detrate p̄ciantur. Ad ois
divina nroru q̄ru p̄definitio e' cuiusmodi: q' est.

Posterior. a. conclusio pars stat. 1. q̄ in aggregato, seu iun-
ctione scientiã mediã e' decreti indifferentis, atq; ditione purificatiã
e' sufficientem, e' infallibilis nexu, ut Deo in se ipso cognoscat per sci-
entiã absolute futura contingentia: si enim Deo intelligit, Petrum,
sensurum, vbi tale auxiliu, ipi sperat, e' decernit illud ipse, au-
xiliu sperare, n̄ pote n̄ e' veru, Petru absolute sensurum e'. 2^a q̄
in ipso futuro absoluto, ut loquitur d. Thas, Deo immute etia p̄cincin-
dendo, à iunctione illa scientiã mediã, e' decreti indifferentis, salti
tamqm̄ rade obiectiva diuini intellectus detrate intuetur illig p̄sen-
tiã, q̄ diuinus intuitus f̄cti ab eterno. 3ª omnia, prout sūt in
sua presentia. 3ª quia peccata nra Deo n̄ cognoscit in p̄definito
etia secundario, siue ex superabundantia: existimamus. n. Simi-
ter, cuiusmodi p̄definitiones (salti directe tendentes circa ipse pec-
catu, e' n̄ circa sola illig p̄missiones) penitus repugnare. 4ª quia
etia bonoru actiu p̄definitiones a magna nroru Theologoru parte
negant e' requisite, tam ex p̄ illoru, ut. s. ipi existant, quas
ex p̄ diuine p̄videntiã, ut nimiru ea perfectu modo p̄cedat,

43

Prædefinitis igr n̄ e' medijs unicy, univerrale, necessari-
um, aut se solb sufficiens, s̄ particulari, secundario sufficiens,
remotus, atq; s̄tr̄ ad scientias n̄ requisitus. Quapropter Thomistæ
sententiarum varietas in nr̄is Doctorib; notare n̄ possunt; neq; habent
quid obijciant p̄tr argum̄ta omnia, quib; scientias medias impug-
nare conantur

DISPUTATIO. X.

An Deus absolute cognoscat futura contingentia in
se ipsis? Ubi de Concordia nr̄æ libert̄is cum Scientia ab
soluta Dei.

Quandoquidem Deus in nulla cāa asserit a nobis futura absoluta
l̄, et ex necessitate cognoscere, sup̄er̄ ut primaria, atq; per se ubiq; re-
quisita scientia futurorum absoluta ferat̄ imm̄o circa eade; futura, adeo
quidem ut p̄c̄indendo ab oī alijs, siue creatis, siue increatis inerioris me-
dio tendat unice, et directe q̄ ipsa futura contingentia

Sectio. 1.

Deus cognoscit per Scientiam Viciorū omnia futura
absoluta contingentia in se ipsis.

1 Ita in primis expresse sentit D. Th̄as in p̄senti ar. 13. et alijs in
locis allegatis disp. 9. sect. 1. Sentiant ex antiquis Thomistis Aegid. Rom.
Herbaur, Capreolus, Ferrariensis, Deza, et Caietan; ex Recentib; acutē
Zunel, Diotallevius, et Machin. Aur̄g Scot; in .1. dist. 39. q. 1. Taber, et
alii eiusdem scholæ n̄ pauci Magistri. Præterea Nominales, Carthusian;,
et Durand; atq; reliqui omnes antiqui. Tandem cuncti nr̄i Theologi: ut
Suarez opusc. de Scient. Dei lib. 1. cap. 8. Molina in Concord. disp. 49. Vaz-
quez disp. 68. cap. 4. Atq; summa cum eruditione Maritona disp. 29. et
Farley in p̄senti, dub. 12.

2. Assentio. a. nr̄a p̄. 1. ad exclus̄ aliarum sc̄iarum, et medijs, quæ
iam a nobis disp. p̄x̄. reiecta sunt, p̄cipue vero ut a nr̄a libert̄e discor-
dantia. Ergo cum tam p̄de qm̄ evidentia certis omnib; sit, Deus cog-
noscere singula futura contingentia, necesse tandem e' ut in se ipsis cog-

noctant. 1°. quia longe maiori acuminis e intellectu ille
qui cognoscere potest futura absq; necessitate adicuius medijs presentibus
et conexi; qm qui ea indiget medijs. Quod oib; per se notum est;
tum ob maiores difficultates certo cognoscendi futura qm presentia que
propterea sciendi modis oer Latet. (Nominatim v^o Augustinus lib. 11. C^o
Fermion. 9. 19.) magnifice commendarunt, et mirati sunt: tum ob ex
perientias nras, quib; plare docemur, nihil a nobis futurum in se ipso
sed tm in medio presenti presentis posse. Atqui Deo procedendo est maximi
acuminis intellectus, et qui summam illius perfectionem in ascendendo co
mmodet: hoc. n. a nobis postulatur tam ipis diuine determinationis ad
nihil ignorandum infinitas, qm decens illa dignitas, qua de oib; diuinis
altrime sentire debemus. Ergo Deo cognoscere potest futura stringentia,
etia sine medio distincto ad illorum notitia ducente.

Explicatur hic discursus tribus modis. 1° ex illa doctrina, quam
circa infinitatis diuine aequivalentia, sibi, et alijs, nec n inde virtutem
supplendi omnes detrahe, attulimus supra disp. 8. sect. 2. prope fines: 2°. nam
Deus pote in nra pota, siue intellectiva, siue sensitiva seruare species obli
n existentis, atq; ita etia illo absente persisteret clara visio eiusdem.
Atqui Deo ex se ipso tam detrahe, et opletus e ad cognoscendum vnumq; q;
obli, quia e nra pota simul cu specie impure illa, oplente: 3° sine
ullo alio iuuarine, vel cursu in intellectu diuino detrahe e ad cog
noscendum oer obli futurum, siue existens in sua differentia temporis.
3° nam intellectus creatus, max^e v^o Angelicus clare cognoscit pterita
stringentia in se ipso, qm .s. relicta e species aliqua oplens, et deter
minans illi ad ipsa penetranda. Sed intellectus diuinus per se ipso
e perfectissima ois rerum siue futurarum, siue pteritarum species: q
ex se ipso pterito quocumq; alio ob infinitat sui intellectus, et intelligi
bilitatis detrahe e ad cognoscenda tam pterita, qm futura.

Nec pbase istas labefactabit si cum nouis. Thirris respon
deat, futurum stringens n existere detrahe in se, nisi precedente diuino
decreto efficaci: atq; ita sicut obli futurum e rade decreti, ut actu
in Deo existentis, sic etia fit cognoscibile rade eiusdem decreti, sine
quo illud futurum n est. Non, inquam, labefactabit: tum qm hoc decre
tum, et alio supponitur existens; et sine quodam positus nariu e,

affirmat. Num etiam quod nihil futurum, aut preteritum est, imo nec presentia sine divina voluntate vel intrinseco, vel extrinseco efficaci: et tamen nec intellectus nostrus debet illud obsequi in voluntate divina cognoscere; nec potentia nostra sensitiva potest in eo medio intueri: nec ipsa divina intellectus, qui omnem modum cognoscendi sine imperfectione possibili exercet, debet preterire, et unice contentari ad cognitionem creaturarum in decreto, etiam si istud aliunde necessarium immerito supponatur. Num quod nunquam arguitur, et eis explicandis illud modo maxime probant, ut prescindendo etiam a decreto, id est, quatenus per possibile, ut nos cogitamus, sed per impossibile, ut nosi scilicet arbitramur, futura contingencia existerent sine prohibitione divina saltem a nobis inevitabili, adhuc existeret, vel merito existeret iudicaretur in Deo sufficienti virtute, et ratio cognoscendi futura contingencia: ob illam scilicet ab aliis ubique celebratam regulam, quod Deus ut in vase sciendi infinite perfectus detratissimus est ad cognoscendum de rebus, eo ipso quod istud tale sit.

3.
 9. 3° ad homines multitudine arguo 2° Thimas. In primis: n. ipsi omni rerum presentiam in aeternitate vident: atqui hoc ipso saltem comparate intellectu aeterni habent detratam veritatem futura contingencia: quod quidem iam oppositum divina non tam est de contingenti futuro, quam de presenti sibi: quod preterito quocumque alio medio presenti, et cum futuris conexo, Deus potest cognoscere Antichristi ex. g. peccata tamquam sui parate presentia. Deinde 2° eorum Thimas decreta divina splent in obliquo, et tamquam de orotato siue intrinseco, siue extrinseco per quorundam demonstrationem desumptam ab ipso creaturis. Ergo tota ratio conexione Dei volentis aut permittentis futurum contingens, vel existit in ipso futuro contingenti, sed sumitur ab illa: id est, Deus 2° eas Theologo videt peccatum, ex. g. in conexione contingenti sui decreti cum peccato: quod fateri nobis debent consequenter illi Thimas, videri peccatum a Deo in ipso peccato. Tandem Thimas schola familiaris admodum est, Angelis species impuras rerum etiam futurarum ab initio creacionis datas esse; quas tamen cognoscere non possunt, nisi in earum presentia; quia scilicet Angelo non debet etiam ut splendo per species notitia rerum, quas a se ipso habere nec potest nec potest. Ergo cum Deus per se ipsum habere possit omni rerum notitiam, et aliunde inanis species supponatur esse in tota aeternitate, non potest non habere etiam perpetuas, aeternas quod aeternum

ille
 intid
 m. est.
 que
 11. 6.
 b. ex
 se ipso
 aximi
 lo 6.
 ad
 inis
 entia
 3.
 am
 tem
 ay
 bte
 r.
 s.
 er
 i.
 4.

reus in illis per se ipsius notitia: ea videlicet, quae Angelus habet
obiecto, stringentius in se ipsis, quod haec iam est, vel fuisse supponit.

4° efficaciter probamus à scientiâ div^a impedibilitate. Nempe scientiâ
peccati, quae impediri potest a nostra libera potestate, est scientiâ cognoscens
peccatum in ipso. At scientiâ peccati veri etiam div^a impediri potest
a nostra libera potestate: quod est scientiâ peccati futuri in ipso. Iga est evi-
dens: nec mirum certa etiam adversarij est Minor; quandoquidem scientiâ
peccati, quae à nobis impediri valet, illud habet sua existentia de-
trahivum, ut scilicet a nobis non impediat. Jam Minor, in qua videtur cum
Thomae disputamus, stat: tum quia Fidei scientia est, sub nostra facultate,
est non peccare: sed non peccare est ponere impedimentum essentialiter incompos-
sibile cum scientiâ peccati (atque ita est impedire illam scientiam, siquidem
impedire, et ponere impedimentum penitus synonyma sunt): quod sub
nostra libera facultate est ponere impedimentum scientiâ, siue scientiam etiam
divinam impedire. Dum deinde: qui libere potestatem anti valet impedire
obiectum scientiâ essentialiter vera; libere etiam eadem potestatem valet im-
pedire, hanc capacitatem, hanc partem, hanc motum essentialiter requisitum scientiâ,
ut vera; cuius scilicet est cognoscere obiectum et est in se. Sed homo potestate
antecedenti valet impedire obiectum scientiâ essentialiter vera cognos-
centis peccatum: possumus nimirum, ex fide, et evidentiam ipsius impe-
dire peccatum. Ergo potestatem etiam antecedenti valet hoc impedire capaci-
tatem, partem, hanc motum essentialiter requisitum pro existentia scientiâ
vera. Atqui ille, qui valet capacitatem, hanc partem, hanc motum essentialiter
requisitum veritatis potestatem impedire, aliter impedire valet eandem veri-
tatem, seu scientiam ut veram: quandoquidem antecedenti et repug-
nat veritas, seu scientia vera sine capacitatem, parte, hanc motum essen-
tialiter requisito. Ergo est.

firmas, et Lucas tam praecedens arguit, quoniam reliqua nostra solu-
tionis probas accipere possunt. In primis: nam omnino repugnat
potestatem etiam antecedenti, ut ex duobus oppositis affirmativis eiusdem
omnino obiecti, altera sit vera, et alia vera non sit. Atqui sub
nostra libera, et antecedenti potestatem peccandi positum est, ut propositio
humana affirmans peccatum nostrum, vera non sit: ut omnibus evidenter
stat: quod etiam sub nostra potestate libera, et antecedenti est, ut pro

6

8

7

positio divina affirmans nunc peccatum vera n̄ sit; at qui oppositionem
 divinam veram n̄ e, e ipsa n̄ existere, siquidem veritas e de essentia di-
 vine opposi: q̄ in nra potest antecedenti e, ut n̄ existat divina opposi-
 tio affirmans nunc peccatum. Deinde, nax deo ideo scit quos nros liberos, q̄
 nos ita volumus operari: n̄ v̄ nos ita operamur, q̄ ipse ita scit: ut ex ce-
 lebr. sandorum Patrum regilla in. 3. tract. latiq̄ demonstranda colligere p̄piciū
 licet: modo. a. sufficiat v̄m Augustini lib. 5. de Civit. cap. 10. cum hac nostra
 doctrina explicans scientiā divinā immediatione circa futura contingētia
 in se ipsis: Neg; enim (inquit) ideo peccat homo, q̄ deus illu peccatum
 p̄scivit: imō ideo n̄ dubitat ipse peccare cu, peccat, q̄ ille cui p̄scientia
 falli n̄ pote, n̄ fatu, n̄ fortunat, n̄ aliqd aliud, d̄ ipse peccaturu e p̄sc-
ivit; qui si nolit omnino, n̄ peccat, d̄ si peccare voluerit, etia hoc ille
p̄scivit. Sed hoc vnice affirmans, e negant adversarij, quoties de scien-
 tia divina in ipsis futuris contingētibz p̄scire detrata disputam. Ergo deo
 scientiā habet futurorum contingētiū in se ipsis.

Sectio. 2. Argumenta contraria solvuntur.

1^m Proposio de futuro contingenti n̄ sunt detrate vera, nec detrate
 falsa. Ergo deo requit habere scientiā in ipsis futuris contingētibz; sed
 in aliqua p̄sente divina voluntatis dispositione. In primis adversus
 hoc argum^o Thomistis adeo familiare, advertere oportet, ipsos quidem
 bona fide v̄nias, v̄nias modo vti illi n̄ posse: nax cum futura contingen-
 tia in eternit^e deo sapienti et eor p̄sente p̄sencia e dicant; iam
 p̄p̄o absoluta de futuro contingenti poterit e detrate vera, quippe de
 obiecto p̄sente, ut supra etia notavi. Præterea distinguo ans: Propo-
sitiones, quibz veritas e omnino essentialis (ut certe divinis e), nego
ans: Propositiones, quibz veritas e omnino contingens, subdividuo
ans, tam ex p̄e opposi, qm ex p̄e ipsius obiecti, admitto ans:
 ex parte coexistentiæ, e denominationis existentis in nra p̄p̄o, e in
 divino iudicio vero; nego ans. Proposio enim, cui veritas essentialis
 est, habet identificatā onexione intentionale sui cum obiecto ab ipso
 cognito: onexio. a. illa e sp̄mitas intentionalis cum eodem obiecto,
 atq; ita veritas mentalis. Habem^o & perspicua instantia, e oppor-
 tunus exemplū

6

8

7

Nempe: non magis est supra additionem propositionis de futuro contingenti habere detratam veritatem, quam supra volitionem de futuro contingenti habere detratam efficaciam: Ad enim obiectum, quod non est, verum in se non est, ut arguunt Thomae, ita in se existentia, ex bonitate non habet; ideoque in nobis, aequae, vel magis certum est, volitiones creatas circa opus futurum, non esse detratam efficaciam, quam certum sit, nisi propositio circa opera etiam futura non evenire, detratam veritatem. Atqui huius non obstantibus volitio divina capax est, ut habeat detratam efficaciam circa opera futura, tam ipsius Dei, quam nostrae libertatis, ob connexionem scilicet illam, sui cum suis obiectis; ut adversarij, nos quoque etiam persequimur. Ergo sic etiam propositio divina rade sui propter similitudinem cum obiecto connexionem poterit esse detratam veram, dum circa futurum contingens exercetur. Unde sicut divina voluntas, quoties vult mandare, qua Deus potest detradere, toties rade sua infallibilitatis infundibilis causat ab aeterno, ut pro suo tempore sint opera ipsa volita: ita etiam scientia divina absoluta, qua estur de obiectis, quanta claritate, et detradere Deus potest, significat rade sua infallibilitatis infallicabilitatis, circa opera futura siue nostra, siue sua.

Admissi. a. in data subdistingtione, propositiones de futuro contingenti si ipsae contingenter vere sint, non evenire detratam veritatem, tam ex se propositis, quam ex se ipsius obiecti futuri. Quia nimirum eiusmodi questio de illarum propositionum veritate sub eo sensu usurpata, vocalis omnino, et molesta nimis est. Certum. a. est, propositio ipsa ex se veram non esse, utpote contingenter, et accessorie tales: obiectum etiam, dum actu non est, non habet intrinsicam, et obiectivam in esse rei, siue rade sui veritatem; quandoquidem veritas ista solus entis sit propria passio: atque ita obiectum eo modo acceptum non videtur posse constituisse predicamentalem similitudinem, et similitudinem propositis cum ipso obiecto; quae similitudo veritas intentionalis propositis contingens est: siquidem propositio dicitur vera, vel falsa ab eo quod obiectum est, vel non est; si detrativae, et extrinsecae, ut in propositio essentialiter vera, siue constitutivae, et inadequatae intrinsicae, ut in veritate contingenti. At eadem propositio vera, aut falsa detratam, et simpliciter est; quatenus... coexistit, vel divino decreto obiecti futuri decernenti, vel divino iudicio obiecti futuri existentiae affirmanti. Quae sane veritatum distinctione expedite admodum multi nostri recentiores

Artes, D^m Thomae, alios & antiquos. ubiq^{ue} ponunt, & interpretantur: nosq^{ue} etiam Cardinales Bellarminus, & Deleto, necn^{on} P^{er} Molina, & Sor- sica, aliosq^{ue} n^{on} n^{on} ad omnes; affirmativa, & in Societate schola- sententia, nullo negotio reducim^{us}.

Primum, quo etiam moderni Thomista maxime stuerit, illud est. De futuris contingens, ut futura sunt n^{on} potest dari certa cognitio. Quod axioma ipsi probare solent arbitrari: 1° auctoritate D. Th^{omae} ubiq^{ue} dicentis, Deus n^{on} cognoscit futura, si illa ut futura cognoscerent: 2° rati^one, quod. s. n^{on} habet per modum futuri, habet statum contingens, & inde rati^one alio quidem ut impediibile sit etiam secundum futuri rati^one, & appellat^one. Ergo sub illo statu nequit futurum detrahi, fundare veritatem, & certam sui cognitionem;

In hoc argumento insignis mihi videtur latere equivocatio: nam futu- rum bifariam usurpari valet. 1° vulgariter, & quasi reduplicative, i. secun- dum rati^one illam, qua modo nihil est, & qua videlicet tantum durante illud futurum appellatur, dum nimirum est solus in sua causa, & pure in potentia, qua n^{on} est magis detrahi ad unum, q^{uam} ad aliud (ut totidem verbis describit D. Thomas Lechweymen. cap. 8. lect. 13.); atq^{ue} ita duntaxat est modo sim- pliciter, & carentia sui contingens, & actu presente. Et quidem sub hac rati^one, obiectum futurum certa cognitione percipi n^{on} potest (sicut nec etiam effrauit de- cerni, in quo eadem est difficultas): quippe in carentia illa antecedenti n^{on} magis valet cognosci certum subsequens existentia, q^{uam} n^{on} existentia; ut oib^{us} p^{ro}pter defectum processionis, & detrahi in illa, patentissimum est. Quo sensu p^{ro}culdubio loquebatur D. Thomas q. 2. de Verit^{ate} ar. 12. a Thomista r^{ati}o- nimis p^{ro}cedente obiecto: in corpore enim ait, Ex quo patet, contingens ut futurum est, per nullam cognitionem sciri, ^{cu}l falsitas subesse n^{on} potest. 2° modo usurpari potest futurum, intrinsece, & specificative, s^{ub} rati^one illam, qua aliquando actu est: in quo. s. sensu illud ipsum, quod antea iuxta vulgarem locutionem futurum dicebatur, iam n^{on} futurum, sed p^{re}sent^{er} appel- latur; & habet, n^{on} carentia priore, sed intrinsece, & p^{re}sent^{er} existentia: que quidem operose dei tate, & fundare valet veram sui scientiam: nam ut loquitur D. Thomas in ar. citato ad 2um: Licet contingens n^{on} sit detrahi, quoadiu futurum est, t^{amen} ex quo p^{ro}ductum est in rerum natura veritate, detrahi habet, & hoc modo fertur super illud intuitus divⁱⁿe cognitionis. Ergo scientia Dei contingens cognoscens n^{on} fertur necessario 2° Divini decretum

ut in ipso futura prouideat, ad 2^a eadem futura opera in eorum presentia
et existentia detrahata, usurpata: tum quia ex D. Thom. futurum, ut futu-
rum non cognoscitur a Deo; et iuxta Arist. decretum eternum intuitus eius
creaturarum futuritiones, siue denominat creaturas futuras: tum quia
stingens non est detrahata, quantum futurum est; futurum. a. est, quantum
non est in rebus natura productum, ut D. Thas. disertè, sapienter et docebatur.

Quapropter
futurum antequam sit in se, et in statu, atque appellatur futuritionis. Usur-
patur, stingens quidem est, ad suspensionem stingentia, atque plena,
indetracta, in qua remote impedibile est, quatenus ipsa causa proxima,
nempe libertas, impedibilis adhuc est, atque ita ad suspensionem, siue ca-
rentiam utriusque exercitij liberi. At illud ipsum futurum, in statu presen-
tia, et specificatiue acceptum, stingens, et detractum est, tantummodo stin-
gentia, et detracta indifferentia, siue in actu: proxima libera ad ut-
rumlibet se flectere potente: detrahatur vero in actu: atque in actuali
exercitio, super quod tamquam si aliquid detrahatur, et in additionem
intrinsecam presentis fertur ab eterno, et in eternum intuitus diuina cog-
nitionis, ut loquatur D. Thas.

3^m Omnis diuina cognitio debet habere obiectum forte. Sed ipsum futurum
stingens nequit esse obiectum forte cognitionis absolute. Ea enim
cognitas est siue obiecti creati additionem; ut nos de scientia neces-
saria loquentes d. 3. sect. 1. asseruimus. Ergo diuina scientia absoluta ha-
bet pro obiecto forte aliquod predicatum diuinum, in quo futura stingentia,
violenter valeat, et debeat. Hoc argumentum pure vocale est, adeoque ampla sig-
nificatio, et laxi sensus, ut ipsi omni solutio satis adaptari videatur.
Plures uero Maioni, negant Minore, de obiecto forte pure intentionali,
et cedunt tamen de physico, quod scilicet non solum sit modo affirmandi, sed negandi,
ad etiam physicè producat, aut intus intuetur ipsa scientia. Alij uero con-
cedunt pariter Minore, de obiecto forte motiuo, a quo. s. uere, et positiuè
tamquam a sufficienti principio cognitio ipsa est: et negant de obiecto
forte detrahato, si quod nimirum scientia diuina fertur tamquam si additi-
ones nobis libera, a nobis et propterea impedibile, atque ideo impeditiuam,
scientia elazi scimus, et uerissima in istius denominatione. Alij etiam
negant ab e Minore: uel quia iuxta ipsorum phrasim creaturis non repugnat
esse.

esse obli, dicitur scientia motu; quia, ut ego probabiliter existimo, licet
 sparade scientie necessaria (de qua nos citato loco vnicie agebamus) nulla,
 creatura obiectu motu, sit appellanda; at sparade scientia stringentis,
 n quidem in perfectione, verum in denominatione, usurpata nullis certi
 incommodi ea videtur locutio. Tandem, accessit Maiori, & Minori distin-
 gus sequens: aliquid predicatum diuinus, in quo, et a quo tamquam princi-
 pio sufficienti sit tam scientie entitas, et perfectio, quam ipsa denominatio;
 scedo quam: in quo tamquam medio cognito, et cum futuro in exo exer-
 cetur ipsa scientia absolute, nego.

Ultimus argumentum sumitur a celebri inter nostros Theologo diffi-
 culte circa diu scientia detractum. Summa. a. haec est. Obiectum, quod
 ab aeterno n est, n detrahatur ab aeterno: Deus. n. nequit esse detractus ad sci-
 endum, potius quam n detrahatur ab aeterno; nisi quia potius est ab aeterno de-
 terminatio, sive detrativum sciendi, potius quam n detrativum. Atqui ab
 aeterno n est futurum ipsum stringens. Ergo ipsum futurum stringens n detrahatur
 Deus ab aeterno ad sciendum ipsum. Hoc tamen argumentum, quod inter nostros
 recentiores multis adhibitis firmamentis in longas creuit disputationes
 in presenti nec apparentes difficultates habere potest. Deus. n. ab aeterno, et in-
 tra se ralis detractus est ad sciendum absolute hoc potius futurum, quam illud, de-
 terminatio quae existente in diuino scientia media, et decreti purifi-
 cantis ratione. Ita nimirum, ut scientia Dei absolute versetur circa fu-
 turum stringens, sive cognoscendo istud in illo complexo tamquam in medio
 cognito, et obli in exo cum ipso futuro absolute cognito: sive cognos-
 cendo ipsum futurum directe in eiusdem existentia, detractante. s. illo scientia
 media, et decreti indifferentis complexus ad scientiam absolutam habendam,
 n quod est obli, sed tamquam specie, n ut signo instrumentali, et
 quasi praecognito, sed ut forte, et praecise tamquam forte praedetrante; sive tan-
 de illo complexo se habente, n ut obiectivum in exo in medio, neque ut specie
 impura; sed ut forte per se ipsum constituyente scientiam futuri stringentis ab-
 soluta; ut n. Deus habeat scientiam alicuius obiecti, tamen requirit in exo
 neque cum illo: aggregatum. a. praefatum est in exo forte absoluta cum futuro
 Antichristi peccato; atque ita etiam est forte eiusdem peccati absoluta scien-

Qualis. a. sit de
 terminatio scie media a suo obiecto, n est huius loci disputare. Interim

48

non solum ex, sed etiam sequentis necessitate, utpote ex necessitate an-
tecedente, & antecedentis ordu, ducens. Quippe nulla potestas etiam ante-
cedens adest faciendi sequens falsus, ubi nulla similis potestas aliqua
promissarum falsificare valet: atque ita Petri voluntas, quae omnino, & an-
tecedenter impotens est promissas illas veritate privare, eandem etiam im-
potam patitur, ut reddat sequens falsus. Non igitur valebit etiam antecedenter
Petri facere, ne sit vera ista propositio, Peccatum Petri futurum est: quapropter nul-
la habet potestatem non peccandi.

Ob istam gravem quidem omnibus saeculis difficultatem, multi infideles, no-
minatim ut Cicero lib. 2. de Nat. Deor. circa finem, scientiam contingentium futurorum
Deo negaverunt: nam ut de ipso Iulio dicebat Augustinus. 5. de Civit. cap. 2. Dum
vult facere liberos, facit sacrilegos. Ex Doctoribus a. Catholicis, Nominales,
necnon Caietanus, Paludanus, et alij apud Ruys d. 30. sect. 1. censent, inexplica-
bile esse modum, quo divina sapientia omnia futura penetrat, sine libertatis rursus
lesione.

Quapropter communis valde Theologorum sententia difficultatem mitigat, affirmans
discordiam non libertatis cum divina sapientia explicandam, sumendamque esse a sa-
cultate libera, qua in tempore evitare possunt scientiam ipsam divinam, quae
Deo ab aeterno opera nostra providere supponitur. Quocirca falsificare possumus
Minorem syllogismi scripti propositum illam, Deus praescivit peccatum Petri fu-
turum: inde quod cum iam Anterior, seu Minor promissa contingens, & inevitabilis
habeat; sequens etiam ipsius & contingens, & absolute falsificabile est. Sic apud
Montoya disp. 31. sect. 2. sentiunt plurimi, aut forte etiam omnes antiqui:
ut Magister Albertus, Alexander, D. Thom. & Bonavent. Scotus, & Nominales
ipsi. Sentiunt etiam nostri Theologi: nam quamvis aliquibus excipienda viri,
fuerint Molina, Suarez, & Montoya: at duo priores modo loquebantur
in sensu proprio scientiae divinae peccatum ab aeterno providentis, cum qua
videlicet contraria scientia impossibilis est: modo vero in sensu proprio
suspensionis, & veluti ignorantiae aeternae, sub qua Deus ab aeterno circa
peccatum praesens; & postquam arbitrium nostrum Deum ad aliquam scientiam cer-
tam detinere valet: qua etiam rade merito accipiendo est L. Montoya
licet ipse duriuscule non semel locutus fuerit. Videantur a. Suarez lib. 1.
de Scientia absoluta cap. 1. n. 9. ibi: Hac autem necessitas; necnon n. 12.
& 16. usque ad finem: Molina in Record. disp. 51. §. ad 4. & seq. atque
Montoya d. 35. sect. 1. & 2.

Immutabilis & ita, et vera sententia adversus novam sententiam firmam
1°. Nam, ex immutabilibus necessariis, et omnino infalsificabilibus nequit non inferri sequens etiam necessarius, inevitabilis, et non potest infalsificabile: cui repugnet etiam antecedenter falsum, sequens cum veritate promissarum. Atqui sequens necessarius non est absolute, sed stringens, impedibile, aut falsificabile. Nempe, Petrus peccat. Ergo altera promissarum est stringens, et falsificabilis. Ad prima, scilicet, Quidam Deus preceperit, ita est, nec evitari neque falsa reddi potest: 2° falsa preceperit valet illa secunda, Deus preceperit peccatum Petri. Potest igitur Petrus, cui est liber ad peccandum, facere ne Deus preceperit ipsum peccatum.

2°. Deus est peccati futuri prescius, et absolute stringens, ut sibi stat. Ergo semper in tota aeternitate illa scientia stringens est, et nunquam necessarius. Patet etiam, quia in Deo nullus est intra aeternitatem transitus, nulla est stringentia, et necessitatis intrinseca successio: verum, quod semel est stringens, semper tale est; nam semel, et semper in Deo aeterno idem omnino sunt. Ergo si aliquid fuit, aut est stringens scientia absoluta futurorum, semper est stringens, et nunquam necessaria. Atqui si aliquid non fuisset stringens scientia haec absoluta, nullam in Deo, sed in nobis relinqueret libertatem: sed nisi semper sit stringens, integrum divinum, humanum, et evertit arbitrium. Immo hoc argumentum Sanchez q. 14. ar. 13. et Caietanus per se allegans Scotum, Victoriam, Canum, et deinceps Capreolum ac ipsius D. Thomae, existimavit, adhuc esse in potestate Dei, non praesumere, igitur perducitur ad Antichristum, aut etiam Adamum. Ergo cuius libertas divina stare non possit absque perpetua stringentia indifferentia, qua Deus potens sit (dum liber est, et dum liber operatur) non habere volitionem, et scientiam aeternam effectum soli Deo liberi, quales sunt Antichristus, et Adamus: ita etiam libertas humana subsistere non valet absque potestate, qua homo ipse dum liber est, possit providere, ne Deus in aeternitate habeat operatur turpi ipsi homini liberae scientiam. Haec enim Deus semper, et aliquid homini libera est, utpote de obiecto, quod absque divina, et humana libertate exerceri non valet. Unde M. Sanchez illam suam, et veram doctrinam et divinum libertatem defendebat per divinam libertatem aliter sciendi Antichristum, quem continuo libere Deus deceperat: ita etiam humanum arbitrium defendere debuerat, si doctrina utilis esse debuit, per

49

temporales, potestas faciendi, ut deus aliter priverit circa Antichristi
peccatum; qua quidem temporali potestate Antichristus se e potens non
ponere peccatum, ita etiam ut deus non habuerit illam peccati scientiam.

3° Nam scientia viti-
onis non est practica, siue eorum rerum, que videntur, sed mere speculativa.
Cum quia ita loquuntur S. PP; precipue vero Augustinus lib. 3. de libero arbitrio.
cap. 4. qui ducitur exemplis a nostra preteritorum memoria, atque a nostra fu-
turoz prescientia, necnon ab oculari & hominum cunctis visione liberta-
tis humanam eum divi scientia scilicet: prescientia. a. memoria, et visio
nostra sunt pure speculativa, et qua tales habent non destruere libertatem,
ut Aristoteles, Augustinus ipse, Anselmus, Thomas, et alij, toties explicaverunt;
aliqui non tamen explicaverunt, quoniam implicaverunt, aut etiam replicaverunt eadem
difficultas: de quo puncto videantur manifesta testimonia apud P. Mont-
toya d. 33. Cum quia scientia practica est causa sui obiecti, atque
ita ea est necessitas artis, que. s. facit ipsam rem, ut Anselmus sa-
pissime definit: necessitas. a. inducta per scientiam divinam, et sequens,
qua. s. facit res ipsa, quatenus res dum est necesse est esse, atque ita etiam cog-
noscitur ab illo intellectu, qui impeditur non habet; sed habet potius perpetuo a-
peritissimos oculos, expeditissimosque ad videndum quod in nobis aliquid
stingerit. Atque scientia que pure speculativa est, requirit non est stringens, et
evitabilis, quandoque illius obiectum stringens, et evitabile est; ideoque ita se ha-
bet illa in ordine ad obiecti libertatem destruendam, ac si non existeret, aut si
ipsius obiectum se habet: sequitur quippe ea scientia suum obiectum, non antecedit,
comitatur, non induit; videt, non caat; supponit, non ponit; illud videlicet si-
ne ulla immutacione diligentissime imitando, pureque depingendo, et omni
extrinseca stemplando; quod. s. quia aliunde existens affirmat, et quia non
existens negat. Ergo libertatis nostre, et divine scientie concordia ab illa scientie
evitabilitate, et stringentia sumenda est, qua etiam modo nos, dum in tempore
libere et stringenter operamur, libere etiam, et stringenter magis Dei scientiam
re ipsa evitemus, et vitam libet evitare possimus.

4° Nunc opportune scienda sunt argumenta que disp. 10. sect. 1.
in. 4. ponit, eiusque affirmacionibus continentur.

Obijciunt. 1. Si adhuc modo stringens esset Dei scientia, qua
ab eterno affirmat Antichristi peccatum; nec deus ipse, nec nos certi.

esse de Antichristi peccato. Quippe merito dubitare possemus, an postea Antichristus facturus sit, ne Deus illius peccatum ab aeterno praecaverit; ne etiam nobis Deus in tempore praesenti, atque tunc iam praeterito illius peccatum revelaverit: quodque, utrumque Antichristus praestare poterit. Atqui hoc certe esset tota revelationum certitudine, atque infallibiles prophetias, nec non divinae praesentiae in dubium revocare: quod modo stringens non est Dei scientia ab aeterno affirmans peccatum Antichristi. Sed distinguo Maiorem: si adhuc modo stringens esset, per stringentiam suspensionis, siue negationis scientia duplici opposita; concedo Maiorem: per stringentiam solius inevitabilitatis, et indifferentiae; nego Maiorem. Haec enim stringentia est capacitas et potestas ad duas scientias inter se oppositas, necesse disjunctive in tota aeternitate a Deo habendas: capacitas. a. et potestas optime componitur, licet ex se ad duo et opposita extrema sit, cum uno certo, et detracto extremo, ut tam in divinis, quam in nostra libertate stat: quo circa certo est Divinus, indeque etiam nostro intellectu circa Antichristi peccatum (non minus quidem, quam circa Adami lapsum praeteritum, huius praesentis Petri cursus; in quibus sane eadem omnino est, quae de praeteritis difficultas) quatenus videlicet praesens est, Antichristus valiturus quidem non peccare, sed factus ex propria electione, et nomine alio auctore detractante, peccare voliturus, ideoque libere appositurus apta divinae scientiae ab aeterno praesentis, nostraque praeterita revelationis magis.

Et quidem ego mirari soles, hoc argumendo satis oppositer adversas protégi sententias: cui certe oculus manifeste eadem eadem, et difficulte, nisi nobiscum respondere malint, implicentur. Deus quippe etiam si necessario scientiam futuram et contra stringentiam iam habere à nostris adversariis dicatur: at ipsius futurum adhuc liberum, et stringens est; adeo quidem, ut postea stringenti omnino sit, quod Antichristus magis peccare, quam obedire eligat; non obstante praeterita, et aeterna, siue stringenti, siue necessaria Dei praecognitione. Sed nec divinus, neque nostro intellectu de Antichristi peccato stringenti dubitat: quia nempe prima, et certa peccati scientiam in se habet; excluditque propterea omnem dubitandam, et suspensionem circa peccatum futurum, licet in se stringens, et inevitabile. Ergo etiam si stringenter Deus scientiam praesentem habeat adhuc, cum tamen ipsam habeat, certo omnino est, ab Antichristo illam re ipsa evitandam non esse, sed potius semper, licet stringenter, in aeternum duraturam.

Primo discursus. Deo. n. ab eterno simul contingenter mundus peccata & psciuit, pdestinavit quosdam, & alios reprobarit. Atqui Deus ab eterno etiam certissimas, atq; sine ulla dubitate firmas, immobiles & prescientias, & pdestinatos exerubat. Ergo contingencia, & perfecta certitudo scientie minime opponuntur. Quamvis igitur Deus adhuc modo siue in tota aternitate contingenter psciat, & pdestinet; modo etiam, & in tota aternitatis amplitudine summas in cognoscendo, & decernendo certitudines, atq; immobilitates habet.

Obijciunt. 2. plura scriptura, & SS. testimonia pterita iam modo impotentia, ut alii res eveniant, significantia. Sed oia illa de sequenti, & in eiusdem scientia, & decreti sensus oppositus firmis immobilis, necessitas, & impossibilitas accipienda est: oia. n. in ipsius scientia & voluntate infallibilitate, & immutabilitate summa fundantur: infallibilitas vero summa divina, atq; ita aeterna, contingencia sciendi, libertate, & volendi non excludit; contingencia. a. & libertas aeterna & sempiterna, perpetua & potestas, indifferentia, atq; in actu. 1. siue in se aeterna diuina facultas ad quodlibet ex duobus extremis indiuiciter psequens.

Obijciunt. 3. Ad pterita nulla datur potentia, sed scientia diuina circa futura libera est modo euidenter pterita, in ratione. s. positua, qua ipsa pterita ante nos, licet non in negatione sui pterita: diuina quoque reuelas & forte & facta pterita. Ergo nulla est modo potestas, aut erit postea, ad scientia diuina, & pterita peccatorum reuelas, & uitanda. Distinguo maiores, potestas sponendi pterita, cuius erit pteriti euitas, secundo: diuidendi pterita a pteriti illius euitate, nego. Quas certe distinctiones etiam circa pterita, & futura dei obseruare debemus, ut celebre D. Augustini assertus dicentis: Sed non possunt futura non fieri, quia non fuisse facta pterita, quoniam non est in dei voluntate ut eo sit aliquid falsum, quo verum.

Dicitur. D. Petrus non poterat euitare reuelas, iam pterita, qua Christus eius peccatus pscierat; cuius. n. antiqua reuelas iam nihil supererret, nullum poterat apponi impedimentum magis, quam si ipsa non fuisset: quod saltem hoc pteritum iam contingens & euitabile non erat. Aliqui cedunt autem de euitatione directa; negant vero de indirecta: arbitrantur. n. D. Petrus, qui poterat euitare non peccare, etiam potuisse apponere impedimentum, scilicet diuine sibi indiuicibilitate pteriti, affirmanti continuo, & per totam aternitatem illud peccatum;

qua scientia semel directe impedita, impediatur etiam indirecte prae-
terita reuelatio a scientia diuina. Verum ego opinor hanc indiuisibilem, et
aeternam diuinam scientiam praesentiam non esse prae-terita requiritam, ut tamen
ipsa, quae reuelatio inde deriuata exitari a nobis possit, quae scilicet diuina
quomodo existimaretur ab aeterno successiuam, adhuc tibi credenda foret
exitari per nostrum arbitrium: siquidem quae sua ueritate ab aeterno postularet
indiuisibilitate tamquam ratio, a priori additorum, huiusmodi occasiones obituas
temporales, et a nobis exitari, nobis quae in tempore contingunt. Quod et
in scientia ex creatura ueritate circa aliquod praeteritum contingens scire uideatur,
cui certe impeditur, huiusmodi necessitas, seu occasio cognoscendi praeterita nos-
trum peccatum, libertate praesente, seu praeterita induci ualuerit.

In fine quo duxit quibusdam apprehensionibus emolliendis duo
notanda diligenter mihi uidentur. Primum sit, futura, quae soli Deo
libera sunt in tota aeternitate sunt contingunt, atque antecedenter, et in
sensu diuino praesentia, et propterea eorum scientia, ac libera uoluntas
per ipsum Deum solam, exitari quomodo ab aeterno, et in aeterno, et non quomodo
quasi Deo possit incipere in tempore, seu in diuisibilia aeternitate aliter
decernere, et aliter cognoscere; non enim modo ualeat scire, ne creatur fuerit
mundus, aut ne promissum erit nobis gloria, nouum faciendum decretum: sed in
hoc instanti diuino (quod est tota aeternitas) potest absolute non discernere,
mundum decreto indiuisibilitate omnia aeternitatis tempora occupante,
atque ita faciente, ut nunquam discernat, et sciat mundum, atque ita nec
etiam producat.

Item sit: futura, quae soli uoluntati creatae libera sunt, aut qua
parte illi tantummodo sunt libera (ut additionata, et etiam absoluta ex
suppositione additionis requirita Deo soli libera) semper, et in tota aeternitate
cognoscuntur, scientia Deo quae contingit, et nec in se necessaria,
neque libera ipsi Deo, sed uoluntati creatae; at haec ipsa scientia, quae ex
parte Dei, et possessiue semper est contingens, et minime necessitas, ut potest
in se ex se intellectu aeterni capax, ut habeat, huiusmodi non habeat in
tota aeternitate; non tamen est semper obiectiue, et ueluti occasionatur, aut
libere contingens, non enim est in creatura uoluntate potestas proxima in tota
aeternitate ponendi obiectum, terminum, et ratio quasi a priori, quae sit
uel impeditur, huiusmodi maius diuinae scientiae Deo pure contingens. Quapropter illud
erat in aeternitate a parte antea necessarium; postea in tempore per extrinsecam

57

denominatoy a nra Libertate coexistenti. Et maxime, a Libertate stringens; et
tandem in aternitate a se post permanet necessaria: postulat enim antes, et
postea perseverat illa in Deo scientia sine ulla diuina, h. creata libertate, et
facultate, que siue impedimentum, siue obiectum materiale scientie illius speculatiue
subministrare valeat. Unde ipse Deus in tota aternitate impedire valet scienti-
am peccati Adami, atq; etiam ipsum peccatum: Decernendo. s. sempiternè au-
xilium efficax, h. libertatis delectum: Adami. a. ipse potuit aliquando, sicut
peccatum, ita scientiam eiusdem evitare, oppositam q; ppter ea detrahare: in quo cer-
te maior de cognitione diuinâ ut pteritâ, quam de ipsâ ut pterenti, et futura
difficultas esse n̄ potest; tum ob identitatem, et inuisibilitatem pscientie, scien-
tie, et memoria, siue pscientie diuina; tum q; tam pro pteritâ cogni-
tione, h. pscientia, qm pro pterenti, et futura, scientia. s. et memoria, suppo-
nitur idem obiectum, nōis, h. Adami libertas, ut scientie pure speculatiue materia
et obiectiua ratio, atq; editio: potest. a. in Adami evitandi, h. quasi occasionâ-
di, et per modum additionis obiective pteritandi diuinâ scientiam ut pterenti,
et futura, percipere, et apprehensionibus minimè reluctantibus, intelligit, et
explicat; manuducante nimirum familiari intuitionis creaturæ experim.
Ceterum nec Adami adhuc, nec Antichristus iam nunc habet potestatem impe-
diendi, h. detrahendi diuinâ suorum peccatorum scientiam.

TRACTATUS III.

De Scientia Conditionatâ pure contingen- ti, et Media.

Omnius in Theologia strouersiarum merito stentiosissima habent, que de
nra libertatis, et infallibilis prouidentie concordia disputant. Huius. a. con-
cordie, atq; inde nascentium disputationum summus apex, et medius axis
est scientia Media, h. confessio, h. negatio. Acusauerunt seueriter scientiam Me-
diâ in ipso illius exordio multi catholici, ut gratiam extollerent; damna-
vere, damnant q; hodie oēs fere nri sæculi heretici, ut libertatem oppri-
merent: n̄ dissimilibus qd; arguntur, licet adrimilibus animi sententijs.
Eandem tñ, nris Theologis patrocinij suscipientibus, deniq; n̄ semel supremo
Romana veritatis iudex absoluit

DISPUTATIO. XI.

An, et quorum futurorum sit in Deo Scientia Con-
ditionata; Vbi Status præcipuus contro-
versia aperitur.

Scientia contingentium futurorum, conditionata abstrahit a libera, et
media; nempe a fundata in decreto divina voluntatis actu ex se subjecti
absolute existente, licet obitu conditionate respiciente, et ab independente, ac
minime postulante illud decretum. Et in scientia hæc conditionata, siue con-
ditionalis, Notitia eorum, que contingenter voluntas operaretur, si libertas ha-
beret

Sectio. 1.

An in Deo sit scientia contingentium futurorum
Conditionata?

Negant multi, graves & Thista: imò ita se illig. schola Magistri n° 1
multi ab hinc annis divertit sentiebant; admittentes nimirum in Deo
cognitionem futurorum, duntaxat dicturales, et probabiles. At modo adeo fir-
miter oppositæ, veræ & sententiæ amplectuntur, ut, si superis placet, nul-
lus sit in via (ut loquuntur) D. Thoma Senior grævus, nullus ve apertior,
et planior callis. Quin potius amare admodum audiunt, a nobis suos pri-
ores Theologos prima, et negatiua sententiæ patronos appellari; posteri-
ores & veritæ tandem ipsa, nris & molibus victor credi; ut experiri licet in
Thomasio d. 20. fere in principio acerbe, et minori qm pmisserat modes-
tiâ historia ista referente. Verum cui video, à recentibus Thistis tam as-
pere certissimam nram sententiæ relacem, atq; ut fallax n̄ semel reputari,
spero etiam fieri posse, ut aliquo ipsorum potiori affirmaturi sint, scientiam
conditionalem à decreto independentem, quam nri Theologi Mediam appellat,
in via D. Thoma patentissimam eē, atq; ab ipso Thomasio, Discalceatorum
cursu, Hieronymo Vives, et reliquis scientiæ mediæ impugnatoribus,
semper et ubiq; cessasse.

Principio enim Fr. Petrus de Sedaerna d. 2. de Scien. dition. pag. 574. 2
rebulit primam, atq; apud ipsos affirmatiua sententiæ, quod videlicet,
vere est scientia certa, et infallibilis futurorum conditionatorum. Hanc

sententia, inquit, tenent quidam moderni Theologi, qui n̄ sūt ex scho-
 la D. Th̄: ut Molina, Valentia, Vazquez, Suarez, et alij. Cuius sentē-
 tia quatuor affert explicandi modos: x^o primus, Deo per supercompre-
 hensionem in causis proximis, et indifferentibus futura conditionata cognoscit;
 ut voluit Molina: x^o 2° Deo cognoscit in decretis conditionatis; ut aliqui
 iam tunc intendebant, quibus adnumerandus vixit et Zumel: x^o 3° et 4°.
 Deo cognoscere dicitur, siue in propositionibus traditionis oppositis, siue in
 ipsis futuris conditionatis, ut docuerunt Vazq, et Suarez. Post quos sic
 pag. 579. idem scribit Lederna: Haec sententia est omnino huic opposita,
qua quidem docet, quod in Deo reperitur talis scientia conditionata istius
futurorum conditionatorum. Docet enim ista sententia, quod potest Deo per
revelaturas aliquo modo cognoscere, quid causa libera faceret, si in tali
occasione cum istis vel illis conditionibus constitueret: n̄ tñ potest certa, et
infallibilis scientia id cognoscere; atq; adeo potest quidem, Deo iudicare, quid
erit verosimilissimum, et probabilissimum in tali eventu: n̄ tñ potest definitum iudicium
fere. Pro hac sententia communiter adducuntur oēs illi DD, qui docent,
quod Deo tñ habet unicum modum cognoscendi certo, et infallibiliter futura
contingentia, videlicet per presentiam in aeternitate: et inter illos est Caietanus.
 Hactenus Lederna.

Ex quo miranda venit insignis quae fecit, h̄ parva est mutadem
 Thomistarum schola: quod quidem oēs certis conditionatorum scientias illis Magistri
 negabant; quae presentiam in aeternitate censabant esse medium unicum, quod Deus
 futura cognosceret, atq; ita n̄ conditionata, sed tñ absoluta a Deo praeiri
 possentur. Quibus oppositum modo, h̄ iusto rubore, h̄ sapienti penitentia
 iam oēs confitentur. Illud autem mutatio generis, adeo indubitatum est, ut igitur Lederna
 pag. 580. integram historiam hoc modo testetur: Hanc sententiam sequuntur
(loquitur de illa 2^a, quae paulo antea scientias conditionatorum certas negabat)
oēs discipuli D. Th̄, qui in hac tempestate interpretantur illum: et oēs, qui se-
quuntur eius doctrinam in maiori et auxili. div. gra. Atq; in superioribus sequentibus
delusionibus primam sententiam s̄ relatax x^o 1° explicandi modum ap-
pellat aperte falsam: x^o 2°, (quod praecipue notandum est) falsam, et impro-
babilem: x^o 3° et 4° falsam, et suo videri improbabilem. Firma ergo erat apud
 Thomistas sententia Deo infallibilis scientias tam extra decreta, quam
 in decretis negans circa futura conditionata.

Con-

dieci

ha

1

Z

Præterea Francisc. Zumel t. 1. Quæstion. Disp. in. 1. p. dub. 5. Sen-
tentia illa de Scientia futurorum in dicturali referens, oib; tribuit Tho-
misticis, Thomisticis. s. illis, qui censent in Deo unicas pccas ed rationem,
cognoscendi certis futura contingentia, nimirum reales pccas eorum in me-
sura eternitatis. Eodem sensu loquitur Alvarez de multis, et eisdem, Tho-
misticis disp. 10. de Auxil. Id ipsum quoad scientias additionata, Ma-
gistro Lederma citato; et alijs ex iunioribus Thomisticis: et quoad de-
creta additionata positiva, et efficacia circa sia futura contingentia addi-
tionata pluribus ex Thomisticis tam ex antiquis qm ex iuniorib;
imputat Cuius Dicalceat; in pccati. Itedant; citib; testimonijs
Ponsalez, et Machin. Imò ipse Thomisticus, qui adeo acerbè adversus
nos querit; id ipsum, h ingenua, h incondanti confessione narrat pa-
gin. 61. Vbi non solum affirmat, aliquos antiquos Thomisticos si ad-
misiisse decreta additionata huiusmodi in Deo existere de facto, saltim
p oibus obinacibus: Verum etiam refert, illa decreta dumtaxat circa a-
liquas veritates ad pccati evidentias spectantia ita admissa fuisse,
ut certus si fuerit, ea necessaria ed, quin possint aliqua scriptura loca
exponi in sensu pbabili sine talib; decretis additionatorum. A quib;
tandem Thomisticis pag. 62. iure recedere pccat.

Sed quorsus in his immoramur, quando nihil notig e, quæ
decreta additionata iudicata fuisse a Mag. Nauarrete repugnantia, a
Cabrea somniata, a Lederma falsa, et improbabilia, a Zumelis ridicula,
a Pionio somniata, et a Verdu indigna Deo? Quando etiam exteri,
ut Lenotus lib. 3. Propugnac. cap. 26. et Montepileg. t. 2. d. 31. art. 1. af-
firmant, eas fuisse ois Thomisticarum sententias, ad ipsas ostendendi, et dispu-
tandi assiduit; ea factos ed cautions. In quo certè, si verborum pompa
inane, triumphus de tanta victoria tubicinamur, ut de novis turbide,
dicebat Thomisticus, ad mutades in melig factas laudamus, atq; in optimis
aliquid faciendas, ex optam; speramus. Quando tandem, hodie etiam
omunit Thomisticis, et cum illis Thomisticis ipse citato pag. 62. infallibilem
circa multa additionata scientias Deo vel negant, h si credunt: atq; ita in
scientias futurorum dicturalis in Deo existentes, h possibiles placide co-
fident; illas. s. quæ tanto cum honore nuper tamqm suæ a nobis emar-
rati audiebant.

53

Say igr sit ocl^o. Deq Futura dditionata infallibilitr agnoscit.
Hac est iam communis facta sententia adversq citator Philas, et adversq quem-
dam Theologus Anonymus lib. de Ordine, et de Priori, et Posteriori: quos elegan-
ter, et robuste admodum p alij impugnat P. Francisc. Annatoz d. 2. pro Sci-
entia Media. Huius a. solutionis pbande ideo tantumim breuiter capita
indicabo, quia in scholis nullq iam nobis superest, cum quo pugnemq, aduer-
sarius.

1^m igr pbandi caput sumitr a multis, et perspicuis pditionari-
bus, in quibq Deq Futura dditionata infallibilitr pnoscere describitur.
1° enim Reg. 23. David oraculo diuino pphabat, An Viri Gylita cum
suis q militer in manus adversarij Saul tradituri sint, si ipse David
cum suis remaneat in Ciuit. Ceila? Deq. a. respondit: Tradent. Tunc. a.
David fugit, traditione q vitavit: quaz ppter ea Deq n vlt Futura, ab-
solute, et dditionate duntaxat agnovit. Preterea Ezechieliz. Deus di-
cebat: Non ad populum profundi sermone tu mitteris; et si ad illos mit-
tereris, ipsi audient te. Rursq Matth. 11. Christus sic increpabat: Si in
Byris, et Sidone facta fuissent virtutes, que facte sunt in vobis, olim in
cilicio, et cinere ppenitentiaz, egissent. Ne. a. ista hyperbolice, per meta-
phoraz, aut vicia, seu opinione, dicta ee a Christo aliquis putaret,
(vt male innulli putaverunt) notavit Augustinus de bono perseverantia
cap. 9, Numqd pacum, dicere, etiaz Byris, et Sidonis credituras n ee,
si fierent cum eis tales virtutes? ipse Dominus attestat, quod acturi
essent magna humiliti ppenitentiaz, si in eis facta essent diuinarum illa-
riona virtutum. Tandem alia plura testimonia eandem scientiaz dditiona-
taz firmantia, suis in locis p scientia media adducunt.

2^m pbandi caput fundatr in summa diu sapientia per-
fectione, nempe repugnans, et Deo inbecens ignorantia, irrepitq, ve
non sapientia gens ee videtr, qd aliqua a nobis, et Angelis questio ipse,
Deo interrogari possit, cuius diuini intellectus perfectus, qua interroganti
satisfaciat, responsiones dare n valeat; et potiq dubitet, anceps q sit, et va-
tumim dicit, ac opinetr; aut falsq de ipso interrogato eventu dicat simp-
nesis. Atqui sic certe eveniret, si futura dditionata Deq infallibitr n pene-
traret; eoruz. n. questiones, et interrogatores Deo facere possumq; q Deq Futura co-
ditionata infallibitr intelligit.

3^m pbandi caput, ipse q in regtio ad diuinas perfectiones spec-

tante perquam idoneu, atq; oino manifestu, sumit ab argumentoz. fauili so-
lutioni, evidenti q; eorunde, resolutioe, ut iam ostendo.

1^m igit aduersarioruz argumentu e. Futura aditionata in primis n
cognoscunt in se; utpote que actu in se n sunt: deinde neq; in sua causa
quoruz. s. nulla existit, saltim ante statuz absolutuz. Ergo nulla e scientia futu-
ruruz aditionalis. Negamus nos Antecedens, quoad. 1^a eis parte; Deq; n. cognoscit
aditionata futura qua essent, n qua sunt, aut quatenus sunt: e-ita cognoscit
in futuris, qua actu essent: ut p^o tract. satis approbavimus de futuris abso-
lutis, sp^ofirmaturi amplius in presenti de ipis aditionatis. Regardant ideo Ant.
quoad. 2^a illis parte; admittunt nimiruz, casuz aditionatuz ex p^o tri, seu ob-
iecti, rade ex sui absolute existentis, nempe decretuz de existentia operis
nostri, si poreretur aditio.

2^m Scientia aditionalis imperfectiones involuit, nam particula si
siunctione, quamda, seu spositione, mentali, aut etiaz aliquale, intellectus
suspensione, denotat: Ergo illa des cedenda n e. Distinguitur; Scientia aditio-
nalis ex modo tendendi forte talis; transeat dubiu Ant: equivalenter, et
sublati n^o ruz aditionalis imperfectionibz, nego. Sicut. n. de iudiciuz n^o ruz
dicite e n^o ruz, e apprehensionuz siunctio; n n^o ideo diuino intellectui ne-
gamz vera e perfecta iudiciuz ronez: sic licet scientia n^o ruz aditionalis im-
perfectione, suspensionis, s siunctionis seuz afferet; diuina tamen sine vlla
simili imperfectione talis erit. An. a. de rade ois iudiciuz forte, e ex modo
tendendi aditionati sit involuere p^ocisionis, s suspensionis, atq; tandem siun-
ctionis imperfectiones; quada e paruz utilis nobis: quibz scit satis esse.
debet, si Des habeat evidentes illos, que libere attingent, notitiaz; siue ista
modu, tendendi forte aditionalis importet, siue aditionate nomez rase ipis
obiecti aditionati, q^o quod ipsa trahit, sortiri dicat. Ceteruz ego in ratione
ppria iudiciuz forte aditionati n magis vicia neces^o sineri imperfectiones
aliquas, qm in ipso iudicio absoluto. Videat L. Montoya disp. 72.

3^m Scientia aditiona-
lis veritas e bonitas illadis sequentis ex Ant. At diu intellectui ois illas,
sicut etiaz discuz, aperte repugnat: q^o etiaz illa scientia. Nego Maiorem:
nam intr aditionalis illatuz, ut si sol luet, dies est, e aditionalis dispa-
rata, ut si circa saltat, Pontifex dormit; e mediu quodda aditionalis
genus, pure causale appellatuz; qd nimiruz existit in scientia illa, que
n infert omz ex alio, utpote n onexo, neq; obiecta impertinentia sponit,

54
Ad iungit unum cum alio tamquam cum causa aduocante et sufficiente, ex sup-
ponit quod ista ponatur.

4^m. Pro additionis presentibus, et preteritis non est institutum speciale sci-
entia generis, distinctum a scientia possibilium et absolutorum: sed magis institutum de-
bet pro futuris additionis. Nego Ans. Quippe nomine futuri additionis pre-
terita, atque presentia etiam additionata significamus: illa. scilicet. que iam fuerunt,
ut priorum penitentia, si additio apposita fuisset; et que modo sub aliqua
et des nota additione actu essent, ex. g. insignis quedam duritiam ad Christum
aversio. Omnia in ista communi voce futura additionata vulgo vocamus:
tum quia ab eterno, et veluti in primo sui statu talia erant; quamvis
postea in voluntatibus aliis existentibus presentibus et preteritis additionata fuerunt;
ut etiam in futuris absolutis patet, ad quorum similitudinem illa explicantur;
tum etiam quia Grammaticorum usus obtinuit, ut omnia que existentia additio-
nate affirmantur, verbo, aut participio de futuro significantur, ut Adamus
foret perpetuo innocens, si futurus erat semper obediens, si a Deo tali aux
vocaretur.

5^m. Scientia additionalis locum non habet in Deo ante scientiam visionis:
quandoquidem, nec durade, nec casualit, nec dignit, aut alia prioritatis spe-
cie preceat. Ergo scientia additionalis inutilis est. Nego Ans: ex designo du-
as prioritates: prima in subsistenti ordo: 2^a ratio, et directionis appellatur.
Iuxta primam, ita prior est scientia additionalis absoluta, et visionis cogni-
tione; ut ab ista ad illam, non a. vicissim, verum valent. Iuxta 2^{am} salva iden-
titate et simplicitate omni diuinarum perfectionum, scientia additionata pote est
ratio, qua Deus moueat, et dirigat, siue ad habendum, siue ad impedi-
dum decretum (atque ita etiam visionis scientiam in illo decreto fundatam), tam
exequenda additionis, quam existenti additionati. Vtriusque. a. tam ordo seu logica,
quam ratio, directionis ve prioritatis intentionalis, euidenter ab omni approba-
tur in scientia simplicis intelligentia de decreto, omnino scientiam visionis
antecedente.

6^m. Desipientis, aut delirantis, additionalia absolutis fieri siun-
ta: videlicet nimirum merito foret, qui lucentes lunas absolute adspiciens,
diceret, si lucret luna, adspiceretur a me: vel librum manu tenens, actum
legeris, affirmet, Si librum hunc, ipsum legerim. Deus igitur videns absolute
et aspiciens Antichristi peccatum, requirit ita simul cognoscere, Si Antichristus
foret talis libertas, aspicerem ipsum peccatum. Nego Ans. de iunctione

illa, in qua scientia absoluta, atq; experimentalis additionata, pcederet: nego. a. si additionata experimentalis antecedit: ut evidenter constat, tum ex^o syllogismi, in quo altera pmissarum hypothetica, sive additionalis e, ut, Si sol luat dies e: d sol luat: q^o dies e: vel: Si ego decernam percutere Petrum, ipse repercutiet: d ego volo ipsum percutere: q^o ille repercutiet. Tum parit^r scientia affirmantis, possibile esse, ex. g. Pauli conversione, si Christus illi appareat; quae scientia n nisi haeretice, atq; insipientissime modo in Deo ante scientiam absolutam existens negari valet; utq; simpliciter intelligentis, & necessari: et tñ ea ipsa scientia delirantis potius, qm sapientis esset, si post notitiam absolutam, & liberam adveniret: q^o sicut scientia additionata, quae importuna, & otiosa foret post scientiam visionis seu absolutam ea ipsa utilis e, si antecedere crederet, ut ab oib; illis defensorib; re ipsa creditur. Præterea accedit evidens argum^{ti} refutatio in scientia additionali eorum obiectorum, quae Deo absolute n respicit per scientiam visionis: scire nimirum, an regerentur populi Tyris, & Sidonij peccantes, h potius penitentes, si donarentur equalib; cum Bethsaida, & Corozain auxilijs, n delirantis, sed prudentissimi intellectus sapientia est: ut in nobis etiam exemplis evidenter retortitur constat; iudicamus. n. modo respiciendam fore Lunam, si ipsa in medio caelo luceret, et n vulgaris fore sapientia, si a me nunc certo divinaretur, an ego legerem librum, si h manib; haberet

Sectio. Z.

An Deus infallibiliter agnoscat additionate omnia opera voluntatis create.?

Quamvis iam Thomista nobiscum convenire decernant in affirmanda infallibili scientia futurorum additionata; ipsi tamen communiter existimant, Deum scientia n agnoscere oia obta nobis stringenter possibilis, nempe singula nostrae libertatis exercitia sive oes obnades, & interrogades infirmitas, quae fieri simpliciter possunt: ad tñ illa, quae Deo revelante nobis constant, quae certe finita sunt. De alijs, inquit Thomasiq; dicitur, coniecturare possumus, quod saltem habuerit decreta de illis, quae ad providentiam huius universi aliquo modo possunt adducere, & cum his aliquam connexionem, h ordine, habere.

Et licet innulli Thomistae forte, in m. s. dicantur notitia aditiona-
ta infallibilitatis ad oia futura aditionata, seu ad oes obinas exte-
dere: nullus tñ in primis deprehendere poteris, qui haecens existima-
verit, impossibile Deo ee, ut p̄ sua voluntate velit quicquid circa aliqua
futuritiones aditionatas efficaciter sub aditione decernere, atq; ita ni-
hil detrãtẽ, et p̄mittit de illis per scientias aditionales agnoscere velit.
Nullus deinde invenies, qui etiã admittat aditionales scientias p̄ illis
futuris, de quib; Deo scientias quoq; absolutas modo fiet; p̄cipue vero
si scientia aditionalis adeo necessaria ee existimetur, ut Deo illã no-
titiã circa hoc futurum, quod modo absolutum e, quod q̄ modo ut absolu-
tum cognoscit, carere n̄ potuerit.

1ª conclusio. Necessarium omnino e, ut Deo certo, et infallibilitẽ ag-
noscat oia futura aditionata, saltim que de facto absolute n̄ erunt. Su-
ma p̄batio disp. seq. apertis explicanda ea est. Quod. s. Deo nihil
ignorare possit; id potius univrsis a nobis p̄posita questioni satisfacere,
p̄mpte, omnino valeat: cognoscit q̄ oia futura aditionata, siue oia
voluntatis creata opera sm s̄s aditionatas illorum obinas.

Probr. 2. Nam x^a veray nrae scholae doctrinay scientia aditis-
natorum e Deo pure contingens, siue necessaria necessitate opposita liber-
tati, et propria per ipsius Dei arbitrii inevitabilitati, utpote pure specu-
lativa, et voluntatis creatã inevitabilis, et detrahibilis. Sed scientia, que adeo
necessario Deo e, ita extendit ad oia contingencia obiecta penetranda, ut neq;
Deo ipse valeat p̄stare, ne aliquid illorum detrãtẽ, et infallibilitẽ ipse p̄sciat: ut
evidens, et per se notum e: Ergo scientia aditionatorum necesse extendit ad oia
obiecta contingencia.

2ª conclusio. Deus etiã per scientias aditionales agnoscit tamq̄ futura
sub aditione oia illa opera seu obia contingencia, que de facto sunt ab aeterno
absolute in super futura. 2ª conclusio. 1ª manifeste citat a. 2^a p̄cedentis conclusio-
nis p̄batio. Nam scientia aditionalis e Deo n̄ libera, sed pure contingens. Et extra li-
bertate Dei necessaria: atqui scientia absoluta contingenciarum futurorum Deo libera
est; siue adequate, ut Thomistae; siue inaduate, ut nri DD^o opinantur.
Ergo scientia aditionalis peccati ex. g. Antichristi, que in Deo est sine scientia
absolutã, per istas impediri n̄ valet. 2ª conclusio. Nam ut iam diximus, et disp. p̄x^a
p̄babitur, Status peccati Antichristi aditionatus, e prior, et independens ab
Statu eiusdem absoluto, utpote posteriori: q̄ prius debet cognosci futuritio e.

ditionata, qm absoluta. Cuius a. prius a posteriori impediri non valet, nec
independens a dependente preoccupari: scientia dditionalis, que sine
absoluta veri existeret, per eandem absolutam, impediri non potest.

Sectio tertia.

Colligitur genuinus totius controversie sensus.

Infero. 1. Scientiam divinam dditionalem, que dicitur, Notitia in-
fallibilis dditionalis stringentijs, non eodem modo, et sensu admitti in Deo
a novis Theologis, et a veteribus Theologis. Illi nimirum duntaxat cedunt, sci-
entiam dditionalem liberam, siue in decreto fundatam, quam ita describere so-
lent, Scientia stringens futurorum, in decreto absoluto ex parte actus, et dditiona-
to ex parte obiecti fundata. Decretum. a. istud, quod fundatum, et detras sci-
entia illius dditionalis appellatur, dicitur absolutum ex parte actus aut ex parte
subiecti, siue subiective, quia videlicet decretum, in quo Deus agrosuit fu-
tura dditionata actu in se, et in Deo, qui est veluti eius subiectum, exis-
tit: non enim est decretum, quod existeret, ad quo actu efficaciter decernit Deus
inversionem, Tyrionum existuram sub dditione quod Christus apud ipsos eius mi-
raculis predicasset: quocirca hoc ipsum decretum a veteribus Authoribus nominari
solet ditionatum obiective, siue ex parte obiecti; quia cum illud revera absolute
existat, respicit tamen obiectum, quod existeret; et quidem eam efficaciam, qua
obiectum infallibiliter non est de facto, et absolute existurum, ad quod existurum
certissime esset, si poneretur, et decerneretur ab ipso Deo dditio. Est igitur
scientia dditionalis Thomistica notitia stringentijs dditionatorum Deo
libera.

Scientia. a. dditionalis, quam Societas Theologi in Deo cedunt, est
cognitio infallibilis stringentijs dditionatorum independenter a decreto p-
resente. Hanc nimirum est, quam Scientiam Mediam appellamus, qua breviter
valet etiam ddefiniri, Scientia dditionalis stringens, Deo non libera, que quidem
notitia in modo tendendi dditionalis est, quia pro sua veritate non postulat
absolutam sui obiecti existentiam, sed dditionatam; nempe non ut absolute
existat, sed in casu, quo adfit dditio illa, sub qua dditionatum affir-
mat. Conclusio siue hypothesis dicitur potestas illa proxima, et liber-
tas in actu primo indifferenti completa, auxiliij, et reliqua principia
detrahe stinens; qua. s. possumus hoc vel illud libere operari. Dditiona-
tu. a. vocatur illud ipsum opus stringens liberum, quod sub prefata

56
relitione existitur, a Deo cognoscitur.

Conditio trifaria usurpat. 1° ut p^ocia, et veluti suspensa ab af-
firmatione, et negatione sui: qualis nimirum assumitur, et designatur a scientia co-
ditionali, a qua neq^{ue} affirmatur, neq^{ue} negatur. 2^a ut purificata, siue ut con-
stantiam tenens, atq^{ue} iam affirmata; quatenus .i. ea ipsa, que per scientiam
conditionalem sine illius affirmatione, et negatione cognoscebatur, iam per scientiam
absolutam, atq^{ue} in decreto libero unice fundatam, affirmatur existura. Quod
propterea decreto purificatum, et purificandi conditionem, atq^{ue} scientia ipsa
resultans purificate conditionis appellari solet: atq^{ue} etiam conditio illa affir-
mata dici valet: conditionatum autem iam ita cognitum absolute, purifi-
catum, et affirmatum nominetur. 3° Usurpatur conditio tamquam pura, sola, siue
negata: dicitur nimirum decreto, et scientia in illo fundata negatur existens
conditionis, a qua quidem ut ita negata conditionatum contingens et absolute
siue x^o p^ocientiam absolutam negatur, et nomen puri conditionati sortitur.

Infero. 2° Scientiam
istam a nobis ideo vocari Mediam. 1° quia media est inter scientiam simpli-
cis intelligentie, et scientiam visionis, siue absolutam: in quo certe sensus
novi Thomie scientiam suam conditionalem Mediam quodam appellare pos-
sunt, quandoq^{ue} etiam apud ipsos scientiam visionis superioris, que in
Deo modo reperitur, non est simplicis intelligentie, utpote non p^ociare significat
visionis illius possibilitatem: neq^{ue} etiam est scientia visionis et absoluta
nempe non videtur, nec absolute superioris visionem affirmans. Et igitur
inter utramq^{ue} media. Qua etiam de causa a Thomie paucos ante annos
omnino negabat omni scientiam contingenti conditionalem, siue ut non ostenta
in aliquo extremo divisionis, que ipsi adequata existimabant: siue
ut digna nomine Medie fataliter ipsis vix inuiso. 2° et specialiter, quia
media est inter scientiam necessariam, et liberam: necessarium quippe dicitur
quod ita existit, ut non possit non existere, qualis certe est in Deo tam
scientia visionis sui, quam scientia simplicis intelligentie creature
possibilium, et impossibilium. Libera contingens appellatur, quod ita est, ut
possit non existere, quatenus voluntas propria contrarium decernere valet: qua-
lis merito appellatur in Deo scientia visionis creature. Quam con-
tingens dicitur, quod ita est, ut possit non existere, independentem tamen
a libera possidentis electione: quod propterea contingens genus medium
quoddam est inter necessarium, et liberum; ideo et scientia futurorum conditi-

omnis 2^a Media appellari solet, ut quae Deo illa possidenti
neq; necessaria, neq; libera nobis esse censetur. Desinat igitur brevissime
Scientia Media, Notitia pure stringens

Quapropter sub hoc sensu scientia ista Media appellatur, media-
tione tam exclusionis, qm participationis utriusq; extremi, ut nuper diceba-
mus, scientia media excludit a se ceptam scientiam necessariam, qm e' stringens;
participat. a. illam, qm n' e' libera ipsi Deo: excludit etiam, e' par-
ticipat rade, scientiam liberam, quatenus e' n' libera, e' tñ stringens est. 3°
tandem Media dici valet haec nra aditionata scientia, mediae interposi-
tionis. Nam scientia Media in ordine raris collocatur in Deo inter omnia
iudicata necessariam e' libera: e' .s. necessarij (saltem n' Relativis) posterior, e'
liberis prior, tamqm lux quaedam, qua Deo dirigi valet, tam ad decernen-
dam, quam ad n' decernendam, siue omnes creaturas, ut omniter existi-
mant, siue creatas, saltem libertate; ex cuius .s. bono, h' malo usu scitio-
nate prius potest Deo moveri, vel ut ccedat, vel ut regat nobis illam
libertate, siue indifferens auxilium.

Infero. 3. praesentis controversia n' e' tantummodo tendere, ut explo-
remus, an Deo fiat scientia aditionata futurorum independenter a decreto,
vel solus dependenter? Nam cum primis Thomistica ista Deo certissime
cedunt scientia, Antichristi revertetur, si p'detraretur a me: quae sane
scientia omnino independens e' a decreto Dei libero absolute existente,
utpote necessaria, e' simplicis intelligentia. At scientia ista n' e' sub
aditione indifferenti, e' in se fallibili: qualis tam Thomistica, qm nra
scientia aditionata e': ad sub aditione omnino detrata, e' in se in-
fallibili, utpote physica p'detrade, h' decreto ~~est~~ aliquo foris efficaci. Quo-
circa nos etiam, e' cuncti sapientes, ac insipientes similes, extra decre-
ty scientia cedere tenemur; imò e' extra os stringentia; qd quidem
scientia operis humani sub aditione infallibili, nempe sub aliqua effica-
ci p'definitione, n' soli Deo, ad etiam nobis venit.

Et certe turpis, indigna q; publicis p'ferrois videri potest,
quae quod n' nullus experiebamur Salamancaenses, ignorantia: qui,
scilicet in publicis disputabilibus Themas nuper signata scientia aditionata
exemplo aliquando feruenter impugnabant; ita videlicet arguentes,
Cognitio operis nri futuri sub aditione p'detrade e' scientia futuri co-

77

ditionati Deo modo' veniens: Ad hac scientia est independent à decreto
existente; ut oibz est status: & ta scientia futuri ditionati venit Deo
independentr a decreto p'sente, subiectivè & absoluto. At, quod turpig
etiam erat, pugnatores, ipsum & ipse, ob insolita argumentandi spe-
ciem misere, & ridiculè caeca distractor turbade videbamz. Omnium que
vitiu erat, ignorantia duplicis ditionis, infallibilis nempe, atq; fallibi-
lis: quaru prima ditionales scientia, n' stringente, aut libera, & om-
nino' necessaria; 2° v' stringente, seu pure, seu libere) trat. Unde n'
de absolute' possibilis, & ditionate necessarius scientia, modo' dis-
putamz, neq; vlla rade disputare possumz: Ad de illa divina cogni-
tione, que verè stringens e, & obiectu sub ditione, nec infallibili, nec
intrinse' nexa affirmat, duntaxat nos cu' Thomistis stovestimus:
An videlicet, ea stringentia Deo sit libera, vel potius pura, seu media.

Unde ditiona-
tor scientia stringens, que a' ditione Deo ab eterno, & in eternu, semper
ac indivisibiliter e' stringens libera; x^a nos e' tm v' pure stringens, & qdem
etiam in tota eternitate tamqm' unicus, & omnino simplex eternu scientia
& exercituz. Ipsi tm Deo scientia ista numqm' est stringenter libera, seu li-
bere stringens; Ad necesse per necessitate' opposita' voluntaria evitabilitati, seu
libere electioni. Eade' v' scientia voluntati' creata esset libera, si adimpleretur
ditio: & tunc certe libera est actu, & absolute' unico duntaxat in instanti,
quando adimplet, & purificat ditio: at ante & post illud instanti e' sci-
entia media necesse' negativè, nempe nemini libera; qualis etiam integre,
per tota' eternitate' e', quoties in nullo instanti purificat ditio, seu quo-
ties statu ditionatuz n' iungitur cu' absolute; ut patet de scientia me-
dia representante opera faciendaz a nobis ipsis, casu, quo hac p'senti die
apud Turcas captivi detineremur, que sane scientia absolute n' adiun-
git. Ratio a priori e', qd voluntas nra nec ponit libere vna, neque
evitat alteraz scientiaz media' immite, & fortè, quasi in divinum,
intellectu influendo, & aliqua p'ner ipsum sapientie p'ram collocando
vel impediendo: Ad tm mediate', & obiectivè, quatenus immite ponit
vel evitat opus & obiectu, quod Deo se solo' speculative' affirmare,
vel negare debet, tamqm' futuru n' soluz absolute, Ad perinde etiam
ditionate. Atqui voluntas creata aliqua' suas operade, que sunt sci-
entiaz media' obiecta, numqm' ponere, & evitare valet; vel qd numqm'

existit, h̄ q̄a numq̄m a Deo & illis potestatib; suscipit: alias autem operases n̄ nisi in vno instanti potest p̄ducere, h̄ omittere, ut in nobis libera p̄ducentib; d̄at (seruare. n. e' veluti nouu; p̄ducere, quoad rem p̄sent; spectat: e' .s. voluntas in 2° instanti cui noua libertate & distincta, tr̄at Dei scientia). Ergo aliqua scientia media numq̄m; alia v^o in vno instanti e' volunt' creata libera. Et ois q̄de poterat numq̄m absolute esse libera, ad tm̄ dditionatē: ita nimiru; ut in nullo instanti reipsa libera sit, nec voluntarie euitabilis; ad tantu; esset in illo, in quo purificata deditio, seu potestas p̄xima libere operandi datur creaturę. Et in hunc quide; sensu; quadrat, que iam in fine p̄xima disputatis scribebam;

Infero. 4. ignoranter etiā ~~causata~~ in nullo Theologo existimare, inigne ista; strouesia; in eo consistere, v̄m̄ Deo capax sit agnoscendi dditionate veritates contingentes in suis eternis, & efficaci decreto, Ignoranter quide;: tum. 1° q̄a certissimū; etiā nobis e' s̄, obiecta intr̄ se disparata, que etiā contingencia sint, n̄ nisi per decretū; Dei conexione, & veritatib; dditionalib; fortiri posse: qualis proculdubio habenda e' celebris illa dditionalis p̄dictio. 4. Reg. 13, Si percussisses quinquies, aut sexies, siue septies (iaculo terram) percussisses Syriam, vsq; ad assumptionem. Tum. 2. sicut futura absoluta, secundario, & superabundanter in decreto absolute p̄scriptis cognosci possunt; cum tm̄ heat diuini intellectus aliu; modū; absolute cognoscendi independente; ab oi absoluta p̄definiōe: ita etiā aut nihil p̄hibet, aut parū; questionis e' maā, quod intellectus diuini in p̄definiōe dditionata scientia; Media absolute sequente p̄ciat secundario opera n̄ra bona ut futura sub dditione. Dico. 3° q̄a & P^m Molinay Deus futura contingencia ad ipsius arbitriū; duntaxat spectantia, aut certe illis decreta obiectiue dditionata, agnosceat dicit, vnicē in prete decreto dditionato efficaci, quo ipse p̄scribit, & intelligit, ex. g. se non assumpturū; carne; humana; si h̄c n̄ peccasset.

Quaestio igit̄ principalis n̄ de omni, & cuiuslibet obiecti dditionati scientia interrogat, an ea extra decretū; haberi possit a Deo: Id, an scientia operis n̄ri libere sub tali dditione indifferente futuri, que in Deo contingens q̄de est, vnicē, & primario fundetur in libero decreto, sitq; p̄pterea ipsa Deo libera, ut opinantur Thomista, h̄ potius

8
antecedat, saltem negative de decretis subiective absolute, ita videtur
ut a nulla conditionali definitione quoad suam decretam existentiam, et
obiecti representationem dependere dicatur.

Infero. 5. Vobis & manifestas utriusque sententia, et scientia ta-
bellas appendo. Thomistica. n. ita Deum conditionally cognoscente, designat:
Volo, ut si vellem Syrijs proponi a Christo Evangelium, definire,
etiam, et penetrare, illorum versionem, ^{ut ipsi convertentur.} sed quia nolo ut convertantur, nolo,
ut illis a Christo proponatur Evangelium. Haec omnia in decreto conditiona-
to, atque ita in scientia dimanante, spectantur Thomistica. Hoc erat
dogma pro cuius definitione Pontifex tanto furore a Dominicanis
urgebatur. Hoc petebatur fulmen, quod Ludovici Molina, et Sociorum Af-
fecta ab ipso Ecclesiae Capite, decretorio quodam anathemate, scien-
di erat. Pravitur quidem, et festive, haec omnia affirmans, scripsit L. Annatus,
Nempe, si hoc definiendum est, ut Molina damnatur, possumus vivere,
securi. Scientia. a. Media haec est Tabella seu descriptio, si vellem
ut Evangelium a Syrijs, a Christo proponatur, ipsi convertentur: quales vi-
mirum ipse Christus apud Matth. 11.; nec non eius fidelis commentator Augustinus
nobis exprimerent.

Infero. 6. Temere aliquos recentes Thomistas suspicatos esse
scientiam Mediam a nostris Theologis inutilem, aut minimè necessariam iudi-
cari ad opponendam humanam libertatem cum divina providentiae infallibilitate;
eo quod in L. Suarez, et alijs ipsi legerint, scientiam Mediam nostrae liber-
tati necessariam non esse. At evidenter grave patiuntur paradoxum.
Aliud quippe est, scientiam Mediam esse nostrae libertatis necessariam, seu requisitam;
aliud necessariam et requisitam esse concordiam inter nostram libertatem, et divinam
sapientiam, ac providentiam infallibilitatem constituendam. Primum, nec Suarez,
nec alij nostrorum Theologorum hactenus affirmavit; et merito quidem; nam li-
bertas nostra optimè intelligeretur perseverare, quamvis Deus nullam con-
ditionalem, (imò etiam absolutam, saltem aeternam) nostrorum operum scientiam
habereINGERET, vel non exprimeret. 2° deo instantivimus existimamus a-
nimo: si enim Dei firma sapientia, et irresistibilis providentia cum humana
libertate coexistere debet, illig & etiam sanctitas cum nostrorum criminum permissione
opponenda sit; non nisi precedente scientia media fieri posse existimamus.

Infero denique
in hoc praecipue Thistaru, casu a nostra superari: ut scilicet, cum in admittenda

scientia aditionali nobiscum ipsi conveniant; iam nisi muneris non erat, scientia media auctoritate, & rati, non^o approbare. Quandoquidem nos scientia sola, & decreto non admixta defendimus: cui sane satis est pura scientia aditionalis, atque unumquodque istius argumenti. At Thomista, qui pro scientia, decreto, introducunt, & affirmant; probare debent positivam, qua ostendant, in theologicis dogmatibus, sacra scriptura, Scilicet, decretis, aut Patrum Inventariis, latentes, lucentes, & definitio- nes requisitas aditionatas, quas veri oculi legere aut videre ha- terent nesciverunt. Quippe in unaquaque causa, & iudicio, affirmantis est probare: negantis vero tantummodo adversarij probas refellere, alij autem dissolvere. Hoc tamen non ideo diximus, quia nobis prompta, & efficacia, omni generis argumenta abunde non supersint: habemus enim quae plurima; Ad ut advertant Thomista, suarum esse partium, argum^{ta} afferre positivam, offensivam & aditionatis definitionibus disputare. In quo certe quidem, cum tot, tantaque sint, illarum aditionales definitiones, earumque necessi- tate, impugnandi capita; vix certe unum offensivam atque directe earum approbandi arg^{ta} legimus.

In quo negotio accurate notandum est: aliud est disputare de ne- cessitate definitionis absolutae: aliud de necessitate definitionis ad- ditionatae. Sicut quidem multa, & suis auctoribus efficacia visa sunt absolutis definitionibus, seu decretis absolute efficacibus, ubi requisitis (aut etiam & physicis detrahis) argum^{ta}: atque aditionalibus nullis, & apparentibus virtute fieri videntur. Quoniam ratio illa decantatissima; quod scilicet Deus est primus determinans; vel quod ab alio detrahe accipere non potest; vel quod nihil existere valet, nisi Deo volente. Illa, inquam, ratio, & similes vulgo afferri solita, & aditionatis quidem definitionibus non^o habent. Nam, ut existeret opus non est necessitas eius causa, sed necessaria esset: atque ideo satis est ad scientiam aditionalem, quod Deus agnoscat modo, se habiturum causam definitionem poenitentiae Spirituum, si vellet predicare apud illos Christianam: haec autem cognitio ad suam veritatem non postulat praesentes aditionales, siue subiective absolutas definitiones, quae causa sit operis; sed tamen subiective aditionatas, quae scilicet causa est: nam sicut ut poenitentia Dei potius cognosci per scientiam absolutam dicatur, asseritur requiri praesens, & absoluta illius definitio; ita ut cognoscatur aditionate, nempe tamquam illa quae esset, Spirituum poenitentiae modo non

non requirit, sed requiret eis indefinitio, tamquam eam illis quod
esset, et quod modo non affirmat futurum.*

59
*Sicut etiam effectus pos-
sibilis prædefinitione
tantis possibile postu-
lat.

DISPUTATIO XII.

De primo capite probandi Scientiam mediam desumptam
à scientia divina conditionali contingenti. Vbi
Determinativum Scientia media exami-
natur.

In hoc gravissimo scientia media probanda negotio a nudis rationibus incipimus;
ut que Scripture, et Patrum testimonijs magnas sunt lucis allatura. Prima
autem ratio, sit, que a scientia conditionalis futurorum contingentijs decepta
desumi valet: tum quia hæc præximè disp. exegendebatur, tum quia opportu-
na offert occasiones examinandi obiectum scientia media determinativum; cuius
certè præsertim explicandæ scientia media existentia, et namque non mediocriter
declarare videtur.

Sectio. 1.

Omni notitia conditionalis contingens est scientia media.

Illud. a. ita persuademus. Omnis notitia conditionalis, siue futurorum
conditionalium contingens existit in Deo sine presente libertate ut existat. Sed
notitia conditionalis contingens in Deo existens sine presente libertate, est scientia
media. Ergo omnis notitia conditionalis contingens est scientia media. In hoc
syllogismo præmissa est manifesta. Minor ipsius aduersarijs notissimè, utpote vul-
gata scientia media definitio. Nota præterea difficultas in Maioris præmissæ
veritate.

Probo. igitur. 1. Iuxta Aristotem ipsos, quæstio absolute existentium
est nostre libertatis opus, quamvis istud absolute indefinitio, et in præde-
finitione scientia visionis præcedere dicatur; at non præcedit (saltem necessario)
conditionalis decretum, neque scientia inde resultans libera conditionalis: illud
quippe decretum merito ipsius tunc inutile reputatur; quod ut citius auxi-
lij actu existat versus D. Petri, ut ipsa absolute per hæc auxilia
decernatur à Deo, minimè est utilis aut necessaria anticipatio illa decer-
nendi conditionaliter conversionem, hæc. s. modo, Volens ut vellem conversionem,
si vellem hæc auxilia: ut manifestè etiam constat in nobis plura absolute
decernentibus, quoniam sit necessariè in eodem instanti prior, et concomitans, alia

volitio, qua ego ita Decernam, Volo ut si ita vular a Petro, eius cri-
lij's assentiar; sat videlicet est ipse absolute sensus, ut omnes expe-
riunt, et fatentur. Quod a. a priori est: nam, quod quovis alio, existente,
efficaci Decreto Dei requiritur non existere effectus ipse decretus: sed Decree-
tus Dei absolute efficax valet existere, si procedat scientia respondentis
inexiang ipsius decreti, vel alterius mediij cum effectu; quae sane sci-
entia omnino independens est a Decreto aditionate efficaci, utpote sci-
entia simplicis intelligentis & distinctae, sed non ut scientia media,
atque ita semper scientia necessaria, sine libertate. Ergo quomodo non
procedat decretus aditionate efficaci, per solam efficaciam alterius decreti
absolute existet infallibiliter effectus.

Modo sic perficio discursus: ad etiam quod existiturum est ab-
solute suersionis opus, ad notitia aditionalis illius. Ergo ois noti-
tia futurorum aditionalis existit in Deo sine presente libertate, vel
actuali Decreto. Quandoquidem, nec pendet a plenitudine aditionalis,
utpote etiam ad adversarios non existente; nec a Decreto absolute tam obtine-
qm subiective, quippe quod non scientia aditionalis, sed absolute fundamtu-
est. Immo illud. Quoties virtute alicuius decreti absolute causantes li-
bertate, nam, ponitur a nobis etiam atque a Deo ipse opus liberum; certe
opus liberum ponendum est aditionate, id est, si tale decretum existat: non enim
potest fieri, aut recipi, quod non sit ponendum sub aditione alicuius mediij, vel
causa ille effectus, siue ponatur re ipsa eo existente medio, vel causa,
siue non ponatur, quia medium ipsum deficere supponitur. Atqui omne obiectum
eo modo quo existiturum, et ponendum est, cognoscitur a Deo per infallibilem
eius notitiam: alioquin aliquid existiturum ignoraretur a Deo. Ergo etiam quod
futurum absolute opus suersionis, agnoscitur a Deo non solum per scienti-
am absolute, et liberam, verum etiam per notitiam infallibilem aditionalem.
Adest in Deo notitia stringens aditionalis futurorum siue ista abso-
lute sint futura, siue non.

Explicatur. Omne quod actu existit per aliquas causas
indifferentes; et poterat existere per illas, et cognoscebatur a Deo tam-
quam possibile per easdem. Ergo omne etiam quod actu stringenter exis-
tit per aliquas causas indifferentes; et existiturum erat, si ille existere-
ret; et cognoscebatur tamquam sub aditione illarum existiturum. Sicut enim quod
per aliquas causas ponitur, per illas poni poterat; ita etiam ponendum erat

si existerent illa cae. Explicatur iterum: conuersio D. Petri, ideo e futura sub additione, atq; ut talis etiam a Deo cognoscitur; qd si existeret ipsa additio, actu ex re ipsa poneretur illa conuersio: atqui etiam si existit, conuersio D. Petri ponitur a Deo rei ex absolute: qd conuersio D. Petri etiam erat sub additione sui futura, atq; ut talis a Deo penetrabatur. Quod omnium a priori sit: qd existentia, aut futuritas rei absoluta que per aliquam additionem ponitur, ita penderat ab illa additione, ut si ideo ponenda non sit sub eadem additione, qd de facto ponatur: qd si ponenda foret res in euentu, quo actu non existit; etiam ponenda foret precise, licet actu, et absolute subtrahat additio.

Probo. 2. Precedente, de seorsum affirmo. Omnis scientia, que si existeret in Deo independenter ab eius decreto actuali, vera foret, debet existere in illo. Atqui si in Deo independenter a decreto actuali, et subiectiue absolute existeret scientia stringens aditionalis circa opus nru aditionate futurum; ipsa vera foret. Ergo in Deo existere debet scientia circa omne opus nru independenter a decreto actuali, que sit aditionalis stringens. Omnis igitur notitia stringens conditionalis, primo saltem, vel sufficienter est in Deo ab ipso dependentia a decreto subiectiue absolute. Itaq; ipa est clara. Minor etiam manifesta; tum qd in diuina scientia existere, et vera, esse ideo omnino sunt: tum quia scientia stringens, et sub additione indifferenti (quale Thomista etiam suam scientiam aditionalem scripsit a Deo dependentem) que ita tenderet, si Deo decerneretur hoc auxilia, ipse conuertetur; vera quidem foret: dicunt nimirum illud ipsum quod eueniet, si ponatur auxiliorum additio; atq; ita conformis est obiecto, dicitur de illo, qd potest et debet de illo dici. Iam Maior videtur satis etiam firma: Deo. n. nulla scientia deplere potest, nisi vel qd vera non foret, et quia (quod in primum recidit) a sua libera voluntate impeditur detracti quoad affirmatos, aut detracti quoad negatos, ut scientia visionis alterius mundi, cuius loco straiam et negatiuam notitiam ipse sibi decernit: alioquin Deo non oia sciret, que cum veritate sciuntur.

¶ Deo in oia signa debet conuenire scientia, seu affirmans, seu negans obiectum; que si existeret in illo signo vera foret: Deo enim, omniscius, et verissimus habet oib; modis sapientiam, que cum veritate haberi potest. Atqui si Deo sine dependentia a libero decreto, quo actu,

et absolute decerneret auxilia, et uersione Petri, diceret pro aliquo signo (vel priori, et directius, vel priori duntaxat per subintendi consequentiam, et quasi concomitantem) Si decernerem ut Petrus a Christo respiciatur, ipse uertetur: uere quod diceret. Ergo in signo independenti a libero decreto uenit Deo scientia affirmans Petri uersione.

Dices cum Thibis, Scientia ista inutile est: cui enim finis utilis cogitari potest scientia obiecti futuri sub additione Deo libera, quod ipsa scitio atque obiectus, seu opus liberum, à Deo absolute decernuntur, propterea et absoluta etiam scientia uisionis respiciuntur? D. 1. impugnationibus, quas aduersus Anonymum proponebamus al. 11. sect. 1. nominatis uo ad. 6. arg. D. 2. Nam licet inutilis certe sit scientia conditionalis libera illigmet obiecti, quod absolute decernitur, et cognoscitur: non tamen alia scientia conditionalis pure stringens, seu non libera, que nos Mediam appellamus: quippe in illa utriusque scordie, scientia uidelicet infallibilis cum libertate, et sanctitatis summa cum nostra peccabilitate, percipiuntur omnia.

D. 3. Si Deus absque decreto, et infinito cum intellectu lumine conferret, se decretum uersione, si decerneret talem libertatem Petro; haberet scientiam quamdam, quam etiam retineret, quamuis re ipsa Petro talis libertas non conferretur: si enim modo collata tali libertate Petro uertitur, negata etiam absolute eadem libertate, uerum sciret dicere, Petrus uertendus esset, si talis, et cum istis auxiliis libertas concederetur. Sicut modo etiam de Syrijs, quibus negata est illa libertas que a Christi predicacione sumi poterat, cum ueritate affirmat Deus, si Syrijs Euangelium Christi predicaret, ipsi uerterentur. Atque scientia, que necesse eadem remanet in Deo, siue absolute sciret conditione talis libertatis cum auxilijs, siue eadem negata, utilis admodum est in Deo: que. n. est uersatilis decreto preterito, et magis necesse, quam ipsius decretum: que. a. est magis necesse nequit non esse, utilis; nihil. n. inutile est necessarium. Ergo scientia illa utilis est. Afirmatur. Nam scientia conditionalis, que extra decretum esset, capax esset, ut remaneret, negata etiam absolute auxilio: ad talis scientia maxime utilis est; ad cognoscendas. s. ueritates conditionales, seu obiecta conditionata. Ergo illa scientia utilis est censenda.

61

2^a 4^a. Scientia illa valde utilis est, ut cuius Deus est impotens
nescire, an Petrus revertendus esset sub istis auxiliis, siue haec absolute datur,
siue regentur absolute: per illas nimirum Deus certo de a nobis dubitabile com-
prehendit; penetrat & circa futura stringentia plus quam a nobis interrogari
valeat; quin ipse per dicturas respondeat; nam dicere posset, se nihil de illo
scire, firmum saltem, et infallibile: huiusmodi enim insuitis generis, et in sta-
tu tam absoluto, quam possibili, ita etiam in conditionato repugnans, indecenti-
am & manifestam, et summo intellectui indignam argueret: quodque, excellentis,
et mirabilis sapiendi generis, et est, et merito a nobis apprehenditur et, quod
in omnibus obiectis, propositionibus, et interrogatis ignorantiam, dubitationem, et
dicturas depellit, quoniam quod istas, vel istarum aliquam permittat. Atque
notitia ditionalis necesse, et concomitans, et absolute, est illa scientia, ut
cuius Deus est impotens nescire, an Petrus revertendus esset sub his auxiliis,
nescire, inquam, per scientiam perseverantem, siue illa datur, siue regentur
absolute: et enim ex se separabilis a scientia absoluta. Ergo illa scien-
tia utilis est. Quod manifeste affirmatur exemplo scientia simplicis intel-
ligentia, ditionalis necesse, affirmantis, Petrus revertendus est, si predefi-
nitione suavis, et tamen inutilis ipsa non est, quamvis coexistat scientia abso-
lute dicenti, Petri suavis ex predefinito, et erit.

2^a 5^a. Suppone, Deus pro decreto absoluto, quod vult Petro au-
xilia, et eius suasionem, fieri etiam istud ditionale, si nollem haec auxi-
lia absolute dare, decernerem adhuc ditionate Petri suasionem, sub illorum
ditione; nempe eo modo quod defacto priorum suasionem decerneret dicitur
2^a Thomistarum. Atque decreto illud ditionale absolute adiunctum, eam saltem
fiet utilitatem, ut per ipsum Deum infallibiliter per scientiam ditionalem agnos-
ceret, quid circa Petri suasionem verum foret, negatis etiam absolute au-
xiliis, et volitis precise ditionate. Ergo scientia ditionalis absolute
adiuncta utilitatem affert cognoscendi, etiam si illa extra decretum sit,
illud, quod intellectus diuinus adhuc affirmaret, negatis absolute auxi-
liis.

2^a 6^a. Nam Deo vel nulla ditionatorum scientia stringens est
occedenda, vel illa in decretis Thomisticis non est fundanda, ut abunde
disp. seq. probabimus. Atque ubi scientia ditionalis non fundatur in de-
creto, ipsa existere debet, et utiliter quidem, tam in puritate, quam
in pure ditionis statu: ut evidens etiam apud aduersarios est. Ergo.

18
Prob. 3. & simul datay solutioney impugno, Scientia illa
qua Deus & sua libertate carere non valet, est scientia independens ab omni
decreto actuali, ut evidens est. Sed scientia stringens ditionalis eius
est ratio, ut illa Deus & sua libertate carere non possit. Ergo est independens
ab actuali decreto. Explicatio Minoris. Iuxta Aristotem etiam, quod Deus
agnoscat per scientias dictionales, hinc suersiones, magis esset
divini intellectus imperfectio. Atqui si Deus & suo arbitrio carere
posset scientia stringenti ditionali, iam non certam et infallibilem
sed probabilem, et dictionalem illorum ditionatorum notitiam haberet. Ergo
scientia stringenti ditionali Deus & sua libertate carere non potest.

Respondent Thomista
Deo non repugnare scientias dictionales obiective tales; sed tamen subjective
& forte. Scientia obiective dictionalis est, que summam cum infallibilitate
affirmat obiectum aliquod stringens esse duntaxat probabile, et dictiona-
bile, quatenus causa ad existentiam illius inclinans: que sensu non esse
dicere solemus, evidens est, mysteria fidei et credibilia: eadem est opi-
niones, que divinis delectationibus perfectiones accedit, probabile est; credibili-
tas. s. obscuritas, et probabilitas, sunt in obiecto, non in actu, que se ipsas
evidenter iudicamus. Subjective. a. seu forte dicitur dictionalis illa
scientia, que non solum probabilitate, aut morale certitudine obiecti,
causam esse apertam, et sufficienter inclinarem si cum certitudine
penetrat, verum etiam cum formidine, et dubitatione vivit, et opinatur
circa ipsius effectus existentiam, que circa incerta, et multiplicabilia est.
Posteriores, igitur Deo negant, et priores cedunt scientias adversarij.

Eor. a. impugnamus
primo, Nam, Deus habere scientias forte dictionales, ideo merito repug-
nat, quia forte dubitare ex suo conceptu aperta intellectus imperfectio est.
Sed etiam forte scientie defectus est intellectus imperfectio. Ergo sicut Deus re-
pugnat scientia forte dictionali, et dubitativa circa existentiam ditiona-
lem, alius effectus, ita repugnat defectus, seu carentia omni scientia circa
eandem. Impugnamus. 2. Ex suo genere imperfectus, et ab excellentia
sapienti longe remotus est, nulla ratio scire, quam sine dictionali, et
verosimilitate, precipue et cum certitudine morali pariter ipsum iudicium
forte existente, ut in nobis evidenter dicitur; et Deus etiam minori cultu
dignus foret, magis se stemnendus esset, si nihil omnino sciret, nul-

lumve obty agnosceret, qm si oia verosimilit, aut falsi, morali cu ori-
 dentia penetrare cenveret. Ad 2° deo priuatiua dubitatio indigna esset
 diuini intellectus imperfectio, scire aliquod obiectu verosimilit, aut sola,
 cu certitudine morali: q^o etia, esset priuatiua ignorantia, et imperfectio
 maior, aut salty, cum dubitatio equalis, nulla rade scire aliquod
 plurave obta. Impugnatio. 3. Nay tricipi foret diuini intellectus ma-
 cula per sola scientia obiectiuu necessitate, agnoscere aliquod possibile,
 aliquodue futurum absolutu: q^o etia futurum, conditionatu. Impugnatio. 4.
 sequenti conclusionis p^obae.

sectio. 2^a

Alie eiusdem generis probationes.

4° p^odictay 2^a p^obo. Nay si Deo posset non scire aliqua, aut
 oia futura conditionata, vt docent Thomista: cum primis ita nullam rationem
 naturali p^obare possemus eternam Dei circa aliqua, h^o omnia futura absoluta
 scientia, eamq^{ue} aduersus Aethnicos firmare: vnusquisq^{ue} enim illorum im-
 punito dicere posset, in Deo esse tantum scientia ab aeterno necessitate ob-
 iectiuu, et certam dumtaxat subiectiuu erga futura absoluta; q^o .s. ipse n^o
 voluit ab aeterno qd^oq^{ue} decerneret, aut falsim q^o potuit n^o decerneret, et ideo
 potuit etia n^o scire vsq^{ue} ad certum incipientis decreti momentu: nempe egre
 admodu, et nequidem egre, argumtis a rade p^ocipue naturali petitis p^oba-
 tis repugnans decreti sm denominatione, temporalis. Et tunc certe obtum
 ab aeterno rade sui incognoscibile esset, ea rade, qua modo a Thomistis
 dicitur incognoscibile obiectu conditionatu, independenter a decreto p^oreti:
 quo circa vtroq^{ue}, aut nullibi illa scientia carentia appellari deberet
 priuata, et vera ignorantia; siue, vt aduersarij malunt, pura dumtaxat
 negatio deo n^o indigna: q^o nisi diuino intellectui inesse credatur summa,
 vis detrandi se ad oia obiectu cognoscendy, etia nullam generi diuinae li-
 bertatis absolute existente conditionali, h^o absoluta detrahe; firmus illud a-
 eternae circa oia absoluta scientia dogma euidenti, aut falsis firmam rade
 state non poterit.

Deinde simili discursu tamq^{ue} per absurdum spectat etia, Deum
 plura, aut omnia contingencia conditionata incipere in tempore agnoscere,
 aut falsi posse; et quidem circa conditionata etia a fidei principijs nihil,
 circa aeternitatis scientis docemur; neq^{ue} fortassis ad. 22. instrumur in

decernere. Deo valet, quamvis actu n̄ decernat. Syllogismus perspicuus,
 & perfecte' claudit, stat q̄ premissis evidentibus. Modo sic disputo: Sit
 etiam q̄ ipse Thomista Deo futura contingencia ditionate' decernit (es
 quidem apud eos oia sic decernere falte, valet sub ditione indifferenti,
 utpote scientia libera fundanti: q̄ nullus e' obiectus ad quod scientia
 divina ditionate' n̄ se extendat sub ditione indifferenti, & n̄dus actu
 ditionate' decreta. Hec. a. scientia apud eos media e': obta igitur stingen
 tia Deo per scientia media, ignorat.

6. Omne obitū requirit duntaxat illū statū, h̄ deter
 minatione, ut cognoscatur a Deo, quam requirit ut sit ab ipso Deo:
 infinita nimirum divini intellectus promptitudo, & perspicacia ad oia,
 se universaliter extendit, eo modo quo a Deo sunt, aut esse eū, ve
 ritate dici possunt, ideo q̄ vocat Deo que n̄ sunt, tamqm ea que
 sunt. Atqui nullus obiectus requirit aliquem statū, detrahe, ve p̄sen
 tem, ut ab ipse Deo sit ditionate' futurus: q̄ nullus obiectus requirit
 aliquem statum, detrahe, ve p̄sente, ut cognoscatur a Deo tamqm condi
 tionate' futurus. Sola minor postulat p̄sente: eū. a. sic dicitur. Obitū, h̄ opus
 esse futurum ditionate', nihil aliud est, aut sonat, qm quod opus illud esset
 si poneretur ditione. At ut opus esset, si adhiberetur ditione, non requiritur aliqua
 ditione detrahe, que modo sit, sed requireretur aliqua, que tunc esset: nam ut in
 ipso fine disp. 11. notavi, resq; ipse pro se clavis loquitur, effectui t̄m, seu p̄se
 cise in se forte ditionate' sufficit ea in se, & forte ditionate' detrahe, sicut
 effectui p̄sente possibilis n̄ requiritur alia caū detrahe, seu detrahe, qm p̄sente,
 possibilis: q̄ ut obitū, h̄ opus sit futurum ditionate', n̄ requiritur aliqua p̄se
 nse determinatio.

7. Etō requirita eē credatur p̄definitio absoluta (ut iam de' dicitur, etiam
 pro turpibz, & pauci notiter pro bonis operibz arbitrantur) ad statū absolutū
 necn̄ ad scientia ipsa absoluta: at p̄definitio ditionata solū obitue, & abro
 luta subitue, minime requiritur, h̄ ad statū ditionatum, h̄ ad scientia ditiona
 tes, tum ob nuper dicta, tum q̄ Deo nequit cognoscere ditionate' stingeret,
 siue in decreto, siue extra decretū p̄sent; nisi sub ditione indifferenti,
 atq; ita sub decreto ex se n̄ p̄definitius, nec efficaci, sed auxiliij indifferentis col
 lativo, ut utriusq; partis disputatores supponimus: q̄ ut re ipsa posito illo decreto

indifferenti, sequitur de trite vray e duobz operibz nra voluntati liberis, et
enim illud decretum cum auxilio collato vray alteriqz extremi necessitas (sive
intercedente absoluta p̄definitione, sive n̄ existente): cui veritate etiā infi-
nity intellectus potest illud determinate discernere; quod quod esset, in-
quantum tale, a Deo potest, et debet cognosci, quod esset.

8°, inde ad Thomam: Thomista. n. p̄definitionis absoluta, ubiqz
requisita, e docent: q̄ male, et sine fundamento negant Deo scientia aditiona-
lem independentem ab oī decreto p̄senti. Exposito sc̄m. Ipsi ideo scientia ista
independentem negare solent, q̄ Deo a creatura acciperet aliquam detractōe, ad
sciendum; cum ipse sua scientia aditionale, n̄ detraret. Atqui si p̄definitio
absoluta sit requisita, Thomista dicere n̄ possunt, Deo n̄ a se, sed a voluntate
creata detracti ad certam scientia aditionalem habendam. Nam ista scientia, si
nisi p̄dicaretur evangelicū, ego illorum p̄definitio penitentia, ex nulla capite,
pendet, aut accipit detractōe a voluntate creata; siquidem tam dicitio, nempe
p̄dicatio evangelica, qm̄ aditionatū, videlicet p̄definitio penitentia, & multa
soli Deo libera sunt. Ergo Deo ad illam scientia aditionalem, et a decreto, seu
p̄finitione p̄sente independentem habendam, requirit dici deperdere, aut accipere
detractōe, a voluntate creata: verū, duntaxat a sua, n̄ qua actu sit, sed qua
foret. Ita igr̄ saltem in genere n̄ repugnat Deo scientia aditionalem aditio-
nalis extra decretum p̄sens.

9° p̄bo ex detracta veritate, qua saltem diuino intellectu habent p̄sentes,
sive de futuro, sive de p̄senti aditionato; qua sententia p̄senti, vicinim q̄ p̄-
matr a nris modo p̄ductis p̄bationibz. De illa autem multa in simili circa fu-
tura absoluta in d. 10. sect. 2. dicebam; plura q̄ sum in hoc tract. dicturi.

Deimō videantur om-
nino que in simili, aut eadez caā renselam d. 10. sect. 1.

Sectio tertia.

Quale sit determinativum scientie Medicie?

Hac est unica difficultas, quam a ratione petere aduersarij contra Scientiam
Medicam poterant: eam tñ nec ipsi p̄posuerunt, nec primi, et nobilissimi nri Theo-
logi meminuerunt: quod sane mihi in re adeo patenti, et disputatibz, exagitata
n̄ obscurū argumentū e, difficultas ista (qua nra Præuincia recentiores et fecerūt

et magnis augmentis donaverunt) minoris esse momenti; si n̄ fallacibus, et male dormitis agamur apprehensionibus, et potius theologice, et diuinā sapientia dignis iudicijs gubernemur.

Est igitur difficultas saepe a nobis indicata, et saepius a vobis opposita, in hunc proponenda. Deo modo, et absolute habet scientias additionales, et inuersionis Diuinarum, existunt nimirum, si Christus apud illos predicasset. Atqui ut Deo fiat ista potius, quam oppositas scientias n̄ detrahatur a suis perfectionibus necessarijs, utpote nullas detractis, et vage aliquas postulantis. Nec ab ipsa scientia additionali: tum quia Deo habet necessitates antecedentes (nempe straxit libertati forte ipsius scientia) ut habeat istas potius notitias quam oppositas: necessitas a. ante e' voluntaria, et ratio a priori, atque ita nequit interfere in ipsa exercitio, ad quod illa destinata necessitas ante: tum quia celebre sanctorum Patrum, et scholae axiomata, Deo ideo cognoscit voluntate creaturae operaturae esse, quia ipsa ita operaretur, aut operabitur: scientia quae habet extra se aliam rationem, et quasi causam, propter quam a Deo detractis habeatur. Nec detrahatur Deo ab ipsa Diuinarum libera, et additionate futura, et inuersione; quia Diuinae catenae habet vim detrahendi diuinum intellectum, quatenus habet potestatem sub tali additione, sic vel sic querandi: nam ut saepe dixi, nequit immo genere, vel impedire scientias diuinas, ^{veluti} in ipsa Dei pagino unum scriberedo, et oppositum, seu delendo, seu extra scripturam relinquendo; n. n. adiuuat Dei intellectum, dat speciem, vel movet ad actum: quod cum modo absolute nullum Diuinarum habeat, habuerit potestatem Christi Evangelio, et certis miraculis gerendi, nullas etiam habet potestatem detrahendi ad istas potius, quam ad illas scientias. Superest igitur tamquam unicum scientiae additionalis detractiuum ipsa diuina voluntas pro suo arbitrio modo additionatae, et inuersione potius, quam auersionem libere discernens.

Explicatio. 1. Voluntate creaturae peccare est detrahere ad scientiam Dei cognoscens peccatis, et oppositas impedire: sed voluntas, quae vel nunquam existit, vel nunquam peccat, absolute n̄ peccat, sed tamen ad summum peccaret sub alijs circumstantijs. Ergo voluntas, quae vel nunquam existit, vel nunquam peccat, n̄ detrahatur, sed tamen detrahatur scientiam Dei. Modus igitur absolute Deo n̄ e' detractis ab ipso obiecto, ex. g. peccato additionate futuro, ad habendam illis scientiam.

Explicatio. 2. Atque liber e' qui oritur a potentia indifferenti, et minime penetrata. Et scientia additionalis oritur a potentia Dei indifferenti, et n̄ penetrata.

nihil. n. e' in priori ante illa scientia, quod habeat connexionem potius cum scientia peccati, qm cum opposita: q' scientia aditionalis e' actus liber Dei.

Explicat. 3. Nulla alia scientia existit in Deo, aut in nobis, qua n' sit vel cum detractoe natio nempe sine ulla stringentia, ut scientia visionis Dei circa se ipsu, et simplicis intelligentis circa creaturas: vel cum aliquo detractuo liberi posito per ipsum Deu, Decretis. s. diuino, ut scientia visionis mundi, et aditionalis noticia circa destructionem Syriae, si terra septies a rege percussa fuisset. Ergo etiam scientia aditionalis futurorum nroru stringentiu indiget detractoe aliqua libera Dei.

Propter ista. a. difficultat' in nulli. 1. dixerunt, detractoe scientia aditionalis ee quendam statu ^{obiectiuu} aditionatu; forte et in se absolutu, atq; intrinsece existente; a quo. s. et obiectu ipso, ne pe prioru uerbo, denominatur aditionate futura; et diuini intellectus p'debatur, ut sciat ista potius scientia, qm opposita. Non atq; quide, qm status possibilitatis, seu pura possibilitatis denominatio, que ab eterno existens, rade esse dicit, ob qua Deus per simplicem intelligentiam Petri possibile, n' impossibile affirmet.

At in hac soluendi rade cum primis eade, et maior dephendit difficultat'. Eade quide; nam status ille futurationis aditionate peccati, ex. g. D. Michaelis, ideo existit potius qm straxit, uel quia Deus detrat illu, qod erit istu. Inisti uerbo: uel q' uoluntas Michaelis detrat; hac. a. nec detrat, et detrahet; sicut n' peccat, et peccaret: neq; fiet maiore potestate detrandi, ut existat ille futurationis aditionate status, qm ut existat ^{nam dno} ~~detra~~ plenu effectus forte Dei aditionate peccatu p'noentis. It' q' omnino, quod de statu illo aditionate, ex parte obiecti scientis medie se tenente, opinante istu, poterant de ipso scientia media breuis et sine dispendio docere. Maior. a. nam difficilis inteligit, quo pacto ualeat creata uoluntas, aut n' existens, aut sine libertate existens, detractoe ad illu statu aditionatu, qm ad ipsam scientia aditionate: qdoq; statu aditionate unice, et adquate est a uolunte illa creata; cuius oppositum uenit scientie diuine duntaxat requisenti uoluntatis creatae determinatione, tanqum obiectiuu quanda aditione; atq; ita iam habenti p'ntem diuini intellectus tanqum adquate, et coexistens sui principiu.

Deinde scientia aditionalis e' quide forte, et subiectiue absoluta, ab-

absolute q; existens, utpote actu Deu sciente, reddens: at Statu obiectiuus aditi-
 onatus a scientia ipsa distinctus, n' e' actu, et absolute aliqd entitati, seu deno-
 minatiois; etenim peccatus Michaelis aditionate futurus e', nihil aliud signi-
 ficat, qm qd' Michael peccaret, si poneretur in talib; circumstantijs: quod aut
 Michael tunc peccaret, n' arguit, aut postulat ex se sui aliqd esse conexu
 actu sub aditione cum ipso peccato; siquidem quibuscunq; alijs praeiis, Mi-
 chael tunc peccaret; atq; ita cum veritate dicitur, aditionate peccaturus. Statu igr
 illi tratiue, vel quasi obiectiuo aditionati, e' forte, atq; in se ipso absolute,
 omnino imunitij existimandi sunt.

Dices. Statu possibilitatis reru pure possibilium actu, absolute que
 existit: e' quidem a tr'o, atq; scientia distinctus. Ergo Statu futuritionis aditi-
 onate. In primis retorques argumentu: Statu possibilium licet actu existat non
 tamen a scientia simplicis intelligentie distinctus; e' nimiru ipsa Dei si potens
 ut disp. satis notauimus: q' neq; Statu aditionatus, licet existat, distinctus
 e' a scia aditionali. Praterca impugno argumentu xpm: Quamuis. n. vltro
 permittante mere possibilium denominades, n' ideo aditionatus sunt permittit-
 de: ille. n. habent principiu sufficiens, e' detratiuu, a quo sint; qd' quidem
 vel vnice sunt a Deo, vel vnice sunt a se (iuxta varias Doctoz opiniones); n'
 aut ab ipso tr'o possibili: ite. v. nec a Deo detrantr, cui. s. nec libera, nec
 penitus necessaria sunt; neq; a se ipsis, utpote absolute stringentes, e' ideo aliquas
 detratiuam libertatis supponentes; neq; tandem, a tr'o, obli. ve aditionatis, nempe
 n' existentibus.

Dices. 7. Juxta nra circa Dei actus libera opinione, vltima illoru ca-
 plem^{ta} sunt pure quada, denominationes actu, et ab aeterno extra Deu, et obta,
 ipsa creata pro suo genio, et modulo existentes. Ergo etia, tales sunt denomi-
 nationes, que Statu aditionatus adituunt. Distinguo sequens: Statu aditionatus
 pure obiectiuus, aut duntaxat se tenentes, ex se obiecti, nego. qam: forte,
 e' tenentes se ex se scia aditionali, recedo. negam. Des. a. n' impugnam; pu-
 ras pro scientia media adituenda denominationes; ideo nimiru omnino de vni-
 uersis Del actib; stringentib; sentim;: ad illas tantummodo, que tamqm obta,
 ad sciam extrinse detrantra, illas q' trantra fingebantur.

Alij. 2. arbitrantur, scientias aditionales, ouersionis ex. g. Pyrie lu-
 bere pro sui detratius negand; quanda, ouersionis opposita, modo' actu, et abse-

lute dicit scia coexistente, quod n. (inquunt) independens e' a qualibet
ex additionibus traditorij, equivoce existit, negata, ac affirmata additione,
nequit n' credi existens absolute. At ita se habet illig auersionis, seu re-
bellionis contra Christi predicase, carentia; quodque, vel Christus predicat, et tunc
n' auertit, nec dissentit Syris a Christi predicase, vel Christus n' predicat, et
tunc etiam Syris predicacioni n' resistit. Modo igitur adest negatio absoluta auer-
sionis, et resistantie profectura. Deo q' propterea ab illa sibi presente negas,
destrat ad scientiam quamdam equiuocenter additionalem, et forte in modo
tendendi absolutam, qua, aut diuiniue ita dicit, Vel hoc auxilium n' da-
bitur, vel Syris auertetur: aut simpliciter ita agnoscit, Syrius nunquam resaga-
bitur Christi predicaci.

Ceterum hac omnia pondere suo ruit. Vel n. illa auersionis carentia
e' libera Deo, vel creature? Si. 1^m Obligato, et Thomistica scientiam, utpote,
Deo libera, recedere necesse e', et simile libertatis circa ipsam scientiam immo
fateri aduersarij posset. Si. 2^m Ergo iam libera e' carentia illa voluntati
create non exigenti, et tunc detraenti: atq' in summa, explicatio recidit in
sententiam nuper a nobis circa statum additionalem impugnatam.

Ita ad fundamentum strarum opponimus id, quod maxime aduersarij
aduersarij debuisset, nempe carentiam rebellionis Syris existere quod, siue
purifictur, siue negetur additio: at n' eandem, sed dissimiliter omnino generis:
negas quippe dissentis, et rebellionis illig, que stingeret existente Christi
predicase foret libera Syris, et e' forte modo additionata: negas. a. que modo
existere dicitur, uocanda q' e' absoluta, libera e' soli Deo, nolenti scilicet
Syris beneficijs illud Christiane predicacionis recedere. Atqui carentia, que soli
Deo libera e', libera, duntaxat Deo scia terminare ualet: q' carentia ab-
soluta, seu negatio de facto existens destrare ad summum tantum ualet sci-
entiam absolutam, et soli Deo libera: qualis p'culdubio scientia media
n' e'. Praterca, carentia infidelitatis, voluntati Syricorum libera, modo n'
existit: q' q' quod modo n' existit, et potens destrare scientiam presentem, atq'
ita absq' recurrat ad carentiam coexistentem, tamq' ad scientiam detra-
tury recurrat: h' detrahitur scia diuina n' e' aliqua modo liberum ipsi voluntati
create. 1^m est q' opinionis inuentore, 2^m q' ipsam sciam mediam, cuius
maxime proprius e' et existere in Deo, q' nos ita operaremur, et posse a
nobis libere impediri.

Deinde intellectus humanus, precipue v. Angelicus agnoscat negationem absolutam infidelitatis, seu rebellionis Mauritanæ, ab illa q. detracta ad habendam scientiam: ignorat tñ negationem additionatam rebellionis sub aliorum auxiliorum additione; quæ talis negatio additionata modo n̄ existit, et ideo ab ipsa nãat detrari n̄ valet: q̄ et negationes istæ, oio diuersæ sunt; et tñ absoluta detrare valeat ad similes sui sciam, seu v. additionatam. Unde negatio illa, qua Syris n̄ reuertet Christi Evangelio, est ipsa positiva uersio, nempe vera penitentia, ut Christus ipse affirmauit: q̄ positiva uera q̄ uersio cum censenda est oio distincta a negatione p̄i. potestatis ueritendi Christi iudicasi; tum existimanda e' neq̄ existere modo, neq̄ p̄terea intellectu diuino detrare posse.

Alij deniq̄ existimant, detractionem scientiæ mediæ explicandam eẽ, eo quod licet ipsa Syriarum uersio modo n̄ habeat positiuam, ac absolutam proportionem, diuisionem, seu proximitatem cum diuino intellectu: at obiectum oppositum, nempe infidelitas, seu impenitentia habet maiorem distantiam, et improprietatem: quodq̄ n̄ solum modo in hoc eventu n̄ existit, uerum neq̄ in alio existeret, data .s. hypothesi, distatq̄ p̄terea a uera sui affirmacione per duplicem eventum, absolutum, et additionatum: cum .a. unum obiectum magis a ueritate, seu a uera affirmabilitate distat, reddat improprietatem, ad e' q̄ plerumq̄ impeditur, ut uera ei' affirmacio ponatur; ab eo eniq̄, quod postea Syria auersio n̄ existeret, reddat illa modo proxime impossibilis, talis q̄ ab æterno iam erat. Proinde statim, ut minus improprietatem, et distans e' proxime affirmabile ab intellectu minime incompleto, ea qui utraq̄ affirmacione seu scientiã carere n̄ potest.

Verum explicatio ista cum primis re ipsa uidetur in primis dubitandi ratione recurrere. Quia Syriarum impenitentia e' proxime inaffirmabile, magis uel distante, et extra diuini intellectus spheram, nil aliud significat, nisi quod impenitentia sub conditione n̄ e'et: Ad quod impenitentia n̄ e'et nil aliud est, aut significat, qm̄ quod existeret penitentia: q̄ impenitentia e' distante, ea ei' affirmacione p̄e impossibilis, nil aliud significat, nisi quod sub illa additione, existeret penitentia. Itaq̄ igr ab ipsa penitentia, que n̄ e'et, ad e'et, reddat implicitam affirmacionem impenitentia. Atqui penitentia, que e'et, n̄ aliter reddat proxime impossibilem scientiam oppositam, nisi detrando ad sciam sui: quodq̄ ea implicita n̄ e' ipsa

Divina Substantia in perfectione necessaria usurpata, ad aliqua veluti strana
 forma, nempe, h. scientia opposita, h. deitas ad scientiam opposita. Igitur
 quæritio sub conditione futura detrahatur ad scientiam sui. Deinde responsio petiti-
 onis principij peccare videtur: nam quamvis scientia aversionis ex se imple-
 rit, non ideo. Deo. Fatis dicendum est positivè agnoscere aversionem; ^{directè} ~~h. n. n.~~ non
 ineptè ex defectu detractionis ostendere poterit, tam aversionis, quam aversionis
 scientiam ex se implem, quousque positivè, et actuali unig. detractionis coexis-
 tente, possibilis ipsa fiat. Tandem, et, et nri Theologi non solus dicere solent,
Ideo Deo non agnoscit impænitentiam, quia ipsa non est: sed, Ideo agnos-
cit pænitentiam, quia futura est: 1^m enim non tam esset libertas nostra, cum divi-
 scientia opponere, quam cum insipientia, seu sciendi pæcisione coniungere. Ergo
 pænitentia sub conditione futura imminet, et directè ad scientiam sui detrahatur; nec
 solus opposita, removet, implem ve. substituit.

Sectio. 4^a.

Explicatur Scientia Media Determinativum.

Affero. 1. In scia valde communi, atque ipsis Philosophis admodum familiari,
 affirmante actus Dei liberos, et contingenter existere in ipsa divina substantia,
 et perfectione sciendi, volenti quæ necessaria, ut extrinsecus, h. intrinsecus motante,
 aliquo effectu creati, qui aliquando est, h. est in tempore: in illa inquam scia
 obiecti detractionis scientia media in denominatione usurpata est ipsa, quæ
 sub rebus futuris, nempe Pyriorum, quæ est, quæritio. Afferis ista adeo evidens, et
 extra omnes difficultates constituta est, ut ea certe una fuerit causa, ob quam primi sci-
 entia Media defensores, eiusdemque impugnatores in eadem de obiecto detractionis
 argumentis communi silentio tamquam ois apud illas inutile, et inane præterirent.

Ca. a. p. 1. Con-
 notatio constituta per necessarias divinas sive voluntatis, sive sapientia perfec-
 tiones, et per aversionem Pyriam quælibet existit in ipsis divi perfectione,
 tamquam ex constituto pæcipuo semper existente, et aversione Pyria, quæ exis-
 teret, tamquam ex conditione, requisito, seu motato ultimo detrahente, sed
 et communissima Theologorum scia, quæ volitio stringens aversionis
 Pyria existere dicitur in substantiali, ac necessaria Dei scientia, ac volitione,
 nec in ipsa, quæ vel extrinsecus motatur, h. intrinsecus importatur, Pyria aver-

que esset, ubi scientia, et volitio conditionaliter dicuntur, qua erit, siue
 aliquid absolute e, ubi scientia, et decretum sunt absoluta. Ergo scientia co-
 ditionalis stringens habet p ultimo, sicut institutio, ita et detrativus, ipse
 Divinae conversionis, siue illa detrahitur, creatur, que sub aliqua conditione fa-
 ceret, ut Divinae converteretur. Non igitur redditur Difficilis, et implexa scientia,
 media ex defectu, h. obscuritate obiecti sui determinatiui.

2.º Quod e unicus detrativus, ut existat aggregatus ex neces-
 Dei perfectione, et opere conversionis creato, quod est; nequit n e unicus
 detrativus, ut existat scientia illius aggregati; ut ipsi etiam Philo fatentur,
 quod quos nimirum quod detrat, saltem primo, et picipue obiectum, sciam
 quod eis detrahe dicitur. Ad unicus detrativus existens illius aggre-
 gati, potest supponitur prima, precipua, et neces. pars existens, nempe
 Deus, e quod Divina ipse converteretur, siue motus, ut aiunt, habitudo, et
 pura denominatio ad conversionem, que est (n. n. dicitur e ab eterno aliud
 predicatum medium inter divinum, semper existens, et creata, que aliquid
 existunt, h. existerent). Ergo presupposito Deo cum summa in genere,
 sapiendi perfectione iam unicus detrativus scientia illius aggregati, Dei. s.
 existens, et conversionis sub conditione existens, est, quod Divinus ipse co-
verteretur, siue eterna motus existens in eo quod Divina converteretur in tem-
poris. Habemus igitur facile, et prompta scientia media detrativi designadem,
 nempe illa, ipsa sua creatur, que Divina ex. g. detrahitur ad actualis, sui
 & Deus conversionis: que quidem sua ipsum foret exercitium, opus & actu-
 ale, et liberum, quo Divina liberis Deum amaret.

3.º Collatis intr se scientia media, et scientia libera conditio-
 nali, si primam semel cedamus, aut nobis disputandi gra adveniam,
 cedant; n. magis difficile e eam instituire ex obiecto, quod existeret, qm
 secundam, a nobis modo etiam Philo permittam, h. sciam, ex obiecto sub
 conditione quod futuro instituire: utrobique, Rectum, nempe Dei sapientis
 substantia, actu existit: utrobique Obliquum n existit, nempe detrahitur co-
 versionis actualis in creaturis collocata, ad existeret. At ipsi Thomae
 ex obto quod esset, sciam illa sua, conditionales. s. libera, institui exis-
 timant. Ergo nobis etiam licet existimare sciam nra, pure nimirum
 stringente, institui ex obto, quod sub conditione foret. Atqui scientia

media semel in suas veluti partes, perfectione, et necessaria,
et denominatione, contingente, et ante instituta; in altero, et distincto
illis detrativum inquirere, stultum, et ridiculum est; cum certe si aliud
sit partium, aut quasi partium collectivè acceptarum, quoniam ipse totus est
institutum; neque aliud in respectu institutum, et notatum, quoniam detrativum
est, ut de suis decretis, et scientiis additionalis fatentur etiam Thomae: quod sci-
entiam media detrativum per ipsum obiectum sub additione futurum, sicut illis con-
stitutum, seu notatum, optime, et facillime explicari potest.

¶: Longe difficilius est additionale, sive scientiam, sive voluntatem futurorum
contingentium, qualem Thomae persistens institutum, et detrahi per futurum contingens,
quoniam per hoc ipsum institutum, et detrahi scientiam media: siquidem, scientia illa Tho-
maica dicitur a suis authoribus eam additionata actualiter existens effectus
illius qui esset: eadem. a. debet esse et detrata, et instituta ante ipsum
effectum: at scientiam media cum futurorum eam a nobis non credatur, facile dici
potest et institutum per illorum denominationem, esse etiam detrahi, utpote vel
acomitans, hanc nam subsequens ipsa futura, que ignorat. Et Thomae,
tam institutum, quoniam detrahe, decreti sui additionati, desumunt ab ipsa
futurorum denominatione, sive ab ipsi futuris quatenus essent. Ergo longe
facilior scientiam media instituta, et detrata, à futurorum denominatione, sive
a diuncto, seu potius spatio dei existentis, et operis additionate insti-
tutum, non declarare possumus.

¶: Difficilius est, aliquid fore, et subiective presens ex aliquo
non absolute presente, ad quod esset presens, institutum, quoniam detrahi: institutio. n.
ex suo conceptu importat partes intrinsecas, que ideo nulla ratione dis-
pensari possunt, aliquo de parte suppleri, ut in singulis effectibus fortibus
stat: at detrahe saepe ex principijs aut circumstantijs extrinsecis pro-
venit, quarum propterea vix aliud gerere solet, et potest. Et ex Tho-
maica scientia libera additionalis instituitur ex aliquo non presente,
ad quod est presens, nempe ex detrahe, qua Pyris revertetur. Ergo mi-
nori cum difficultate scientiam media, seu nota additionalis detrahi va-
lebit per illud, quod presens non est, ad tale sub aliqua additione foret.
Et quidem haec duo postrema argum^{ta} etiam a aliis extra scholam
Thomae disputatores integre retinent vix: oes. n. ut suppo-

nim, decreta aliqua aditionalia admittunt circa opera soli Deo libera; in quib; propterea decretis argumta p̄fata maxē etiā urgent.

Sed ad difficultatē seu rade, dubitandi initio Sect. 3. p̄posita, respondes, Deū ad istam scientiā mediā s̄m denominatōe, habendam detrahī per ip̄m, Tyr̄m libere sub aditione Christo creatus, qui s̄ illas modo instituit, quatenus tunc operaretur, ita etiā detrahī: x^a eā. n. diuinorū actū, utingē hū, institutione, idē e' institutiū, ac detrahitiū, ut dicitur etiā, et reliqui s̄re oēs de scientiis, et decretis tam aditionalib; qm absolutis sentent: quapropter tametsi Tyr̄s n̄ adiuuat diuinū intellectū, datq; speciem, h̄ mouet ad actum, quippe tota perfectio sciendi p̄ner ip̄m Deū e'; scientiā h̄i denominatōe, p̄plet, et summam, quatenus operaretur, atq; ita poneret, h̄ motatū, vel obliquū institutiū, totiq; denominatōis p̄sentis.

Ad. 1. explicatōe, distinguo Maior, Voluntatē creatā, peccare, e' deter-
minare ad sciām Dei, peccare t̄m absolute, nego: peccare aditionate, siue, quatenus peccaret, subdistinguo, detrahē s̄m perfectione, nego: detrahē s̄m de nominatōe, h̄ motatōe, scia, cedo. Ad. 2. explicatōe, distinguo etiā Maior, Actus liber e', qui oritur a pot̄a indifferenti, prox^e tali, cedo: remote, nego. Silit̄r distinguo Minor, Scia aditionalis oritur a potentia Dei indifferenti; remote tali, cedo; prox^e, nego. In primis enim n̄ pertinet ad diuinā, indifferentiā detrahē, saltem modo, et intra ip̄m statū aditionatū, v̄m Tyr̄s sub aditione creatus est: ad vel p̄tineret ad ip̄m Deū, ut ostendit Thomista; h̄ t̄m ad hōis arbitriū diuinā gradū s̄m se sufficienti illustratum, ut n̄ra sentit schola. Deinde sub hypothēsi, quod Tyr̄s Christo p̄dicante crearetur, n̄ e' diuinū intellectū indifferentē, tam ad auersionē, qm ad reuersionē aditionatē affirmandā; licet s̄m se et oīa s̄bi intrin̄cē usurpatū eā, fiat remotā t̄m indifferentiā. Quapropter scia aditionalis Tyr̄is reuersionis est a diu^o intellectu p̄destrato ad habendā istā scientiā denominatōe, per ip̄m opus, quod sub aditione foret, quod s̄ sciām ip̄m s̄m decreti denominatōe, usurpatā p̄cedit tamqm aditio intrin̄cē, h̄ tamqm motatū, indispensabiliter requiritū ad totū, illud, seu aggregatū reuersionē scientiā postulatum.

Ad. 3^m Negamus aliam sciam paritatem; negandi. a. plurimae sunt
in promptu casus: illas modo adducimus, quod. s. operatio, quae fit sub ali-
qua additione, quae si existeret, vere reduceret ad illam, modo non requirit
aliquam detratam causam, ad eam tunc requireret, ut non semel explicamus.
Sicut etiam ad omnes nostras operationes illa additione, aut additionis partem
actualem existentem non postulat, ad totam postulare, cum futura esset. Et
apud ipsos etiam, ^{absolutam} ~~disticta~~ ad omnem sciam operis causam creatam praecipue vel libera,
necesse est physice detrahas, quae in tempore absolute existat: non tamen ad sci-
entiam additionalem, exigunt illi physice detrahas, quae sit, ad qua est:
sicut ergo est requiratur aliqua in Deo existens detrahas ad omnem aliam sciam,
ad additionalem. a. satis erit illa quae existeret in statu absoluto, sive casu
quo adhibetur additio.

Affero. 2. Iuxta nostras illas, quae actus Dei stringentis, et liberof
disticti, et ultimo splendi per denominationes, grades, fortitates, aut etiam
volitiones quaedam, veras quae volendi praesentia cum Deo reate identificateas, vir-
tuat distinctas, et in se ab ipsa Dei substantia necesse separabiles, arbitratur:
iuxta nostras, inquam, illas, duas praecipue, brevitati quae dicenda mihi videntur.
Primum est, opinio, ista, seu constitutione actus Dei stringentis, parum esse
in scholis probata; ad 2^m Caietani, (qui actus liberof diminutas Dei per-
fectiones esse docuit) severis, iudicis quae censuris notatam, ut copiose refert
L. Farolus q. 19. ar. 3. dub. 6. : imo eam, nec sine propria, et stringentis per-
fectione explicari, nec cum perfectione defectibili, aut stringentis defendi
digne, aut satis tuto posse censeri: atque ita nec probabile, reputamus,
nec illis defendenda, aut ab incommodis liberanda periculis suscipere,
volumus: quapropter nobis molestus non erit, si ad principia, et asserta doc-
trina genito falsa prima scientia media, eiusque detrahas veritas sus-
tere non possit. 2^m est, sciam, quae ad nostras actus Dei non necessariorum disti-
tutionis opinio, in 3^a dicimus assertione, utcumque, et retentis integris
falsa sententis Caietani, et Affectorum suppositis, applicari etiam posse
ab eo, qui fortitates intrinsecas defendere voluerit: quo circa 2^a ista af-
sertioni quadrabunt, quae pro 3^a a nobis adducenda sunt.

Affero. 3. Ad nostras de actibus Dei stringentibus opinio, quae
denominatam puram a Deo, et creaturis reate distinctam, indivisibilem, et

ab aeterno posita censet, & intrinsecus syllemus tam scie stringenti,
 qm volitionis libera; & nra, inquam, opinione, ipse dei summe sapi-
 entis infiniti intellectus e scientia media detrativus per modum unius
 e sufficientissimi principij: Syris v^o qui dixeretur, detrativus est
 per modum additionis obvia, seu extrinsecus ma, terminise, circa que
 diva scientia stringenter eug verit^e exerceri debet.

Affertio ista magis expedita, brevis & nominis declara-
 tione, qm longam reru disputase, postulat. 1° qde, illis part, que
 virtute detrandi soli divini intellectus infinitati succedat; 1° max^e
 illis summas excellentias, singulare pstantia, e pletissima sa-
 piendi facultat mundat: na, ut sape diximus, resq ipsa per se,
 manifesta videt, maximi acuminis, atq pemptis perspicacia ar-
 gumentu est, circa nihil errare, aut ignorare posse, Id neces^e oia,
 scire obiecta, e qde p^ona virtute, nullis q alienis auxilijs univer-
 salissima reru sapientia percipere, cunctaq obiecta penetrare eo mo-
 do, que ipse possunt ee, ferre, aut erunt. Cui certe instituto sin-
 gularit^e adaptante tum ea que in .1. et .2. huj^u disputas^{is} sectionib^u
 dicebam^u: tum que disp. 8. sect. 2. ad .3. obiect. scripsimus: tum
 illa, que disp. 9. sect. 2. e disp. 10. sect. 1. probavimus. 2° eadem
 veritas orat, quia deo nulla creatura scientia p^ostare valet, utpote
 a se in si genere perfectio: naq ab aeterno p^oque vers in statu co-
 ditionata, extat ex .9. Syria penitentia, aliave creatura, que divini
 intellectus virtut^e adjuvare, excitare, aut plere intrinsecus, aut ex parte
 p^ode queat. 3° qe eug in scia media duo int^e videranda, perfectio,
 e denominatio; Im sane nulla omnino rade a creaturis ee potest,
 utpote dei substantia necessaria: 2° v^o ab opere n coexistente, e sape,
 etiam nunqum existuro in genere cae veluti efficiens, aut in illa
 denominatione, tamqm principij activi influentis, pcedere posse n^e vi-
 detur: e igit tota scientis perfectio, totaq denominatio a solo deo:
 ita stringenter, illa necessario.

2^a Etudez Affertionis part, e in qua unicus p^osentis diffi-
 cultatis negotiu ee videtur, e que libera, creata voluntatis operase,
 additionate p^ostura, detrativus per modum additionis obvia, seu extrinsecus

170
reca maē appellabat; inde perspicue explicari valet, quod d. s. Iuda penitentia, licet intrinsece ex se nō existat, ut tñ sit editio pētrāns, obiecti, et per modum puri termini, sat e' si existat obiectiue, seu virtuali, eo videlicet modo qui sufficit, ut cui veritate affirmaretur additionate existura per scientiā, per quā additionate existura affirmaretur ab intellectu, nec errare nec ignorare potente. Consideranda quippe est Iuda penitentia in statu additionato, siue tamqm̄ ea, quæ existeret, ut ratio nra pcedens scientiā mediā, sicut pcederet in statu absoluto scientiā absoluta; utrobq; enī ratio a priori obiectiua scientiæ desumitur ab ipsa penitentia siue additionate, siue absolute futura, ut vulgatinimus S. Patru testatur axioma.

Ras. 1. veluti a priori sit ab officio additionis detrahitur desumpta. Quia hoc ad omnem effectū pducendū necessari sit pexistencia iā; at aliquæ sunt additiones, quæ sine intrinseca existentia adducere solent ad positionem effectū, vel quasi effectus, ubi pro isto ponendo optata virtus adest in pō. sic in omnia Thomistarū dicuntur accidentia, quæ erant in pposito corrupto disponere, ac sigillatē māg, ut noua spā generetur; cum tñ accidentia illa in ipso generationis instanti iam nō existerent dicantur. Sic vbi eas proxima loco supra quæ ego moueor, e' editio necessari, ut moueri possint; quippe immittē a loco distanti in locū istū venire nō poterant; ea vero pō vbi eas iam nō existit cum moueri possum, et moueor: sic peccatū, actuale pteritū editio obiectiua e', ut ab ipso Deo hōō modo odio fieri, puniri q̄ valeat, atq; inter hos etiā offensa pterita, alia q̄ humanæ operades in Contractib; votis, aut iuramentis exercite, pteritū affectū, et effectū solent e' pquirentia editioe.

Sic merita futura ad p̄mia p̄sentia adducere possunt: finis q̄ sub additione mediōrum futurū à multis moueri dicitur sua bonitate ad amorem illū, quæ modo caat voluntas. Sic et aliquor vnio hypostatia tam futura, qm̄ pterita e' ratio, ut impossibile modo sit in nra olim assumpta, h̄ postea assumenda aliquid peccatū, et e' versus peccatū pteritū, h̄ futurū dicitur inferre negare ^{vniciū} p̄sentis. Sic Antichristi peccatū, aut eius malitia p̄terita, quæ futura e', merito censetur ratio obiectiua, ob quā modo cui veritate dicere possumus Antichristū peccaturū. Sic in eoi recentiorū Christianū omnia de decretum

divinus ad denominationes aeternas, variatas, & aut diversitas contingentes
 qua res denominantur futura, requirit aliquam penes creaturas mu-
 tationem (cum ea penes Deum esse non possit). ideoque ipsi negant potestatem esse adona-
 oem extrinsecam, illa a mutatione creaturae additis, non est Deo in se coe-
 terna, sed absolute, h. aditionate futura, ita ut per denominatione scientie,
 et decreti presentis sufficiat mutatio, quae non est, sed est.

Igitur cum divina virtus intellectualis ex se sit et presentis, et com-
 pletissima sit, ita poterit detrahi ab obiecto quod est. Nec ulla probabili
 ratione, aut exemplo divini possumus ad affirmandam necessitatem fortis
 presentiae omni aditionis, saltem ubi aditio non ex se per se intrinseca, sed
 tantum ex se fortis obiecti, h. potius in ipso obiecto videtur, cuius est asserti, et illati
 ulterior etiam ratio sit, quae dicitur a deo, maxime extrinseca, et obiectiva effectus
 realis, et denominativa non accipit esse, sed a sola causa, virtute, seu principio:
 sufficit igitur virtus existentia, aditionis. a. illius soli status, quae propria ratio,
 aut veritas scia postulat, atque intentionaliter notat. 7

Ratio a priori sit ab speciali denominatione pure conceptu petita.
 Haec enim cum non sit aliqua entitas, perfectio, rigida vel existentia, non habet
 causam, ob quam oer sui aditiones intrinsecae. Semper fortis, absolute h. existenter
 postulat, utpote a quibus vera existentia, nec ut a aditionibus accipit. Exem-
 pla enim si qua sunt; mores etiam, si quae urgent, quibus perpetua indispensa-
 bilis h. aditionis fortis, et intrinsecae existentiae necessitas probari videatur;
 de solis aeris, et propriis entitatibus, strictis h. rerum, aut modorum existen-
 tibus loquuntur. Sicut licet omnis creatura in tempore, durabilibus succernitur,
 et in solo, quae vocant, statu creaturae absolute, existat: at pura ista
 quae modo supponimus, denominatio, et ab aeterno, et simplici, nam quae
 veluti durabilis, et intra ipsius statum rerum aditionatum extare cenet. Sicut
 insuper omni actio sibi coexistente, tunc, mutatae, et ad nos creaturae, et co-
 aeternae iure suo deponit: at de aeterno aeterni denominatione, quae est Nominata,
 et alios plures satis probabiliter aut semper, aut semper est actio increata, qua
 Deus oia ad extra producit ab aeterno non postulat sibi perpetuo tunc durabilis,
 sed tunc qui sit in tempore.

Sicut etiam omni creatura actio, et omni causa intrinseca mixta cum ef-
 fectu, requirit terminum, effectum h. absolute sibi coexistentem: Decretum vero

7
obscure duntaxat aditionatus, actio, aut causa esse dicitur, quae in terminis
aut effectibus absolute existens non habet, sed illius terminus, qui existeret.
Sicut tandem quod extra nisi intellectus fictione, aliqua ratione intrinsece
est, aut effectus forte perfectionis opponit, merito dicitur perfectio, imper-
fectio, entitas positiva, negatio, creatura, quae increata, substantia, aut acci-
dens; at pura denominatio longe alio diversissimo genere est, ut ex
facta suppositione, atque alibi latius scriptis vobis ostendere poterat. Nichilominus
mixtum si adeo singularis in puris notatiis istis collocata non est, et quae
in nullo fere adeo negotio caret, regulariter esse coeque observet; in hac praesenti
disputationis puncto exceptionem etiam admittat.

3^a ratio sit a praecedenti non multum discrepans, atque supra denomi-
nationum tenuit argumentum perspicuum. Nihil enim cum quibus praecipue mo-
do disputamus, arbitrari, relaxare predicamentales modulos esse quodammodo a fun-
damento, et hoc reate distinctos, ab eisdem, quae ita resultant, ut tamen relatio dis-
similitudinis ex. g. exoriatur a fundamento sibi iuncto, occasione praesente,
aut aditionis nunquam exercente hoc distantissimo, adeo quidem, ut istae
in tanta distantia nullum effectum producere possent, nullas relaxationes fun-
dare, nullas etiam, ut aditio plerumque causa, quae alium productura foret ef-
fectum. Nempe ipsa minutissima relationum natura ut a suo fundamento
resultet, ostenta esse dicitur terminus, qui ab infinito etiam distantibus loco funda-
mentum illud detinet. (Immo etiam sola negatio sicut coloris in termino illo ex-
istens ad positivam similitudinis relaxationem, transiendam, et detrandam suffi-
ciat). Ergo etiam longe maior tenuitas, et umbratilis denominationum
aditio resultare poterit in Deo, quam ex Deo tamquam fundamento infinito
potentiori, quam sint omnia fundamenta creata, licet terminus creatis sine
omnia tempora ab illis distantibus.

4^a Ratio sit a scripto detradis pure obiectiva. Detradis enim
qua terminus requiritur tamquam obiectum scientiae verificativae, sive cui sci-
entia conformanda est, non debet habere alium existendi modum, praeter illum,
quo scientia vera est: ut evidenter constat. Sed detradis tenens se ex
parte operis futuri aditionati terminus requiritur ut obiectum, cui scientia
conformanda est: tum quia Deus non accipit scientiam a creaturis; tum quia
hoc ipsum Nihil de Angelis (quibus ante obiecta, et eorum notitia, plenas
sue-

species cadunt) fatentur: tum quia eo ipso quod deus sua additione
 ta stringenti operari debeat cum opere; quod voluntas creata libera o-
 peraretur, et detrahitur ad habendam eam, et sola scientia, quae affirmet,
 illud, quod a voluntate creata procederet: quod detrahitur tenent se esse
 futuri additionati tamen debet habere illum modum existendi, qui sufficiat,
 ut scientia sit vera. At scientia vera erit, quamvis obiectum non existat:
 cum tamen ipsa existeret, ut affirmatur ab illa. Ergo haec detrahitur non postulat
 ut obiectum, aliquid nomine istius, existat, id quod sub additione illud
 existeret.

Secundo sit ab ipsa veritate detrahente desumpta. Detrahitur enim,
 ad veritatem et etiam detrahitur ad scientiam in eo, qui nullam veritatem
 ignorare potest: et detrahitur ad falsitatem et impedimentum ad habendam sci-
 am, quae cum falsitate esse non potest. Atque ipsa voluntas Michaelis, quae
 detrahitur sub alijis auxilijs ad peccatum, et est detrahitur ad veritatem scientiae pec-
 catum sub additione affirmantis, necnon ad falsitatem peccatum idem negantis.
 Ergo eadem Michaelis voluntas, quae tunc peccaret, est modo detrahitur ad
 sci- additionem illius peccati; et est impedimentum, utraque scientiae. Ratio igitur
 ob quam deus dicendus est habere istam potestatem scientiam, quam oppositam, et quae
 una potestatem quam alia modo vera est, et modo vera esse potest: sicut enim divi-
 num intellectum necessitatem, et detrahitur, ut ex ipso omnino, et sola resultet
 scientiam stringentem denominationem, quae scientiam modo veram constituat:
 scientiam a modo, et extrinsece etiam vera est, quae eius obiectum potest, quam
 oppositum foret: ratio igitur reddenda, ob quam deus unus potestatem, quam utra-
 que sicut scientiam, est, quae Michael ex. g. peccaret, potestatem quam deus obediret.

Et ultima ratio sit
 ab infinitate divini intellectus petita. Ille nimirum in suis perfectioni-
 bus habendis, aut in erroribus, ac ignorantiae imperfectionibus removendis
 infinitus cum sit, tantum valet solum in genere intelligendi, quantum con-
 iunctum cum divini decreto additionali, et cum aliquo statu trative con-
 ditionato, et subiective absoluto, a quibus procedit ad cognoscendum obiectum.
 Atque divinus intellectus vel cum decreto additionali, vel cum statu
 illo subiective absoluto, facillime dici poterit detrahitur ad cognoscendum potestatem
 unum futurum additionatum, quam aliud. Ergo etiam solum affirmatur. Proprius

est infinita perfectionis equivalere sibi, et reliquis eius generis perfectionibus: et ideo si Angelus ad solus Deo natura futura stringentia cognoscere, et ex nihilo creare valet, ut alibi latius expendi. Ergo infinita intellectus, et intelligibilitatis Dei perfectio consistere debet, ut agnoscat res conditionate ea obta, que si Deo coexistere cognoscerent absolute.

Ex quibus iam. 1° per se colligitur, nova si est necessaria solutione ad difficultates sect. 3. opposita: tu quia via fere, que x^a iam assertione respondebam, modo inculcanda essent: tum quia ipse nostre explicaciones, et rationes presentis assertionis obere, responsionis suppeditant materia. 2° colligitur, opus futurum sub ditione nec procedere scientia media entitativae forte, neque obtine in actu. 2°: quod quidem Divina suavis nec intrinse existit, neque ut cognita procedit; alioquin cognitio se ipsam antecederet. Antecedit ergo opus scientia media virtualiter seu equivalenter et obtine in actu. 1°: id est, modo sufficienti, ut ideo sit actualis cognitio a Deo sapiente, quia esset illa operatio, si poneretur ditione: si aliter quod, ac scientia speculativa absoluta dicitur existere, quia est eius obta, pure trans illam.

3° colligitur, obta scientia media diversa, et per modum termini extrinseci ante illam scientia denominative accepta. Primo semper, necessario, et in ipso statu conditionato: 2°, aliquid, stringenter, et in solo statu absoluto; que certe anterioritas est, siue in actu primo, dum voluntas potens est operari, et ita detrahe ad scientiam siue in actu. 2. dum voluntas operatur, atque ad scientiam detrahe obiectum ministrando.

4° colligitur, non incongrue dici posse, Deum, ideo habere istam potest scientiam media, quam opposita, quia detrahe a scientia visionis, quam haberet, si ipse talia decerneret auxilia, atque ita iam detrahe ab aliquo actuante existente sine tota sua perfectione, atque ideo equivalenter denominari non existenti. Scientia. a. ipsa visionis, et absoluta, seu potest eius pura denominatio dici potest detrahe ab opere, seu obta entitativae existente, siue in tota eternitate, ut Thomista, et alij ostendunt, siue per suo in ipse, ut nos arbitramur,

5° colligitur, prioritas obij ad scientiam, tam mediā, quam absolutam, merito à nostris doctoribus modo appellari rationis, utpote nullā intercedente causalitate, aut productione; modo solā concomitantiam nempe sine influxu scientiæ in obij, obij re in scientiā: modo attemperatis, aut aspernitatis, quia illud obij agrosceit, n̄ quatenus ad eij existentiam actu detret, sed quia ipsū, h̄ a diuina, h̄ a creata voluntate detret.

6°, et ult^o colligitur, decretū diuinū n̄ postulare fortiter eternitatis sui, ut Deus ab eterno futura cognoscere credatur: quamvis enim Deus in tempore oia, h̄ aliqua decernere existimaret, adhuc illius eternam scientiam, oes merito aspernemur: agnoscere nimirum, diceretur tam decretum, tum opus, quia futura.

DISPUTATIO XIII.

De secundo genere probandi scientiam mediā desumpto a repugnantia decreti conditionati Thomistici cum futuris absolutis.

Nulla est scientiā conditionali Thomistici decreti necessitas, quæ desideramus; modo etiā intr se repugnans, sicut monstremus; n̄ quidem omnem reliquis disputacionibus ostendendam; sed ortā tantū ex illa, quæ decretū aduersus futura, tum absoluta, tum conditionata, fortiter importat.

sectio: 1.

Omne decretum Thomisticum est medium incapax, ut in ipso futura conditionata pronoscantur.

Nempe: de decretū conditionale fortiter oppositū, et per se impossibile, cum suo obij absolute futuro, h̄ existente, est medium incapax, ut in illa futura conditionata pronoscantur. Sed de decretū conditionale Thomisticū est fortiter oppositū, ac per se impossibile cum futuro absoluto. Ergo de decretū Thomisticū est medium incapax, ut in illa futura conditionata pronoscantur. De ratione corrit nemo dubitare potest. Præmissa igitur scori, ostendamus.

Maiores prob. Ideo Deus in decreto conditionali, tamquam in medio sua scia,

secure, ac certo affirmare posset futurum conditionatum, quia videtur, et efficacia il-
lius decreti imponit sibi necessitatem quandam, seu voluntariam obligationem, absolute
producendi illud opus, casu quo velit producere conditionem. Si enim ipse per illud
decretum in se detrat, et quare obligat ad conditionati productionem positam aditum
nequit ex eo decreto ulla habere certitudinem, qua scire sit, certo se iudicet,
se producendum opus illud conditionatum, ubi aditum fuerit adhibita; sed nullum
decretum per se ipsum impossibile cum productione, et existentia absoluta operis,
imponit necessitatem, obligationem, seu absolute producendi opus illud, casu, quo
ponatur aditum: tunc quia decretum impossibile cum operis futuri existentia
potius illius conditionis, et repugnans, quam necessitatem aliquam affert; quodque omnis
impossibilitas unquam cum alio est eorumdem conditionis, et repugnans: tunc quia
virtus, aut efficacia causa, que forte habet, et esse potest, ut nunquam produ-
cat effectum ab illa, nequit effectum produci, atque ita ut ab ipsa producendum
cognosci. Ergo Deus in nullo decreto conditionali tamquam in medio sua scientia
valet secure, ac certo affirmare futurum conditionatum: si decretum illud incom-
possibile sit cum suo obiecto ut absolute futurum. Omne igitur tale decretum
est medium incapax, ut in illo futurum infallibiliter perscrutetur.

Explicatur Discursus. 1. Deus ratione decreti efficacis de producendo Anti-
christo ideas summam cum certitudine agnoscit, futurum Antichristum, quia videtur
decretum illud esse causam infallibilem, que Antichristum, ut talis, excoexistet, et
dabit existentiam: si enim decretum illud nec coexistere, nec existentiam dare
posset, medium infallibile illius scientia circa Antichristum producendum, si diceretur.
Sed decretum impossibile cum effectu, nec illi coexistere, nec existentiam
dare potest. Ergo nequit esse medium infallibile, seu ratio obiectiva scientia decre-
ti, velius impossibile cum effectu ut producendo. 2. quod nequit esse
causa, nequit esse ratio, seu medium per modum causa, et a priori, ut cog-
noscat effectum; esset enim falsa scientia, causa affirmans id, quod causa esse non potest.
Sed decretum forte quippe existentem alicuius obiecti, nequit esse causa illius obiecti:
nulla enim causa est opposita suo effectui, sed vere opposibilis, et opposita,
utpote que existentiam dat illi. Ergo nullum decretum forte oppositum
cum existentia sui obiecti est ratio obiectiva, seu medium, ut in illo tamquam
in causa, et a priori cognoscat effectum. 3. Firmitas, detraho, securitas
aut obligatio, que nec permanet quando opus est producendum, neque
infest

173

infert, aut relinquit alia, loca sui, nequit et ratio securitatis, et certitudinis
scie affirmantis, quae est deducendum. Ad permissa videtur in decreto
impossibili cum ipso opere, nec permittit quod hoc est deducendum, ut
ex his evidenter constat; neque relinquit alia, utpote in existentia,
neque eorum permissa absoluta alicuius decreti opposibilis: aditionales autem,
aliam a se distinctas nec infert, neque absque infinito processu inferre
posset; Ergo etc.

Minorem, aut cedunt, aut cedere evidenter coguntur omnes
illi Thomistae, qui negant decreta aditionata (siveque vero possibilis) cir-
ca ea futura, quae transeunt in absoluta. Dum quia ubi futuris ab-
solutis censetur non quadrare decretum aditionatum ex se obli, et abso-
lutum ex se actus: ita tale decretum aditionale non est ex se forte indif-
ferens, ut ei decretum omnino absolutum, et aditionis purificativum
adiungatur; Ad potius vel per se ipsum est forte decretum negandi aditionis,
vel detrat etiam per se, ut aliud ex negantur aditionis, adveniat de-
cretum. Atque omne decretum aditionale, quod non est indifferens, ut illi
adiungatur absolutum, ac purificativum; Ad potius seculi affert istius ex-
clusionis, et oppositi sive aditionis negantis detrahe: de inquam
tale decretum est per se ipsum impossibile cum futuro absoluto, et
cum absoluto decreto, et aditionis existentia, sine quibus nec existit,
neque existere potest ipsum futurum absolutum. Ergo de decretum aditiona-
tum Thomisticum est per se, ac forte impossibile cum futuro absoluto.

Sum. 2. quae apud eos-
dem Thomistas familiare iam est, nullas esse in deo scias aditionatas
eorum, quae postea absolute futura sunt. Legatus nominatus Albelda
l. 44. sect. 3. n. 38. qui etiam ex hoc capite ibi scias medias impug-
nare tentabat; quae scilicet illa falso a nobis ad futura etiam, quae alicubi
sunt, extendebatur. Ergo de ratione sciae aditionalis Thomisticae est, ten-
dere dumtaxat circa illa futura aditionata, quae numquam erunt. De-
cretum igitur, in quo illa fundatur scia, est illorum tantummodo aditiona-
tate detrahius, quae numquam erunt: atque propterea existentis absolute
forte opponitur.

Sum. 3. Quia Thomista etiam in nulli, ut Machin, et Cabrera,

apud Pasoly q. 14. ar. 23. n. 214. definiunt, futura conditionata esse
illa, que numquam sunt simpliciter futura. Quibus adiungendū
est Curio Discalceato Olivero, qui d. 9. n. 4. notavit preterea Dis-
putator, de Scientia futurorum conditionali, intra, vel extra decretū
tū precedere de futuris conditionatis, in quibus si purificabitur editio.
Ergo decretū conditionatum Thomisticū suā forti mentione detrahatur, ut
futurū conditionatum numquam sit futurū absolutū, siue ut nunquam
purificetur editio. Omne igitur illud decretū Thomisticū est forte incom-
possibile ratione sui modi tendendi cum existentia, et futuritione absoluta
sui obiecti. Quippe quod ratio suā negat eum negare alicui existenti,
cum hoc ipso forte opponitur, et incompatible est.

Dices. 1. Hanc nam decreti Thomistici impugnator, evitare posse,
si Thoma ipsi eā difficultate recte respondere deinceps velint, in Deo se
per eē decretū ex se forte conditionatum, absolutū tū ex se actu, vel
subiecti: quodquidem decretū a Deo beneplacitū adiungitur concomitan-
ter, siue eum decreto negante conditione, et conditionatum absolute, ut in cō-
versione Prioris, siue eum decreto struente volente ut in penitentia
D. Petri. Sicut. n. apud multos Thomistas decretū conditionale, et abso-
lutū in generali conditione, sicut se in Deo concomitanter, sine ulla signor-
um ordine, aut ratio priorit, ac posteriorit, ut in p̄dictione p̄dei Gy-
riorū stigitur videtur: ita modo dicere possent, decreta conditionata, et
absoluta ponendi conditione, eē simul existentia, et merā cum signorū
ratio concomitantia.

D^o. 1. Nam (ut recte etiam vidit Ioannes a. S. Thoma infra citan-
des) hæc solutio, et doctrina S. Patribus adaptari n̄ valet, apud quos
videlicet scientia conditionalis precedit decretū absolutū, purificandi, seu
ponendi conditione: q̄ duo illa decreta in se habent purē concomitanter,
neque eōs manifestā; quandoque decretū illud conditionale Thomisticū
vel antecedit scientiā conditionalem, quā fundare dicitur, vel saltem
nullā ratione subsequitur, imo nec meri concomitat. An facile probatur
celebri D. Augustini doctrinā lib. de bono Ponuer. cap. 9. quā p̄fecte
didicit, fidelit̄ q̄ transcripsit D. Thomas. 3. p. q. 1. ar. 5. ad. 2. ita cō-
cludens: Prinde, ut ipse Augustinus solvens subdit, sicut Ap̄tus ait

Non e' volentis, neq' currentis, sed misericordis Dei, quif' hic, quos
pridit, si apud eos facta essent, suis miraculis credituros, quibus
voluit, subvenit, alijs autem n' subvenit. Prior igit' fuit scientia
 aditionata, qua' Deus pridit hominum fides futura, sub aditione miraculoz,
 qm' voluntas, et scientia absoluta, siue misericorditer aliquibz per miracula
 subveniendi, et fides in eis causandi, siue alios, ut Syria, et Sydonis.
 (quos in exemplo adducit Augustinus) pro suo iudicio iude' in massa per-
 ditionis relinquenti: quamvis pro strict' scientia bonorum operum aditio-
 nalis, qua' Deus equaliter uti poterat, certi fluxerit. Videat' L. Faculus
 dubit. 13. n. 212.

2°. 2° Scientia aditionator, que numquam erunt, antecedit vo-
 luntat, et scientia absoluta, qua' decernit, et agnoscit, ipsa numquam
 e' futura. Ergo etiam scientia aditionalis eorum aditionator, que aliquo erit,
 antecedit voluntat, et scientia ipsorum absoluta. Neq', et ratio paritate
 seu pot'z unit' et resolutionis p'fata p'fessione dicit. Probo aut' manifeste
 ex loco illo celebri Sapientiz 4. Raptus e' ne malitia mutaret intellectus
eius: in quo certe si scientia aditionalis stineret (ut stineri Thomasti
iam videt, et rurs' Theologis vel p'bat, h' n' improbat), aperte docet, rade,
pot'z qua' Deus voluit immatura morte iuvenis illum p'venire, ea fuisse,
qa' nimiru' sciebat ipse, illis vita futura e' mala, si diuturniore co-
cederet. At scientia illa, que e' rade aliqd' decernendi, n' comitans, ad
p'cedens e' dicit. Ergo scientia illa aditionator peccator, que numquam
erunt absolute, n' pure comitans, ad rade antecedit volunt' absolutam.

Accedit simile, et illustre,
 D. Bernardi docum^{lum} ser. 54. in Cant. dicens: interdum subtrahit' gratia,
siue retrahit, n' pro superbia, que iam est, sed que futura e', nisi subtra-
hatur. Habes huius rei evidens documtum de Apotolo, qui stimulos carnis
sue subtraheret inuitus, n' qa' extolleret, sed ne extolleret. Sed siue
ia' existens, siue nidum, superbia tamen semper eam erit subtrahit,
gratia. Quid claris, vel quale scholasticis argum^{ti} aptis exemplis scilicet
 potuit pro anteceden'ia utriusq' scientia aditionalis (siue in decreto, siue
 extra decretum posita) tam superbia, qua' eius carentia, seu humilitat'
 sub aditione gratia, que tentat' impudiret, p'noscentis, atq' p'cedentis

decretis, s. decreta absoluta, tam illa qm negant, qm opposita, tentationem dispensant.

2^a. 3. Scientia, qua Deus dirigi aut moveri potest ad aliqd decernendum in se habet pure concomitantem, ad antecedenter ad decretum illud. Sed scientia aditionali Deus moveri potest ad decretum, sive negans, sive scedens ipsam aditionem absolute. Ergo scientia aditionalis non concomitantem, ad cuius rationem antecedentia paratur ad decretum, sive negans, sive scedens aditionem absolute. Vera est manifesta. Maior etiam est oibus ipsa terminorum explicatio nota. Minor pergitur patet: huius exemplis in. 1° et 2° impugnatio relatis, quae et capacitas, et exercitium, ipsius movendi, stinebant. Cum quae sepe negamus a Deo, ut ipse a nobis advertat eas occasiones, in quibus proficit, nos gratias, aut salutem eternam arrisimus, opposita q religione, ac prudenter postulamus: Deus igitur, ut orationibus annuat, moveri potest a scientia illarum occasionum, seu periculorum, sub quorum aditione ipsi sumus male, vel bene operaturi, sive ad volenda, sive ad volenda absolute aditionem. De quo puncto latius circa directionem scientiae media agendum est. Cum denique a priori, quae haec libera facultas, qua Deus vel retardetur, vel moveatur ex scientia aditionali operum, vel a decreto, vel ad decretum absolute aditionis est perfectio sine imperfectione, ut ex totorum conceptione patet: Deus igitur ea facultas scedenda est.

2^a Denique. Quia decretum ita se habens, Volo poenitentiam Petri, si velim ipsi auxiliari Christi respicientis, inutile, imprudens, atq. puerile censendum est, ubi simul, et concomitantem fiat hoc absolute, Volo Christi respicientis auxiliari, et poenitentiam Petri. Quis nimirum ita disparate decernentes non videret? Sicut etiam tam in nobis, quam in Deo non nisi per insignem stultitiam, aut ignorantiam coexistere valent pure concomitantem aditionalis affirmativa, et absolute negativa voluntas, ut, Volo tibi dare centum, si combasero librum; et, Nolo obire librum, ac nolo tibi dare centum.

Dicitur propterea. 2. cum Ioanne a S^{to} Thoma, d. 20. ar. 5. §. ad. 2. Itaque In Deo quidem, quoties adsunt scientia aditionalis, et scientia absolute, eas habere ordinem prioris, et posterioris, utpote fundatas in decreto aditionali antecedente, et decreto absolute sequente: ita certe ut decretum aditionale, indifferens sit tam ad volitionem, et scientiam absolute aditionis negativam,

qm̄ ad eiusdeꝝ purificatiua. Quapropter iam in illo decreto aditionali, nec
excludente fatuꝝ absolutuꝝ aditionis, aut aditionati, neqꝫ detrante ad
maꝝe puri aditionati, cognoscere poteꝫ Deꝝ quod eveniret sub aliqua
aditione, quaz vixit illig decreti neqꝫ affirmat, neqꝫ negat.

Veruꝫ hic decretorꝝ prioris, ac posterioris ordo facile impugnatur.
1º qꝫ ille neqꝫ necessarius; neqꝫ liber eꝫ Deꝝ. Non quideꝫ necessarius:
quoniaꝫ diuina voluntas, vt decernat efficaciter, & absolute uersione Pauli
per ipsiꝝ Christi alloquentis respectum, si debet priꝝ ita decernere, Volo
si Christi Paulum loquatꝫ, vt iste uertatur: nam vt supra d. 12. sec. 1.
notari, voluntas Dei absoluta sufficit ad ponenduꝫ extra caas anti-
quemꝫ effectꝫ sine adiutorio aditionate, & pcedentis voluntatis. Alioqꝫ
etiam Deꝝ, vt absolute decernat incarnate Verbi pꝫ uero Adami peccato,
deberet priꝝ aditionate decernere incarnate sub aditione peccati: atque
vniuersate loquendo Deꝝ sub nullo motiua posset absolute qꝫm decernere
qꝫ illud ipsuꝝ priꝝ decreuerit aditionate: quo nihil incredibile, vel
absurdꝫ ex cogitari poterat. Rã. a. a priori huiꝫ superfluitatis eꝫ, quia
diuina simplici intelligentiꝫ notitia sufficienter Deo representat pcedenti
bonitate, vt absolute amabile; quin rã necessaria bonitatis tranꝫ diuinaz
volitioneꝫ existat in voluntate, & scientia aditionata stingenti: neces. n. ex
immd mundi, aut Pauli uersionis amabilitas in nihilo stingenti existere
valet, vt loca nuper citato vidimꝫ

Neqꝫ liber est ordo illorꝝ decretorꝝ. Nam si liber eꝫ, iam poteꝫ evenire, vt
decretuꝝ absolutuꝝ existat sine pcedente aditionato: quocirca in eo casu interpo-
nenda esset pꝫ prioris nolitio libera decreti aditionati: nolitio. a. ita nullam
exercere poteꝫ prioritatꝫ circa ipsum decretuꝝ absolutuꝝ: quaz. n. prioritatꝫ, mo-
tionem, aut veluti causalitatis species fieri poteꝫ, Nolle decernere conditionate
Pauli uersionem circa voluntatem absolutam eiusdem uersionis? Quis ni-
miruꝫ decernat absolute eo ductꝫ motiua, quod nolit decernere aditionate?

Impugnatur. 2º. Modus

hic aditionalis volendi, Si Dnyo vellem hoc auxilium, ipse penitentiaz ageret,
in voluntate, quaz absolute auxilium illud pꝫ eodeꝫ instanti, & signo velle poteꝫ;
denotat, ac involuit absolutaz, & positiuaz nolitioneꝫ eiusdeꝫ auxiliꝫ: sed modꝫ
aditionalis volendi denotans absolutaz nolitioneꝫ aditionis, seu auxiliꝫ eꝫ per

se ipsu, incōparabilis cu Decreto, et Statu absoluto futuri: Ergo modus
p̄fatus volendi e' incōplis cu Decreto, et Statu absoluto. Consequentia e' et
legitima, et plene continet illud ipsum absurdum, quod in p̄cipua difficultate
et Th̄tas obijciebamus. Minor e' manifesta, ut patet ex 2° disputatis.
Maiore, a. nos ipsi experimto aprobamus. Qui. n. potens e' absolute, et eque
primò in eodey instanti decernere rem, atq' dicit, Si ego modo vellem esse
religiosus, n̄ essem ludo intentus, ita censetur dicere, quia nolles esse religiosus,
ludo sum intentus. Deus igr̄ in illo circa Syriar Decreto interpretandus est
ita se habere, Nolles Chirib' apud Syrias p̄dicase, q̄ illos, p̄nitentias nolo.

Primo eandem Ma
tiorum. Deq' nolens decretum absolutum conditionis positivum, ut existens pro signo
primo, in quo existere posset, detrat, ut illud nec sit etiam in signo secundo,
et posteriori ad ipsam conditionem. Ita. n. volitio decreti absoluti nullam fieri
pote' antecedentiam ad ipsum decretum absolutum, ut etiam in 2° primis impug-
natis p̄ notauimus. Sed voluntas illa conditionalis circa Syrias scilicet affect
conditionem decreti absoluti q' eodey signo, ut docet aduersarij. Ergo detrat
per se ipsam ne sit in Deo etiam pro 2° signo decretum absolutum conditionis.
Quapropter iam forte incōparabilis e' voluntas illa conditionalis cum Statu
obijcti absoluto.

Sande alias impugnades remittim' ad modicum locum, ubi stabat
decretum conditionale in casu illo iuvenis dei medio vitæ rapti, aut Apostoli
tentati, nulla beneficentia, aut misericordie specie p̄cedere, et mouere posse
ad voluntatem absolutam conditionem negandi, ut etiam modo consideranti satis
patet.

Sectio. 2.

Argumenta Contraria.

Obijci pote'. 1. Decretum efficax volens Syrias suersionem sub aliqua
conditione, n̄ pote' n̄ reddere illam infallibilem conditionem sub eadey conditione.
Ergo nequit n̄ fundare veram, et infallibilem scientiam Syrias suersionis sub
conditione affirmatiua. Distinguo autem. Decretum efficax p̄cendens ab af-
firmata, et negata absolute conditione, nego suppositum: n̄ p̄cendens, nego
autem. Nullum. n. e' decretum efficax circa Syrias p̄nitentiam conditionem, quod
n̄ involuat absolutam conditionem, et ipsam p̄nitentiam conditionem: ut satis vidimus.

2°. Decretum efficax aditionato, licet involvens repugnans, cum statu absoluto, et aditionis existentia, aliqua, scilicet, et sibi proportionata, scientia, fundari pote. At ista nulla alia esse valet, nisi scientia operis futuri a Deo aditionally intenti, et detrahi: q^o hae scientia fundatur in illo decreto. Nego supposito, Maioris. Negandi. a. duplex e^t cas. Prima, q^o possibile n^o e^t decretum aditionatum, quod n^o afferat actualiter detrahere, qua Deo data occasione, aditione ve existente sentiret, se obligatum ad promendum ipsius opus; decretum. a. repugnans cum statu absoluto n^o pote illa, afferre obligatione, imo penitus opposita. 2^a q^o decretum aditionatum debet prescindere, a negatione, et positione aditionis (ut de vera scientia media dicimus); quod, aut inuoluit repugnans, cum statu absoluto n^o prescindit a negatione, et potius eam postulat. Ergo illud decretum pura chimera.

3°. Licet decretum illud opponatur cum statu absoluto, n^o t^o cum aditionato: q^o licet n^o fundet scientia, absolutam, secus ve aditionatam. Nego aut^{em}, ob duas ipsas causas, quibus in 2. argum^o eiusdem decreti supposito, possibilitas ve negabam.

4°. Voluntas aditionata incompossibilis cum statu absoluto, possibilis e^t: q^o etiam valet fundare scientia, aditionalem, illo cum statu inco^mpossibile. Nego videtur certa. An^o suaderi pote^t exemplo huius voluntatis humanae, Si ego n^o essem in Ecclesia, occiderem inimicum: hic. n. actus affert ex se vocatione, sui in Ecclesia, atq^{ue} ita incompossibilitatis sui cum hostis occasionem. Res^o Distinguo An^o; Voluntas, creata; transeat; increata, nego. Increata. n. n^o e^t efficax affectus, q^o efficax etiam sit effectus; atq^{ue} ita q^o cas, nequit esse incompletus cum effectus, qui status absolutus e^t: creata vero saepe e^t efficax affectus dumtaxat, qualis e^t illa aditionata: in qua propterea efficacia, utpote frustrabili, agnoscere n^o pote^t infallibiliter obiectum futurum.

DISPUTATIO. XIII.

De tertio capite probandi Scientiam mediam desumpto a veritate determinata propositionis de futuro contingenti.

SECTIO. I.

Nonnulla praeferantur.

Pro isto apud Aristot^{em}, et Dominicanorum Theologos, celebri arguendi capite claris opponendo; noto. 1. difficultatis, aut facilitatis praesentis casus, veritatis. 1.

destrata, eandem reputari in oppositis de futuro absoluto, ac in illis, quae
de conditionato dicuntur; atque ita indifferentem, et totidem fere argumentis utro-
que decernatur: apparet tamen aliquantulum difficilius destrata veritas, aut
falsitas in secundis, quam in primis oppositis; quippe illa saepe in nullo
instanti, in nulla praesentia intrinseca, aut extrinseca hent sibi coexistens
obiectum, cui per veritatem conformetur.

Nota. 2. aliud est oppositum de futuro dici destrata verum, aut destrata
falsum, aliquis modo usurpatum, sive aliqua saltem praesente causa adiuuante:
aliud eandem oppositionum nomine, ratione ut ipsius obiecti futuri, ac inde-
pendenter ab aliqua causa obiecti praesente. In 1.º sensu veteres catholici affir-
mant, diuinas saltem oppositas de destrata veras (iuxta illud Psalmi. 138. Intellexisti cogitationes meas de longe, omnes vias meas praedixisti); censent ni-
mirum, Deum sua sapientia, et nos scientia infusa, aut fidei actibus, futuram tam
absolutam, quam conditionatam infallibiliter agnoscere: hoc. n. assertum ipsa veritas nuda
affirmat, non destratur, unde ipsa proueniat, aut quibus fundamur nitatur. Oppositum
errore, non solum Ciceroni, sed quod longe mirabilis est, Aristoteli tribuebant plures
et graues Theologi. In 2.º sensu nulla pars catholica fidei est dogma, sed ipsa
nostra disputatio maia.

Nota. 3. noui Theologi, dum ipsi scientiam mediam regant, et in se-
creto fundatam affirmant, ita recusare, alicui oppositi de futuro stringenti veri-
tatem imputare: quia si veritas alteri ex duobus assertis proueniat, vel ex natura
duplicis dictionis propositionis, 1. ex merito ipsius obiecti (qui veritatis destratae
sunt vnus quidem est, et perperam Magister Vives in duos respondendi modos,
nescio quae Anaxagorae varietates somnians, ipsis distinguit, iam independentem a
decreto actuali sive absoluto ex se actu occedenda est aliqua possibilis veritas
stringens, et destrata, quae propterea Deus scire debet, atque ita scientia media deo-
rari.

Nota. 4. ex noui Theologi nullum negant veritatem, aut falsitatem prouenire
oppositioni de futuro. Hi sunt Molina, Fonseca, Bellarminus, Toletus, Le-
rerius, et Henriquez. De quibus tamen primus notauit Herice disp. 6. ep. 7., eos
tamen esse locutores de oppositionibus, ut regulati per illud esse, quod futura stringentia
hent in causa: sic. n. ex futura nec veritatem, nec falsitatem trahere possunt; siquidem
illos causa non magis hent, aut postulat futuram ipsorum existentiam, quam negationem.
Non tamen illi ista negant dicuntur oppositionum veritatem, et falsitatem, prout

77

illa regulantur ab ipsis eius, h. n. e. obiectus rerum, que futura affirmantur: in
quo duntaxat sensu p[ro]sens mouetur disputat. In alio etiam parum dissimili
sensu illi accipiendi videntur, quo etiam nonnulli n[ost]ri recentiores, quos se-
quitur P. Rabadeneyra disp. 12. ep. 2., loquuntur, nullas .i. p[ro]p[os]it[io]nes esse deitate ve-
ras, circa futurum, stringenti, nisi adsit de p[re]senti aliqua infallibilis conexio cum
illo; qualis diuini p[ro]p[os]it[io]nis (et etiam creatis supernaturalibus) per se ipsas uenit
a quibus p[ro]pterea n[ost]re p[ro]p[os]it[io]nes stringenter vera tamquam a sibi coexistentibus
denominari actu dicuntur: ut iam nos explicabamus, scetadeq[ue] istas ut vocales,
et inutile stemmentes d. 10. sect. 2. §. admiri.

Nota deniq[ue], nos iam multis argumentis unia affirmatiua, saltem in
diuini p[ro]p[os]it[io]nis roborasse: et n. que in d. 10. intimis. a. et exp[re]ssis que in
disp. 12. scripte sunt suarum affectionum p[ro]bases p[re]senti negotio directe admo-
dum quadrant: quapropter p[ro]bases illas modo supponemus, ipsas q[ue] p[re]sens
disputat[io] n[on] tam inculcabit, q[ua]m indicabit. Non. a. ideo a p[ro]p[os]it[io]nis abstinebi-
mus; cum in p[ro]p[os]it[io]nis n[ost]ra affectione; tum in argumentis aduersarij refu-
tandis, perspicue q[ue] retorquendis, quod in ista ca[us]a optimus p[re]iudicandi, et
arguendi genus esse solet.

Sectio . 2 .

Omnis Propos de futuro stringenti e' vera, h. falsa deitate.

Ita sentiunt D. Bonavent. Scot[us] cum Discipulis, Orca, et Nominales.
atq[ue] n[ost]ri Theologi uniuersim[od]e in p[re]senti. Ex Theis etiam q[ui] o[mn]i p[ro]p[os]itione de fu-
turo absoluto allegantur solus certa fide; Alvarez, dubia; Zumel, ut e' h[ab]it[us] genis,
modo certa, modo dubia. Affectione, a. in duas iurat diuidere partes. Prima,
omne p[ro]p[os]it[io]nes, etiam humanas; 2^a, p[re]sente diuina, vera, et p[ro]babit; Du, t[ame]n illa
sicut ista de obiecto iudicauerit.

In. 1°. igit[ur] sic argumentamur. De possibile, quod posita additio-
ne, vel existeret, h. ommitteret, pote' trare vna p[ro]p[os]it[io]nes de futuro stringenti veram
et altera, falsam. Sed de peccato ex. g. possibile, posita vnaqua[que] libertatis addi-
tione, vel existeret, h. ommitteret. Ergo de peccato possibile pote' trare vna p[ro]p[os]i-
tione, de futuro stringenti vera, et altera, falsam. Syllogismus perfecte con-
cludit, ut in Barbara videtur.

Maior efficaciter, breuiter q[ue] firmatur. 1. De possibile, nempe peccato,
quod existeret, pote' trare p[ro]p[os]it[io]nes de futuro stringenti affirmatiua, vera; ne-
gatiua, a. falsam: et e' 2^a, quod n[on] existeret, negatiua, vera, et affirmatiua

Salus: circumscriptis nimirum re, vel modo quibuscumque alijs, obitu, quod
posita conditione existeret, dum ita affirmatur, Hoc obitum posita conditione
existeret, trat oppositae intentionali formae, ac simile, obiecto, nempe illud
de obiecto dicente, quod pote, et debet de obiecto dici, talemque propterea in
representando, quale est obiectum in existendo; tale, etiam in affirmando, qualis
in affirmando quod est scientia divina, scilicet, supernaalis, vera. At nihil aliud
nomine *Veritatis* significamus, nisi istam cognitionem cui obiti meritis propor-
tionem; quae si nobis adversarij cedant, reliqua, si qua sunt, facile donamus.
Ego de peccato possibile, quod posita conditione est. Firmatur. 2. De quod posita
conditione, scilicet, existeret, scilicet, ommitteret, pote est a nobis cognitum, cognitione saltem ob-
scura (sive vera, sive falsa), ut fide humana, victura, opinione, aut iudicio
temerario, affirmante quod ipsum existeret, Ego dum cognoscatur cognitione
affirmante quod existeret, illud, quod est duobus posita conditione existeret, iam
trat cognitione sui vera. Firmatur. 3. Christo Dominus vera est scientia in-
fusa circa futura absoluta, et conditionata, in se ipsis; ut tenet communis Theolo-
gorum sententia, et quod, nullo ex capite ipsa difficilius censeri valet, quam sci-
entia possibilium in se ipsis, sive in proprio genere. Sed scientia ista infusa est
vera, quia absoluta affirmat quod erit, et conditionalis quod esset: quod de possibile
eo precise quod existeret, trare pote scientiam de futuro contingenti vera.

Minor proprii syllogismi videtur ex prima etiam apprehensione
notis. In primis. n. de peccato pro modo possibile (cuius. scilicet, conditio est appo-
sita) vel detrata existit, scilicet, detrata omittitur; et de peccato quod fuit pro
possibile, scilicet, existit, scilicet, permissum fuit: ita de peccato, quod absolute erit pro
possibile, scilicet, existit, scilicet, omittitur: et de etiam quod esset pro possibile, scilicet, detrata
existeret, scilicet, detrata non existeret. Deinde: Independentem a nostris conceptibus
peccati, et eius carentia ex se, et essentialiter contradictorie opponuntur: atque ita
omnis potentia pro peccandi essentialiter est impossibilitas pro peccati, et
omissionis. Quia. a. potentia pro peccandi, quae esset, esset impossibilitas
peccandi, et omittendi: sicut si homo est rade sui animal rade, homo possibilis,
et at rationale possibile; et homo conditionatus, sive qui esset, animal rade di-
tionatus, sive quod esset at rade. Atque impossibilitas peccandi, et
omittendi est necessitas, scilicet, detrata peccandi, scilicet, detrata peccati, omittendi: ut v-
niuique evidens est in quacumque peccandi libertate presente. Quod omnis potentia pro
peccandi, quae esset, esset etiam necessitas ut vel detrata peccaretur, scilicet, abstinere.

retur a peccando. Tandem, oia peccata possibilis diuiduntur adaequate, in ea, quae existerent data additione, et in ea, quae non existerent: nullus enim est possibile, quod vel non existeret, vel non deficeret: sed de peccatis per se possibile, huiusmodi existeret, vel omitteretur.

In 2.º autem, assertionis per in primis arguuntur evidenter. Multi. n. et graves Thomista sect. 3.º referendi scripserunt, Deum cognoscere futura conditionata in decretis, quae haberet ipse Deus, licet modo ipsa non fiat. Sed ista decreta sunt conditionata futura: quod iam, scientia Dei est, atque ita vera detrahente circa obiectum conditionati futuri. In quo argumento duo sunt advertenda. Alterum, sciam Dei esse veram, cuius in iuxta illam sententiam, terminetur quod aliquid futuri conditionati, quoniam haec detrahitur ab aliqua causa, decreto, vel praedestinatione praesente: non quod mirari debent tamquam novum, in nostra schola. Tertium, quod admittamus futura contingentia detrahere talia; detrahere a Deo cognita sine aliqua praesente illorum causa, huiusmodi praedestinatione ex se actus absoluta. Aliud: iam sciam media, in schola Thomistica aditus, habuisse, nempe, notitia eorum, quae contingerent sine ullo decreto ex se actus absoluto: ea quidem non quamcumque sciam media, sed reflexa, etiam, ideoque difficiliore, minusque universitate probata, quam fuerit hactenus sola directa: ut suo loco monstravimus.

2.º arguuntur ad hoc, ex vulgatissimis oium Thomistarum, si Ciceronianum excipias, opinionibus. Illi videlicet, ut disp. 12. sect. 4. in assert. 1.º memoravimus, arbitranter, volitione libera, existere in divina ^{substantia} ~~receptiva~~ seu volitione necessaria, ut per se ipsam forte, et nullo alio ab aeterno existente, traha ad obiectum, quod existet, huiusmodi existeret: quo circa totam decreti conditionalis praesentiam, ac detractionem, salvari in eo quod necessarium Dei volitio existat, et obiectum contingens existeret. Atqui non plus, aut maior, huiusmodi absolutior praesentia, seu detraho requiritur ad obiectum, huiusmodi effectus detraha futuratione, quam ad decretum, huiusmodi causa detraha existentiam, ut adversarij nobis cedunt: quod ad obiectum contingens detraha futuratione, sufficit, si Deus sine sua necessitate existat, et creatum sub aliqua conditione existeret. Sed ea praesentia sunt requisita ad detraha sciam veritatem, (affirmantis futuri conditionati) sufficit, quod Deus de praesenti sine praedicatione, quae requiruntur ad obiectum detraha futuratione, ut Thomista etiam, fatentur: quod ad infallibile,

ex detrata, scia veritas affirmantis futurum additionem, sufficit quod
Deus de presenti in iudicata necessari existat, ex obitu creatur existeret.
Habet igitur ex obitu detrata, futurationem, et scia propterea detractam
veritatem.

3° a priori. Eo precise, quod aliquid est, trare pote' diuina cog-
nitionem: de quo dubitare non licet; ad trandam quippe scientiam, non
requiritur entitas, aut veritas obliua intrinseca, actualiter in se exis-
tens, ut patet, tum ex ratione communi denominationis cognitae, quae
extrinseca esse solet, et solet: tum ab exemplis simplicis intelligentiae,
et scientiae additionalis (siue liberae, siue Medie) in Deo, et multarum
cognitionum in nobis. Accedit ratio evidens, quod scilicet, quod cum ve-
ritate affirmatur, affirmari potest, et debet a Deo, habente videlicet oem
veritatem: quod eo precise quod peccatum est, et vere cognoscibile a Deo, seu fiet
obliua, veritatem. Atqui peccatum existeret eo precise quod permitteretur
a Deo (siue permissio sit indefinita absoluta, ut modo opinatur Tho-
mas, siue decretum indifferens boni operis intentionum, cum scientia
mali diuersum) ut sibi evidenter stat: quod peccatum et vere cognos-
cibile a Deo, fiet obliua, veritatem eo precise quod permitteretur ab illo.
Quod autem peccatum permitteretur a Deo non est aliqua causa, aut detractio pre-
senti, sed esset, sicut ipsum peccatum: eo videlicet precise quod absolute decer-
neretur, aut permitteretur, nullo alio antecedenti, aut concomitante decreto, ne ipsa
opus esset decretum, et peccatum foret permissum. Videantur in dicta Diss.
12. lect. 2. a. 5. usque ad 8. argumenta inclusiue.

Sectio. 3.

Thomistarum fundamenta solvuntur, et impugnantur.

Primum fundamentum accipiunt Thomista ab auctoritate Aristotelis, qui lib. 1.
Perthyer. cap. 8. lect. 13 in principio. perorgie ita affirmare videtur: ut scilicet circa maximam
tingente, in propositionibus singularibus de presenti, et de preterito affirmatis, aut ne-
gatis vera, vel falsa sit: in oppositionibus. a. etiam singularibus de futuro
neutra vera, aut falsa dicatur. Ergo Aristoteli aduersamus nos, qui in cuiusque
oppositioni vel detractam veritatem, vel detractam falsitatem cedimus.

De Aristotele quod hic multa a multis ostentio re, et prolixè digu-
tan

tantu. Nec a. in nullis, eisdem firmis assertis sincerè, et breuiter totam re sum-
 mam veluti namam. 1º igitur dicimus, Aristotelem in hac causa superstitioris
 indignè allegari, eumque propterea aduersarij timendum non esse, homines. s.
 qui xº D. Bonauent. Gregoriu, Maiore, Suarez, Varquez, et alios quam
 plurimos, turpiter errauit in neganda veritate infallibili, ac detractè oppositiõibz
 singularibz de futuro contingenti: qui propterea deo certam futurorũ scientia, ne-
 gasse dicitur, certam et etiã reuelationu, scilicet et nra veritate, negare cogetur.
 Videatur L. Quæst. disp. 23. sect. 5. Modo. a. cum probabile sit Aristotelem
 emisse in neganda absolute omni veritate oppositiõis circa futurum contingens,
 ipsi, utpote infamati testi, fides tenenda non est.

Dicimus. 2. cum alijs, Aristotelem, fauili, et opportuna interpretatione,
 conari, et excusari posse: si nimirum ipsa credatur loquuta de veritate à nobis
 notã, atq; designabili: quam. n. veritatem detractè firmiter si possum, habere
 non videor; nempe fallibile, et falsitati obnoxia, imò ab alio falsa, saltem
 probabiliter, et iudicata, et iudicabile. Futura. a. contingentiã, aut veras de illis
 propositionibz à nra natura, aut falsis discernere certo nullus per se valet.
 Dixi, nullus per se: ut tacita, atq; vulgari obiectioni respondeam: nempe præ-
 terita, et præsentia sepe etiã a nobis ignorantur, vel infra certitudinem ag-
 noscuntur: at ea ignorantia, aut per accidens est, ut in præteritorum obliuione
 contingit; aut vniuersalis non est, ut constat in affectibus liberis præsen-
 tibus, quos habens manifestè experiri solet.

Et quod, nisi hac interpretatione Aristotelem
 commentari benignè, ac probabiliter velimus, ipsum in re logica miserè ca-
 cutiuisse, fateri necesse est: ille enim asseruit loco citato, propositionem
 vniuersalem de futuro in materia contingenti falsam esse, particularem autem
 veram, ut omnis homo peccauit, aliquis homo peccabit. Quod certe si de
 veritate a nobis solum infallibilitat saltem moraliter designabili dictum non sit,
 turpiter admodum est dictum: quandoquidem quod vniuersalis falsa est non potest,
 nisi quatenus distribuitur in quodam singulare, quarum saltim falsa est: sicut
 etiã vera est non potest quod vniuersalis in aliqua materia, nisi rade veritatis,
 qua per singula distribuitur singulare: ut de quodam vniuersalibz, tam
 de presenti, quàm de præterito (quas Aristoteles cum quodam vniuersalibz de fu-
 turo omnino opponit) euidenter tam quoad falsitatem, quàm quoad veritatem constat.

Dicimus. 3. cum alijs, Aristotelem ideo negavisse veritatem, et
falsitatem propositionibus singularibus, quia ipse de veritate determinata, et
iam non impedibili loquebatur: ideoque intulit, omnem contingentiam evertendam,
et ex necessitate omnia futura, si affirmatio, vel negatio, vera, vel falsa non sit.
Hoc enim est observandum inter opposita discrimen, ut propositio de preterito ita deter-
minata sit vera, vel falsa, quod talis iam necessitas sit, si solus necessitas detractio,
qua semper, et in eternum Adam peccavit de preterito vere affirmetur; quod, ut no-
tavit Anselmus, propositio de presenti, et de futuro si evenit, quoniam nunquam fieri potest,
ut res preterita, non sit preterita; praesens autem, et futura ita deservunt denomi-
nari, et in preteritum abeunt: Ad etiam quia propositio siue de preterito, siue de presenti
veritate fiet, quatenus coexistit obiecto ut preterito, et presenti, siue pro eo tempore, ut prima,
siue pro eo signo, ut secunda, in quo iam nulla sit potentia ad impediendam
propositionis veritatem, aut falsitatem: at propositio de futuro, postquam iam
existit in rerum natura, cum veritate falsificari potest, si humana sit, et
impediri, si divina, vel supernaturalis, ut disp. 10. sect. 3. late notavimus.

Dicimus. 4. Nos qui-
de non gravate Thesaurus Thomisticus, Aristotelem, et eius Commentatorem, D^m
Thomam negavisse tam veritatem, quam falsitatem propositionibus de futuro
absoluto, ratione sui, ac formaliter (ut ipsi volunt) usurpatis: quatenus ni-
mirum sine decreto in se efficaci iuxta adversarios, iuxta nos autem sine de-
creto sufficienti circa opus, et efficaci circa medium, repugnat aliquid esse futurum;
atque ita iam omnis eiusmodi propositio, ut vera sit, requirit coexistentiam
cum obiecto eam praesenti, siue inefficaci intrinsece, siue intrinsece indifferenti.
Aristoteles autem, et D. Thomas loco citato, et alijs notis semper loquuntur
sunt de futuris absolutis, quin de conditionalis vllis attulerint exempla:
de quibus. s. longe alia causa est, ut quae non praesente, sed conditionata
sua futuitionis detractio, postulans.

Dicimus tandem, Artes, et D. Thomam nobis nec
apparenter adversari potuisse, Thomisticis autem adeo manifeste reluctari
(si aliquibus reluctanter), ut nihil evidentius esse possit: atque ideo totam
argumti molem retorquentes, perspicue adversarios impugnamus. Cuius
ideo tam veritatem, quam falsitatem, Artes negavit: Dea si omnis affirma-
tio, vel negatio vera, et facta est, et omne necesse est vel esse, vel non esse.

Quare (prosequitur in Aristot.) non oportebit neq̄ s̄ulose, neq̄ nego-
 tiari. At, quod neque Aristoteles, nec eius Inventor loquebanti de affir-
 mase, s̄, negase. extra decretu efficax instituta, patentissimu e: tum q̄ hac
 affirmas versato circa ea, que essent, aut erunt, q̄ essent, aut erunt, quin
 sit eoru caa, s̄, scientia practica: tum q̄ ipsi Thomistae sapientiores scientias
 media impugnant tamqm̄ facilis intro divina, providentia, et humana libertat
 scordia origine, et fonte, quod Augustinus, inquirunt, magna difficultatis p̄di-
 catori placere n̄ possit: tum q̄ Semi-pelagianis, qui s̄ aduersariis, et nos
 etiam sequenter Theologos scientia media abusi sunt, numqm̄ Augustinus, aut
 alius Ecclesie Proceru opposuit vel apparenter creata libertatis eversione, hu-
 mana ve stitigentia corruptela, ad potiḡ diuinae graa destructione: s̄ Aristo-
 teles, et D. Thomas necessari loquebanti de scientia fundata in decreto, si
 de aliqua loquebanti. Nullu quippe ē intr̄ has duas scientias media.

Explicat: Facta p̄paratione.

intr̄ scientias Thomistica, et Anti-Thomistica, hac nulla rade ē magis inimica
 libertatis, qm̄ illa; prior n. ē inevitabilis, et infructabilis caa operis; posteri-
 or licet infructabilis, ē tñ evitabilis: Thomistica ē suppositio antecedens, atq̄
 vel est necessitas antecedens, vel indubitanter eius conditiones magis i-
 mitatur, qm̄ antithomistica, que certe est suppositio consequens, atque
 ita etiam necessitas: Dominicana semper impugnata est a viuis sapi-
 entibus propter eius oppositionem cum libertate; Jesuitica vero impug-
 nata a prudentibus Dominicanis (nam alios imperitos, pueriles, novissi-
 mos s̄ Blatherones penitus despicio) propter nimiam cum nostra li-
 bertate familiaritatem, quandoquidem Magistri Bañez, Zumelio, et
 alijs pluribus mysteriu potius credendum, quam explicabile, nec non
 ipsi Trinitati vel par, vel Suppar esse videatur: impugnata etiam
 est propter nimiam nostram libertatem cum multo (ut aiunt) diuini
 dominij dependio. Ergo nulla probabili, aut apparenti coniectura
 quis vel suspicari potest, Aristotelem, et D. Thomam Jesuitice sci-
 entie veritatem negavisse, Thomisticam vero concessisse, ut contin-
 gentiam, atq̄ libertatem humanam ipsi defenderont; sed potius evi-
 denter inferre debemus, eos, si aliquam negaverunt, solam Dominicanam
 negavisse.

28
2^m fundamentum illud est, quod a Thomae Ratiōe D. Thome ap-
pellati sunt: Et quia, inquit Thomae pag. 587. illa semper utitur, magnum
indiciū est, in ea multum ponderis latere. Ratiō. a. (ad n. D. Thome, nisi,
forte iura testamenti eam Thomista facultate habeant) sic ab illo au-
thore proponitur. Res contingens ex propria obiectiva veritate, antequam
sit de facto, solum fundat veritatem per modum futuri. Sed veritas con-
tingens sub statu futurationis, et sub statu indeterminationis, et indif-
ferentia, ut sit, vel n. sit. Quia res contingens, quandiu n. est producta, nec
in se ipsa, ad in sua causa, n. potest fundare nisi futurationem contingentem,
et impedibilem: contingens enim n. n. existit nisi in ordine ad futurum,
quia quod est praesens, vel praeteritum extra contingentiam est: q. sub
illo statu implicat quod fundat determinatam veritatem, scilicet quod erit, quan-
tum est ex meritis propriis, et ratione sua obiectiva veritatis.

Fundamentum istud suis verbis referre volui, ut quantum roboris
in ista sententia sit, vobis summa fide sciat. Illud. a. disp. 10. sec. 2.
in 2. argum. late, ac manifeste solvitur, et rejicitur: ubi etiam latentem
errorum equivocationem aperiebamus. Modo sicut ibi asserta, distinguo Maior-
em: Solum fundat veritatem per modum futuri, fundamine pro-
prio obiecti motivi, aut causativi veritatis formalis, seu scientiae,
nego suppositum (rebus enim futuri hoc genus fundandi non
convenit; sicut nec praeteritis, in quibus eadem difficultas,
et manifesta adest instantia): proprio obiecti terminativi, co-
cedo. Paulo aliter distinguo, fundat intrinsicè; nego supposi-
tum: fundat extrinsicè, subdistinguo, qua parte futurum di-
cit non existentiam, nego; qua parte futurum dicit existentiam,
concedo. Damus quae evidentem instantiam in
praeterito contingenti, cuius modo sola est carentia, sicut
etiam futuri; in illo quae fuit existentia, et in isto erit:
Quia (ut sapienter docuit D. Augustinus libro. 26. contra
Faustum Cap. 4.) tam non possunt futura non fieri, quia
non esse facta praeterita.

Distinguo

81

Distinguo tandem sequens, sub illo statu implicat quod fundet
destrata veritas, per modum obiecti motiui, scdo scq; per modum obli
terminatiui, subdistinguo, qua parte futurum n̄ e, scdo: qua p̄ erit
aut aliquando e, nego.

Et q̄ p̄r istas, et alias loco citato caas adductas, dua mihi
supersunt satis conspicue ostendentes, imune istud aduersarij funda
mentum nullig e momenti. 1^a ad homines: q̄ .s. saltim sperare Dei,
cui x^o dicitur nihil e futurum, ad omnia sunt physice, et entitative in
eius eternitate presentia, iam peccatum Antichristi ex.g. poterit fundare
illam destratam veritatem .s. quod e, etia, ex meritis proprijs, et rade sua
obiectiue veritatis; n̄ minus certe, qm̄ dum e, vel qm̄ respectu nostri
veritatis fundat obiectum nostris duracis presentis.

2^a q̄ male aduersarij nomen, et rade, stinguens ad sola futu
ra restringunt (in qua ipsi restrictione totum argumentum vnicè fundabāt)
quod potius nullum futurum, si proprie loquamur, e stinguens; ad erit: sicut
nullum p̄teritum e, ad fuit stinguens: quapropter solum presentis e proprie
stinguens. Tum q̄ illud e stinguens, quod stingit: sicut illud e neces
sarium, quod necessario existit: et impossibile, quod necessario deficit:
solum a. presentis stingit, aut stingenter existit: p̄teritum v̄ stigit, et fu
turum stingit. Tum q̄ ista p̄p̄o, peccatum Antichristi e stinguens, e
mutatur in illam sibi equivalentem, aliquid stinguens e peccatum Antichristi:
nihil a. e peccatum Antichristi, ad erit. Tum q̄ de essentia peccati e liber
tas, et stinguentia in actu. 2°; et de essentia potestatis peccandi e libertas,
et stinguentia in actu. 1. Ergo q̄lo peccati n̄q̄ e potestas e; ad tm̄ erit
nihil e in actu. 2. Vel. 1° stinguens, quod cum peccato vere identifi
cari valeat. Tum q̄ stinguentia e potestas ad utrumq̄, et ipsa con
tingens definit, quod ita existit, ut possit n̄ existere: atqui n̄q̄
e potestas ad utrumq̄ in Antichristo, n̄q̄ peccati e existit: q̄ peccatum futurum
Antichristi n̄ e stinguens. Tum postremo, nam alioquin decretum diuinum
n̄ eet. quoad denominationem stinguens, ad penitus necessarium: siquidem ipsum
futurum e, ad in tota eternitate presentissimum.

Si peccatum Antichristi n̄ e stinguens: q̄ e vel necessarium, et impossibile.
Distinguo sequens, impossibilitate respectu temporis presentis, scdo scq;

respectu temporis futuri, nego *negam*. Quippe ut oibz evidenter
stat, in hoc tempore n̄ e' potestas proxima, seu libertas, ut peccet
Antixp̄; erit tñ postea. Implicamz q̄, aut explicamz aduersaria
duplici simili q̄ argumti fallacia pateficienti. Prima circa pec-
catu Adami, quod etiā e' impossibile ut modo existat; n̄ tñ ut ex-
titerit. 2ª circa duraoz ip̄is Antixp̄i futura, quz modo, etiā, pre-
supposito decreto illius p̄ductiuo, e' impossibilis impossibilis, ut
modo sit, n̄ tñ ut postea.

3^m fundamtu, quod etiā magnificere solent Thomista, et
pro tota sua gente attulerunt Thomaz pag. 64. et Nives disp. 10.
a dist. 1. in hunc modu, 1ª Scia media, seu veritat detrata, r̄di-
tionale, p̄ponitur. Veritas futuri r̄ditionati de facto est quaedam ve-
ritas existens. Quamvis enī traditio, quaz faceret Ceilita contra Da-
uid, n̄ existat actu; veritas tñ illa, quod. r. David tradendz esset,
si apd Ceilita maneret, et existit, et detrata e'. Ergo ipsa existentia
traditionis n̄ e' in sola rade possibilis, et exento traditoris. Hęc igitr
detrat, ut extracta à rade pure, h̄ precise possibilitatis, ex aliqua caa
seu principio oritr: ipsū. a. ob̄i, nempe traditio, n̄ pote' se extra-
here a p̄cise possibilitatis statu: Quap̄oytr sola diuina voluntas
illud extrahere merito dicetr.

Huius argumti locuplete, et elegante censura, indituit D.
Anat̄ d. 4. c. 3. §. 1: et quidez ipsum futurum e', incondite q̄ saltat
a veritē fut̄ ad ob̄iua, a cognitione, ad rez ipsaz cognitaz. Quap̄oy-
ter distinguo illam Antecedentis p̄p̄ose, veritas futuri r̄ditionati de
facto e' quaedam veritas existens; fut̄is, nempe existens in scientia
r̄formi cu, ob̄iecto, scedo: ob̄iua, subdistinguo, intrinseca, et suppo-
nens pro ipsa entitate ob̄iecti cogniti, nego: extrinseca, et supponens
pro ob̄iecto, ut extrinsē a cognitione denominato, scedo. Sicut etiā,
veritas fut̄is ob̄i p̄teriti n̄ e' p̄terita: ob̄iecti absolute futuri n̄ est
futura; et utraq̄ p̄sens: ob̄iecti insuper pure possibilis, n̄ e' pure pos-
sibilis, et actu existens. Jam nega nulla e'; na, ut dicebam, à ve-
ritē fut̄is existente, h̄ n̄ possibili tantum, ad ipsum ob̄iua existens, aut
plus qm̄ possibile bona logicē progredi n̄ pote'.

Iste. a. observandum e' illud, qd' Thomae parry, aut in
 singulis etiam argumtis sine fine tamqm totis doctrine firmamentis,
 inculcant, nempe quod ipsa existentia, detractio, aut futuritio tra-
ditionis David, n' e' in sola rade pure possibilis: sed fiet plus qm eis
contradictoria: aliqd amplig de illa, qm de isto pronuntiat: extracta
est ab statu solig possibilitatis: e' detrata traditio, ut poneretur sub
ditione mansionis David: e' veritas participata, detrata, creata, pen-
dens & ppterca a divina voluntate. Quippe hac oia, pprie loquendo,
 falsa omnino sunt. Adh. n. e' absolute existentia, detractio, aut
 futuritio illig traditionis e' in sola rade possibilis, & eventus eis tra-
 dictoria; esset & tamen in rade existentis, futuri, aut plusqm possibilis,
 si poneretur dicitio: n' fiet plus, sed fiet; aliqd amplig: n' quod sit, sed
 quod esset; pronuntiat: extracta n' e' a possibilitate, sed extraheretur:
 n' e' detrata, sed detrater traditio: n' e' veritas participata, detrata
 aut creata, neq' ppterca pendens a divina voluntate, sed e' hac.
 omnia. Rade oium a priori sit, nam quod n' existit, sed existe-
 ret; neq' e' aliqd (maxime v'o stringens), sed esset; atq' ita nullus
 esse suscipit a Deo, sed tm susciperet.

Veru' 2^a istas perspicuas doctrinas, a nobis q' n' semel ma-
 nifeste in superioribz approbata, duas illig impugnatas a novis Thistis
 adhibitas, refere, et refellere iuvat: altera, cuius debilitas, aut etia
 futilitas e' nota; alia, cuius omnia sunt spua, nisi ob hoc etia omnia
 sint aperta. Ab ista inithy sumamq.

Prime Author e' Ioannes a S. Thoma pag. 560. & ppterca, quem
 sepius lectu, vix tandem apprehendere valui. Iste. a. ita loquitur: Non
e' verus, illa veritas ditionata, que de facto datur, in illis futuris ditiona-
natis, de facto illis venire per participatōe, a decreto n' existente de facto
in Deo, sed ditionate habendo. Attendite, pcor, illas chimeras, nempe
Veritatis ditionatas, que de facto datur in futuris ditionatis. Quippe, si co-
 ditionata, e' in futuris ditionatis, quomodo de facto datur? Pterea fin-
 git hostem, que feriat, dum Author supponit, qd' nos verus e', venire,
 de facto ditionatis veritatis per participatōe, a decreto ditionate habendo:
 nam si de veritate forte loquat, ea certe a nullo decreto participata e' nos.

tra, doctrina, dicitur: si de obliua, et intrinseca, ipsa de facto non uenit
Ad ueniret, dum existentia ueniret obto. Quid ergo dicit, disputat, aut
impugnat?

Id audiamus p[ro]p[ri]e adhibita: etenim (inquit) illud decretum ha-
bendum, si scitio purificetur, et decretum supponens ueritatem futuri sciti-
onati: q[uo]d non potest esse principium, a quo deriuatur talis ueritas. In-
Ante plures pinguntur chimerae, q[ui]a p[ro]p[ri]e scribuntur. Prima, et a-
perta chimera est, quia decretum non est sciendum, si scitio purificetur: quan-
doquidem ipsum decretum est scitio purificanda ex se Dei, et eam scitio in
nobis existentia: scitio. a. non dicitur scienda, si scitio purificetur; nempe
non est purificanda, aut scienda, si purificetur, aut sciatur. 2^a, nam decretum
illud indifferens, et scurru generalis p[ro]paraturus, de quo Author ille.
in argumto disputat, non supponit ueritatem futuri scitionati: eiusmodi
enim decretum, cum sit indifferens, et quantum est ex se, ad oia paraturus,
sola scientia parabilis, non uero scitionate futurorum supponit: alioquin iam
scitio, seu hypothetici scitio rade sui cui obto, operatur ut contingenter
futura; quod uel ipsi Thomista pro sua scientia scitionali dissentent.
3^a. Nam quamuis illud decretum supponat aliquam ueritatem fortem
contingente, et scurpata ueritate, nempe non potius futuri, q[uam] non futuri sciti-
onate: at minime supponit ueritatem obiectiua[m], immo uero eam ponit, et
causat, existentia, uidelicet ipsius operis, quod extrinsece a scientia
et ueritate forti scitionate futurorum denominatur. Iam in sequentia,
si loquatur de forti ueritate, siue scientia ipsa scitionali, ueritas, et nobis fa-
miliare, assertione tenet: si. a. sermone faciat de ueritate obliua, chi-
meram involuit, nec ipsius Thomista placitura; decretum. n. de scurru
generalis eam est, a qua deriuatur opus n[ost]ru[m], q[uo]d sub scitione illius decreti
erat scitionate futurum.

Inuident idem Theologus ita de scurru firmari: quando tale decretum
aduenit de scurru indifferenter, detractio talis scurru supponit
q[uo]d fiet a uoluntate, et sic est p[ri]uui; non ab ipso decreto detractum, et cautum,
licet non sine ipsa uoluntate causalit, et operabitur. Frustra ergo detractio
illa ueritatis scitionate futuri dicitur cauta, et deriuata a decreto co-
ditionato ex se Dei: cum potius a tali decreto supponatur, ut indifferen-
tia

tia scurrig detracta, et efficax sit. Iusta sane censura P. Anaty istas
 cogitationes implexas, atq; inexplicatas appellavit; nec ego credidore, s,
 peiusve decedat in hoc n̄ satis claro Authore videt. Argumti. a. respō-
 sionis, et impugnatiois summa sit: Detrahe, scurrus indifferentis non
 supponi, et poni, et cauci ab ipso decreto indifferenti, ab eode, q̄ ppter
 veritatis additionem, obiective acceptas, et cum absolutā reat̄ eandem,
 effectiue detrahi; n̄ tñ fort̄, siue tamqm̄ a voluntate irmit̄ eligēte,
 libere q̄ per illas detractiones, peccatū ex. g. volente: nam ut vulgaris
 Thitarū regula prescribit, Ad indifferenti ut indifferens e, n̄ potest
 venire aliqd detractū: quod certe verissimū e, et de pure indifferenti,
 et cuius libit̄, aut arbitrii n̄ e detrahe, et eligere peccatū, aut aliam
 liberam operatōem. Ad q̄ salte, de illo decreto indifferenti ne ipsū cu
 p̄definitio dependant, h̄c quod p̄dicabunt.

Et impugnatiois author, aut illustrator e' Mag' Viuer d. 10.
 d. 4. s. 2. que cum p̄lixē ab illo scribat̄, in summam istam redigi va-
 let: Aliqd amplig p̄nuntiat̄ de traditione Ceylitarū, qm̄ de mansione
 David. Quia vere dicit̄, Si David manserit Ceylo, Ceylites tradent
eum: n̄ dicit̄. a. e' verro, Si Ceylites tradiderunt David, ipse manebit
Ceylo. Ergo traditio aliqd h̄et peculiare, quod n̄ h̄et mansio. At hoc
 peculiare nihil aliud e' potest, nisi iam e' detracta, et certū existi-
 entiam traditionis, si existeret mansio; n̄ v̄o ipsa mansione, si existeret
 traditio. Ergo detrahe illa Ceylitarū ad tradendū David sub illo casu,
 n̄ manet suspensa eo modo, quo manet suspensa mansio David in
 Ceylo, Ad de p̄nti iā detracta.

Author iste in primis d̄ oēs arguit: nam certū e, traditione
 David ita de facto n̄ existisse, ut dumtaxat potuerit existere, et exi-
 stisset, si fuisset mansio: ergo decretū additionale Thomistū n̄ prestat,
 ut de facto habuerit traditio aliqua existentia, aut detractione maior,
 qm̄ per scientiā mediā representari fatemur. Deinde quis visu n̄
 audiat interrogat̄, aut difficultatē illā, Quare nimirū vere dicitur
Si David manserit, tradetur, et n̄ e' q̄, Si tradatur, manebit? Respon-
 demus. s. Quia caa n̄ e, aut potest eē idē, cum effectu; nec effectū po-
 te' eē caa simul, ac respectu eiusdē. Ideo q̄ vera scientia, qualis

diu^a e^t, auxiliu^m, e^t libertas, quae operatio e^t ca^usae sub ipsa ope-
ratione tamquam sub conditione ca^usali requirit affirmare.

Cui quidem asserto aduersariis assentiri necesse debet :
quippe etiam Thomistica scientia, tam conditionalis, quam absoluta, re-
quirit, e^t imitatur scientiam simplicis intelligentiae affirmantis. i. tam-
quam futuram, vel conditionate, vel absolute, illud ipsum, quod scientia
necessaria affirmat tamquam possibile: scientia. a. necessaria libertatis
ut operatio ca^usae possibilis, in d^o operatio, ut ca^usae possibilis, libertatis
affirmat. Ergo etiam scientia conditionalis nostra libertatis ut causam
conditionatam, e^t operatio, ut effectum conditionatum, e^t non e^t d^o, affirma-
re potest, e^t debet. Quamuis igitur actu tam mansio, quam traditio
aeque sit pure possibilis, diuerso tamen modo, atque ita diuersimode,
una, quam alia affirmari potest, e^t debet. Sicut etiam apud aduersarios,
e^t oes catholicos, quamuis libertas, e^t peccatum Antichristi sint aeque
absolute futura; sed quia diuerso modo existura sunt, libertas affi-
rmat ut ca^usae, quae erit, peccatum vero tamquam effectus, qui existet.

At inquit Vires, Scip-
tura. 1. Reg. 11. hoc videtur modo loquendi, Si tradent me viri Ceylae
in manus eius? Et si descendet Saul, sicut audiuit seruus tuus? Et
ait Dominus, Descendet... Tradent. Quod igitur Scriptura non dixerit, Des-
cenderet, aut, Tradent, nulla alia esse potest ca^usae, nisi quia enuntia-
tur, traditione, iam esse detratam, ad certum existendum,posito casu mansi-
onis. Gregorius sane argumtus! quod iuxta sententiam ad grammaticorum
tribunal remittimus: ipsorum. n. e^t placitum, has voces eiusdem significatio-
nis esse, si maneres, tradereris, cum istis, si manear, traderis. Praeterea,
ad homines sic euidenter impugnamus: si ubi Scriptura dicit, tradet
diuinae voluntatis detrahe, qua modo sit, siue, presentem indicat, quae
non indicaret dicens, traderent; sed ubi de Syrijs, e^t Sidonijs non di-
cit, penitentiam egerunt, sed, penitentiam egissent; nec de populis
ad quos Ezechiel mittebatur, dixit, Audient te, sed, Audierunt te;
atque in similibus locis, iam nullas detractiones praesentes, sed illas, quae foret,
denotat sacra Scriptura. Tandem haec probo, Ceylites tradiderunt Da-
uid, vera non e^t: numquam itidem, vera sunt ista, Ceylites tradunt David

84
q̄ neg; vera aliquando fuit hoc, Ceylita tradent David: Præterea
neg; fuit aliqua detractio ut traditio fuerit, h; traderetur aliquando

Ne. a. seu Thomasio, seu Viues, seu Thomastay, quisquam,
doctrinay istay, quam sapienter, circa futura conditionata attulim; inaudi-
tam esse crediderit: sciat ille, in ipsa etiam Thibica schola plures, nobiles &
Theologos existimasse, Deum de facto cognoscere (aut saltem cognoscere,
posse tam suos, qm̄ nros adq; liberos sub conditione futuros, sine ullo præsentis
decreto, quod sit, & rade illis quod est. Quapropter illi ex scientiay inter-
natale, & libera, media, seu innata, seu potius veritate dicti, fieri sunt;
& detractay veritate respectu illis futuri, quod esset, quodq; a pura possibili-
tate extraheretur, & de facto nulla rade extrahitur, tandem admirerunt. Eor. a.
Theologos modo referre præmissi initio Sect. præced. quorum tñ omnium verba tran-
scribere breviter grã præmittito.

Illi eodem sunt Sanchez. 1. p. q. 23. art. 3. §. Ad motiva.
Alvarez lib. 2. de Auxil. d. 7. n. 13. Dispositio q. 1. concl. 2. initio. Ruz,
Zumel. 1. p. q. 14. ar. 13. d. 8. concl. 6. in solutione ad. 2. 2ª opinionis.
Circa hunc tamen Authorem notare oportet, librum citatum valde corruptum, &
mutilatum esse; ideoq; allegatay doctrinay n̄ inveniri in editione Salamantica.
anni 1585; corruptiones. a. euidenter præbat (relictis modo accuratis eius-
dem doctrinay apud P^m Suarez, & alios citationibus) quod in operis indice
tredecim disputationes Author q̄ illo articulo enumerat, cum tamen in ipso
opere septem duntaxat disputationes (questiones ibi appellat) modo legantur.
Præterea Cabrera in. 3. p. q. 62. art. 1. d. 12. §. 7. n. 169. qui pro se, &
socijs illustre illud præsentis veritatis nobis prætulit testimonium: Sed queri-
tur: Cur oppositiones de futuris conditionatis ante liberey diuina voluntatis
decretum positay in re, sint vera; n̄. a. opposites de futuris absolutis? Res-
pondetur, quod veritas conditionaliy n̄ pendet a detractioe diuina vo-
luntatis in re posita, sed tñ in esse obiectiuo sub conditione accepta. Veritas. a.
absolutay dependet a reali, & absoluto voluntatis decreto in executione po-
sita.

Hæc ille clarissime. His accedunt Machin disp. 34. sect. 3. initio.
Cur; etiam Carmelitay disp. 9. dub. 5. n. 68. quatenus affirmat, quod si di-
uina voluntas heat se negativè, seu omittit circa futura conditionata, di-

ving intellectus cognoscat certo, et infallibiliter tam ex se subiecti, quam ex
se obiecti, quod adhuc pariter additione non erunt. Adiungendi tandem videtur
et quidem certe, si sequenter loqui credantur) qui inter ipsos Thistas re-
gant indefiniter etiam additionales circa actus nostros, prout sub additione
futuras: et tamen infallibiles illos notitias, Deus accedunt.

Sectio. 4.

Alia Thomistarum fundamenta conuelluntur.

4ta Thistaru fundamentu est illud, quod Ioannes a. S. Tho. pag. 663.
speciale difficultate inscribit, et que nos acriter mordet, atque diuidit,
telorumque imbre emittit. Specialis. a. tamque magnificis laudata verbis
difficultas, haec est: Deus nequit agnoscere quid faceret Petrus sub istis,
aut illis sua libertatis circumstantiis constitutis, nisi etiam cognoscendo
suum cum Petro sciret, et sequenter secretum ipsum, quod tunc circa
scire sum ferret. Sed inde (inquiunt) oritur difficultas. Nam vel ille
sciret cognoscit, et ponit ex se additionis: quod asserti non potest; alioquin
iam obiectu redderet necessarium; atque ad scientiam simplicis intelligentiae,
non vero ad notitiam contingentes pertineret; veritas. n. necesse est, quod Petri
operatio existat, si Deus cum ipso scurrat. Vel non ponit ille sciret, pro
additione; hoc. a. omnes Dei scientias circa futurum everteret; nam Deus
sciret suspendat, nihil certe fiet.

Circa hoc argumentum, eiusque plures explicaciones, seu variationes, no-
tare in primis oportet, ipsum caute admodum legendum esse: illig. n. author
multa supponit aut dubia, aut falsa: per summas paradoxismi species
in nulla, maxime vero disidium circa obiectivam scientiam mediae additionem,
nisi Theologiae imputat; equivocis nominibus, qualia vel Doctores sede-
cerent, tunc precipue vitit, quando rei ratio desiderabatur: manifestam
communis veritatis lucem, nostra mente allucinacione appellat.

Deinde haec adeo specialis difficultas, nulla 2° nos est: contra
adversus Catholicos, et 3° Thistas specialissima. Nulla quidem 2° nos: ex-
pedite. n. et breviter respondemus, sciret Dei in actu. 1. nempe omnipotentem
decreto indifferenti preparata, cognosci per scientiam mediae tamquam additio-
nem ad illig. hypothese spectant; nec, 2° sciret in actu. 2. ipsa mi-

85

miris operibus, liberis creatis. Primum scire potest esse editio ad scientiam
stingentem, ut pote non magis necessario cum effectu conditionato: Secundum est ip-
sum conditionatum, atque ita requirit esse editio, saltem de scientia conditionali
stingenti. Quapropter scientia media ita cognoscit: Si Antichristus habeat tali
cum auxilio libertatis, ipse me detrahit ad succurrendum per eandem operibus
cum illo. C

Communis (si non est) adversus Catholicos: nam cum omnibus adversus
Lutherum, Calvinum, et Jansenium indubitatum esse debeat, voluntatis creatas
auxilio indifferenti, seu bene, seu male operetur, proveniri: rogari unumquodque
potest, an pro auxilii indifferentis positio sit illa editio, sub qua Deus
futurum conditionatum cognoscit; an potius scire alio, sive ad 1um sive ad
ad 2um spectans, qui tamen cum opere infallibiliter, ac essentialiter condeat?
Si 1um ipse respondeat, et nobiscum respondebit, et cum divinis sentiet
Theologis Magistro, qui in celebri circa Tyrin conditionata predictione auxi-
lium indifferentem pro conditione designavit, nempe virtutes ipsas, quae in re-
sistentibus factae sunt. Si a 2° eligat; iam ex obitu scire conditionalis reddi-
tur necessarium, et ad solam simplicis intelligentiae veritatem pertinere videtur,
ut loquitur, fateri adversarius.

Specialiter tandem 3^a ipsos Thomistas, tum quia si ex 1° editio-
nis, sive in hypothese antecedenti debet poni scire ille, qui indiffe-
rens, et suspensivus non sit, sed potius involvens omnes causas detrahas li-
beri effectus, ut tertio quoque verbo adversarius inculcat, affirmans non aliter
certo posse cognosci effectus sub conditione futurum: 2° obitu veritatis ne-
cessarium est, atque ad necessarium, et non contingentem Dei scientiam spectat:
nempe omnino necessarium est, ut Petrus operetur, si Deus vel predestinet,
vel predestret, vel scire simul tanquam illic donet. Tum quia ex eodem
Thomistas concursus predestinatus est fundamentum, et ratio fortis, qua Deus videtur
ut in eo cognoscat infallibiliter illud conditionatum obitu. Sed medium, seu fun-
damentum, quo Deus ad illam scientiam videtur, est ipsius scientiae obitu tenens se,
vel ex 1° sequentis in hypothese importati, seu ipsius obitu conditionati;
vel ex 2° antecedenti, seu conditionis. Ergo cum adversarius dixerit, atque
sape regit, habere se illum scire ex 1° sequentis, et obiecti conditionati,
occedere necessarium debet, importari in ipso hypothese antecedenti, sive editio-

quod sane & illis, & oēs Theologos et scientia, & veritatis n̄ stringētibus
sed penitus necessariis, & quam pueri ferunt, obiectum designare. Ceterum de hoc
puncto latius forte d. 16. struere temus.

Indat 3ª responsione, 2ª datae adversariis. In scurru, inquit,
indifferenti nulla conexio e' magis cum sensu, qm̄ cum dissensu: q' licet
illa indifferentia educat ad hoc ut ille sensus videatur ut liber; n̄ tñ ut
videatur detratio voluntatis ad sensum potius, qm̄ ad dissensum: nisi etiam
videatur detratio ille scurru simultanea. Quis crederet, hæc ab hæc docto
scribi potuisse? Nempe libera voluntatis detratio ad sentiendum, siue
ad sensum, & ipse sensus liber eadem, una q; e' voluntatis operatio: illa
enim se detrat ad sentiendum, libere sentiendum: q' si scurru, seu de-
creti indifferentia semel educere affirmet, ut liber sensus videatur, edu-
cet etiam, ut detratio voluntatis ad sensum prostrat. Præterea nullus
hactenus somniavit, aliquem existentem in rebus naa liberum sensum, qui
detratio n̄ sit potius sensus, qm̄ dissensus: numquid. n. sensus liber valet eē,
liber dissensus? Nonne sicut sensus detratio n̄ e' dissensus detratio, sensus
etiam liber distinguitur a dissensu libero? Qualis q' somnium e', qod liber
sensus p̄videatur futurus, n̄ v' detratio? Scilicet hoc specialis difficultatis por-
tento, defensores scientia media acriter mordendi eramus: illo diuiden-
di gladio: eo tam aspero telorum imbre scientia media circumfun-
ditur.

Fandem impugnat hoc Thomisticam fundamentum. Nam illa sensus
detratio, quæ ultra libertatem requirit, vel est ipsa tantummodo n̄a, & libera,
sentiendi operatio, vel aliqua p̄detratio ipsius sensus antecedens? Si
primus: q' sicut agnoscitur futurus sensus liber, p̄cundendo, aut exclu-
dendo via alia p̄tr scurru indifferentem, ex p̄ additionis se habentia;
ita detratio agnoscitur, ut nuper arguebam, & hæc minime inficiantur.
Si. 2^m: fatemur quidem, illum sensum n̄ posse videri a Deo, ut detratio
solâ scurru indifferentiâ p̄cedente; & stenti sumus, si videatur ut liber:
imò nec ut liber videretur, quippe n̄ minus ex necessitate antecedenti, caa
videlicet & suppone antecedenter inevitabili, iuxta q' insuperabili, ortu
quam quilibet certo, & oēs necessariis. Accedit, argumentum Tho-
misticum sub eo sensu negatoria, & importuna omnino p̄sari: suppo

neret enim pro obiecto detracti futuro detractio, quae nec possunt adver-
sari, nec nos approbare possunt: et quamvis ultro admitteremus, si ideo
scientia a decreto presenti independentes, Deo circa futura conditionata nos
aut Thomista, negare debemus; siquidem Deus ante sua decreta immo libera
non debet aliam habere detractioem: ergo saltem agnoscere potest sine decreto
presenti, quid ipse sub certa, et indifferenti conditione decerneret efficaciter
(ut saepe notavi, et plures Thomista in fine sect. preced. fatebantur); cogni-
to. a. hoc efficaci, ut conditionate futuro, decreto, cognoscit etiam infallibiliter
opus nostrum sub conditione futuro, cum quo. s. decretum efficaciter, seu scursus
ille detractus connectitur.

Unde, quia si superis placet, In hoc stat allucinatio huius
sententiae (censoria verba sunt Joannis a S. Thoma) quod attendit
solum ad id quod requiritur ad rationem liberi in sensu; non a. ad id quod
requiritur, ut detractus sensus sit potius, quam dissensus: iam minus cuiusque
erit facile, et sincere iudicare, quod quos stare, aut regnare videatur
sententiae allucinatio. Quoniam potius in presenti negotio iuvat ex illius Au-
thoris doctrina allucinationis fasciculus, a S. Anato latius more apologetico
spiritu, modo colligere: ut. s. evidenter ostendat, an acriter mor-
deat, an lucem vano impetu allatret horrendo, ille specialis difficul-
tatis canis

1° igitur citatus Thomae allucinatur, cum supponit, quod nos in-
differentiam scursus et rationem adducunt, ut videatur ipse consensus, seu li-
ber, seu detractus. Apud nos. n. indifferentia scursus in actu. 1. usurpa-
ti est ratio requisita ex se conditionis, non vero sufficiens, aut detractiva, ut vi-
deatur consensus: scursus vero in actu. 2. est obiectum detractivum, utpote ip-
sius operis liberum; si tamen se tenet ex se conditionis ad opus, sed ex parte
operis conditionati.

Allucinatur. 2. cum S. Vasquez apud disp. 67. cap. 4. alijque nostris
Theologis imputat, scursus ipsius actualis, et rationem, seu conditionem, sub qua
Deus consensus nostrum conditionate providet; quare. s. ita illi affirmaverint, con-
cursum in actu. 2. habere se ex se conditionis, ut Deus in hunc modum
agnoscat, Si vocavero Petrum, et cum illo scurro in tali occasione, consen-
tiet. Hunc. n. necessarium cognoscendi modum, nec ipsi scientiam simpli-

eis intelligentes fuerit, utpote puerile, et aditionalibus notatij impo-
tunus: nam P. Varquez in loco allegato meminit; nam §. 22. ubi de
hac re agit, perspicue loquitur de scuru indifferenti siue in actu primo,
de illo nimirum, quae Deo per violentiam negare pote' vocari agnus in
nobis iam existenti.

Allucinatio. 3. ubi credit, Deum post oblatum scurum in actu. 2.
siue post datum in actu. 1. posse suspendere scurum suum, impedire
re, ut fiat a nobis assensus; hoc enim est proprium decreti efficaci, ^{ut}
iam si valeat stratum decerni, et stringere: decretum. a. indifferentiam nostram
constituens, efficax est quoad facultatem liberam nostram afferendam, in cuius .s.
arbitrio collocat, ut hoc vel illud eligatur, et detrahetur; quin eiusmodi naturam
dominium deinceps turbari possit: atque ita repugnat decretum illud scurum
liberaliter oblatum retrahere iniquititer.

Allucinatio. 4. quando in eodem §. imputata nobis allucinatio
eam isto discursum probat: Quia ut assensus sub additione videatur futurus
destratus, debent videri omnes causae, sine quibus non procedet in re, posita illa
additione... in statu. a. absoluto non pote' videri ille assensus nisi videatur
ut de facto procedens per concursum simultaneum, qui datur ad assen-
sus, et non per illum, qui datur ad dissensus. Haec certe sunt ridicula com-
menta: scurus enim simultaneus non est apud Theologos causa assensus, sed potius ipse
assensus, operatio re, qua liberè assensus ponimus, ut ipse Thomae Fatim
ibidem scribit.

Allucinatio ibidem §. Dux loquens de scuru determinato ita nos
allucinantes esse probat: Non vix (destrato Dei scuru) impossibile est videri
destratum assensus, quia non videtur aliquid a quo per se dependet, et cum quo
identificatur. Horrendum .s. avium, et dictum monstrum, quod per se dependet ab ali-
quo, et cum eodem identificatur.

Allucinatio. 6. quando in eadem nostra allucinatio causa ita infere-
bat: Ergo destratus scurus, et non solum indifferens insolvi debet in obiecto
aditionato ex se additionis, seu tamquam quod preexistit ex Deo procedens.
Haec a. chimericis implicans terminis: nam si scurus Dei est ipsa operatio
causae. 2. (ut diserte scribit, et verè sentit Thomae) nequit se habere ex
se additionis, sed ex se additionati: si causa est (ut etiam diserte scribit, sal-

so tra ipse sentit); e' quide, vel indifferens; et hoc iam e' nobiscu, veruq;
sentire; vel detrata; et hoc nobis certe falsu e', et oib; ridenda sane pro
scientia diuina terminanda scitio foret, ut pote sine stingentia ad exis-
tentia, effect; sicut ridenda ee dicitr, si cum ipsa nra operade scurs; Dei
appelletr scitio cum nra operade ideritah habens.

Allucinatr. 7. vbi eundem discursu, ita cludit: Ergo anteceden-
ter ad cognitiones, et si subsequenter tenet se scurs; Dei detrata, qd obtum
antecedit. Quippe p'tr importuna illis sequentia species, quis n' mira-
bitr illa; rase, qd. s. Dei scursus se habet anteceder, quia obtu; antece-
dit; sic. n. nihil e' in hypothesi, seu additionata obinade, quod n' antecedit
scientia, cum nihil in ea sit, quod n' sit obiectu;. Et qd, iam nobiscu loquitr
aduersari; dum obtu; scientia; additionalis antecedere, ea; fatetr: illud eni;
e', quod nos dicim; et sentim;, Deu; ides h're additionatos notitia, quia
ipsa forent, et n' e' d'. Aut igr nobiscu, etiam sentiat, aut cranu; illud epi-
phonema non iactet, Videte qd, quam aspero telorum imbris, et quanto cir-
cumfundite scientia media.

Quintu; fundamtu; affectu nouit a Hieronymo Viues l. 10. dist. 4.
§. 3. illud appellante Artir, et d. Tho fundamta. Summa e': Si antea erat
detrata futuru;, quod hoc erit abolu;, sequit, quod semper antea ita futuru;
fuerit, ac proinde per tota; eternitah, et omnia ei; signa. Et hoc (inquit)
e' inconueniens, quod evadere desiderant sapientiores ex AA scientia; me-
dia: illud tamen, deuorat L. Anato, credens in illo nihil ircommodi latere.
Incommodu;. a. Ut igr postea explicat, e', quia si res est iam additionate
futura per omnia instantia, et signa eternitatis; ita ut n' est pig in a-
liquo signo pure possibilis, qm; additionate futura; foret, predicta; rem nullo
modo esse libera;, et stingente, et simpltr necessaria; tolli qd; inde trui-
na;, et creata; libertah.

Accusabor, et forte n' iniuste damnabor, ut temporis male occu-
pati reu; dum. s. vel pueni manifestar argumentationu;, larvas referre,
et impugnare decerno. Primo. n. quis n' miretr in vris religiois temera-
ria; pietate; laudandi nris, et sapientiores Theologos tamqm; sollicitos
circa evadendu; illud inconueniens; de quo certe nullus fut qui vel per
iocu;, et otiu;, aliqdo verbu; fecerit? 2o, rigidiori adhuc censura represen

si poterat, Deus De Anato Deuorari narrat inconuenienti illud, quod si
de aternitate instantibus pcedat (ut apud Anatum, & oes nates procedit)
n quidem inconueniens, ad uerientissimum, oium Theologos, & catholicos
asserit, e, nempe aternitas diuina scientia, & aternitas cuiusq; futu-
ritatis, qua aliqdo e; si 1° de signis eorumdem instantibus fiat sermo (qualem
vix aliquis uel oscitante facere potuisset), De Anato, oes etia, sapientes,
& insipientes aspiciunt, insignis ee chimara, quae ponit, & supponit
aduersariis, nempe, De futura per omnia signa aternitatis; qd quidem
nec per oia signa unig instantis aliqua res e futura, p'sens, aut pre-
terita; uel etia, possibilis, siue p'cisiue, siue pure: quod sane a
nemine procer callente hactenus dubitatum e.

3° postinde asceri a Mo Viuar desideramus, quo scribendi chi-
maram priuilegio ea diuinxerit destantis Extrema, Dea tota aternitate,
& oia eius signa; siue, De omnia instantia & signa aternitatis: ma-
xime 1° cum uel ex eiusdem operatione n: 69. Met, De Anato, sem-
per loqui de instantibus aternitatis, numquam de signis aternitatis. Sed quis
allucinantis hominis iam n est miserator, qui statim ibidem, sic implicari go-
tuit, Ex quo eius (Anati) modo loquendi inducor ad suspiciendum, apud,
ipsam ofendi instantia aternitatis cum signis eiusdem aternitatis. Gregia
sane oroga, & insignis suspicandi genus, qui ex ignis instantibus perpetuo
sermone, perpetuo q; signorum silentio inductus e ad imputandum illos ofu-
sione: quari .s. apud Auctores, aliquam re hominum, & publica, inualue-
rit mos ofundendi, siue pro eodem, reputandi, quod loquuntur, & quod tacent.

Jam responso, &
impugnatio argumenti evidens sit: rem ita ee futura, in oib; instantibus,
ut in nullo fuit p'ui possibilis (id e, potens existere, & numquam existens
aut existura), n pugnare cum libertatis, & stingentis rade: sec 2° si
futura credatur in omnib; signis, quin aliquod asigne, in quo possi-
bilis p'cisiue sit res. Sic Antichristus stingenter, & cum diuina libertate,
futurus e ab aeterno, atq; ideo in oib; instantibus: n tri in oib; signis;
n. n. e futurus, n decernitur, aut cognoscitur talis in signo alicuius p'dicati
diuini necessarii; aliq'n constitueret futurus in primo omnium signorum,
qd idem significat, ac futurus Antichristus, & prima ee caa Antichristi

futuri, et est ens necessarium, perpetuum, et indefectibile existens, a quo
 Antichristus necesse adducitur. Sic Deus ipse in tota aeternitate libere et contingenter
 decrevit, quicquid decrevit: nihil tamen decrevit in omnibus aeternitatis signis, ut in
 signo volitionis sui necessariae, aut suae omnipotens. Sic Quia, versio iux-
 ta ipsos Theologos est contingenter futura conditionate per omnia aeternitatis instantia,
 ratione divini decreti ad illam versionem, sub additione detraentis: nemo tamen
 illos ita deliravit, ut vel futurationem, versionem, et decreti praesentiam, in omnibus
 signis admitteret, sic peccatum Adam per omnia aeternitatis a se post con-
 siderate momenta praeteritum est: non tamen per omnia signa; quippe in signo divi-
 substat, seu Dei omnipotentis includit possibilitatem Adam praeteriti; non tamen praeter-
 itum, cum suppositum contingens sit. Sic tandem, Angelus, aut homo, vel ab aeterni-
 no, si aeternus esset, vel in aliquo tempore, vel in toto instanti potest li-
 bere amare: secus vero in omnibus aeternitatis, temporis, et instantis signis.

Hic. a. notandum est

quantum ad utrumque vocabulum ab utroque adversariis: siquidem esse aliquid in omnibus sig-
 nis est, causa, et effectus est, aut ultimum principium, et terminus respectu e-
 iusdem: esse quippe in signo priori sonat esse causam, et principium; et esse in
 signo posteriori denotat esse effectum, et finem. Quapropter nec Deus ipse quamvis
 ens necessarius sit, in omnibus aeternitatis signis existit; non enim est causa et effectus
 sui: sed vel in omnibus existit, vel supponit existentiam se priori. Qua-
 insuper ratio in Trinitate, ubi signa originis admittuntur; Pater est in primo
 signo, Filius in 2.º, Spiritus Sanctus in 3.º; nullus tamen est in omnibus.

Rogabit aliquis in praesenti, quid sibi voluerint Anselmus, et
 Thomas. 1.º. Peckherm. lect. 23. cum ita discurrebant: Et eadem ratio videtur
esse in propinquo, et in remoto. Ergo si ante unum diem verum fuit dicere
quod hoc erit album, sequitur quod semper fuit verum dicere. Inde est
 contingens eversionem inferunt.

Respondeo. 1.º. eam doctrinam ab omnibus vel temperandam, vel
 interpretandam esse: siquidem fide, et evidentia certum est, semper fuisse in divi-
 sapientia verum dicere, hoc futurum contingenter esse album. Quapropter iam sepe
 per 2.ºm adversarios fundantur multa a nobis circa hoc punctum scripta,
 sunt. R. 2.º. Verum, et ens pro eodem saepe usurpantur: atque ita res, quae
 futura dicitur, non est modo vere futura, veritas entitativa, seu intrinseca.

ipsi obto, nam alioqui semper existeret: et e' vere futura veritate
extrinse obiecto, quae s. fundatur aliquando vnicè in decreto, ut Anti-
christi futurio, et requirit aliquando decretum, quamvis n' ut causam
unicam, ex. g. culpa Antichristi futura: et aliquando nec decretum, p'ens
requirit, ut aditionata Syrioz verio, cuius p'pterea veritas e' l. in so-
lo Dei intellectu, nullo adiuuante decreto, et ab intellectu diuino per
diuinam voluntatem liberè ad nros intellectus deriuari solet. Quae sane
derivatio modo quidem cum infallibili quadam, et obto futuro, inexistet
stingit, quales diuinitas habet, et quales p'posib' fidei diuina vo-
luntas comunicat: modo. a. extrinse duntaxat, et relatae p'dicamentali
coexistentis nri iudicij cum diuina scientia: quapropter n' incongrua
locutionis specie p'podea omnes naat' ab intellectu creato separabiles a
in nullis Theologis dicunt sine veritate, et fallit' circa obta futura con-
tingentia, nempe quae intrinseca, siue forte, siue obtiua in illis p'pori-
tionib' aut obti' sit.

Unde duplex adhuc superest Arto, et D. Thomae in bono sen-
su interpretandi modus. Primus, qui negat oib' tam humanis, qm diuinis
p'posib' aliquam veritatem ex ipso obto futuro p'prie deriuatam. 2. qui
solis diuinis p'posib', atq' inde nris supernacalib', n' de reliquis oib'
veritat' intrinsecas, seu infallibiles, cu obto inexistione, cedit. Prior
modus veritat' intrinse obtiua, si cognitioni de futuro negat, seu pot'is
nulli obto cedit. Posterior solas veritat' intrinse forte, et solis naalib'
p'posib' negat.

Fundamentum apud Philosophos vulgare, quod ipsi rade, a priori
appellant, et quod latissime inculcat Socrates, nominatim vero in disp.
10. ita p'poni solet, Nulla res aditionate futura talis est certo, et
infallibiter ante decretum obtiue aditionatae, et subtiue absolute. Quis-
que res n' habet rade sui, quare pot'is sit certo futura, quam n' futura, cu
ab aeterno ipse nihil sit, et nihil p'fari possit. A scientia. a. media n'
potest accipere quod sit infallibiter futura; cum pot'is e' illis patro-
nos, ideo Deus cognoscat per scientiam media, res futurae aditionate,
q' ipse infallibiter futura e'. Ergo diuinitas p'podea circa futurae aditiona-
tae, nequit e' vera, siue rade sui, siue ex meritis obiecti. Firmatur

Ante decretum omnino absolute, nequit ulla prope diu absoluta esse vera,
circa futurum absolute: sed neque ante decretum, obicit additionatum, et ex p^{te}
actus absolute, potest prope obicit additionata, et absolute ex p^{te} actus
esse vera.

Pro isto fundamento sperando, atq; a solutionibus, et impugnationibus
manifestis liberando multa male fela historia referunt adversarij. Dis-
tinguo 3° argumenti prope, Nulla res additionate futura, talis est ex, futuri-
tione, qua actu, et absolute sit, aut nego suppositu, aut cedo prope: futuri-
tione, qua esset, nego. Nempe futurius additionata rei forte contingens n^o est
aliquid actu existens: nam ut saepe diximus, et probavimus, res illa n^o tam est di-
cenda futura, sive erit, qm foret, vel erit. Sicut. n. Augustinus 5° Semi-De-
gians disputans in lib. de Gradat. Ant. 9. 13. et 14. mirans, et stupens fal-
sissimum, et absurdissimum censet, casus, que numquam erunt, influere in effectum
qui sint (scilicet. s. additionata in p^{te} presentia); ita nobis n^o minus absurdum,
et falsum reputat, necessarias esse causas, p^{te} p^{te} effectum qui numquam erit. Ob
qua, etiam rade, Augustinus innumquam opera additionate futura, futura n^o futu-
ra vocabat.

Aliis eandem prope, distinguo: futuri tione pure speculative, nego:
futuri tione practica, nego suppositu. Quippe Syria overio ante de diuinum
decretum actu existens est futura speculative, futuri tione. s. existente in sci-
entia media, et a qua denominatur tamqm ab eterna, et extrinseca forma,
qua supposita necesse est, ut illa overio sub additione foret: que tamen sci-
entia, aut futurius nec caat, nec caare pote^t saltem ut caa immuta overionis
illis existentia. At ipsa Syria, p^{te} penitentia in actu additionato, modo. s.
n^o het sui futuri tione, additionate, practica, sive ea intrinseca sit, et per modum
praxis, operisve liberi p^{te} ducti; n^o. n. illa penitentia aliquid existit: sive
extrinseca dicatur, et per modum, notitia practica, aut caa libera infallibiliter
sub additione p^{te} detrantis. Unde res futura additionate n^o het rase sui, quare,
potius sit certo futura, qua n^o futura; si de futuri tione intrinseca loquamur:
haberet tri casus, quo adhiberetur additio; n^o qa ista existentia rei p^{te} tis, quam
n^o existentia, infallibiliter rase sui inferret; Id qa voluntas humana illud
et sua libere vellet, licet oppositu, eligere posset: Et posita absolute ea-
de additione ideo peccat, h^o n^o peccat, quia vult. si. a. loquamur de futuri tione

aditionata extrinseca ipsi peccato; ea quidem, si practica, et cautiua sit, nec
requisita, nec possibilis est, si vero speculatiua credatur; illa, res habet, moe
sui ut obiecti, quod esset, et rade diuini intellectus tamquam vnici, et co-
pletissimi principij per suam forte perfectione cognoscentis illud quod vere
ex se obiecti esset.

Ita, quod ultimo loco dicebatur, nempe, A scientia media non potest
res aliqua accipere quod sit infallibiliter futura, cum potius Deus cog-
noscat per scientiam media rem futura aditionate, quae ipsa infallibiliter
futura est; dicimus, cogitatio fallacem, et sinistram esse explicandi modum;
atque, ut aiunt, de subiecto non supponente: tum quia infallibilitas, et certi-
tudo scientiae solius passionis sunt. Quapropter ante scientiam res nec
infallibilis, nec certa est, sicut ante opinionem, obscura, aut interta non
dicitur: tum quia propinquando Deus per scientiam media non cognoscit rem, quia
futura est, sed quia futura esset stringenter.

Ad confirmandam, quae omni nostra ratione facile, infantiam appellat
aduersarij, sat plura in presenti, atque in superioribus opposuimus: praecipue vero
in §. ult. disp. 11. et d. 12. sect. 4. §. ad. 3. Modo etiam distinguimus articulos:
Ante decretum, efficax, seu praesentiuus, nego: indifferens, recedo. Ideo
nego coae: siquidem, decretum actu existens, et obiectum aditionatum a Thomistis
ut praesentiuus efficax aditionalis, veritatisque aditionata detratiuum, depen-
dit: quale ut requisitum impugnant vbius libertatis nostra iura; et
possibile vero, sanctitatis diuinae enormia: nominatim, a. circa aditionata il-
lud insuper impugnant rades, quibus firmavimus, nullam esse necessariam causam
detratiuam, diuinam, de modo existens decretum ad effectum, qui ipse exis-
teret.

Quapropter contrarium argumentum impugnamus, cuius firmam ita retorquemus.
Sine libertate nostra, sine causa creata, sine auxilio, sine decreto Dei indif-
ferenti, aut alia aditione, aditionis de integra parte, absolute futurum
nequit aliquod opus liberum esse absolute futurum; nequit prope diuina,
omnino absoluta vera esse: nequit sine illis actu existentibus actu praesentibus
esse opus illud liberum. Et tamen hoc ipsum opus, etiam de Thomistis,
est aditionate futurum; aditionate cognitum; et aditionate praesens, quoniam
libertas nostra, causa creata, aut aditio, sub qua illud praesentibus, vel decernitur,

sit additionate futura, (non. n. affirmat, aut decernit futura sub alia additione ipsa addita; et quippe infinito, & omnino additionis processu) additionate cognita, aut additionate presentis. Ergo etiam pro scientia, & futuris absolutis requiratur decretum ex se actu absolutum, siue ipsius presentis, siue indifferentis tantummodo credatur: & scientia vero additionali presentis, & futuris additionatis, que essent, si requiratur decretum ex se actu atque subiective absolutum. Et sicut sufficit ad futurum additionatum, & proinde etiam ad illius scientiam presentem, si tunc existeret causa proxima creata, siue integra illius additio, ita sufficit, si existeret causa proxima increata, aut integra illius additio, voluntas. s. requisita preparans occursum.

Retorques. 2. sub eadem etiam argumenti materia. Per decretum ex se actu, & ex se obiecti absolutum res absolute existit. Ergo etiam per decretum ex se actu additionatum res additionate existit, nempe revera existeret, si aderet additio. Decretum. n. quod existit, & absolute modo tendit, si fiet maiore vim, ut effectus existat, quam ipsius idem decretum, aut aliud omnino simile, si existeret, & absolute modo tenderet, fieret vim, ad faciendum ut existeret effectus.

Dices cum Thomisticis. Effectui, qui non est, & dicitur, necessarium est decretum quod sit: quod effectui, qui esset, requiratur decretum quod sit. Retorques. Effectui, qui est in tempore sufficit decretum, quod sit in tota aeternitate: quod effectui, qui esset in tempore, sufficeret decretum, quod esset in tota aeternitate. Improprie insuper argumentum. Deus se oes Theologos ideo ab aeterno decernit effectus, que producit in tempore, quia vel immutabilis est, & dicitur, & idem realiter cum suis decretis; atque ita quod simul vult, semper vult: si. a. quia ipse, effectus modo sui aeternitatis decreti causantis, ad tamen coexistentiam postulet. Ergo cum nec Deus semel decernere debeat effectum nunquam producendum, nec effectus ipse tale decretum presentis postulet; illud nulla modo requiritur est.

DISPUTATIO. XV.

De quarto Capite probandi Scientiam Mediam a Scientia reflexa conditionali decretorum.

Scientia Media alia Directa, alia Reflexa dicitur. Directa, ex qua simpliciter placet supponit pro Scientia Media, est ratio pure stringens

operum nostrorum, quae sub additione fuerit, ut poenitentiae Syriae. Reflexa
est notitia pura etiam stingeret decretorum, quae sub additione essent, ut sci-
entia decreti Incarnatio Spiritus Sancti, si alius mundus produceretur.

Sectionis. 1.^a

¶ Deus Scientiam Reflexam Mediam Decretorum Condi-
tionatorum habet?

Supponimus ante omnia iam apud Theologos satis commune esse, Deum
hanc scientiam Reflexam, sive liberam, sive mediam, sive decretorum, quae sub
additione essent in Deo. Cuius scientia et possibilitas, et existentia patent
1.º quia opera divina non sunt minus cognoscibilia, quam humana: si ergo
Deus ista additione praescit, ignorare illa non debet. 2.º quia si irriserit
ille (de quo Sapientia. 4.) lapsus est, ne malitia mutaret intellectus eius,
praesciebat Deus, intellectus eius mutandum iri: illud. a. scire non poterat per
solam scientiam additionalem directam, mediam, aut liberam; siquidem sub addi-
tione remota, qualis est diuturnior vita ad bene, vel male operandum,
sicut nihil a nobis fieri liberum valet, ita nullum nostrum opus nisi a Deo
potest; nisi addendo notitiam additionis proximam, quae existeret, si scederet
remota: nempe agnoscebat Deus, se decretorum auxilia quaedam pure,
sufficiens, sive inefficacia iuveni illi, si longioris ipsae vitae acciperet.
Sic etiam, quod Egilta Dauidis, tradituri essent sub adventu Saulis, praes-
citi determinate a Deo non poterat, nisi praecognitis etiam, aditionaliter internis
dispositionibus intellectus, et voluntatis, quibus homines illi per solam Dei liber-
tatem afficiendi erant in adventu, et respectu Saulis: quippe dubitari non
potest, multas posse divinas occasiones illis praebere hospitalitatis, et misera-
tionis Dauidis fugitivum raper, et inclinatioes, quibus ipse cum fortiter,
fideliter, et Saulis pugnare pro Dauido aservando stenderent. Secus. a.
sentendum est de illa circa Syriae poenitentiae Dei praescientia, quae certe au-
xilia ipsa Corzainis, et Bethsaiditis serant nimirum, penitus aequalia cum
illis, quae apud Syriam, et Sidoniam administranda essent, ut Matth. 11.
Christus dicebat ibi: Virtutes, quae factae sunt in te etc. sine fructu con-
cessa additione, fore praesciebat, quae populi Syriam, et Sidoniam Christum
utili poenitentia delectarent; atque ita nulla apud illam scientiam, futura con-

ditionate' p'utent' scientia reflexa & Societatis Doctrina, necessario involverenda est.

Juxta Societatis, inquam, doctrinam; nam Nulla scientia, directam libera, sine scientia reflexa libera nec cedunt, nec, si frequentia amant, cedere possunt; ipsi. n. Deo eatem, scientia, Byria conversionis, aut cuiusq' alteriq' operis humani additionate' futuri overire existimant, quatenus a Deo eterna, p' definitione, & temporales inde nascentes, p'cedat, additionate' futuras p'cisci, arbitrantur. 1° igr' solus disputat de independentia, & dependentia scientia, reflexa a decreto p'senti: an. s. decreta sub additione futura p'videat Deo independentem a decreto, quod sit additionalis p' definitione, eterna, & illig' decreti sub additione p'cedat actu in divina voluntate existens: vel potius dependentem? Vtriusq'. n. e' scientia, reflexa: 1° prima e' media; 2° v^o libera.

2° affirmativa sit pro scientia media reflexa. Cuius sententia in vtriusq' schola sicut explorator patronos habet, ita et impugnatores habere videtur. Patroni nempe sunt ex vtriusq' fere omnes: ex Th. Ar. vero Bañel, Alvarez, & alij allegati disp. 14. sect. 3. in fine. Impugnatores sunt, Al. Thomista; atq' ex nris Theologis L. Molina. 1. p. q. 7. & in Concordia q. 14. disp. 52. vnuq; aut alter in m. s. Sed forte L. Molina ad coem suae scholae sententia facile afferri, aut saltem n' adversariis existimari poterat: ipse. n. solum negat scientiam, quae sit ante sua voluntatis actus, & caedit eam, quae libera sit, & illius voluntatis actus subsequatur: at aliaq' testia, nempe concomitante, negare, negq' disputare saltem vis e': nominatim v^o cum p'cedentes istis negat, quia Dei libertas destrueret: quae certe ad scientiam concomitante nec apparenter impugnat.

Hac. a. nra 2° p'baei in primis pote' argumti coib; tam scientia directa, qm reflexa: maxime v^o sibi modis, quae in p'ced. disp. veritatis obvia, intrinseca, seu entitativa, quae esset in altero traditionis extremo additionate, p'firmabant; atq' ita etia, veritatis forte, quae actu est in unaquaq' traditionis obviae p'ner vnaq' detratu, quaravis a nobis esse ignorata p'pode. Deinde p'robatur valet ex tota disp. 12.; nominatim v^o ex. 8. p'baei apd. 2° sect. 3. scripta, quae de scientia reflexa loquebatur.

Unde ad res p̄rent sic p̄ v̄. Decretum quod n̄ existit,
aut existeret in Deo n̄ alicui p̄determinat, aut p̄determinationis reflexa,
illud veluti imperantis, et efficaciter intendentis sub aliqua dicitur;
illud, inq̄m, decretum, n̄ pote' additionat̄ agnosci in eiusmodi p̄determi-
natione reflexa, seu imperio additionali. Et in Deo multa sunt, mul-
taq̄ et possent decreta ex suo modo tendendi absoluta, que n̄ exist-
tunt, aut existerent vi, et efficacia alicuius aterni p̄determinis illa re-
flexi imperantis. Ergo in Deo multa sunt, et essent decreta, que in
aliqua p̄determinatione reflexa cognosci n̄ possunt per scientiam dicitio-
nalem. Atq̄, ita cu, ipsa cognosci, tam nos, qm̄ adversarij supponamus;
ea q̄de, n̄ per scientiam liberam, sed per media, agnoscentur. Usque n̄
evidenter e' bona. Ex p̄missis. a. Maior ex tris nota: scientia enim
vera n̄ at̄ iudicare debet, aut potest de ob̄to suo, qm̄ ob̄to se habet,
vel dicit: Ergo decretum, quod nec e', nec foret rade' efficacia alterius
decreti, id imm̄ omnino p̄cedit, aut p̄cederet a diu' voluntate, in nul-
lo decreto efficaci cognosci infallibiliter valet. Ob eandem etiam causam
nemo Theologorum ita desuperit, ut crederet, Deum cognoscere in decreto
suo p̄determinat, aut in p̄determinatōe actus n̄r̄os liberos, licet existi-
met, id̄ a p̄determinatione, aut p̄determinatōe emanatur, n̄ e'.

Minor etiam ratio manifesta videtur: multa nimirum sunt
in Deo decreta de facto, que n̄ p̄cedunt ex alij efficacib;: vel enim sunt
in Deo oia decreta ab alij imperata; quod certe nemo somniansit,
et sine vitio, atq̄ videndo infinite decretorum p̄cessu affirmari n̄ potest:
vel n̄ sunt oia imperata, atq̄ ita iam saltim unus e', quod imm̄ta libertate
gaudeat, aut n̄ p̄supponat p̄determinationem suam reflexam. Patet deinde, nam de-
cretum dandi nobis Redemptorem, etiam ex sup̄p̄de orbis diti, aut n̄ae lapre,
liberum, et liberale e', aut saltim tale e' poterat. Patet itorū, nam decreta p̄-
destinandi hunc, aut illum hominem, acceptandi hac merita, orationes audi-
endi, vel certa beneficia scedendi, tam in hac rerum p̄videntia, qm̄ in alia,
quavis, et sunt, et essent imm̄te ex diuina voluntate n̄ p̄determinat̄ per aliud,
aliare decreta. Patet rurū in decreto illo reflexo, quo Deo nollet fieri vllas
circa suos actus p̄determinatōes, siue illud negatiuum, siue posituum e' credideris;
quod certe decretum, esset involueret^{im} immediatū sui egressū a diuina vo-

lunt sine aliquo actu imperantis intermedio. Patet tandem; nam quis
satis dubitavit, posse Deum etiam suppositis reliquis, et necessarijs circa
alium orbem decretis, gratiore dona supernaalia aut Spiritu Sancti Incarna-
tionem decernere.

Hic discursus. Decretum aditionaliter, et reflexe predestinatum non est
impossibile, vel cum immota libertate decreti predestinandi Prior, I, scilicet cum
libera omissione, seu nolitione imperij efficacis reflexi, nempe cum predesti-
natioe non imperata; si. s. ponatur additio, Christi nimirum predicatio; 9° Deo in
illo decreto aditionali decreto reflexo nequit agnoscere libertatem immotam, aut
non imperatam Prioris predestinationem: ut in simili penitus causa efficaciter
probarimus A. 13. sect. 1. Ergo vel nullo modo agnoscitur decretum illud Prioris
grate predestinativum, aditionaliter preterit, seu quasi futurum: vel ipsum sine pre-
senti aditionali reflexa predestinatione cognoscitur.

Dicitur. 1. ex nostra premissa recte inferri negandam esse scientiam illorum
decretorum in decreto reflexo presenti; non tamen credendam extra ipsum decretum: pos-
set enim utraque negari notitia tam libera quam media per illius decretum, que
indifferentem omnino oriri possunt, aut orirentur ex divina voluntate. Ita
1° nam si aliquos duntaxat admittitur scientia aditionalis, eorum. s. que con-
ditionaliter predestinuntur, et pereterna aditionalis positiones absolute predestinentur:
2° re vera aliqua essent in Deo decreta (nempe modo non predestinata), que
in a Deo non cognoscuntur: quod tamen nec ipsi Philo de nostris operibus, que sub
aliqua aditione vere essent, scedere audent. 3° 2° Licet in nobis opinen-
tur Thomista, futurum non esse actum liberum sine Dei predestinatione; quia. i. Deus
predicatur primus detrans, aut primum liberum: at in Deo ipso omnes me-
rita scedimus actus liberis ab aliqua sui predestinatione non oritur. Ergo licet Deo
falsis credatur, non agnoscere aditionaliter nostrum actum sine predestinatione aditionali,
(nec absolute sine absoluta): at suos ipsos actus sine aliqua predestinatione
virtuati distincta tam aditionaliter quam absolute affirmare credendum est.

Dicitur iterum, decretum non imperatum incarnati Spiritu S. fore quidem
sub aditione alterius mundi: Ad tamen non cognosci a Deo, quia non fiet de presenti
aliquid cum illo nexum, in quo ipsum provideat. 2° 1° Deo non debet, aut
pote' habere maiorem ignorantiam, aliquamve scientie carentiam, circa sua de-
creta, quam circa nostra: atqui etiam de Philo nullus est decretum nostrum aditio-

nate futurum, quod vel actu n̄ sciat, h̄ saltim sciri n̄ possit a Deo (ipsum .s.
additionale p̄definendo): q̄ nullus ē decretus diuinus, quod a Deo sciri n̄
possit. Cum igr multa sint decreta sua in p̄definitione incognoscibilia, ut
pote futura n̄ nisi cū ois p̄definitionis reflexa negatione, necesse ē ut cog-
noscantur extra p̄definitionem. P̄. 2. Juxta Thistas, ut Deus additionali
presenti decreto decernat, sufficit diuina, et necess̄ volitio cum effectu, qui
existeret, et qui p̄pterea a Deo absolute decerneretur; quin alia sit de
presenti inextio siue cū effectu, siue cū decreto absolute. Ergo ut Deus
additionali, et presentis scientia agnoscat, sufficit diuina, et necess̄ sapientia
cum effectu qui existeret, et qui decerneretur a Deo. At 2. data illorum
solutione, effectus decerneretur detracte a Deo: q̄ detracte modo sciri a Deo
saltim tamq̄m decernendo, seu qui decerneretur.

Dico p̄pterea, decretus illud, quod a nobis dicitur additionale fore
n̄ ē dicendum fore detracte, siue esset, nec etiam, n̄ ēt: d̄ tm̄ vage, et
disiunctum: sicut dicitur aliquis oculis necessariis ad videndum, nullus tm̄
detracte. P̄. 1. Ois vaga necessitas ad duo extrema sim̄ existentiam
stradictoria secum affert, ut detracte sit existentia vniq̄ extremi: ali-
oquin nec vaga necessitas, que fuit, que est, aut que erit, afferret
detractam existentiam alicuiq̄ extremi liberi p̄teriti, presentis, aut futuri;
siue in nobis libere operantibus, siue in Deo libere decernente, aut
etiam p̄detrante: ut in simili arguabam 5. disp. 14. sect. 2. §. Ultior
Sed vaga necessitas, que datur in Deo, si vellet alius mundus pro-
ducere, ad volendum, et n̄ volendum Spiritus S. incarnatos, p̄bet necessitas
ad duo extrema sim̄ existentiam stradictoria. Ergo et. P̄. 2. Neces-
sitas vaga alicuiq̄ oculi ad videndum p̄stat, ut n̄ nisi falso oculis dexter
aut sinister detracte p̄dicto necessariis ē, fuisse, aut fore: n̄ tm̄ ut
n̄ dicatur detracte existens, aut videns: r̄o nimirum necessarij, et re-
quiriti n̄ cadit super existentiam, nec v̄ detractam existendi: in existen-
tibus. n̄. nihil ē a parte rei vagi, nihil ē disiunctum, ut patet in luce
et tenebris; quamvis r̄ge ignorancia n̄ra in detractis quandam menta-
lem, siue iudicij suspensionem pariat, etiam circa res, que ex ois de-
tractivis sunt, ut p̄terita, et p̄terita. Ergo etiam necessitas vaga
fendi aliquid decretum circa Spiritus S. sub additione alterij mundi, p̄stat,

93
aut p̄taret, ut nullus deitate dicatur necessarius; n̄ tñ ut n̄ dicatur exis-
tens, siue quod existeret.

Obijciunt. 1. Deus ideo absq; decreto p̄senti agnoscit libera nar-
tæ voluntatis decreta sub additione futura, quia eas creatas liberas super-
comprehendit: at se ipsas n̄ super, sed equaliter comprehendit. Ergo sua decreta
libera futura, h̄ p̄senti sub additione n̄ p̄noscit extra decretum. Nego Maior:
de qua re iam egimus circa scientias absolutas disp. sect.

Obijciunt. 2. Scientia diuina extra decretum posita evertet di-
vinam libertatem: pro priori. n. ad volitionem Incarnacionis, sciebat Deus se habi-
turus Incarnacionis decretum, si decerneret mundum; p̄terea existentibus hoc
decreto, et illa scientia reflexa mediã, nullus superest ad Incarnacionem arbitri-
um, quod ad partem oppositam inclinare valeat. Ergo scientia illa extra
decretum Deo credenda n̄ est. Firmatur. Aggregatur ex duplici scientia me-
diã, alterã reflexa, et alterã directã, conuenit infallibiliter cum absoluto decreto:
ex. g. agnoscit Deus, se daturus hoc auxilium, si per scientiam directã, vi-
deatur efficax fore; et videat ipsius efficax; iam ipse n̄ potest n̄ illud decernere,
auxilium. Ergo si scientia reflexa antecedit liberam detractionem diuine vo-
luntatis sub additione p̄sente, ut eam antecedit directã ut futuram, seu p̄-
sente, absolute: nullas certe diuine detractionibus relinquit libertatem. Fir-
matur iterum. Si in Christo Domino fuisset scientia visionis n̄ modo antece-
dens tempore morte futura, veru, etiam nã, et causalitate; scientia illa quicquid
p̄vertisset in mouendo libertatem, n̄ se, ac physica quoddam p̄detractio (supra
causã, suppono ve ante, ideo q̄ inuincibilis, et aliunde ob suam infallibilitatem
insubstrabilis): imò forte rigidis, qm̄ physica p̄detractio, seu p̄pter iudicij
indifferentis defectum, seu p̄pter detractionem in ipso iudicio antecedenti, et di-
rectius attributam. Ergo etiam evertit diuinam libertatem diuinitus, siue ex
utraq; illa scientia, siue ex scientia reflexa, et decreto, aut aliquã sci-
entia visionis aducente aliquo modo ad decretum ex. g. Incarnacionis
Spiritus sancti.

Hoc arḡ cum suis confirmacionibus duas solutiones habere potest. Prima,
eas q̄ satis immunes; p̄cedentiam. s. illius scientie, que ideo existit, quia
Deus decernit, aut decerneret, n̄ posse destructiuam esse diuine libertatis;
sicut destructiuam n̄ est ob eandem causã p̄cedentia scientia mediã directã.

Implicatissimum hoc calculoſis genus nulli in primis ea de
 caa. ſtemunt, quod. ſ. etiam decreta Thomistica, ſi circa ſec eventus
 aditionatos terminentur; imò omnia decreta imperantia ſine aliqua
 pura omiſſione proceſſus detinerite, impugnare credat. Alij inſuper
 ſtemunt, quia ſimiles ſcientiarum refleſcentium infinitate, in ſcientia
 media novus actus facile unusquique ſponere valet: quin potius ſuo etiam
 modo in ſcientia divina ſe alijs ſubſtituat, aut raras apprehenſionum
 ſine ſemper apprehendente. Alij præterea, quia in Deo, ubi omnia ſunt in-
 finita, numerus, aut diſtinctiones virtuales, inter ſcientias innumeras
 accedere non gravantur. detractioſis. a. liberis, aut pure ſtingentibus Deo
 reali non identificatis illud cenſemus, multitudinem. ſ. infinitam eas nume-
 rari, vel abſurdum, & neceſſarium non eſt: ut de poſſibilitatibus, et negatioſis alij
 philoſophantur. Alij denique, quia numerus ille vacuo tenet infinito eſt, re tamen ig-
 ne quidem numerus, ad unitas etiam virtualis intrinſeca, ſimplex & omnino in-
 trinitas vacui meutur. Sic enim Angulus exiſtit in toto gymnaſio, ut potuerit
 exiſtere in dimidia parte, in quarta, et ſic in minoribus, atque etiam maio-
 ribus ſpatiis ſine fine; non tamen ideò vnicuique diſtinctus ſine fine fiet, ad unam.
 omnibus æquivalentibus; ſicut etiam ſæpe aut ſemper ſcientias fiet, quæ infinitis
 minoribus æquivalent, earumque virtutem ſtineat. Sic etiam in vera ſententia unus
 quantitatis punctus, aut ſimplex corporis ſtintui pars licet in minori infiniti-
 tatis ſyncategorematicæ ſpatio collocari diſtinctus valeat; non tamen infinitas illas
 minores actu, et realiter diſtinctas collocare ſortitur. Hoc etiam modo in
 præſenti de ſcientiarum refleſis diſcurrere nonnulli ſolent. Quod certe, aut meliore,
 aut vnicuique bonæ explicandæ, fieri poſteſt in nra ſententia, quæ omnem antecedentiam
 ſcientiæ refleſæ, non ſolum reſpectu liberi decreti negavit, verum etiam ſpara-
 tione alterius ſcientiæ refleſæ, quæ ideò ut aditionem ad aliquod ſtingens af-
 firmandam ſcientiæ alia refleſæ affirmare non valet.

Obijciunt. 4. In Deo non eſt ſcientia abſoluta, quæ decreta ut futura,
 rade nra. ſtempletur. Ergo neque ſcientia aditionalis. Hoc argumentum novam
 excitare ſuevit diſſenſionem, quæ iam examinamus.

Sectio. 2^a

An Deus agnoscat per ſcientiam abſolutam decreta ſua, ut
 futura rade noſtra?

49
Affirmat, aut affirmare videtur I. Suarez lib. 2. de Scientia c. 8.
que sequuntur L. Falsely ar. 13. dub. 18. n. 435. & Perling in Apologia
disp. 4. c. 14. Alij sententia 1ma arguitur est ab exemplo scientia arbitrio-
nalis, quae vel ante, vel saltem extra de decreto Deo uenire, & x^{ta} sect.
& pugnavimus. 2ma, a paritate scientia diuinae necesse respicientis tamquam
tunc posterioris Verbu diuini, etiam in se ipso: posterioritas. a. latiori sig-
nificatione futuritatis appellari valet. 3ma a scientia, quae Deus haberet
nostri operu, ut causaliter posterioru, seu productione futuroru, etiam si
opera nra existerent ab aeterno, ideo q^o n^o durandi futuritione, veru
summae coexistentia, cui ipso Deo sortiantur. 4ma a scientia, qua Deus
sua decreta p^onceret, etiam si ista tempore futura forent: tunc enim
ab aeterno essent cognoscibilia: sicut q^o decretu pro priori antequa mo-
do in executione ponatur, e^o cognoscibile a Deo tamquam q^o rasis posteri-
ori futuru. 5ma a oppositionu decretu veritate: nam vel pro priori
ad ipsum decretu e^o veru, quod ipsum existituru e^o posteriori: vel
n^o e^o veru? Si. 1°: Ergo in Deo pro illo priori e^o scientia decreti vera:
Si. 2°: Ergo n^o existit decretu pro posteriori, siquidem veru n^o erat
q^o priori, ipso q^o posteriori futuru. 6ma addidit Sapienter RR: Resumi-
tur q^o a iuncto duaru scientia, mediaru, reflexa. s. et directa; in
quo, ut s^o indicavimus, valet Reg absoluta videre creaturam futuram: atq^o
ita etiam decretu suu pro aliquo priori tamquam rasis postea futurum.

Itariae nrae, eamq^o
apud Societatis etiam Theologos omnes, secutus suu disp. 12. de Incarn. sect. 4.
cuius haec sunt p^oipua fundamenta. 1° quia futuritio decreti, et anterioritas
scientia nec est s^o durade, ut oib^o e^o n^oans: neq^o s^o rasis principij, aut
quasi principij; n. n. Reg decernit, q^o cognoscit, se decernere, ad potius di-
cit cognoscere decretu, quia decernit; libertas. n. fortis n^o in cognoscendo,
sed in volendo exercere. 2° Quia antecedentia scientia visionis ad di-
uina decreta nec est immita, neq^o mediata: n^o quidem immita, quippe in
signo immito constituit ipsa maxima libertas ad utrumq^o decretu indiffe-
rens, et cui neutro oraxa, scilicet. n. nulla in decernendo foret libertas:
n^o etiam mediata, quia scientia illa stringens n^o antecedit principij decreti
immis, nempe scientia necessaria, et p^o voluntate substantiam.

Sexu

95

Tertium; nam si prioritas ratio, qua Deus antecedit decreta sua, sufficeret, ut ipse pro illo priori praeferat decreta in signo posteriori collocata; etiam hanc eandem scientiam ostingente, et posteriore pro alio priori agnosceret ut ratio futura; atque iterum sine fine aditui possent alia, et alia scientiarum priora signa. Quartum nam primus omnium signorum est Dei cuius scientia necessaria, aut alij predicatis indefectibilibus ad eius absolutam perfectionem spectantibus: et tamen haec prioritas non sufficit, ut in eo antiquissimo signo dicatur Deus providere sua decreta tamquam futura; alioquin non ostingeret, et necessaria foret decretorum absoluta scientia: esse enim in illo suo primo signo nihil aliud significat, nisi esse predicatum necessarium, a quo esse possunt ostingentia. Ergo prioritas signorum non sufficit ut posteriora antecedenter providantur. Ultimum, quod pro priori ad decreta immutabilia, nec est verum dicere futura, volitione mundi, nec eiusdem volitione: tunc enim ipsum decretum non est plus quam possibile, quandoquidem illud signum ad solam divinam omnimodam sapientiam, et amore sui mobilitatem spectat. Ergo pro illo priori designare aliquam scientiam, seu propositum mundi realiter postea edituri, et decreti ratione nostra futuri, fallax est nostrae apprehensionis inventum, argumentum quod de subiecto non supponente.

Quapropter ad 1. objectionem, affirmantis quod scilicet fundamentum respondemus, scientiam additionalem non esse de additionate futuro, et nec de praeterito decreto, sed de praesenti additionate, si theologiae, ut par est, loquamur; grammaticè enim vocibus de futuro utimur: causa est, seu verborum penuria, seu apprehensionum redundantia. Unde nec scientia libera respicit decretum, ut absolute in ratione nostra, et cuius fundamentum in re, atque virtuali posterioritate futurum.

Ad 2. retorquemus argumentum; id est enim Verbum est posterius, et quasi post scientiam futuram, quia scientia est Verbi principium: sed scientia absoluta decreti non est istius principium: sed decretum non est posterius, et quasi futurum.

Ad 3. eodem modo retorquemus argumentum: creatura enim licet a Deo tamquam oriente, et eam quod causa, ut futurae praevidentur: sicut modo etiam praenunci dicuntur et illas, qui praesentiam rerum in aeternitate deponunt.

Ad 4. verso antecedenti, distinguo requens: ibi pro priori, prioritate alicuius signi necessarii, nego consequens. (in eo enim solum cognoscitur

decretum tamquam possibile ut existat & posteriori): prioritate alicuius
signi stringentis, nego suppositum; ut in ultimo nota sententia fundam^o
notabamus.

Ad. 5. similiter respondeo, pro priori necessario (quale duntaxat e^t)
scientia nimirum simpliciter intelligentia neg^o esse veram existentiam futuritionem,
neg^o falsam; Id n^o veram prioritatem, nempe possibile e^t ut & posteriori existat mi-
di volitis, et nolitis. Quamvis. n. creature prius tempore sint n^o modo pos-
sibiles, Id etiam futura, quoniam presentes: decreta v^o divina aliquo veluti cau-
salitatis ordine sunt prius duntaxat possibiliter, n^o v^o futura, quoniam presentia;
quia ante ipsorum actualiter presentiam nulla fortiter e^t, & physica, & intentionalis,
que sit plus quam possibilitas illorum (nisi additionales futuritiones addideris);
secus v^o creaturarum.

Ad. 6. scitemur, in illo duplici scientia media diuinito, (siue tamquam
in specie predehante, siue tamquam in subiecto, medio ve subiectiuo, siue tamquam
inforti constitutione) aliqua diuina scientia absoluta fundari posse: n^o quoniam
ante omne decretum, Id extra omne decretum; nam ut sepe dixi, illud duplex
quod est scientia media reflexa importat, nulla rase libera antecedit de-
creta, atq^{ue} ita neg^o fortiter valet, ut sit in deo scientia absoluta decreti
ante ipsum decretum. Idem q^{ue} dicimus de duplex illo apud RR. celestis, ex
scientia nempe reflexa media, & libera & placencia, sub qua deus dicitur dicitur
natura amorem, se decreturum, ex. g. mundum: negamus. s. scientiam illam
mouere posse ad liberam mundi placenciam. Quod si moueret, id certe pre-
staret per aliquam placenciam predefinitionem, aut saltem efficacem placenciam
amore reflexum, virtualiter eundem cum ipsa placencia; atq^{ue} ita iam scientia
decreti posterioris, et circa mundum existurum occupati n^o esset ante omne
decretum, Id vel post. 1° decretum predefinitionis, aut quasi intentionis, vel
ut ego & alii existimo, in ipso, et per ipsum fortiter primum, atq^{ue} intenti-
uum decretum.

Regabit aliquis curio: quem igitur sensum reddere valet sententia,
que omnino falsa e^t videtur; et tu patronus fies Doctoris Oximius, quam
merito veritatis ideam (quantum ingenita hinc scilicet, egregiaq^{ue} eiusdem
industria permittunt), appellaveris? Responsioni noto cum eodem, & Suarez
num^o 6. capituli citatis, Deum ita cognoscere sua decreta presentia, ut quamuis

96

in aeterna, ad temporalia nobis existimarent, adhuc tamen merito crederemus
a Deo cognosci: sicut et memoria quaedam sciri dicerentur, licet in tempore
esse desinerent: quapropter, inquit, quamvis decretum in se sit aeternum, tamen
cognosci potest quasi independenter ab illa actuali praesentia: et hoc solum est prius
ratione cognosci ut futurum, quam ut praesens; quia haec prioritas non est in re, sed ad
explicandam vim, et modum cognitionis consideratur ex ordine, et independenter
obiectorum.

Deo. g. Decreta dici potuisse cognita ut futura, in modo futuritione,
in ordine ad eorum principium virtuale, aut etiam denominationum quasi reale.
(qua futuritione, nemo sine attentione vocali negabit); ad insuper in ordine
ad ipsam scientiam: quatenus summa intelligendi virtus tanta a nobis merito
describitur, quae ad possibilium, futura conditionata, atque futura absoluta extenditur:
ideoque ratio apud nostrum intellectum praesens, vel unica, ob quam Deus sua decreta exis-
tentia videt, non est eorum praesentia, sed detrahitur necessitas cognoscendi quod
est, aut erit; quocirca Deus unumquodque decretum ab aeterno cognoscit, non so-
lum quatenus aeternum, sed ut ratio nostra futurum: ideo, quamvis non exprimamus
decretum aeternae praesentiae cum scientia: et quamvis a decreto temporibus
nostris coexistenti praecedamus ratione, illam, sine qua ipsi ab aeterno diuina
cognitioni coexistebat: ea. n. scientia consideranda est immo semper tamquam
perfectissimum intuitum et decreta etiam ut praesens Antichristo per aliquam
durandi sortitatem coexistitura. Et haec est, si fallor, perspicua, veraque
Philosophi Suarez sententia: quae certe non admittit decreti futuritionem, sine ratione,
quasi causalitatis pro signo ipsius decreti antecedenti, sed partem et eo, et
partem et sequenti: nec etiam scientiam visionis actu, sine ratione prin-
cipii, quae decretum praecedat, recedit: sed tam diuinam substantiam necessariam,
quam infinitam ad aeternum videndi perspicaciam operat ipse cum decretis ut
ratio, seu praesentia nostra etiam sine aeternitatem futuram, et post Deum ipsum
videntem existens. Jam ad institutum nostrum regrediamur.

SECTIO. 3.

Instituitur promissa scientiae Mediae probatio.

Nulla quidem breui, et facili hac argumentatione opponitur. Deus non
potest praesentia sua decreta conditionate futura, seu potius praesentia; nisi

etiam p[ro]noscit opera n[ost]ra sub additione quod futura. Sed agnoscit sine
 presenti decreto p[ro]iora: & etiam posteriora. Ite[m] e[st] manifesta. Minor,
 e[st] a multis aduersariis recepta; e[st] a nobis sect. 1. confirmata. Maior
 patet n[on] solum perspicua vni[us] ad alteram scientiam parit[er], aut potius
 rationis identitate: Verum etiam & Thib[er]ius a p[ro]iori. Scientia. n. affir-
 mans quod esset p[ro]nitentia Dyria p[ro]definitio, si esset decretum Chri-
 stiana p[ro]dicatio, requirit n[on] affirmare, quod existeret etiam ipsa p[ro]ni-
 tentia, ut oib[us] per se notum e[st].

It[em] (ut tacitas responsiones impugnem). Sicut Deus ad sci-
 entiam reflexam detrah[itur] a p[re]senti perfectione sua sapientie, sua q[ue] vo-
 luntatis, atq[ue] a denominatione qua heret: ita ad scientiam directam
 a p[re]senti visionis perfectione, aut etiam voluntatis; e[st] ab eiusdem
 denominatione additionata, qua videndo, aut etiam sequenter co-
 placando heret. Quod. a. p[ro]p[ter]ea in statu absoluto detrahitur aliqua
 ratione diuini intellectus ab opere creato, tamquam a additione necess[aria]
 siue p[ro]p[ter] ob[ie]cto requisito, e[st] n[on] tamquam a dante scientie perfec-
 tione, e[st] infallibilitate: nullis quidem vel apparentis absurdum e[st], ut
 Thib[er]ius quod de p[re]sencia creatura futurorum in eternitate ad intuitio-
 nis veritatem fatentur cum Bañez. 1. p. 9. 14. ar. 13. §. ex hoc sequitur

DISPUTATIO. XVI.

De quinto probandi Scientiam Mediam capite, a des-
 tructione scilicet scientie stingentis.

Hoc e[st] illud arguendi caput, quod iam diff. 14. sect. 4. §. speci-
 alius indicavimus, e[st] p[ro]missum. Modo. a. p[ro]p[ter] duas p[ro]p[ter] ibidem p[ro]du-
 ctas, alias p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] solvenda, atq[ue] in doctrina p[ro]p[ter]damus. Scientia
 additionalis, que affirmat ob[ie]ctum tamquam futurum sub additione infallibili,
 siue esset creata cum illo ob[ie]cto, e[st] omnino necessaria, e[st] minime
 stingens. Sed scientia additionalis Thomistica affirmat sub eiusmodi
 additione infallibili: q[ue] e[st] omnino necessaria. In hoc syllogismo cre-
 quentia evidens e[st]: Maior etiam vel ipsis aduersariis notissima: illud
 enim cognoscendi genus spectat ad simplicis intelligentie scientiam

97
ut d. 11. s. 3 § infero. 3. et duob. sequent. explicuimus. Sola q. Minor
e. firmanda.

Cap. 1. firmamus. 1. Nam ipsi Thomista stentur, obitum scientie
media reddi negatiuum, et necessarium; quia scursus, inquit, detratus
Dei debet se habere ex se additionis ad nra operatio; scursus. a. Dei
et nra schola, e. ipsa nra operatio. Sed ex eodem Thomista scursus detratus
Dei, siue ipse actus, siue concomitans appelletur, e. licet si identificatus,
inexig tamen, cui actione nra: quod certe ad rade, obitum, et scientie ne-
cessaria sufficit, ut in loco s. citato ex oiu. professione expendebamus.
Ergo obitum scientie Thomista, ipsaq. scientia redduntur negatiua, aut
saltem necessaria. Et quidem, (ut sapienter notauit L. Anaty disp. 4.
§. 71.) penitus inexplicabile e., qua iuris equalitate, aut quo excipi-
ente privilegio recentiores Thomista velint, in sua omnia scursus detratus
Dei si se habere ex se additionis; sed ex in nra: quandoq. dem nos a
ditionis notione illius scursus facile reijcimus; tum quia ipsius cui obitum addi-
onato realiter identificamus; tum quia in nulla additione, ad virtutem infiniti
luminis s. ipsos effectus contingenter se ferentis (ut loquitur D. Thas) con-
stituimus notitiam media additionale; at aduersarij pro ipsius decretum pra-
sens additionale, quod ab ipsis medium, et rade sub qua cognoscendi appel-
latur, aliud decretum absolute detratiuum, et ipsius creatum detratiuum, tam-
quam Dei scursus requirunt; atq. ita tamquam effectus contingenter distin-
ctam additionem.

2. Nam Thomista, ut istas fugiant difficultates ita dicuntur.
Nos (inquit Thomasia pag. 66.) non ponimus q. obitum huius scientie, nisi
tantum effectus, seu actus futurum cum additione, sub qua obitum sit addi-
tionatum; ipsius quo scursus Dei, siue simultaneus, siue detratiuum,
vel etiam decretum Dei efficax, quo vult non solum sequi tales actus, sed
sequi eum sua libertate, non ponimus q. additione, nec ex se obitum addi-
onatum, sed q. fundam., seu rade forti, qua Deus vult, ut in ea cognoscat
infallibiliter illud obitum additionatum.

Hec. a. quis non miretur prodigia? In primis. si Christus By-
rios predicaret, h. existeret scursus Dei simultaneus, aut detratiuum (sicut
rade decreti; vel non existeret: et Thomista. n. existeret Byria, quousque

seu, necesse importat existentiam illius diuini cursus, & non existere im-
portat eiusdem cursus negationem: cuius deinde existere dicitur in re, &
deinde etiam ponitur diuini cursus simultaneus, & peditatus. Igitur deus
perfecte apprehendens diuini uersionem, qua existeret, si coram illius pedit-
cariet, non potest non eadem etiam apprehensione agnoscere futurum illum cursum.
Quod a. a. deus cognoscit, obit, & sua scientia: falso dicitur homo-
mista, cursu peditatus, & decretum dei efficax in sua sententia.
nec ex peditationis, nec ex peditati conditionati se habere, deus iuxta ad-
uersaria nequit agnoscere futura diuini penitentiam ex sola peditatione,
Christi, quae scilicet ut hypotheseon fallibile, & contingente, assumit sci-
entia; & ex efficacia peditationis, aut peditationis physica: &
ea scientia nominat, & exprimit tamen, decretum peditationis, quoniam futu-
rum conditionate decretum efficax, atque peditatus, & simultaneus, cursus:
& igitur cursus iste obit, nominatus, & exprimitur a diuina scientia condi-
tionali.

3° eandem, peditationem, sicuti dicitur, & reliqua oia
entia, qua peditationem antecedunt tamen in deo, quoniam in homine, nullas
habent mixtionem, infallibile, modo sui cuius eadem peditatione, & tamen ratione,
ipsius peditationis, a qua tamquam ab illa, quae foret, sumitur decreti co-
ditionalis peditationis denominationem: & nulla est ipsius peditationis, aut peditio,
sive increata, sive creata, sub qua deus obligetur ad ponendam pedita-
tionem ipsam peditationem: atque ita nulla etiam est ratio ad affirmandam
vel peditationem, & uersionem, tamquam futuram, conditionate sub alia peditatione,
Habet se igitur peditationem tamquam peditationem diuinitatis, sub qua deus infalli-
biliter agnoscit futura diuini uersionem, si deus peditationem. Quod cer-
te cognoscendi generis ad scientiam necessariam spectare debet.

4°, nam, & celebre dicitur doctrina, deus nullum medium adhi-
bet, ex quo re ipsa sequenda est peditatio, & effectus, nisi ex intentione eius-
dem peditationis efficaci. Ergo deus nec uellet, nec uelle posset peditationem
Christi, ex qua re ipsa diuini uersionis sequeretur, nisi peditatione de-
creto efficaci eandem uersionem intentione. deus igitur nequit agnoscere
ita, diuini uersionem, si decernat Christi ad ipsam peditationem, nisi cog-
noscat etiam hoc modo, diuini uersionem, si Christi peditationem, decernam

decreto efficaciter intendente reversione. Sic. a. tendendi forte aditiona-
lis magis solius scientia necess^a est.

DISPUTATIO XVII.

De Sexto Capite probandi Scientiam Mediam à des-
tructione Libertatis nræ per scientiam Thirticam.

Sectio. 1.

Proponitur huius Probationis efficacia.

Nota. 1. istas probaciones, necn^o proponendas disp. seq. (à diuinã
scilicet sanctitate) esse duo, & fortissima illa capita, quibus & scientia
Thirtica impetitur, & media efficacissime extorquetur, quibus a principio
hæc tantummodo fuerunt scientiam mediam inquirendi, atq; inuenien-
di loca: & quotquot postea facta sunt argumenta, sententia deinceps,
membra sunt, & flumina, quæ ab isto libertatis capite viuunt; & quæ
a duplici illo libertatis nræ, diuinæ, & sanctitatis fonte, vel mari
tandem deriuantur. Cum. n. in nullis Ecclesiis secularibus hæretici defue-
rint, qui vel diuinam gratiam, & humanum arbitrium per extremos erro-
res labefactauerint; scientia media in ipsa ubiq; fuit arx illa media, &
quæ sancti & cum gratia, tum libertateplexi, utriusq; aduersario
pulsu ab Eccl^e campo reiecerunt: e. n. hæc scientia, notitia illorum, qua
libere a nobis, Deo etiam secumtente caarentur. Deo, inquam, secumtente, siue
per solam secumtente generalissimam, ut in operibus turpibus, siue per generale, ut
in reliquis naturalibus, minus v^o generale in honestis; siue per speciale, &
theologicum gratiarum, ut in supernaturalibus: semper. n. scientia media respicit
opus, quod esse n^o pote, nisi a nobis libere, & a Deo liberatur, si ipsius theo-
logici, ac salutare sit.

Nota. 2. hæc duo probanda scientiam mediam genera communia esse.
Materijs de Prodestin. & Auxilijs; necn^o tractatui de scientia futurorum
absoluta; apud quos. s. iam nos multa scopis istius discernentia scripsimus:
que nominatim videnda sunt disp. 9. sect. 1. claus. 3; & disp. 10. sect. 1.
a. 5. Effacissime. De hoc etiam puncto plura circa libertatis, & pcepti
Christi motuui recordia examinavimus in tract. de Perfectionibus Christi

Disp. 12. sect. 1. et 2. quibus oib; de causis in presenti breviter res agenda e.
Solutio. a. quoad

scientia, media spectat, sic e instituenta. Requirit e medium cognoscendi o-
pera nra libera aditionate futura, quod e incompte cu; operu; libertate: siue,
quod e caa, ne fiat opus cu; liberte: aut, quod rade sui fiet, ut si fiat opus
existat cu; necessitate: vel tandem, quod si relinquit veray indifferentia
ad opus, et eia; omissione. Et decretu; aditionale Thomisticu; e circum-
Ergo illud decretu; requirit e medium cognoscendi opera nra libera aditi-
nate futura. De Conseq; et Maiori dubitare si licet, nec vllus hactenus
disputavit. Minore; v; in nullis perspicuis syllogismis, et explicabilibus
demonstr.

Sit. 1. Explicatio. Ois caa, h; principiu;, quod nec in sua existea
neg; in sua circa nras operas efficacia impediri valet a nobis: siue,
quod nec in rade existendi, neg; quoad nra opera cauand; evitari
vlla potestate etia; antecedenti potest; illud, inquam, e ois incomposita
cu; nra liberte, et e caa, ne fiat cu; liberte opus. Et e decretu; ad-
itionale Thomisticu; e tale. Ergo e decretu; aditionale Thomisticu; et e in-
composita cu; nra liberte, et e caa, ne cu; liberte fiat opus. Syllogis-
mus istu; e in Barbara; cui; propterea neq; euidens, ac perfecta
est. Minor v; e ipsissima Thomaz doctrina, atq; illud vel mihi
vel piquis negotiu;, de quo cu; illis ostendim;: si. n. ipsi nobis cede-
rent, decretu; e a nobis impedibile, h; in sua existentiay, qualis est
x Societatis Theolog; diu definitio; vel in sua q; nras operas
efficacia; eorumq; virt; cautiay, quales apd eos e decretu; de cursu
indifferenti: si, inquam, nobis alteru; illoru; cederent, nullu; intr nos
e Thomistas eorde; relinqueret circa nrae libertatis, et diuinae tam p-
videntia, qm; grae puncta dissentendi loc.

Sam Maior, nisi de illa hoes struere voluissent, cum primis
luminu; nas videbat per se nota: q. n. ego facia; aut facere potero in o-
mittendo opus, quod an sit, h; si sit definitu; potestate mea n e sces-
sum: quod si semel definitu; sit, tam e chimericu; ipru; prater-
mittere, qm; destruere istu; Deu;, aliumve reponere, esset. s. Frustrare effi-
cace Dei intentione;. Deinde aduers; illay nray oppos; nullu; habent

quo muniantur, aduersarij exemplis; de quo certe eadem aut omnino
 sit difficultas, ac disputandi nobis ratio non sit: quod maxime obseruandum
 est in nulla exempla (ut reuelationum in nobis, et in Christo morituro, seu
 visione, seu detrato et in circumstantias pcepto), qua importune, et
 nugatorie producere solent. Praterea ipsi etiam fatentur, nostram libertatem
 commutandam iri, si creatura aliqua, ut Angelica, pro suo arbitrio, et
 non in casu, vim obtineret pdeseniendi, aut pdestrandis voluntate nostras:
 at quis non videat, eandem, aut forte maiorem, esse in diuina pdefinitione
 ratione, utpote nec minus efficace, nec minus infructibile? Purus, quia
 nullus principij fiet virtus tollendi libertatem humanam, nisi quatenus nec
 in existendo impediri, nec in operando frustrari a nobis potest: Deus
 scit ipse quoties libertatem nostram auferre intendit, ut in beatis, somniantibus,
 aut ammentibus; non alio modo assequitur, nisi per illius principij ge-
 nus. Nam quod Thomista respondere solent de iudicij nostri indifferentis per-
 seuerantia audiendum certe non est: tum quia iudicium nostrum detratum, et nulla
 ratione indifferentis ideo fiet vim destruendi libertatem, quia nec impediri, nec
 frustrari a nobis valet; si non vel impediri, vel frustrari a nobis possit,
 libertatem pculdubio seruariet: tum quia iudicium illud, quod Thomista
 appellant indifferentis, tale verum non est, sed apparenter, et falsum; et falsum
 etiam est, si ab ipso pparato cursu indifferentis, in nobis existeret;
 eadem quippe utrobique ratio est: tum quia iam Angeli agnoscens in se
 pphysicali pdestratione, ad spem, vel iudicium indifferentis non heret, vel etiam
 sortiretur detratum, atque ita libertatem saltem cum eius carentia pponeret.
 Demum eandem pposse sub fris syllogisticis sequentes explicasset et
 monstrabunt.

De explicad. Nullus homo impotens etiam antecedenter ponere,
 impedimentum mediij, in quo pparatur infallibiliter illius operatio, est liber.
 Si detur est homo etiam antecedenter impotens ponere impedimentum mediij
 pparati. Ergo detur non est homo liber. Syllogismus est in tertio. De pmissis
 autem non video, quas aduersarij nostri negare possint. Nam Maior est exi-
 stentis, istius 2o syllogismo demum vincitur. Nullus homo impotens
 etiam antecedenter ponere omissionem operis est liber: Si quis, qui est im-
 potens antecedenter ponere impedimentum mediij cognoscendi infalli-

biliter opus, et hoc impotens etiam antecedenter ponere omissionem
operis (omissio. n. e' per se ipsa illig' medij impedimentu, nempe quid
impossibile cu' ipso). Ergo nullus hoc impotens antecedenter ponere
impedimentu medij infallibilis, in quo consistat illig' operis, est liber. Hic
certe posterior syllogismus ex pmissis evidentibus stat, ex eius sequentia
pertinet ad calarent. In prioris syllogismi Minor p'p'o pari luce sic
demonstrat: Omnis hoc antecedenter impotens impedire aliquid me-
dij diu' scientie, e' etiam antecedenter impotens ponere impedimentu
illig' medij (impedire. n. e' ponere impedimentu). Ad x. nro' aduersarij,
Petrus e' hoc impotens etiam antecedenter impedire medij illud diu'
scientia dditionalis: (sic. n. ipsi e' regione nobis opponunt). Ergo Petrus
e' homo etiam antecedenter impotens ponere impedimentu illig' medij. Ecce
syllogismus fecimus in Darij.

Ex quibus ma' hanc arguendi sic scientia dditionalis, et me-
dij demonstrare directe possumus (et hanc sit 3^a explicad). Ois notitia
diuina, quae nos impedire poterimus si cedat dditio: siue, quae ab-
solute possumus impedire, cessat dditione; e' scientia media. Sed ali-
qua scientia Dei dditionalis e' notitia diuina, quae nos impedire pote-
rimus, si cedat dditio. Ergo aliqua scientia Dei dditionalis e' sci-
entia media. Syllogismus e' in modo Darij; eademq' facillit' sub
vniuersalibus p'p'ois in Barbara collocari potest. Maior p'p'o est
ipsa scientia media definitio, aut p'p'issima passio, per quae a li-
bera distinguitur: de qua puncto nec aduersarij disputant; id. n. nos
nomine scientia media significamus. Minor. a. patet ex s. dictis:
atq' sub hac ad Barbara etiam spectante syllogismo euidenter mani-
festat: Ois notitia dditionalis de opere nro libero relinquet potestatem
antecedentem ad operandu, et n' operandu, si cedat dditio. Sed
sic scientia Dei dditionalis, quae relinquet potestatem antecedentem ad
n' operandu, e' notitia, quae nos impedire poterimus (etenim posse n' ope-
rari e' posse ponere omissionem: omissio. a. e' impedimentu, aut quid
impossibile cu' existentia notitia de operade: atq' ita a primo ad
ultimu, posse n' operari, e' posse ponere impedimentu notitia, aut quid
impossibile cu' operis notitia). Ergo ois scientia Dei dditionalis de

100
opere nō libero e' notitia, quā nos impedire poterimus, si cedat dicitio.
Videat disp. 10. sect. 3.

Qua efficacissima disputandi gra nō semel vidi Thimas ad-
eam venire in publicis disputatibz solutione, ut affirmant, a nobis qd
impediri posse scientiā Dei ditionale, nō sūm entitat, sūm tūm sūm de-
nominatōe. Verū istū (an potius necessariā ingenuit?) incaute ipis-
simā veritatē, nō q' sūmā amplectuntur: n. n. intendim, diuinā ipsā
subtā, Deūve sūm necessariā p'dicata v'sumptū impediri a nobis
posse; sūm tūm denominatōe, inuentione, seu fidelitate illā, qua De-
dicit scire potis operare, furandi, qm eis omissione. Quodsi nobis aduer-
sarij istā vitandā facultatē cedant, res totā, atq' felice disputatōis exitū
nobis fatent: quippe nō alia, aut maiore stendit Societatis Theologia di-
vine scientiā ditionale impeditiuā, aut detratiuā in homine facultatē
pro eis libertate seruanda; nisi illā, quā in ipso Deo quoad scientiā li-
berā e' p'dicant: res quā ipse Thima Deo q' scientiā ditionale, q' si-
tente: in Deo. a. pro eius libertate nō e' vera facultas impediendi suam
scientiā liberā, sūm necessariā perfectiōne v'sumptā, sūm tūm sūm denomi-
natōe. Ergo quī in nobis dicit e' vera, e' pro libertate facultas impedi-
endi scientiā Dei sūm denominatōe, simp'ter dicit homo impedire po-
tens scientiā nō quā necessariā, sicut nec ipse Deo, sūm quā stingen-
tem: sensu videlicet illo, quo obiectiue impedire, aut detrare possum,
ut in disp. 10. sect. 2. explicat.

¶ Explicatō. Nullū hōm, cuius operatō in solo decreto p'senti
e' ditionale p'icita, pot' operatōe, omittere in sensu op'ito, sūm diuiso
illius decreti, seu scientiā in ipso fundatē. De sensu op'ito nobis ven-
tiunt Thima: quis. s. voluntatē Dei efficacē frustrabit; aut quis infalli-
bile, eius scientiā falsificare poterit? De sensu. a. diuiso sic disputamus.
Ideo nullū homo, cuius operatō in illo decreto p'icita est, valet in sensu
op'ito decreti, e' scientiā circa furtū, omittere; quia posse omittere in
sensu op'ito e' posse facere sensu op'itū omissionē e' decreto, e' sci-
entia illa straria; siue posse operare omissionē e' scientiā furti: atq;
ita etiā, omittere in sensu op'ito scientiā, aut decreti sonat facere sen-
sum op'itū, seu operare omissionē e' decreto, e' scientiā furti,

(Et aduersarij accedunt): que oia e apud oes sunt repugnantia, es-
chimerica. Sed etiam posse omittere in sensu diuiso, e posse facere sen-
sum diuisum, seu diuidere omissiones a decreto: atq; ita etiam ip-
suy actualiter omittere in sensu diuiso e actu facere sensum diuisum,
seu diuidere omissiones a decreto, e scientia futuri strania. Facere. a.
sensum diuisum, e diuidere omissiones a decreto. Thimo omnino chi-
mericus e: h. 1. q. nemo sua libertatis exercitium diuidere potest ab
illis, que tempore, h. naa pexistunt independenter ab opere futuro, h.
p. rivo sub additione; ut patet in operacib; aut omissionib; meis, quas
certe ego ab Alexandro p. tecto, a Deo, ab anima, aut ab auxilio di-
uino n. valeo diuidere. Sum. 2. quia diuidere, e separare extrinsece,
potest nobis liberum ab aliquo priori, duo inuoluit: secundi. r. positi-
one, aut existetia, e primi negacoe, aut impedimentum: ad hoo, cuius
futus sit in decreto additione p. rivo, e antecederet impotens po-
nere negacoe, aut impeditionem huius decreti, ac scientia: q. e anteceden-
ter impotens diuidere, seu facere sensum diuisum omissionis a decreto,
e scientia. Patet igr, homine illi, nec in sensu diuiso omittere
posse libere futus.

Hec explicacoe. Sensus ppositus decreti, in quo dicimus im-
potentes ad omittere, e sensus diuisus, in quo vocamur potentes; vel
se tenet, e usurpat ex se goa, seu voluntatis nra: vel tm e
se actus? 1. etiam Thimo detestantur: e merito quide, q. si decre-
tum illud ut compositum e p. rivo, seu voluntate nra tolleret potestatem
seu libertatem ad omittere, auferret n. solius p. rivo, simultatis, sed etiam
simultatis goa; id e, faceret, ut quoties ade' futus decretum, n. sit p. rivo,
ad recusandum absolute futus, licet esset ex p. rivo, casu quo tale decretum
diuideretur, siue n. existeret: atq; ita nunqm erit vera, absoluta,
indifferens, e p. riva potestas ad futus, e eius omissionem, ad tantum
futa, additionis, radicalis, e remota; qualis etiam ade' in beatis
ad omittere amore, e in brutis ad fugiendum cibum, atq; in Christi
etiam anima ad peccandum. D. v. recunit e p. rivo, e licet nomi-
nib; distingui, seu potis valde obscurari curet, re tamen ipsa, eun-
dem e p. rivo reddit sensum. Cui ob dicta in prima explicacoe.

sum quia impoſa omittendi ſurtus in ſenſu opoſito decreti eſt impoten-
 sponendi omiſſione, cum illo decreto: Ad hac impoſa omittendi, ſive
 sponendi omiſſione, eſt neceſſitas ſurandi in ſenſu opoſito eiſdem de-
 creti: 2° impoſa omittendi in ſenſu opoſito eſt neceſſitas ſurandi in ſen-
 ſu opoſito. Atqui neceſſitas ſurandi in ſenſu opoſito, ſive sponendi
 ſurtus cum decreto, eſt neceſſitas, qua fiet, ſortitur, ſuſcipit, aut patitur
 a Deo voluntas nra, ita antecedenter, cum ſe habeat mere paſſive, et
 ſine libertate ad illa, ſequenda, h ad illa, ſuperanda: 3° etiam impoten-
 omittendi in ſenſu diuiſo. Non igitur eſt ſolus impoſa sponendi omiſ-
 ſione, cum decreto, verum etiam fieri omiſſione, ſicut ipſum decretum.

5^a Explicatio. Ille, cui

omnino antecedenter, et abſolute venit carentia mediij, diſpoſitionis
 vel actionis, etiam antecedenter, et abſolute fiet negatio, finis, forma, h
 terminus. Sed homini omnino antecedenter, et abſolute venit carentia
 mediij, diſpoſitionis, h actionis, nempe negatio decreti, ſcientie, et p-
 detractionis, que mediij eſt, diſpoſitio, vel actio, applicatio ve ad nra operatio-
 Ergo homini omnino antecedenter venit fieri negatio operatio-
 ſola neceſſitate regit, ut inculcantur. Id etiam antecedenti venit
 hoi intrinſe, vel extrinſe in p-
 detractione ad operandum negatio operatio-
 matr. Qui nec fiet, nec fieri libere poteſt ſer partes alicuius totius, h opoſiti,
 nec fiet, nec libere poteſt fieri ipſum opoſitum: quod quidem opoſitum in diſ-
 tinguatur a partibus, At hoc, cuius operatio in p-
 detractione a Deo, nec fiet, nec
 fieri libere poteſt ſer partes operatio-
 p-
 detractione (n. n. fiet a Deo, nec libere
 operatio poteſt ipſa p-
 detractione, que eſt una pars, et quare p-
 detractione illis totis, ſeu
 opoſiti). Ergo eſt.

Sectio. 2^a

Reſtantur Thomiſtarum argumenta.

1^m eſt Vulgaris inſtantia a ſenſibus opoſito, et diuiſo, quibus Theologi
 nri etiam vtiuntur. Nempe: Homo peccans, vel cuius peccatum eſt per ſciam me-
 diam p-
 detractionem in parte omittit peccatum in ſenſu opoſito, poteſt tamen in ſenſu diui-
 ſo: 2° ſic eſt. De hoc arguitur, et aliud in diſſimile, a potestate. s. ut
 albus ſit niger, fieri ſolitus, multa in p-
 detractione, et diſp. 12. de Perſec. Xij.
 ſect. 2. p-
 detractione. Ipſum modo retorquemus. Catens. n. qui peccat o-

mittere in sensu diuino, seu potestate anti potest, quatenus liberè po-
nit, et eligit peccatum: fide. n. certum est, si fore nobis liberum peccatum, si
ipsius ex nostra libera voluntate non poneretur (idemque nos de scientia media,
sus modo philosophamur. Ad decretum antecedenter efficax, aut sci-
entia Thomistica non existit, nec ponitur ex nostro libero arbitrio, sed tamen
ex diuino. Ergo scientia illa nec in sensu diuino relinquit libertatem
ad non peccandum. Quapropter sensus tam oppositus, quam diuino omnibus catho-
licis, nostrisque Theologis communis, est ille, qui fieri, impediri liberè potest
a nobis; sicut quæ. s. tam opponere, quam diuidere penes nostrum arbitrium
est: secus. a. Thomisticus.

Im est instantia 2^a familiare, nobis arguendi gratia. Nimirum:
Actus a Deo percipitur per scientiam mediam, impediri ab homine, et sciam
media falsificari ab homine; sed actus a Deo ita percipitur impediri potest
ab homine. Ergo scientia media falsificari potest ab homine. In primis,
retorqueo sic argui. Actus a Deo percipitur, impediri ab homine non est fal-
sificari scientiam Dei (nam impediri actus percipitur, est simpliciter, et in aliquo
sensu possibile; nec est falsificari scientiam Dei): impediri tamen illi actus
percipitur, est impediri scientiam Dei, et. s. impediri notatum, sine quo non
existit ea scientia Dei. Ergo ex potentia libera impedendi actus per-
cipitur, legitime nos inferimus potestatem impedendi scientiam diuinam; quin,
nullus hanc arguendi gratiam labefactare possit per opportunitatem instanti-
am, que sub simili gratia inferat etiam absurdum, et omnibus chimericam po-
testatem falsificandi diuinam scientiam. Quod a priori est, quod impedimentum,
et non existentia actus essentia necesse est cum impedimento, et non existentia
scientia: at impedimentum, et non existentia illa actus non necesse est essentialiter,
aut stringenter cum falsitate scientia diuina eiusdem. Sicut etiam
Deus impedire actus a se cognitur, et percipitur siue nostrum, siue suum,
et pariter impedire illam diuinam cognitionem: non autem est eam falsificare:
scientia. n. que impedit, aut non existit, falsa non est.

Deinde instantia nulla est potestatis, ubi una disputantium pars
premissarum aliqua negat: in presenti. a. nos Maiorem negamus. Immo ad
versarij etiam negare debent; re. s. syllogismus in recta forma constructus,
et premissa Minori vera per se inferat potestatem aliquam, siue consequenter,

sive antecedente, sive in sensu diuiso, sive in opposito ad falsificandam
 diuinam scientiam. Præterea negamus utrumque eiuſdem Maioris Suppositum:
 n. n. impeditur aliquando actus p̄citus: nec falsificatur, aut falsificari
 poteſt scientia Dei: at ideo n̄ impeditur ille actus etiã ut p̄citus, quia ipse
 hoc n̄ vult cum ciuitate: sicut n̄ impeditur actus positus, et p̄ductus
 a voluntate, quia illum homo impedire n̄ vult. At aduersarij nobis sce-
 dunt p̄missas; nec ostendunt fallacias, aut exemplo sicuti p̄citur nra, ar-
 gumentandi artes improbant. Et quidem per hæc magis syllogismus
 sub recta forma p̄ponitur, in quo a sensu diuiso ad oppositum, sive a
 potestate antecedenti, ad consequens n̄ fit suppositionis mutatio, euidenter
 intentumcludit, nisi aduersarij nri p̄ sua opinione defendenda
 integrum logicæ edificium evertere n̄ vereantur: tales. a. Instructi sunt
 plures syllogismi, et reliqui facile strui possunt; nominatim v̄o si
 aduersarij doctrina tradita disp. 10. sect. 1. §. Confirmationes

Demum in p̄citur ad argum̄tū, res: distinguo Maior, p̄ponendo impe-
 dim̄tū actus cum scientia circa eundem actum, secundo Maior, (aut nego
 suppositum, h̄ p̄citur casus): p̄ponendo impeditur actus cum impedi-
 m̄tū scientiæ, nego Maior. Facit. n. voluntas nra, ut nec sit actus, nec
 sit p̄citur. Atq̄ ita paulo aliter distinguo Minor: Impeditur impedi-
 m̄tū exstante tam quod actus sit p̄citur, qm̄ quod in se sit, secundo:
 impeditur exstante tantum quod actus in se sit, n̄ v̄o quod sit p̄citur; nego.
 Sicut etiã consequentiam.

3m̄ argum̄tū eſt ad p̄citur, quod M. Vives disp. 11. s̄ 130 pagi-
 nas glorie admodum iuxta q̄ inutiliter assumens, veran̄t. Eius. a. Sum-
 ma hæc est. Omne decretum ante absolutum conexum cum opere nro inducit
 p̄citur. At de decretum purificandi post sua media additione, est
 ante absolutum, et conexum cum opere nro: q̄ de decretum purificandi addi-
 tionem inducit p̄citur. Id eſt nra libertatis destructiuum decretum etiã, quod
 scientiæ media sequitur. Firmat dict. 1. §. 2: Decretum purificandi addi-
 tionem conexum cum opere nro n̄ eſt in manu voluntatis nra quoad n̄ exis-
 tentiã sui: alioquin etiã esset quoad sui existiãtiã. Sed decretum
 purificandi additionem conexum cum opere nro, quod n̄ eſt in potestate nostra,
 in existiãtiã sui, tollit nram libertatē: ut scientiæ media p̄citur,

adversus Thistas arguantur. Ego decretum purificandi conditionem in ex-
cutione tollit etiam nostram libertatem.

Ceterum oia illa solva potuisset, voluissetque Author iste non occu-
pare, si manifesta, perpetuaque historia, et ipsius rei equivocare decep-
tus non fuisset: qua ipse credidit, decretum purificandi conditionem esse rati-
onem sui in executione cum opere nostro: cum tamen omni Societati DD, indifferens esse,
et cum utrobique libertatis nostra extremo pariter impossibile existant,
et ostendant: nempe et ipsa conditio requisita extrinseca, et effectiva al-
terius intrinsece apud nos collocata; conditio. a. requisita, sub qua Deus,
sive per scientiam mediam, sive per scientiam directam, aliquid affirmat,
tam apud Thistas, quam apud nostras indifferens, et stringens est; non. a.
cum ipso effectu affirmato infallibiliter in executione; nec. s. scientia conditionalis
stringens in necessaria consequentia.

Quapropter omittis modo multis alijs, et veris argumentis solutio-
nibus, ac impugnationibus, utpote in tract. de Predestinatione divinas definitio-
nes discernentibus. Decedo Maiorem. Nego Minorem, et utramque eorum.
Aliter, decedo Maiorem, et ut permittitur, distinguo Minorem: Sed de decretum
purificandi post scientiam mediam conditionem est in executione cum opere nostro;
purificandi specificatiue, et quasi maius; nego: purificandi redup-
licatiue, et fortiter, subdistinguo, decretum requisitum, et proximum,
aut vnicum; vel decedo propositum, et nego suppositum (repugnat enim decre-
tum definitiuum, sive honorandi conditionem, ut tale, et quod ipsam
conditionem exprimat, quod non habeat sibi adiunctum aliud proximum, et
indifferens; repugnat etiam, nisi superabundans, et remotus sit):
decretum nec requisitum, nec proximum, nego. Et sequens similibus
distinctionibus evertit, aut eorum ipsa simpliciter nego. Ad confirmationem
nego in primis, et eorum suppositum illud, In executione cum operatione
si de requisito decreto, et scientia media conditionem, ut patet, ser-
monem faciat: si. a. loquatur de alio non indifferente, et non requisito,
dicimus ipsi quidem liberum esse nobis veluti occasionaliter, indirecte,
mediate, esse obsequium; non quoad existentiam, sed quoad non existentiam sui;
ut de predestinatione ante ipsa merita, atque de reuelatione operis nostri
dicere solemus. Si. a. quis definitioes a scientia media regulatas

109
requisitas, et 2^a decretis indifferentibus per operibus honoratis addendas esse, crediderit; dicat sequenter ipse, indefinitioes etiam sine existentiam nobis esse liberam; ut ipsam scientiam mediam, et scientiam absolutam.

4^m arguitur, quod novissime expendat citatus Author disp. 3. a dist. 7. usque ad. 12. inclusive, ita proponit. Libertas est facultas que positis sibi requisitis potest operari, et non operari: ut 2^a pertranter sapientissime nostra schola sumit. Sit posita scientia media voluntas nostra non potest operari, et non operari (alioquin ea falsificare valeret). Ergo vel scientia media non relinquit libertatem; vel ad ipsam requisita non est.

Q^o. 1. Distinguo Maiorem, ibi: positis oibz requisitis ex se ipsius operari; cedo: ex se solius perfectionis divina; nego. Sicut enim adversarij, apud nostram scholam, non esse scientiam mediam requisitam ad existentiam operis liberi creati, cuius sufficit potestas proxima, et indifferentis ad utrumque, qua homo per se suo placito ad unum se detrahit immediate exercitium suum; mediate. a. ad unam scientiam divinam. Scientia. a. media dicit, designatve, et quasi narrant quod fieret a potestate libera, si tamen illud facit: est quippe scientia speculativa, et veluti gestus additionatorum historia; non vero scientia practica, rerumque executrix, ut in peccatis maxime videtur. Et a. scientia media requisita, 1° ut Deus per suam infinitam sapientiam omnia cognoscat: 2° ut ipse caso modo in dandis auxilijs, in cedenda libertate, atque in permittendis peccatis non precedat, sed praevisio futuri eventus: 3° ut sua prudentia liberaliter indefinire valeat nostra opera bona sine periculo futuri decreti efficacis, et indefinitivum; quod certe periculum subiret, si antecedenter non haberet scientiam, qua praevidet, quod voluntas humana electura sit per principia indifferentia etiam negativis, vel positivis indefinitivis: 4° ut divina misericordia removere efficaciter valeat quascumque peccandi occasiones, quascumque ve peccata: 5° tandem, ut libertas nostra concordiam suscipiat tam cum scientia Dei conditionali, quam cum absoluta, nec in efficaci indefinitione. Videatur disp. 11. sect. 3. §. infero. 6.

§. 2. Distinguo Minor, s; ex n operari, opponendo sciã
operis cu n opere, secdo Minor: opponendo sciã n operis, cum non
opere; siue diuidendo n opus a scientia affirmatiua operis, nego
Minore, & tandem cog.

5^m argu. Scientia Media supponit opus aditionate fu-
turũ, virtute integre scitionis, sub qua voluntas vnu detrauit.
Ergo scientia Media tota libert supponit in ipsis principijs exi-
mis residente. Quamvis igr nulla est scientia media, salua fo-
ret nostra libertas. Hoc etiã argumentũ, eodem omnino laborat
vitiõ spandendi libertat, & libertatis scordia, cu diuina scientia in-
fallibilitate, & voluntatis infuibrilit. Salua esset sine scientia
media, n tr libertatis; illa scordia: nempe si fingas Deũ ignorante,
cau, temerariũ, & in decernendo; pdesiniendi incapace; peccati au-
thore, & infirmũ a culpis pseruatore: si, inquam, Deũ istũ tibi
fingas, Scientia media nra libertati necessaria n est.

DISPUTATIO. XVIII.

De Septimo Capite probandi Scientiam Mediam a
Destructione diuina Sanctitatis; Siue ne Deus
Author sit peccati.

Satis erit fortissimũ istud argumtandi Caput tamquam ab orque
leone offendisse. Ipsum quide indicauim; sepe; seorsim ad trac-
tatum de Peccatis latũ scripsim; & nominatim in presenti propofu-
imur disp. 9. sect. 1. §. Secundo probari potest. Illud. a. ad sui pro
Scientia Media vnu supponit in Deo scientiam peccatorũ aditionale;
vt eam tam Thomista, quam nostrater supponunt. Si q Deus in
decreto aditionali pseriret peccata sub conditione futura (et in ab-
soluto absoluta) iam amaret peccata, ipsa q; aditionalliter, & absolute
pdesiniret.

Quod sane pter indicatũ ratione, addo a diuina puritate
exorbitans arsum est meliorib; cuiusq; schole Theologicæ, vt n solum
nostræ crediderint, nouã et recentiorũ Thomistarũ cogitationem:

Et etiam inter eorundem Mag^s Fr. Joannes Vincentis apud Lederma^s tractatu de Auxil. ar. 18. serio protestatur, quod a sententia negante tam peccationis, quam desiderationis, ad materiale etiam, seu entitatis peccati, Sola Ecclesie auctoritas eum dimovere possit. Blasius Merdu Relectione 2° Scientia^m Medica^m p. 2. scilicet 13. oppositum, Impium, et Blasphemum, censet. Zumel in 2. editione 1^a partis in Appendice ad q. 22. ar. 4. scilicet 5. ait, Sana doctrina non est verum: et vehementiori censura, invec^t, Nullus hereticorum dixit, Deum scumere ad forte peccati; sed tamen ad materiale, promovendo, et desiderando: Et nihilominus damnantur; idque maxime execrantur Sancti, ut Augustinus, Damascenus, Fulgentius, et Thomas.

Omitto Nazarius, Gonzalez, et alios plures Thomistas, qui etiam in disputacionibus Romanis has circa entitatis peccati promotiones, tamquam 2° Thestrarias negabant: de quo videatur Paulus Leonardus p. 1. num. 52. et p. 2. num. 13. Et quidem a Calviniana sententia reale, aut etiam nominale nunquam percipiunt diffidium: neque ipsi heretici hoc Doctorum, licet eximie Catholicorum patrocinium, dissimulant: ut videre licet apud Fr. Anatum disp. 1. cap. 1. ubi Puffius, et alij Calviniani allegatis pro se Thomistas nos et Scilicet Tridentinum tamquam scilicet scilicet, et novum semipelagianismum impugnant, Pelagianos et etiam propter istam scientiam medicam Patres Pontificios, et Jesuitas appellant.

DISPUTATIO XIX.

De Octavo Capite probandi Scientiam Medicam ab Omnipotentia, et Providentia Dei.

Omnipotens proprius est posse omnia possibilis, seu non repugnantia producere. Providentia vero cum scientia certitudine, et eam sine voluntate, que Deo placuerit, firmis, seu efficaciam, nobis ad omnia operandum auxilia necessaria preparare. Utrumque autem, Scientia, et Providentia attributa perfectiori, cum Scientia Medica consistere, sicuti disputatio probabit; que quod proprie ob aliquam Thomistis satis vix efficaciam arguit, proponitur; integra, in referendis, atque resellendis non nullis objectionibus exercetur.

Aligua Thomistarum argumenta proponuntur, & refutantur.

Primus, id quod apud Thomam celebre, ita habet. Deus post scientiam a se habitam, ante se decretum, vel potest per suam voluntatem facere, quod Ceilite v.g. non dant David, etiam stante eadem conditione, et salva illorum libertate; vel non potest? Si potest: quod illa scientia temeraria, et non infallibilis est antequam divina voluntas revolvatur; quod quidem ista falsificare illam valet. Si non potest: quod sub illo statu conditionato, in quo videtur humana voluntas se detrahatur ad conditionem, cum potest ad oppositum; iam aliquid prae se ponit possibile humanam voluntatem (namque libera conditionis evitatio) divina. a. impossibile: quod magnam et ipsam, et libertatis divinae diminutionem arguere videtur.

Jam in disp. 14. art. 4. §. allucinatur. 3. satis patuit, istam argumentorum speciem oriri ex male cepta decreti indifferentis, seu efficaciter nam indifferentis operentis natura. Omnino non chimericum est, ut Deus possit negare nobis potentiam detrahentem boni, et mali operis, quae semel videri, et libera scemur, sive impedire detractionem, et optionem, quae nobis precipiendo, ac prohibendo mittitur, et dare voluit. Deinde in forma distinguo in ultimam sequentia by possibile humanae voluntati possibilitate a Deo nobis collata, cedo eam: non collata a Deo, nego eam. Et quidem multa sunt nobis possibilis, quae Deo ipsi potentiae datori omnino repugnant; ut tritari, comedere, currere, nec non obedire, et peccare: sic, etiam eligere, ac libere detrare in bonum, et malum, solum nostrae voluntatis peccatrici, et obedientis est; quae sicut peccat, et obedit, Deo nec obediente, nec peccante, sic ad obedientiam, et peccatum forte detrat, Deo etiam fortiter ad illa non detrahente. Distinguo. 2. by divina. a. impossibile, impossibilitate ex debilitate potentiae, nego; ex maiestate ipsa, atque ex totius repugnantia, cedo. Est. a. ipsa maiestas, et amplitudo posse producere creaturam suam, operum detrahentem, tam boni. s. quam mali effectivae, Deo quidem dumtaxat, et non secundu[m] approbante. Est etiam totius repugnantia, quod nos stringenter, et ex detractione operemur; stringentia. a. scientia etiam Thomistica discernit; repugnantia quoque est, ut in nobis peccate, sit operatio illa.

que maiori, seu efficaci diuinae voluntati formis est.

2^m argutus e' decantatissimus illud Philonem axioma: Deus. i. est
primum detrans, et est primus liberus: q' sine diuinae providentiae imperfec-
tione scientia aditionalis nequit respicere obiectu, si detrans, ab ipso des.

Hoc etiam argutus
imune fiet ex precedenti solutione, et impugnatio. Axioma. a. Iubricus, et
varia significatio e': quod propterea perinde erit negare, et scedere. Sed clari-
tatis causa in primis nego antecedenti, scilicet axiomatis suppositum, nempe 1^m
detrans: detrans. n. vel. unicus, et nullus e', atq; ita nec 1^m, nec 2^m: Deus
scilicet sua decreta inter detrans, q' aliud sit eorum etiam 2^m detrans: e' in-
super ipse Deus 1^m naturae potestatus detrans, nullo alio secundario detrans:
Cuius q' salua fide nra voluntas negari non possit esse libere detrans, et eli-
gens seu bonum, seu malum opus: et x^o aduersarij si sit 1° detrans, neces-
se e', ut sit unice se ad illud detrans. Deinde distinguo axioma: Deus et
1^m detrans, sparate diuersorum, cedo; sparate eiusdem, nego iterum supposi-
tum. 1° enim Deus exercet libertatem suam, prius q' detrans circa sua decreta,
q' nos circa nra; ita vero ipse proximè, et quoad actus 2^m non detrans,
ut de malitia facti peccati fatetur etiam aduersarij. Iam quod suppositum
ibi negauerim, ea rati a priori, et evidenti nobis est; q' nimium detrans est
forma indifferentia opposita, aut saltem strabiva; atq; ita integra, et es-
sentialis detrans nulla relinquit indifferentiam, que per ulteriores, ac 2^{am}
detrans, auferenda, strahenda, detrans, ve sit. Exempli etiam nemus,
tunc q' Deus si dicit 1^m detrans malitiae peccati; 1^m obediens est. Tandem
distinguo idem axioma, Deus e' 1^m detrans, atq; etiam ultimus, siue diuino,
nego: 1^m enim ultimus, siue si diuino, transeat; ut etiam aduersarij admittunt.
Ultimus. i. detrans aliqua inuenire debet indifferentiam, q' non supponit
ablata, aut detrans: alioq' si detrans indifferentia, id quod detrans
effectus foret, ut manifeste videtur in inductione, qua actus nostri liber influ-
it in futu, aduersarij, et qua pota externa ex voluntatis imperio mem-
bra mouet.

3^m Humana libertas laeditur iuxta Societatis doctrinam, si ex suppo-
sitione diuinae detrans, et deliberationis non valeat oppositum extremum
eligere: q' etiam diuina libertas immineat, si ex suppositione, et in-

1
sensu proprio humana deliberatio non possit extremum oppositum velle. Con-
firmatur. Scientia Thomistica aditionalis ideo quod non exertit humanam
libertatem, quia diu tantummodo decreta nullit. Sed scientia Media nullit
humana decreta duntaxat: sed etiam diuinam libertatem evertit.

Obiectio ista eadem omnino eum praedentibus fiet. Retorquens sic arguitur,
simulque dissoluitur. Humana libertas laeditur a nobis, quia nec ante diuinam delibe-
rationem, nec post illam, valet oppositum extremum eligere. Sed diu libertas
etiam post suam, aut nostram deliberationem non possit oppositum velle, potest tamen
antea absolute, et simpliciter hoc, in opposito modo deliberare (negari de-
scilicet nobis potestatem proximam omnem, aut omnem deitate recedendo). Sed diuina
libertas non laeditur, ea saltem ratione, qua nostra. Ad firmationem, et responsum,
et retorquens: Scientia Thomistica ideo quod non exertit humanam libertatem,
quia nullit tantummodo diu decreta praesentia, ut talia. Sed scientia
Media non exertit humana decreta praesentia, siue ut praesentia: sed scientia
Media non exertit diuinam libertatem.

4^m. Obiectum aditionalatum, in proponitur per Scientiam Mediam voluntati
diuinam, ut liberum circa illud placeat: vel, ut necessarium placeat, et feratur
quod ipsum? 1^m dici non potest, nisi assumatur Deus posse non placere circa eius
scientiam obiectum, et potest ipsum evertere; atque ita scientiam aditionalem falsi-
ficare. 2^m etiam videtur repugnans, quia in illo obiecto non est tanta bonitas,
quae diuinam voluntatem rapere possit, maxime cum nec humana rapiat.

Operosum, et superfluum istud Logomachia genus equiuocis nomi-
nibus consistit: fietque se simile interrogatio, et ideo manifestas instantias
a scientia aditionali Thomistica petitas, ab unoquoque facile proponendam.
Distinguo in. 1. proae; ibi, ut liberum circa illud placeat, libertate ne-
gandi, et ferendi aditione, atque ita impediendi, et proponendi aditionatum
in statu absoluto, recto; libertate opponendi statum absolutum, cum conditi-
onato, nego. Deo. s. liberum est a se, et in se, sua facere quasi transitum,
siue extensionem, ab statu aditionalato ad absolutum, non tamen ut absolutum
sit aliud, et oppositum, quoniam qui praesentis erat ut aditionalatum. Haec. n. statuum
discrepantia implicatoria est, et ideo nulla vel libertate, vel necessitate
amari potest: sicut etiam opposita, et necessaria eorundem actuum conueni-
entia displicere, aut odio fieri nequit: ut de omnibus cuiuslibet obiecti iudicatis
remus.

repugnantibus, et tunc, nemo est, qui negaverit; atq; de suis statibus
aditionato, et Absoluto. *Thesis* quod sequitur.

5^m. Ois detractio ex imperfectione, et potentialitate, siue immaterialitate nascitur: q; sicut diuinus debet esse (sicut actualior, et perfectior, qm creatus) ita detractor, et non detrahibilis per creatum.

De hoc argo solis nominibus non vacuo videatur L. Inatq; d. 4. c. 3. n. 39. In primis nos distinguimus anu, Ois detractio libera, h; quoad detractione extrinsecam, nego; necessaria, h; quoad intrinsecam perfectione, secudo. Distinguimus 2° sequens, *decursum diuinum in actu.* 2° et vere creatus, nego (e. n. idem cum nro): increatus, et in actu. 1°, subdistinguo, quoad suam perfectione propriam, atq; intrinsecam, secudo; quoad detractione sine extrinsecam, et non aliter pro suo beneplacito intentam, h; permissam, nego. Fidei manifesta, instantia adducimus; nam etiam ois voluntas quo perfectior, et actualior e, magis efficax dicitur, et magis expleui debet: at diu peccamus, diuina voluntas approbatiua, aut perceptiua efficax non e, neq; ipsa expletur, sicut vo nra: numquid ideo nra immaterialior, actualior, aut perfectior est dicenda?

6°. Scientia Media pstat, ut Rex cecus, et ignorantis modo, teritandoz; pcedat, dum suus offert scursum indifferente. Na, scientia Media ^{non} pcedet existentia suo obiecto, ad potius illud supponit eum creato, et diuino scursum: q; illo priori, in quo ante scientia Media supponitur diuino scursum, et decretum indifferens, influere ceco modo dicendum e, utpote sine scientia Media luce. *firmat*: Ideo e scursum tam creature, qm Dei in statu absoluto, qm ac in statu aditionato, ut nos quod sentimus. It scursum Dei in statu aditionato e cecus, siue influens ceco modo, siquidem scursum in statu aditionato antecedit scientia Media: q; scursum in statu absoluto e etiam cecus, et procedens ceco modo.

7°. In hoc argo, et eis firmase (quorum auctor e videtur Mag^r *Aluer* d. 9. n. 129.) maxime enari, et non satis penetrari nra de scientia Media sententia, quod isto syllogismo demonstratur: Scientia Media e notitia aditionatorum, stingen. antecedens de decretum Dei actu existentis: sed notitia ante de decretum Dei nullam permittit in decernendo cecitate: q; scientia Media, si Deo conueneret, nullam relinqueret in decretis cecitate. Consequenter

est manifesta. Maior igitur scientiæ Mediae notitia definitio, quæ nos, et Thomistæ communi consilio admittimus. Minor est evidentiior; qui enim antequam decernat, clarissimam scientiæ lucem prædit, quæ prænotat effectum, qui et sequi potest, et sequatur per decretum, si ad sit; ille, inquam, non patitur tenebras, aut cæcitatem: quippe non aliam ratione intellectus ullus illuminare valet suam voluntatem, ne ista cæco modo, et tentando procedat, nisi perspicua, antecedenti illa scientiâ, ut de intellectu creato, qui simili notitiâ illustraretur, aduersarij bene cedunt; atque de ipso diuino scientiâ conditionali libera nobilitate consistunt.

Iam ad arguendum respiciens, falsitas narrari, supponi a scientiâ Media diuino decreto sciendum, cum potius scientiâ Media sit ante de decretum (alioquin illa iam non foret scientiâ Media, sed absoluta, libera, et visionis): falsitas etiam narrari, ab eadem scientiâ Media supponi eius obiectum, aut scilicet aliquem creatum, Dei scilicet voluntatis indivisibilem, tamquam aliquid actu existens, non enim supponitur nisi tamquam quod existeret, et modo in scientiâ Dei præindit ab eo quod existat, sed non existat: ceterum tale obiectum nec existit, nec existeret, nisi præcedat, aut præcederet scientiâ Mediae, non immittit, sed remote, tamquam lux illa a qua Deus, sed moueri, vel retardari potest ad decernendum causas nouorum operum immittit, quamuis etiam talis scientiâ ita sit in Deo, quia homo cum talibus auxilijs collatis ita operaretur; ut ab alio non penetratus poneret obiectum ipsum, sine quo tunc existeret, non existeret in Deo illa scientiâ, ob quam ratione scientiâ obiecto prior appellatur.

Ad affirmacionem diuinam, simili equivocacionis vitio peccari: negamus scilicet in primis supponitur illud in minori, decretum Dei in statu conditionato est cæcus; quippe in illo statu nec cæcus, nec oculatus est, sed esset oculatissimus in statu absoluto. Deinde in eadem minori negamus quod illam decretum in statu conditionato antecedit scientiâ Mediae: nam decretum increatum existens in actu primo seu decreto diuino non antecedit, aut antecedere potest, sed potius subsequi scientiâ Mediae: decretum vero creatum, siue in actu secundo etiam non, antecedit, aut subsequitur, sed antecederet, quod immittit detractione humana voluntatis, quæ vniuersi scientiæ notatum obiectum est, et alterius impedimentum. Tandem affirmacionem syllogismi veritate donatum reddimus, et retorquemus aduersarij

107
causis: Idem. s. e' deus, additionatus, & absolutus: Idem deus absolutus, si sceda-
tr scientia additionata ante de decretis, ni e' caecus: q' nec additionatus caecus est,
si scedat scientia illa. Vanè igitur timeri potest à Scientia Media cecitas,
aut temeritas in decernendo.

7^m. Si Deus per Scientia Media, p'nosceret n'as operaco'es exponeret
decreta sua periculis frustraco'is: illis nimirum tam efficacibus, q'm indifferenti-
bus humana voluntas resistere posse p'noceat.

Ad istud arg'tum satis, sup' solutiones, & refutationes saepe de-
dimus; nominatim v'o legatur in disp. 17. sect. 2. §. 2^m e': ex quibus videtur de-
creta efficacia a nobis ni quidem frustrari, de impediri posse. De indifferen-
tibus. a. decretis, aduerto ea omnino e' inimpediabilia, utpote n'ae potestatis, conf. indifferentis
titutiva, & cuj nullo libertatis extremo onera: e' etiã pprie loquendo,
infructabilia: nempe quoad eorum efficaciam, s. quoad p'nam efficaciter inten-
tam: esse tamen late, & improprie frustrabilia, nempe qua parte inefficacia
sunt, & veluti simplices quaedam op'placentia, quibus certe resistere impos-
sibile n' e', ut patet in peccatoribus diuinae voluntati resistentibus: & Deus
ipse etiã ire contra suas simplices op'placentias valet; alioquin ois sim-
plex op'placentia efficax voluntas foret.

SECTIO. Z.

Dignior quaedam difficultas a resistentia additionata omnium
auxiliorum de sumpta.

Haec sit postremi arg'ti summa. Si Deus per Scientia Media videret
Petrum resistitur esse huic auxilio, id ipsum videret de alijs, & alijs au-
xilijs sine fine: nulla. n. apparet ratio, quare si semel, multoties, aut in-
finites ita videat, semper etiã resistitur ni p'noceat idem Petrus. Hinc se-
quitur aduersus scientiam 1° casus possibilis, in quo Deus nullã rãoe p'destinare,
aut overtere possit Petrum. Sequitur. 2. vulgaris D. Augustini censura (in
Enchirid. cap. 8.) quis tam impie desipiat, ut dicat, Deum malas hominum
voluntates, quas voluerit, v'o voluerit, ad bonum ni posse overtere?

De isto casu, metaphysicis e' de merito sentiunt, etiã qui pos-
sibile, ipsam iudicant. Quapropter in nullis primò respondent, nullig e' absurdum,
affirmatiè possibile metaphy. & impossibile. a. moraliter uniforme, illum

alicuius hominis resistantiæ. Sed ipse tñ suavit, et iustificari posset à
Deo. omni sublata libertate, et actu dilectionis ex necessitate elicitò. 2º alij
respondent, in versione infallibiliter parari posse, si data libertate immò ad
actus similes, aut dissimiles saltem, et æquales: vel (quod probabilis est) data
aliqua maiori libertate, nempe ad actus inæquales minores, et minores sine
fine; tunc. n. quovis electo, meritum reputatur si elegerit minores.

3º dignis, et probabilis nos respondemus cum D. Suarez in Opusc.
lib. 3. de Auxil. cap. 17. §. Quod si quis mordicus, et alij nri Theologi
casu etiam metaphysice impossibiles esse, ad cuius stringentiam efficaciam penes
numquodam in particulari auxilium coniunctam esse necessitatem efficaciam in
aliquo disiunctam, et vagam suppositione usurpatis.

Necessitates. a. istas, et oppositas impossibilitatis ostendunt in
primis summa maiestas dicitur esse, cui assertus illud maxime qua-
drare censetur. 2º, vulgata de hoc puncto sanctorum, nominatim Augustini
testimonia. 3º, quod hoc sit perfectio sine imperfectione in Deo, et in
nobis nulla repugnans ostendat. 4. ob idem, quæ nobis aduersarij obij-
ciunt difficultatibus. 5º ob exemplum necessitatis moralis, quæ etiam in
aliqua finita auxiliariæ conditione efficaciam afferre solet; cum veram
tamen, et morali stringentiam in unoquoque detrato auxilio. 6º ob oppositam
grauitatem eius impossibilitatis, quæ omnia auxilia videri per scientiam Me-
diciam efficaciam impossibile est; alioquin posset quis sine speciali Dei
beneficio uerti; quod invidens damnatum est. 7º quæ nisi ex neces-
sitate, et impossibilitate frabilliter, male Semi-Delagiani a PP. et Theo-
logis impugnati fuerant circa sua merita additionata, eo quod certum
sit, discrimen inter duos infantes ex. g. alterum per baptismum predesti-
natum, alterum ex peccato originali reprobum, sumi non posse ex meritis,
et demeritis infantium additionatis: cum in utroque et merita, et demerita
additionata sint: male, inquam, quæ Semi-Delagiani facile responderent,
illius casum absolute peribilem tunc evenire, negarentur esse moraliter
impossibiles. Tandem quis non arbitretur, stultum esse deliramentum, possibili-
ter fuisse metaphysice casum, in quo deus creaturam viderente per sci-
entiam Medici diuinis auxilijs etiam vberimur restituta? aut est 3º de
sibus licet minutissimis sententia? Hunc. a. casum, seu goticam chymaram ex tra-
dita assertione inferri, nemo non videt.

DISPUTATIO VLTIMA.

108

De postremo genere probandi Scientiam Mediam ab
authoritate.

Intermittere cogimur duas alia à rade probandi genera: à necessariis. scien-
tia additionalis strigentis directione circa oia diuina secreta; atq; à gratia suf-
ficientis destructione per opposita, scilicet inferenda: de. 1. a. in nulla dixi-
mus disp. 12. sect. 1. initio: & disp. 13. sect. 1. §. contra. 1. et sequentibus: de
2. v. d. 16. sect. 1. præcipue infra. De utroq; a. plura in tract. de Tra-
ditiō. dicenda sunt. Alacō' quamvis ad Latiniūm probandi genis pveni-
amus, ipsum breui, seu indice, seu spendio spectemur.

Sectio. 1. Ab Scriptura.

Eligo celebre, Matthæi locū. 11. vbi Christus reprehensè paratiua ita ex-
probrat: Ve tibi Corozaim, ve tibi Bethsaida, quia si in Tyro, et Sidone facta-
fuisset virtutes, que facta sunt in te, iam diu in cilicio, et cinere peni-
tentiæ egissent. At de rade oburgatiōis paratiua e; ut fiat sub equali-
bus salti subsidijs, et obligatiōib;: vana. s. ridicula, et iniusta merito cen-
setur, si aliter intendatur, et si sub minorijs subsidijs scens, qm̄ alteri cee-
derent, instituat. hæc. a. p̄idia, et auxilia in Tyrijs, et Sidonijs non
forent equalia, si verus tenet Thitarum sententia, i. si scientia illa Christi
in diuino decreto fundabatur; id max̄ inequalia, à p̄destinatione. s.
accipienda a Tyrijs, que ciuitatib; reprehensis negata fuit, et ab ipsis
nullâ rade, nulla diligentia, aut merito acquiri potuit.

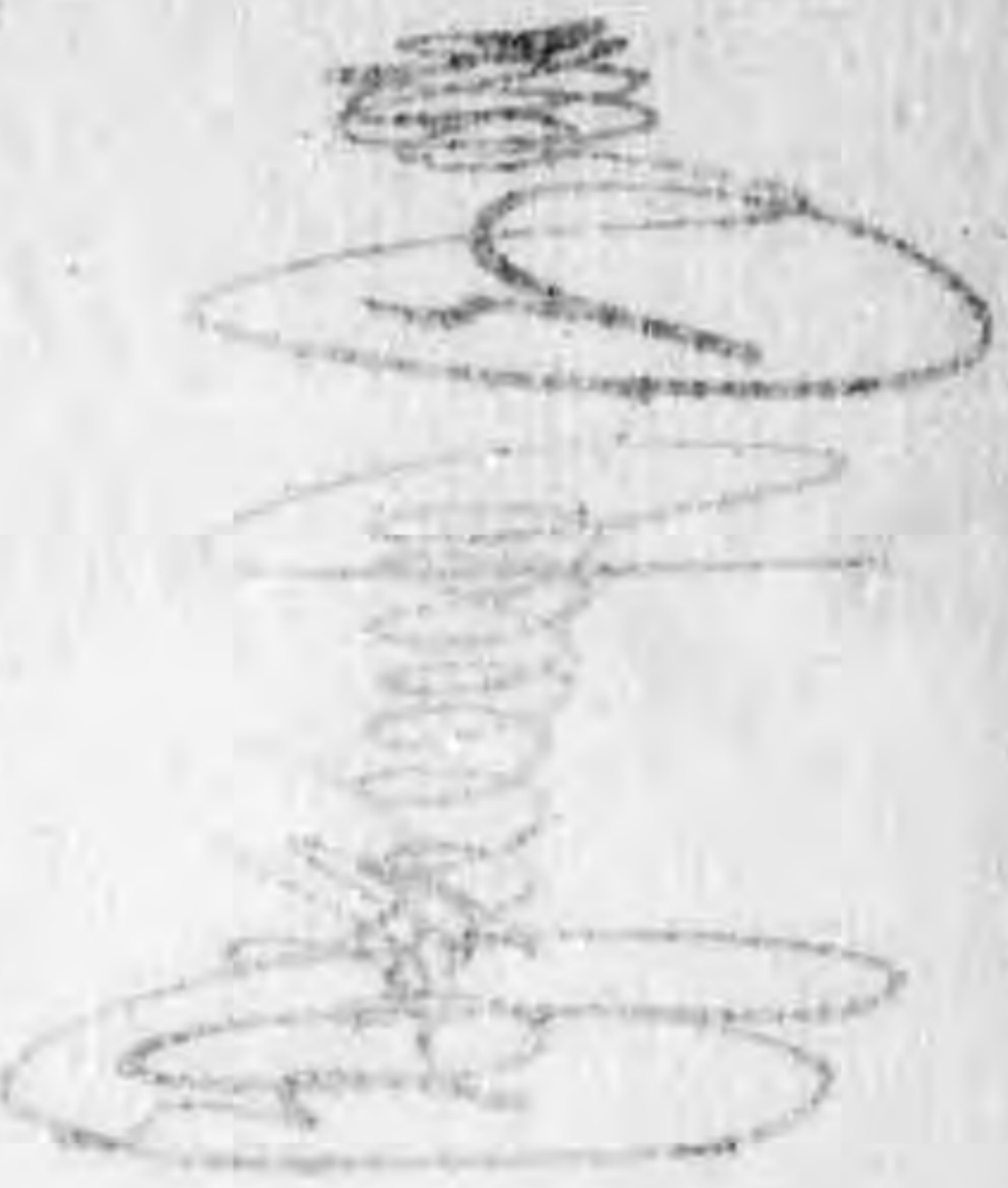
Explicio dicendum: Si. n. Christus dixisset, Ve tibi Corozaim, qui
penitentiæ n̄ agis cum istis auxilijs, que certe cum alijs longè maio-
rib; Tyrijs ageret, merito ipse ab oib; sibilaretur. At auxilia, que recep-
turi erant Tyrijs longè maiora erant, utpote specialiora, et in se effica-
cia, qm̄ recepta fuerunt a Corozainis: q̄ reprehensio illa imprudens fu-
isset. Quisq; reprehendere paratiue Deo, aut Christo n̄ pote' aliquo dona-
tus auxilijs sufficientib;, id valde inferiorib; qm̄ essent, que alteri co-
cederent, aut cederent, in cuius paratiue increpat ille: ut oib; sine
disputē stant e: Atqui longè inferior e' auxilijs demtaxat sufficientib;.

quale fuit Corolary, & parae alteri, licet quoad sufficientiam aequalis,
quoad efficaciam tamen superioris, quoniam respectu illius, quod duntaxat im-
sufficientiam magis sit: semper enim gradus efficax maior est, quoniam non efficacis,
precipue vero si efficaciam non sit in accipientis potestate: § 8. Tandem nulla
est exprobratio illa, quae prompta, iustamque habet excusationem; impudens eti-
am est, si accusatio in ipsum reprehensorem retorqueri valeat. At eiusmodi
fuisset illa exprobratio Christi: populi enim dicere poterant, Quid miraris
duritiam nostram, praefide a Sydonijs tibi danda, quod loquere, ideo crederent
illi, quod tu ita vis, et ita veller: nos autem ideo obstinate resistimus, quia
tu etiam ita voluisti, cuius voluntati resistere, et nefas esset, et nobis
impossibile est: decerne ergo circa nos aequalia cum Syrijs auxilia, quae
et requisiti, et a nobis incomparabilia sunt: atque ita increpationi
tuae locus non erit; nullo enim modo merito digniores esse poterimus, ut tam
necessariis, et extra nostram libertatem bono, et medio instituto pro sola tua vo-
luntate privaremur: aut decerne Syrijs praedestinationis defectum, aequalis nimirum
ac nobis poenitentiae gratiam, nulla ergo tunc erit circa ipsorum docilitatem, et
obedientiam, vel aditionata laus. Quis vel seivissimus Tyrannus respon-
sione ista mitigari nollet?

Obijciunt. Etiam populi illi potuissent Christo respondere, Da
nobis talia auxilia, qualia Syrijs daturus es: efficaciam per scientiam
Mediae praesentis; atque nos etiam obediemus; sub minoribus enim auxiliis nos incre-
pas: § nec scientia Mediae Christi reprehensionem magis iustificat.

Respondes, excusasse istam vanam omnino fore; licet enim solius
Dei arbitrij sit dare, vel negare auxilia, quae ab ipso praecognita sunt per
scientiam Mediae efficaciam: at quod ex suppositione auxilij collati hoc
sit efficacis, et inefficax, quod etiam scientia aditionalis, et visionis fu-
erit de bono, et de malo opere, solius humanae libertatis est detractio,
et negotium nostrae liberae electioni omisum. Populi autem non increpa-
bantur a Christo, nec increpari poterant 1° primo sensu, et quae-
sitione, quare scilicet a Deo non acceperint auxilia illa, quae praesentia sunt
efficacia: de hac enim quaestione frequenter dicitur Ps. 22, O altitudo di-
vitiarum, et Tu quis es qui respondeas Deo? In 2° autem sensu,
et quaestione homines illi merito increpabantur a Christo, quasi ipsi di-
ceret

ceret, Quare n̄ redditis efficacia auxilia iam a Patre meo collata;
 quare etiam n̄ p̄statis, ut que decreta, et data sunt vobis auxilia,
 ex vestra detractione bona sint ea, que p̄vina sunt fore efficacia; sicut
 si Divi referrentur hęc eadē, et efficacia redderent, et p̄vina fuissent
 ex illorum electione? In qua certe quæst̄ nihil fient a Scientia Me-
 dia Consoni, quod respondere possint; multū t̄, et abunde a sci-
 entia Predecativa, qua, et cuius efficacia requisita, nullā eorū culpā,
 ipsi negata est. Et in eodē 2^a questionis sensu in manifesta hu-
 mana libertatis voluntaria discriminis rāse solutione, inveniunt
 2^a: nempe unus ideo p̄ altero revertit, quia unus p̄ altero liberē
 vult. Atq; ita Augustinus x̄ priorē sensū sic explicat beneficium
 speciale Dei, ut p̄suppositā scientia recumat ad inscrutabile, Dei volun-
 tate, ex. g. lib. 1. ad Simplic. q. 2. Cum Deus miseretur, ita hōem vocat,
quomodo sit ei congruere, ut vocante, n̄ resistat: x̄ posteriorē v̄ ex
ipsius hominū liberis voluntatib; responsione, sepe dedit, ut lib. 12. de
Civit. cap. 6. ibi: Si unus tentationi cedat, alter ideo, qui fuerat, persevera-
rat; quid aliud apparet, nisi unū voluisse, alterum noluisse? Unde,
nisi propria voluntate, ubi eadē fuerat in utroq; corpore, et animi
affectio?

Atq; sub istorū sensu, et questionū distinctione, (ut vulgari
 Thistariū arḡ responsione, et impugnatōe, obiter demus) unusquidq;
 facile explicare potest, quo pacto se ipsū, homo discernere n̄ dicat,
 ut in. 1° ad Corinth. 4: Quis. n. te discernit et̄, nempe in priori qua-
 stionis, ac responsionis sensu: nam certē in alio, et secundo n̄ se-
 mel a Deo iubemur nos a peccatorib; segregari; imō actualis
 ipsa recta operatio est formalis segregatio, discretio, atque discrimi-
 nis ratio, quā proprie bene operans a malē operante dif-
 fert, seq; ipsum ad alium statū liberē detrat.

Sectio. 2.

Reliquorum excusatio, atq; remissio.

Certē n̄ magis tempori, qm̄ vtilis obediūg, dum reliqua huic
 materia annexa præcidimus: nempe ea necessario, opportuniori q;

191
loco in disputatōib; de Prædestinatione, maxime v̄ circa di-
rectionē scientiæ Mediæ, eius q; in Prædestinationis negotiis ne-
cessitate, late, & attentius inculcanda sunt: quar. s. disputati-
ones anno sequenti, Deo auspice, sponere meditamur.

[Handwritten signature or initials]

di-
is ne-
tati-